

Fågelrapport 2013

THOMAS STRID & ANDERS ERIKSSON (RED.)

Denna sammanställning utgör den 39:e allmänna fågelrapporten och är den elfte som tagits fram av den Nationella rapportkommittén (NrK). Rapporten är också den 39:e i raden från SOF:s Raritetskommitté (Rk). Rapporten innehåller i huvudsak fynd och sammanställningar från år 2013, men också en del fynd, tillägg och rättelser från tidigare år. NrK redovisar här läget för 196 arter/raser samt tio hybrider.

Vilka arter/raser sammanställs av NrK?

NrK har tagit fram en rapportmall som anger vilka arter som ska sammanställas till *Fågelåret*. Utifrån denna mall har varje enskild regional rapportkommitté (rrk) markerat de aktuella fynden i *Svalan* och skrivit en kommentar som NrK får tillgång till. Rapportmallen utgår från följande grundprinciper:

- Lägga tyngdpunkten på att se trender i fågelfaunan.
- Fokusera på fåglar som är särskilt viktiga i naturvårdssammanhang. Detta gäller särskilt nationellt rödlistade fåglar liksom arter som finns upptagna på EU:s listor. Tyngdpunkten bör ligga på att följa häckningsresultaten samt ha kontroll på viktiga rastlokaler och övervintringsplatser.
- Redovisa fynd samt analysera de rariteter som faller utanför Rk:s behandling.

Vilka arter/raser bedöms av Rk?

Rk skall granska och bedöma alla observationer av:

- Nya arter eller raser för landet.
- Arter eller raser som för detta ändamål markerats särskilt i Förteckning över Sveriges fågeltaxa. Denna återfinns på Rk:s hemsida.
- Arter i Kategori D (se nedan för definition):

dvärgsnögås, kejsargås, praktand, gulkindad kricka, buffelhuvud, kamskrake, vit pelikan, större flamingo, tatarfalk, spetsstjärtad duva, svartryggad rödstjärt, långstjärtad rosenfink, stäppsparr, blåtojocknäbb, indigofink och gulhuvad trupial. (Även snögås förs till kategori D, men bedöms av respektive rrk.)

- Övriga observationer av arter och raser som rrk hänskjuter till Rk, eller sådana som Rk på eget initiativ önskar granska.

Så rapporterar Du

All svensk fågelrapportering sker i den nätbaserade rapportdatabasen *Svalan* (<http://svalan.artdata>).

FOTO: KRISTER CARLSSON

Aftonfalk *Falco vespertinus* hona, Tvärvägen (Öl) 19 maj 2013.

slu.se/birds/). Som inloggad användare har du där tillgång till rapportformulär samt har möjlighet att ladda upp bl.a. beskrivningar, digitala bilder eller inspelningar. Respektive rrk bearbetar materialet efter behov, och genomför också granskningar av inkomna observationer. Fynd av mycket sällsynta eller svårbestämda taxa går vidare för bedömning av Rk (se ovan).

Kategorier

De i Sverige anträffade fågelarterna indelas, i enlighet med AERC:s (Association of European Rarities Committees) riktlinjer, i fem olika kategorier, A–E, enligt nedan:

- Kategori A: Spontant uppträdande taxa (arter och raser) som häckar eller påträffats minst en gång fr.o.m. år 1950, t.ex. lövsångare och klippsvala.
- Kategori B: Spontant uppträdande taxa (arter och raser) som påträffats minst en gång t.o.m. år 1949 men inte senare. Dessa arter utgörs av garfågel (1783), papegojalka (1860), strömand (senast 1893), dvärgskarv (1913), ökenlöpare (senast 1942) och rosentärna (1949).
- Kategori C: Inplanterade eller förrymda taxa (arter och raser), som etablerat frihäckande och självreproducerande bestånd, vilket i Sverige sedan länge gäller för kanadagås, fasan och tamduva. Till denna kategori förs även fynd av fåglar

Åldersbeteckningar

I denna fågelrapport används särskilda beteckningar för en fågels ålder. Med en juvenil (juv.) menas en ungfågel i sin första fullständiga fjäderdräkt. En adult (ad.) är en vuxen, könsmogen fågel i sin slutliga dräkt (som kan vara en sommar- eller vinterdräkt). Hos många större och en del mindre arter kan man även urskilja åldersstadier mellan det juvenila och det adulta (till exempel 1:a vinterdräkt, 1:a sommardräkt etc.). Dessa kallas med ett gemensamt namn för subadulta (subad.). Kan man inte avgöra om en fågel är juvenil eller subadult betecknas den ibland som en yngre fågel, respektive äldre fågel om motsvarande gäller för subadult och adult.

FOTO: SVEN-ERIK SUNDBERG

Dvärgörn *Aquila pennata* mobbad av kråka *Corvus corone*, Ersnäs (Nb) 14–15 maj 2013.

som kan anses härröra från sådant bestånd utanför Sverige, vilket för tillfället gäller för amerikansk kopparand och nilgås.

- Kategori D: Taxa (arter och raser) som skulle ha placerats i kategori A eller B, om det inte förelegat visst tvivel huruvida de med säkerhet har uppträtt spontant, t.ex. snögås och indigofink.
- Kategori E: Taxa (arter och raser) vilka betraktas som förrymda eller utsläppta från fångenskap (t.ex. undulat). Till denna kategori förs även införda fåglar som har häckat eller häckar i frihet, men som inte uppnått ett självreproducerande bestånd (t.ex. stripgås).

I en del fall anges fåglarnas ålder som 1K, 2K, 3K och så vidare. Här är "K" en förkortning av "kalenderår". Således är en "2K-fågel" inne på sitt andra kalenderår. Gränsen för kalenderår går vid årskiftet. En individ kläckt sommaren 2012 var 1K t.o.m. 31.12 2012, men betecknas 2K fr.o.m. den 1.1 2013. Om en fågel t.ex. är 2K eller äldre kan den betecknas 2K+.

Antal fynd, individer och ursprung

Efter varje arts vetenskapliga namn står två talpar inom parentes. Det första anger hur många fynd som gjorts samt hur många exemplar som anträffats av arten till och med 2012. Det andra talparet anger

samma sak, men specifikt för 2013. Summorna följer principen att en individ i landet utgör ett fynd, oavsett hur många år i följd den dyker upp, och hur många landskap den ses i. Ett fynd kan alltså utgöras av en ensam fågel, men det används också då en flock om två eller flera fåglar har uppträtt tillsammans och det finns anledning förmoda att de anlant till platsen tillsammans. Detta innebär att flera individer av framför allt dagsträckande flockfåglar, som skäggräarna, som regel förutsätts ha anlant tillsammans, därför räknas som ett fynd. Däremot betraktas flera exemplar av nattsträckande småfåglar, till exempel brunsångare, som flera fynd även om de rastar tillsammans. Detta för att de förmodas ha anlant enskilt. Om flera ensamt sträckande fåglar, exempelvis tärmåsar, passerar en lokal under samma dag räknas varje individ som ett fynd. En fågel som passerar landskapsgränser, t.ex. havsfåglar, utgör endast ett fynd i landet (men självfallet ett fynd i varje landskap). Givetvis kan det vara svårt att avgöra hur många exemplar som verkligen varit inblandade under ett år, men vi har efter bästa förmåga försökt uppskatta antalet.

Upptäckare, rapportör, medobservatör

För de taxa som granskats av Rk gäller att varje observation förses med namnet på upptäckaren (se nedan) samt de övriga som dokumenterat fyndet genom att skicka in en raritetsrapport, ett fotografi eller ett band. Därutöver namnges upp till två medobservatörer. När fåglar upptäckts och/eller rapporterats och fotograferats av flera olika ornitologer kan sålunda ett flertal namn förekomma i texten. Med upptäckare menas den eller de som först uppmärksammade fågeln. Om flera observatörer samtidigt får syn på fågeln anges av utrymmesskal maximalt sex upptäckare och i så fall inga medobservatörer. Då informationen om vem som upptäckt en viss raritet stundtals är bristfällig, får vi be om ursäkt om någon blivit glömd, men vill samtidigt passa på att uppmana till angivande av upptäckare (även om det gäller en själv) i originalrapporterna. Skälen till detta är flera: Främsta orsaken är det s.k. "Ölandssyndromet", dvs. en stor mängd ornitologer underlåter att rapportera en raritet de sett, i tron att den blir rapporterad av någon annan, medan så inte är fallet. Änger man upptäckare (eller helt enkelt "inte upptäckt av undertecknad") på raritetsblanketten så undviker man att "stjäla äran" och kan i lugn och ro rapportera vad man själv observerat. Alla kan ju inte se allt; under en kortare observation har kanske någon koncentrerat sig på

tertiälernas exakta utseende, medan någon annan koncentrerat sig på habitus (eller "jizz" som engelskt lånord). De olika uppgifterna samlade skulle kunna räcka för ett godkännande, medan en tertialbeskrivning allena skulle bedömas såsom varande en "för mager rapport" för att fyndet skall kunna godkännas. Ju fler rapporter, desto fler infallsvinklar och detaljer och därmed större chans för en rättvis bedömning från Rk:s sida. I vissa fall, där rapportörer har samma namn, uppges på begäran numera även rapportörens postadress inom parentes. Detta för att i någon mån försöka skilja dessa observatörer åt.

Förkortningar

Några i rapporten förekommande förkortningar:

- "(B)" – fågelns läte inspelat
- "(DNA)" – fågelns DNA har analyserats och styrkt bestämningen
- "ex." – exemplar
- "(F)" – fågeln tillfredställande dokumenterad med foto
- "honf." – honfärgad
- "in litt." – genom korrespondens (in litteris [latin] "i ett brev")
- "k:a" – kyrka
- "k:n" – kommun
- "N" – norr
- "Nrk" – Nationella rapportkommittén
- "NRM" – Naturhistoriska Riksmuseet
- "O" – ost, öster
- "Rk" – SOF:s raritetskommitté
- "rrk" – regionala rapportkommittéer
- "S" – söder
- "s:n" – socken
- "so. dr." – sommardräkt
- "str." – sträckande
- "Tk" – SOF:s taxonomiska kommitté
- "V" – väster
- "(V)" – fågeln tillfredställande dokumenterad med video
- "vi. dr." – vinterdräkt
- "†" – fågeln avliden och insamlad, efter detta tecken anges var skinnet finns förvarat

Nrk:s skribenter

Christer Olsson, Fredrik Friberg, Thomas Karlsson, Nils Kjellén, Henrik Lerner, Håkan Lernefalk, Lars Lindell, Kristoffer Nilsson, Erik Peurell, Thomas Pettersson, Kristoffer Stighäll, Peter Strandvik, Thomas Strid, Magnus Strömberg, Martin Tjernberg och Anders Wirdheim.

Raritetskommitténs sammansättning

För rapportåret 2012 har raritetskommitténs granskningar genomförts av: Mats Wærn, Färjestaden (ordförande); Anders Eriksson, Solna (sekreterare); Magnus Corell, Stockholm; Alexander Hellquist, Visby; Hans Larsson, Tommarp och Björn Malmhagen, Skanör.

Tack

Våra varmaste tack till alla rapportkommittéer och rapportörer som behandlat och delgivit oss alla de observationer som ligger till grund för årets rapport. Vi vill även tacka Svalan-gruppen (Lennart Carlsson, Stefan Cherrug, Bertil Johansson och Seth

(särskilt Johan Nilsson och Johan Södercrantz). Jag vill passa på att tacka alla landets rapportkommittéer för gott samarbete och även våra ovärderliga Nr-k-skribenter. Vi har alla gjort detta arbete helt på ideell basis! Många av er har blivit mina vänner för livet. Arbetet med Nr-k har varit mycket inspirerande och det har varit en ära att i ett drygt decennium fått ansvara för en av världens bäst fungerande nationella fågelrapporteringsadministration!

Slutligen

Notera att alla observationer som ligger till grund för årets rapport finns tillgängliga i rapporteringssystemet, Svalan <http://svalan.artdata.slu.se/birds/>. Vi

FOTO: GÖRAN JOHANSSON

Rostand *Tadorna ferruginea* hanne, Trönninge ängar (HI) augusti 2013.

Nilsson) för deras insatser. Sedan vill jag tacka Thomas Karlsson för en storartad insats som skribent för Nr-k. Thomas slutar efter detta år.

Jag tackar för mig

Jag (Thomas Strid) vill även själv be att få tacka för mig, och jag kommer nu överlämna stafettpinnen till någon ny att hålla i Svenska fågelrapportering. Jag har hållit i detta arbete sedan Nr-k bildades. Detta är den elfte rapport jag koordinerat, och jag känner att det är dags att lämna över till någon ny. I arbetet har även ingått att vara en del i utvecklingen av fågelrapporteringsystemet Artportalen (*Svalan*) tillsammans med personal på ArtDatabanken

hoppas att ni som läser årets rapport får inspiration till nya ornitologiska aktiviteter och att analyserna av arterna leder till ökad kunskap om landets fågel-fauna.

THOMAS STRID

(red. Nr-k)

Uringe gammelgård

147 91 Grödinge

thomas.strid@huddinge.se

ANDERS ERIKSSON

(red. Rk)

Näckrosvägen 38

169 37 Solna

raritetskommitten@sofnet.org

Fågelåret 2012

Sammanfattat av Thomas Strid för Nrk

Inget år är likt det andra när det gäller fågelförekomsten. Nedan redovisas kortfattade exempel från Nrk som bör lyftas fram just från år 2013. Totalt observerades 360 spontant förekommande arter (kategori A–C) i Sverige under året.

Häckfåglar, positiva trender

Vi kan börja med en imponerande höstansamling av knölsvan i Tåkern på inte mindre än 4 300 ex. Detta är troligen det största antal som någonsin noterats i landet och ett tecken på artens status. Kana-

dagåsens expansion fortsätter i Lappland. Detta år konstaterades den första häckningen i Luleå lappmark.

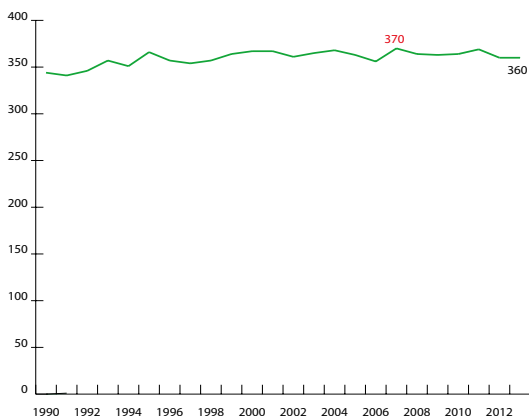
Toppskarven ökar möjligen och populationen uppgår nu till ca 50 par, alla i Bohuslän. Utanför häcktid noterades inte mindre än 1 740 ex. 19 oktober i Kosterhavet, vilket är ett stort antal. Det är dock ej rekord (2 800 ex. i september 2008).

Ingen häckning konstaterades av ägretthäger 2013, men ett par höll till på lämplig häcklokal på Gotland under en längre tid. Totalt noterades så många som 220 ex. i Sverige under året, vilket är ny högstanotering. Tidigare rekord var på 141 ex. från 2012. Det svenska storkprojektet har varit lyckat

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Röd glada *Milvus milvus* har en positiv utveckling i landet. Beståndet uppgår till minst 2 600 par. Här en årsunge från Österlöv (Sk) 8 september 2013.

Figur 1. Antalet observerade fågelarter i Sverige per år.

och nu häckar 38 par vit stork fritt i Skåne, vilket är mer än på över 70 år. Dessa par fick tillsammans ut minst 45 ungar.

Brun glada ligger kvar på en hög nivå med över 200 ex. noterade och häckningar konstaterades i Skåne och Södermanland samt troligen även i Norrbotten. Även för röd glada går det bra och den nationella siffran över det häckande beståndet höjs detta år med drygt 100 par till totalt minst 2 600.

Kornknarren noterades med inte mindre än 1 464 spelande enbart på fastlandet, vilket är nytt rekord i modern tid. På Gotland hördes ytterligare 350 spelande, vilket också är ett gott resultat. Från Öland saknas uppgifter. Skärfläckan har nått en ny

högstanivå med så många som 1 400 häckande par jämfört med tidigare rekord på 1 100 par från mitten av 1990-talet. Svarthuvad mås har ökat kraftigt under senare år med allt fler observationer och även häckningar. Detta år gjordes häckningsförsök i Skåne, Blekinge och Halland.

Som en efterdyning av den omfattande lappuggle- och hökuggleinvasionen 2011–2012 blev det fler häckningar i de södra delarna av respektive arts utbredningsområde. Notabelt var bl.a. rekordmånga häckningar av lappuggla i Dalarna med inte mindre än 23 par och dessutom den första häckningen i Västergötland.

Sverige fick en ny häckfågel 2013. Det var citron-

de fjällgåspopulation. Något som kan hända en liten population är att en enskild företeelse kan ge stora konsekvenser. För fjällgåsens del handlar det om en speciell havsörn som specialiserat sig på att jaga fjällgäss. Av ca 60 adulta fjällgäss som räknades på väg till häckningsplatser var det endast 40 som överlevde och kunde återvända.

Tecken på årtans minskning rapporteras från Östergötland detta år. Tidigare bedömning på 50–75 par i landskapet bör sannolikt skrivas ner till 25–50 par.

För vakteln, som 2011 hade ett rekordår med inte mindre än 2 632 spelande, visar detta år med endast 608 spelande fåglar vilka kraftiga svängningar beståndet har.

FOTO: KRISTER CARLSSON

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus* hanne, Ottenby (Öl) 7 juli 2013.

ärila som för första gången genomförde en artren häckning med tre ungar som resultat. Detta skedde vid Tullgarn i Södermanland.

En av årets mest anmärkningsvärda uppträdande gäller flodsångare. Inte mindre än 856 revir konstaterades! Detta ska jämföras med tidigare rekord som var från 2012 med 436 revir. Även busksångare slog rekord med 197 sjungande fåglar liksom lundsångare med 308 sjungande. Brandkronad kungsfågel är numera etablerad häckfågel i Sverige. Totalt observerades minst 300 individer under 2013.

Häckfåglar, negativa trender

Tyvärr fortsätter kräftgången för vår starkt hota-

Rördrommen hade sitt sämsta år under hela 2000-talet. Orsaken är de kalla vintrarna 2010/11 och 2011/12 som påverkat arten negativt.

Anmärkningsvärt detta år är att inte en enda häckning av blå kärrhök konstaterades! Sannolikt beror detta på dålig gnagartillgång. Av samma orsak saknas fynd helt av fjälluggla och antalet häckande fjällabbar och jordugglor var mycket lågt. Även kungsörnen hade ett dåligt år med endast 438 besatta revir av totalt 755 kontrollerade. Även häckningsframgången var skral då de häckande paren endast fick ut 0,29 ungar/besatt revir.

En art som ju tyvärr är borta som häckfågel är svartbent strandpipare som detta år endast notera-

des med fyra ex., varav en långstannare (på Öland). Tyvärr fortsätter den negativa trenden även för sydlig kärnsnäppa. Detta år sjönk antalet till under 100 häckande par.

En av landets mest sällsynta häckfåglar är berglärka som i år inte konstaterades häcka i Sverige. Riktade inventeringar skulle vara angeläget för att se hur det står till med arten i vår svenska fjällkedja.

Det ser tyvärr ut som vi på sikt kommer förlora fältpiplärkan som svensk häckfågel. Detta år gjordes en heltäckande inventering i Skåne som är det enda landskap arten numera häckar i. Man hittade endast 33 revir. Detta ska jämföras med 48 revir år 2008. Även pungmesen minskar och vi har detta år endast rapporter om runt 20 konstaterade häckningar i landet, varav hälften i Skåne.

Flytt- och invasionsfåglar samt sparsamma arter

Rödhaltsad gås hade ett bra år med rekord i både Skåne (12 fynd), Blekinge (6) och Uppland (2). Även nio fynd av amerikansk bläsand är ett stort antal. Praktejdern hade åter ett mycket dåligt år med endast 40 observationer. Föregående års bottenrekord var på 39 fynd. Även alförräddaren ligger kvar på en låg nivå, vilket anses bero på att arten förändrat sina flyttningssvägar med anledning av ändrat isläge i Barents hav.

Noteras kan att havsfåglar på västkusten generellt sågs i små antal på grund av få långvariga stormar. Bland annat sågs endast fyra klykstjärtade stormsvalor. Undantaget var havssula som uppträdde talrikt under större delen av året. Bl.a. sågs 34 000 ex. enbart i Bohuslän.

Två natthägrar sågs under året. Senast natthäger noterades i landet var 2007. Endast en silkeshäger sågs. Den observerades i Skåne, Blekinge och Småland. Även 2012 noterades endast ett exemplar medan antalet fynd under föregående tioårsperiod låg kring tio om året. Skedstorken hade ett bra år med åtta fynd varav fem ex. sågs i Skåne, vilket är rekord för landskapet. Arten ökar i Danmark, där det 2013 häckade rekordmånga, inte mindre än 154 par! Kanske kan arten på sikt även etablera sig i Sverige.

Stäpphöken hade detta år sitt tredje bästa hittills med 161 fynd. En art som slog årsrekord med råge var prärielöpare och så många som tolv individer sågs, fem av dessa enbart i Uppland! Även rödspov av rasen *islandica* hade ett rekordår med minst 71 ex.

Antalet observationer av kaspisk trut fortsätter att

öka. Från och med detta år går det inte längre att göra en vettig bedömning av antalet fåglar, bland annat eftersom många observatörer avstår att rapportera sina fynd med hänsyn till de höga dokumentationskraven för säker artbestämning. Osäkerheten blir därmed betydande.

Korttälärka hade ett av sina bästa år hittills, och inte mindre än 15 ex. sågs. Fler tajgasångare än något år tidigare noterades. Det nya rekordet är på 385 ex. Det tidigare högstanoteringen från 2011 var på 240 ex. Även 13 brunsångare är nytt rekord liksom 13 observationer av svartpannad törnskata.

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Fältpiplärkan *Anthus campestris* verkar vara på väg att försvinna som svensk häckfågel.

Rödlista

Fågelrapporteringen blir allt viktigare när det gäller att hålla koll på hotade eller sårbara arters bestånd i vårt land. Därför anger vi numera kategorisering enligt den svenska rödlistan (2005). Denna anges, i förekommande fall, i rött efter artnamnet enligt nedanstående lista:

- RE Nationellt utdöd
- CR Akut hotad
- EN Starkt hotad
- VU Sårbar
- NT Nära hotad

Knölsvan *Cygnus olor*

Som vanligt fanns höga antal i Tåkern under sensommar och höst. Under Tåkerns Fältstations simfågelräkningar räknades som mest 3 500 ex. 14.9, men det högsta antalet som finns rapporterat från året är 4 300 ex. 21.10 (Anders Svensson). Detta är minst sagt anmärkningsvärda antal, och ansamlingarna i Tåkern under hösten hör troligtvis till de största hittills i Sverige!

(THOMAS STRID)

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Ly lpm: 2 ex. Mattasjön, Mattaberg 2.10 (Jan Banstorp).

Tredje fyndet i Lycksele lappmark.

(THOMAS STRID)

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Den häckande svenska stammen av "tajgasädgäss" *Anser f. fabalis* är svårinventerad och bristfälligt känd.

Sädgås *Anser fabalis* NT

Nedan redovisas de noteringar om häckningsläget som kunnat göras av respektive berörd rapportkommité. Med dessa sporadiska noteringar är det inte möjligt att göra en bedömning för riket.

Dlr: Ingen konstaterad häckning men under häckningstid finns en mycket intressant rapport om upp till 80 ex. Översjön, Särna, Älvdalen 8.6–27.7 (Ingela Källén, Sebastian Kirppu, Mattias Högberg m.fl.).

Hls: 1 ex. Blistermýren 2.8 (Örjan Davidsson). Med tanke på hur svårupptäckt sädgäsen är att se under sin häckning så tyder det mesta på att det fortfarande finns häckande par i nordväst.

Äng: Inga observationer som indikerar häckning trots observationen på presumtiv häcklokal.

Nb: Inga rapporter med häckningsindicer har gjorts detta år och endast fyra observationer har inkommit under sommaren. Detta är sämre än normalt, men få besök av skådare i lämpliga områden i Pajala kommun under lämplig tid, kan vara en bidragande orsak.

Jmt: Inga fynd som tyder på häckning rapporterades, och ingenting är egentligen känt om eventuella häckande sädgäss i området.

S Lpl: En säker häckning.

N Lpl: Fyra par från tre lokaler i Lu lpm, vilka rapporterats med låga häckningskriterier. Utöver dessa, så är sju individer från tre lokaler rapporterade under häckningstid. Dessa få rapporter gör att beståndet är omöjligt att bedöma.

(THOMAS STRID)

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Hjd: 1 ex. Ljusnedal 26.4 (Bo Johnsson, Björn Lundgren). 2 ex. Storsjö 2.5 (Bert-Ivan Mattsson, Marlene Åslund). Sjunde och åttonde fynden i Härjedalen.

(THOMAS STRID)

Bläsgås *Anser albifrons*

Två fynd av bläsgås gjordes i lappmarkerna vilket är ovanligt. Sjätte fyndet för P Lpm samt nionde fyndet i Lycksele lappmark.

P lpm: 2 ex. Rappasundet 17.5–3.6 (Tyrone Stenlund, Ami Stenlund m.fl.). Andra året i rad som ett par setts på lokalen under denna period.

Ly lpm: 1 ex. rast. Tacksägelseholmen, Nyåker 19.9 (Bernt-Erik Nordenström).

(THOMAS STRID)

Fjällgås *Anser erythropus* CR

2013 blev ett dåligt år med färre fjällgäss än normalt. Vi har till exempel mer än ett halverat antal rast. fjällgäss i Hälsingland än vi varit vana vid. Antal rast. i Hälsingland brukar vara en bra indikator på vår häckande population. Endast 37 ex. sågs som mest under denna höst jämfört med att det flera år under 2000-talet varit över 100 ex. Även på andra håll har färre fjällgäss noterats rasta. Observationer inom häckningsområdet är som vanligt få och svårbedömda.

Följande skriver Jägarförbundet på sin hemsida rörande Projekt Fjällgås rörande 2013: 2013 blev, tyvärr, ytterligare ett svårt år för den svenska vilda populationen av fjällgås. Under våren 2013 kunde cirka 60 fåglar räknas in på sin väg till häckningsområdet i fjällen. När nu höststräcket är över bedömer projektet att förlusterna av vuxna individer återigen varit stort och reproduktionen liten och endast ca 40 fjällgäss finns kvar.

Allt tyder på att det återigen varit stora förluster

av vuxna fjällgäss under häckning och ruggning i fjällen och den havsörn som bedömdes ha specialiserat sig på fjällgäss 2012 var åter på plats i häckningsområdet 2013. De individer som tas i häckningsområdet är ofta ena halvan i ett etablerat par. När par försvinner kan det ta många år innan den kvarvarande fågeln hittar en ny partner och häckar. Fjällgäsen är mycket noga i sitt val av partner och detta förhållande gör att population kan ha svårt att läka de skador den har fått.

Av de 60 fåglar som flög upp till häckningsområdet under försommaren kom 29 individer ner igen för att spendera sommaren i Hudiksvall och genomföra sin ruggning där. Dessa fåglar har alltså gjort bedömningen att det inte var lönt att försöka häcka detta år och att riskerna att rugga i fjällen var för stora. Förmodligen var bakgrunden till denna förflyttning en kombination av lärdomar från 2012 års situation och fåglarnas bedömning av förutsättningarna denna sommar. Det finns många exempel på att, framförallt arktiska, gäss kan göra långa förflyttningar till säkra ruggningsområden. Av de 29 fåglar som påbörjade sin ruggning i Hudiksvall vet Projektet att åtminstone 28 överlevde, troligen alla 29.

I häckningsområdet i fjällen var det alltså ca 30 fjällgäss kvar som försökte häcka eller rugga. Totalantalet fjällgäss under hösten 2014 var ca 40 individer, vilket inkluderar de 28 eller 29 som ruggade i Hudiksvall. Detta visar att av de 30 som blev kvar i fjällen överlevde ca 10. Detta är självklart ohållbart för ett långsiktigt bevarandearbete för fjällgäs i Sverige. Om dessa förluster fortsätter ett år till kan detta vara dödsstöten för den svenska fjällgäspopulationen. Predation är en naturlig del i fjällgäsens liv. Men varje individ och varje producerad unge i den vilda svenska fjällgäspopulationen är nu otroligt viktig om populationen ska överleva.

Rastlokaler med mer än 30 ex:

Ög: 34 ex, Beteby, Svenskundsviken, 27.4 (Fredrick Lindmark).

Upl: Under våren rastade 20–30 fjällgäss i Uppland och under hösten totalt 38 ex. varav 34 adulta vid Hjälstaviken under perioden 20.8–13.10.

Hls: Under 2013 fortsatte den snabba nedgången av fjällgäspopulationen. Det behövs nu ett bra häckningsår för att arten åter ska nu upp till de nivåer som fanns så sent som 2011. 46 ex. Lillfjärden 28.4–13.5 (Lars Göran Lindström). 31 ex. Lillfjärden 27.6–8.7 (Lars Göran Lindström). 37 ex. Lillfjärden 9.7–20.9 (Bo Fagerström, Mats Åberg, Lars Göran Lindström).

Mpd: Max 31 ex. Stornäset-Hörningsholm, Alnö 12–18.5 (Ingemar Marklund, Stefan Heimdahl, Bruno Nordin m.fl.).

Observationer inom artens häckningsområden:

S Lpl: 2–17 ex. sedda i Ammarnäsdeltat 15–25.5.

P lpm: 2 par Båtsjaur 19.5 (gm Marie Olsson). 10 ex. Njallabläkke 17.6 (Kjell Grankvist). 1 2K hona Arjeplog 28–29.8 (Marie Olsson). Båtsjaur är en känd rastplats och Njallabläkke ligger inom häckningsområdet i Arjeplogsfjällen.

(THOMAS STRID)

Fjällgås x vitkindad gås

Branta leucopsis x *Anser erythropus*

Fjällgås x vitkindad gås är en hybridkombination som uppstått till följd av det svenska projektet med att programmera om flyttvägarna för den hotade fjällgäsen. Alla observationer av denna typ av hybrider är därför viktiga att rapportera. Under året verkar en ny häckning skett som resulterat i 9 ungar. De senaste fem åren har i snitt en häckning skett årligen i Sverige.

Srm: 2 ex. Närkemaderna, Buskhyttan, Nyköping 10.5 (Jan Gustafsson, Jan Karlsson, Jan Sjöstedt).

Upl: I Hjälstaviken sågs 1 ad. fjällgås med 9 hybridungar 23.8 (Bernt Axelsson).

Hls: 4 ex. Östansjö, Ålsjön, Söderhamn 27.4–20.8 (Johan Södercrantz, David Hammarberg m.fl.) samt 1 ex. Änga, Enånger, Hudiksvall 18.5 (Mats Axbrink).

(HENRIK LERNER)

Grågås x kanadagås

Anser anser x *Branta canadensis*

Grågås x kanadagåshybrider är de vanligaste gåshybriderna i landet och att idag få en samlad bild av antalet är svårt. Ett ökat intresse för att rapportera hybrider verkar finnas sedan möjligheten gavs att presentera en mer samlad bild av fynden i *Fågelåret 2004* (Lerner 2005). Dock är det så att många hybrider troligen inte rapporteras av olika orsaker. Några rrk (Jönköping, Västerbotten) anger att antalet ökat under 2013. Trots bristande rapportering gjordes ett försök till totaluppskattning av antalet hybrider inom Sveriges gränser 2005. Resultatet för grågås x kanadagås blev 226 individer (Kampe-Persson & Lerner 2007). Notera dock att dessa fynd inte granskas av rrk då de inte är äkta arter. Under 2013 har häckningar rapporterats enligt följande: *Srm* (1), *Vstm* (1), *Vb* (1). Att endast tre häckningar inkommit och vidareförmedlats via rrk visar på att hybriderna inte får den uppmärksamhet som de borde få. I verkligheten är antalet häckande blandpar högre. Naturvårdsmässigt är dessa uppgifter viktiga. Gåshybrider är ofta en effekt av mänsklig påverkan och kan för de sällsynta arterna även tyra bestånden.

(HENRIK LERNER)

Prutgås *Branta bernicla*

Fynd av rasen:

Branta bernicla hrota ”Ljubukig prutgås”

Totalt gjordes 18 fynd av 25 ex. under våren, ett fynd av 1 ex. under sommaren och 16 fynd av 50 ex. under hösten. Fågeln som under sommaren sågs i Halland och i Dalsland bedöms som samma individ.

Sk: Tio fynd av 12 ex. observerade under året, jämnt fördelade på fem vårfynd (6 ex.) och fem höstfynd (6 ex.). Som vanligt ses mest fåglar under sträcktoppen för prutgås och oftast upptäckta i prutgåsflokkarna. Två fåglar dock stationära: 1 ex. Torekovs rev 15–16.5 (Phil Bensstead) 1 ex. i området Nabben–Skanörs Revlar 8–12.9 (Hans-Åke Gustavsson, Nils Kjellén och Mattias Ullman).

Bl: Fem fynd (åtta ex.). 2 ex. str. NO Snickens ör, Gullholma 23.5 (Bengt Strindhagen). 1 ad. str. NO Torhamns udde 25.5 (Anders Eriksson, Petter Simonsson, Micke Wilson). 1 ad. str. O Lindö udde 30.5 (Fredrik Lennartsson). 3 ad. str. O Lindö udde 1.6 (F) (Fredrik Lennartsson). 1 ad. str. O Lindö udde 2.6 (Anders Blomdahl).

Sm: Tre fynd: 1 ex. str. S Stångehamn, Oskarshamn 19.9 (Christer Håkansson). 1 ex. str. S Revsudden, Kalmar 19.9 (Bill Andersson). 1 ex. str. S Revsudden, Kalmar 18.10 (Christer Håkansson, Jan Hägg, Toni Berglund).

Öl: Vår sex fynd (7 ex.): 2 ex. str. NO Ottenby 24.5 (Göran Andersson, Bosse Carlsson). 1 ex. Ottenby 26.5 (Per Österman). 1 ex. str. Ottenby 28.5 (Mikael Danielsson, Bengt Ottosson). 1 ad. str. NO Ölands norra udde 29.5 (Markus Tallroth). 1 ex. str. NO Ö Ottenby 31.5 (Göran Andersson, Bosse Carlsson, Magnus Hallgren m.fl.). 1 ex. str. NO Ottenby 2.6 (Göran Andersson, Magnus Hallgren m.fl.). Höst två fynd: 1 ex. str. SV Segerstads fyr – Sebybadet – Ottenby 25.9 (Christian Cederroth, Lars-Peter Jansson, Göran Andersson m.fl.). 1 ex. str. Ölands södra udde, Ottenby 1.10 (Ottenby fågelstation).

HL: Ett fynd (2 ex) under våren. Ett sommarfynd (samma ex. sedd på två lokaler). Under hösten tre fynd (15 ex.). 2 ex. Morups Tånge 23.5 (Ivar Tengklint, Lasse Olsson). 1 ad. rast. Brevik, Morups Tånge 16.7 (Joakim Karlsson). 1 ex. Getteröns naturreservat, Getterön 28.7–27.8 (Reino Andersson). 1 ex. Skummeslövsstrand 1.9 (Mikael Haraldsson). 5 ex. str. S Glummens sten 2.9 (Gert Hermesgård, Per Gajemo, Tommy Ekmark). 9 2K+ rast. Nidingen 21.9 (Göran Andersson, Johan Frölinghaus, Mikael Hake).

Vg: 1 ad. Vinga 29.9 (Göran Darefelt m.fl.). 1 ad. Vrångö 4–5.10 (Martin Oomen m.fl.).

Boh: Vår ett fynd (2 ex.). Höst tre fynd (24 ex.): 2 ex. str. S Kråkudden, Hönö 28.5 (Jon Håkansson). 2 ex. str. S Kråkudden, Hönö 1.11 (Per Björkman m.fl.). 19 ex. str. S Kråkudden, Hönö 4.11 (Tina Widén m.fl.). 3 ex. str. S Kråkudden, Hönö 8.11 (Bo Brinkhoff m.fl.).

Dls: Ett fynd: 1 2K+ str. SV Rörvik, Vänersborg 17.7 (Ingemar Johansson). Första fyndet i Dalsland av denna ras. Bedöms som samma individ som setts i Halland 16.7 och 28.7–27.8.

(THOMAS STRID)

Fynd av rasen:

Branta bernicla nigricans

”Svartbukig prutgås” (108/115 – 55)

Totalt gjordes fem fynd under året. Ett i Skåne, tre i Blekinge och ett på Öland. Detta är ett relativt normalt antal. Men variationerna är stora mellan åren och långt ifrån föregående års rekordnotering om hela 23 individer och 2008 års 15 individer.

Sk: 1 ex. i området Rönnen–Sandön 6.10–2.11 uppräckt i en stor flock med andra gäss (Max Lundberg, David Gustafsson).

Bl: 2 ad. str. O Lindö udde 27.5 (Fredrik Lennartsson). 1 ad. str. O Lindö udde 30.5 (Fredrik Lennartsson). De båda gässen 27.5 kom var för sig i olika flockar.

Öl: 1 2K+ str. S Hulterstad strand 2.10 (Bertil Breife). Det 33:efyndet på Öland av denna ras. Har varit årligen sedan 2005. Första fyndet på Öland gjordes 1983.

(THOMAS STRID)

Kanadagås *Branta canadensis*

Första konstaterade häckningen av kanadagås i Lule lappmark, där det senaste åren totalt observerats 2–10 individer per år. I Pite lappmark har arten etablerat sig, medan de ännu inte ses årligen i Torne lappmark.

Lu lpm: En häckning (4 ungar) Abborrsundet, Jokkmokk 17.5–16.6 (Sonja Kuoljok, Kjell Wägberg m.fl.).

(THOMAS STRID)

Vitkindad gås x kanadagås

Branta leucopsis x *Branta canadensis*

Årets redovisade fynd ligger i paritet med tidigare års antal.

Vg: 2 ex. Ebbarp, Svenljunga 5.4 (Patrik Hansson), 1 ex. Gingsjön, Björketorp 7.8 (Mats Eriksson) samt 1 ex. Välen, Göteborg 13.9–7.10 (Tina Widén m.fl.).

Srm: 1 ex. Rävkuile-maden (södra stranden), Vadsjön, Nyköping 24.4 (Lennart Eriksson).

Vstm: 1 ex. Skarvsta, Skultuna 7.4 (Markus Rehnberg), 9 ex. Trångfors, Hallstahammar 14.4 (Daniel Hedenbo), 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 16.4 (Arvid Landgren), 2 ex. Frövisjön, Skultuna 19–21.4 (Markus Rehnberg, Johan Karlsson) samt 12 ex. Lagårdssjön, Kolbäck 18.11 (Ulf Carlson).

Ång: 1 ex. Torsäkers kyrka 28.7–1.10 (Lasse Bengtsson, Bente Olsen, Pekka Bader m.fl.).

(HENRIK LERNER)

Rödhaltsad gås *Branta ruficollis*

Arten hade ett rekorduppträdande i både Skåne (tolv fynd) och Blekinge (sex fynd). Även nio fynd på Gotland är högt.

Sk: Rekordår för arten med hela 12 fynd av 13 ex. Framförallt våren blev mycket god med 11 fynd av 12 ex. Hösten alltså 1 fynd av 1 ex. Fynden fördelade sig på 1 ex. Hurva reningsverk 28.3 (Ewert Nilsson), 1 ex. Hammarsjön–Isternäset 5–15.4 (Greger Flyckt, Jan Linder m.fl.), 1 ex. Lund 17.4 (Daniel Melchert), 1 ex. Alnarps strandängar 20–21.4 (Henrik Hansen, Fredrik Hansson m.fl.), 1 ex. Västra Klagstorp, Tygelsjö 9.5 (Åke Svalfors m.fl.), 1 ex. Enehusa 9.5 (Håkan Hallander), 1 ex. Kannikdammen, Lomma 10.5 (Lars Nilsson), 1 ex. Knutstorp, Södra Sandby 10.5 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson) – betraktat som ett separat fynd från Lommafågeln då det gick kort tid i förhållande till avstånd mellan observationerna. Vidare: 1 ex. Falsterbonäset 18.5 (Tommy Holmgren, Nick Gräntz m.fl.), 1 ex. Hamnen, Kåseberga 23.5 (Sven Splittorff, Kim Capelle), 2 ex. Hamnen, Kåseberga 31.5 (Sven Splittorff) och slutligen årets enda höstfynd: 1 ex. Äspet, Åhus 16–17.11 (Björn Svärd, Linda Niklasson m.fl.). De senaste årens höga antal kan ställas i relation till att det innan år 2000 bara fanns 33 godkända fynd av arten i Skåne.

Bl: Sex fynd: 4 ex. str. NO Gökalv, Gö 11.5 (Fredrik Lennartsson). 1 ex. str. O Björkhaga, Hasslöv 11.5 (Jonas Persson). 1 ex. str. NO Sölvesborgsviken 13.5 (André Julinder).

Öl: Vår: 1 ex. Västerstadsviken 20.5 (Bruno Nordin, Rode Nordin m.fl.). 1 ex. str. NO Grönhögen 23.5 (Eva Johansson, Kalle Källebrink, Bo Nordström m.fl.). Höst: 1 ex. Sebybadet–Ottensby 25–29.9 (Kent Henriksson, Göran Andersson, Rolf Ericson m.fl.).

Gtl: Nio fynd av 10 ex: 1 ex. str. Västlands, Vamlingbo 11.5 (Stellan Hedgren). 1 ex. Faludden 12–19.5 (Göran Knutas, Matz Carlsson, Matti Eriksson m.fl.). 1 ex. str. NO Fidenäs, Fide 23.5 (Carl Tholin). 1 ex. Holmhällar, Vamlingbo 29–30.5 (Claes-Göran Cederlund, Carl Tholin, Lennart Hellström m.fl.). 2 ex. Hammarén, När 10.6 (Magnus Klingse). 1 ex. Austerviken, När 29.9 (Peter Berry, Gustav Berry, Stefan Desai, Inge Frid m.fl.). 1 1K rast. Lausviken–Hallsarve, Lau 5–21.10 (Krister Nordin, Mattias Gerdin, Clas Hermansson m.fl.). 1 ex. rast. Nabben, När 25.10 (Per Holgén). 1 ex. rast. Lye k:a 8.11 (Sivert Söderlund, Karl-Gunnar Rehn).

Hl: 1 2K rast. Getteröns naturreservat, Getterön 30.4 (Mikael Nord). 11:e fyndet i landskapet.

Srm: 1 ex. sträckande SV Femörehuvud, Femöre, Oxelösund 14.10 (Kalle Brinell). Åttonde fyndet i Srm.

Upl: 1 ex. Elfviksudde, Lidingö 9–10.5 (Peter Lundberg m.fl.). 1 ex. Hjälstaviken 12–17.10 (Janne Magnusson m.fl.). Femte och sjätte fynden i Upl.

(THOMAS STRID)

Nilgås *Alopochen aegyptica*

Totalt gjordes åtta fynd av 15 exemplar under året. Sex i Skåne, ett i Halland och ett fynd av en fågel som först sågs i Torslandaviken (Boh) för att senare under samma dag noteras sträcka förbi Stora Amundö. Fynden fördelar sig på tre vinterfynd, fyra vårfynd och ett höstfynd. Första fyndet i landet gjordes 1999 och därefter ökade arten kraftigt med som mest 57 fynd år 2007. Vi ser nu en återgång vilket ekologiskt bör ses positivt eftersom nilgåsen utgör en oönskad införd invasiv art.

Sk: 1 ex. Rönne–N. Häljaröd 10.2 och 14.2 (Peter Franzén, Leif Klinteroth, Petter Haldén m.fl.). 1 ex. str. N Klagshamns udde 27.4 (Anders Björkman). 1 ex. str. SV Kannikdammen, Lomma 11.5 (Ingemar Andell). 1 ex. Toarp, Tomelilla 15.5 (Bengt Andersson). 7 ex. Havgårdssjön 17.11 (Arne Ellasson). 2 ex. Eskilstorps holmar, Foteviken 12.12 (Mattias Ullman).

Hl: 1 ex. rast. Hertings kraftverk, Falkenberg 20.1 (Eva Svensson).

Boh: 1 ex. rast. Torslanda golfbana, Torslandaviken 23.4 (Christer Fält).

Vg: 1 ex. str. S Stora Amundö 23.4 (Stig Fredriksson).
(THOMAS STRID)

Rostand *Tadorna ferruginea*

Totalt noterades nio fynd av 13 individer under året. Sju av fynden noterades under perioden mitten juli till mitten av augusti vilket utgör den tid då artens naturliga rörelser sker. Tredje fyndet gjordes för landskapet Ångermanland.

Sk: 1 ex. Glivarpa mosse 28.4–3.5 (Kent O Andersson, Luis Gordinho m.fl.), 1 ad. hona str. O Hamnen, Kåseberga 22.5 (Sven Splittorff), 1 ex. Äspet 24.5–19.6 (Jan Linder, Björn Svärd, Greger Flyckt m.fl.), 1 ex. str. S Nabben 22.6 (Emil Lundahl), 1 honf rast. Äspet 1.8 (Christer Neideman, Magnus Persson m.fl.), 2 2K+ str. V Sandön 13.8 (Patrik Söderberg), 2 ex. Terekudden, Bunkeflo strandängar 13.9 (Christel Stenberg, Per Jensen, Lars Silow m.fl.). Antalet svårbedömt, räknar man lågt skulle det teoretiskt sett kunna röra sig om en och samma fågel som obsats på Österlen, i Åhus, på Nabben och åter i Äspet. Med övriga obsar landar årssiffran i så fall på tre fynd av totalt fem ex. under året. Samtliga fynd är rimliga i tid för spontana fynd.

Öl: Ett fynd av 2 ex. som rörde sig enligt följande: 2 ex. Görans dämme, Hulterstad 20.7 (Claes Ekberg, Jan Yseus). 2 ex. Ottensby 20–26.7 (Edvin Klein, Kent Jönsson, Jörgen Agerskov m.fl.). 2 ex. Degerhamn 25.7 (Terje Kolaas). Rrk Öland bedömer att det rör sig om samma två fåglar. Först sågs de flyga söderut vid Hulterstad för att senare samma dag rapporteras från Ottensby. Även fåglarna som sågs flyga norrut vid Degerhamn bör vara samma och därmed ha återvänt till Ottensby senare samma dag. Sedan 2008, med undantag

för förra året, har rostand setts årligen på Öland. Majoriteten av de öländska observationerna har gjorts under högsommaren.

Hl: Två fynd under året avseende 3 ex. Båda fynden gjordes samma dag och inga tecken på förrymt ursprung noterades. 2 ex. Getterön 1–12.8 (Lena Dahlkvist, Dan Larsson). 1 hane rast. Trönninge ängar 1–3.8 (Mats Westberg, Per Magnus Ehde).

Vg: 1 ad. Kårebro, Hullsjön 22.7 (Ulf Lindell). 1 hona Brandnäsaviken, Galterö, Gbg:s södra skärgård 25.7 (Jon Hessman).

Ång: 1 hona Lögdeälvens mynning, Nordmalingsfjärden 11.7 (Mattias Nordlund). Tredje fyndet i Ångermanland.

(THOMAS STRID)

Gravand *Tadorna tadorna*

Hjd: 1 ex. Hedeaviken 4–5.5 (Per Lif, Bert-Ivan Mattsson). Femte fyndet.

S Lpl: 2 i par Nappsjö, Dorotea k:n 10–13.5 (Henrik Wahlberg). Fjärde fyndet i Åsele lappmark.

Med stor säkerhet utgörs dessa fynd av norska fåglar som ”spilt” över under vårsträcket.

(FREDRIK FRIBERG)

Amerikansk bläsand *Anas americana*

Årets nio fynd gör året till ett av de bättre för amerikansk bläsand. Fynden från Vstm och Vrm är troligen samma individ. Den sällskapade på båda lokalerna med en hane vanlig bläsand. Samtliga fynd är som vanligt hannar. Endast två honor har rapporterats i Sverige. Andra fyndet för Bl. Tredje fyndet för Ö Sm. Tredje fyndet för Vstm. Första fyndet för Vrm. Andra fyndet för Mpd. Femte fyndet för Nb.

Sk: 1 hane rast. Inre Foteviken, Foteviken 9–24.6 (Kaj Örjan Svahn, Sissel Sjöberg). 1 hane rast. Näsbyholmssjön 29.9–4.12 (Niclas Winqvist). 1 hane rast. Gröna jaktstugan, Foteviken 30.10–8.11 (Mattias Ullman, Tommy Holmgren).

Bl: 1 ad. hane Torhamns udde – Utlängan 2–5.6 (Kenny Nordström, Bengt Strindhagen, Lars-Gunnar Lundquist).

Sm: 1 hane rast. Mellankrön, Krönområdet, Vimmerby 28.4 (Joel Hallingfors, Monica Hallingfors).

Vstm: 1 hane rast. Frövisjön, Skultuna sn 9–15.5 (Markus Rehnberg, Bjarne Eriksson).

Vrm: 1 hane Björken 27–30.5 (Morgan Johansson).

Mpd: 1 hane rast. Stornäset–Hörningsholm 2–6.5 (Leif Johansson, Bo Månsson).

Nb: 1 hane rast. Badplatsen, Ängesbyn 6–11.5 (Peter Öhman, Rolf G Gustafsson).

(HÅKAN LERNEFALK)

Snatтерand *Anas strepera*

Häckningar är rapporterade från södra och mellersta Sverige, samt längs Norrlandskusten. Från flera håll rapporteras om stora höstflockar. Den största som vanligt från Tåkern med 2300 ex. den 14 september (Täkerns fst). Några större förändringar av beståndet tycks inte ha skett under året.

(HÅKAN LERNEFALK)

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*

Totalt gjordes 15 fynd under året. Alla fynd utom ett gjordes under april och maj. Det avvikande fyndet gjordes i juni i Uppland. Ytterligare en observation gjordes i juni i Åsele lappmark, men den bedöms vara samma ex. som hittades redan i maj. Bohusläns femte och sjätte fynd och första fyndet i Åsele lappmark.

Sk: 1 ad. hane Rönnen, Norra Häljaröd 10.4 (Håkan Johansson m.fl.). 1 hane Olas hörna, Klagshamns udde 13–19.4 (Pierre Unge, Lotta Strand, Stefan Cherrug m.fl.).

Hl: 1 hane Fågeltornsviken, Tjölöholm 23–25.4 (Håkan Nilsson).

Bob: 1 ex. Ödsmåls kile 14.4 (Peter Hvass, Björn Dellming m.fl.). 1 hane Tjolme sund, Öckerö 17.4 (Bengt Karlsson m.fl.).

Vg: 1 hane Västra Marsjön 18–19.4 (Claes-Göran Ahlgren). 1 hane Sandbetet, Detterns naturreservat 18–19.4 (Göran Darefelt, Bosse Ohlsson).

Ög: 1 hane Ringstad mosse 20–21.4 (Ville Kirstilä). 1 hane Leonardsbergs fågeltorn, Leonardsberg 22–25.4 (Fredrick Lindmark). De två observationerna utgör samma hane som förflyttade sig några få km och utgör därmed ett fynd. Bland annat uppvisade hannen ett snarlikt beteende på de båda lokalerna där den var mycket aggressiv mot andra krickhannar.

Srm: 1 ex. Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 16.4 (Jan Hägg m.fl.). 1 hane Vadsjön, Nyköping 22–29.4 (Jukka Väyrynen m.fl.).

Upl: 1 hane Hederviken Närtuna 21–22.4 (Anders Eriksson m.fl.). 1 hane Angarnsjöängen 9–10.5 (Svan-te Söderholm m.fl.) och 1 hane Ledskärviken 8–9.6 (Jocce Ekström m.fl.).

Dlr: 1 ad. hane Hälla, Hovran, Hedemora 9–10.5 (Berndt Söderlund m.fl.).

Ås lpm: 1 hane Klimpviken, Klimpfjäll 18.5 (Isak Vahlström, Håkan Rune, Inga Olofsson). 1 hane Risträsket, Risträsk 26.5 (Isak Vahlström, Viktor Risberg). 1 hane Vojmåbron, Bäkssele 10.6 (Isak Vahlström, Tommy Eriksson, Sven H Jansson, Jan Linder).

(THOMAS STRID)

Stjärtand x gräsand

Anas acuta x *Anas platyrhynchos*

Två fynd under året av denna hybrid. Troligen ett och samma ex. på Måkläppen och i Trelleborg.

Sk: 1 5K+ hanne Måkläppen, Falsterbonäset 5.1 (Kaj Örfjan Svahn, Janne Dahlén, David Erterius). 1 6K+ hanne Trelleborg 15.2–24.3 (Lars Sundlöf, Per Johan Ulfendahl, Ola Marklund). 1 5K+ hanne Måkläppen, Falsterbonäset 23.11 (Emil Lundahl). 1 ex. Skillinge – Örnahuset 22–31.12 (Jörgen Bernsmo, Nisse Nilsson).
(HÅKAN LERNEFALK)

Stjärtand *Anas acuta* NT

I Götaland finns häckningar rapporterade från Öl och Gtl. Häckningar sker regelbundet, även om de inte rapporteras varje år. I Svealand finns häckningar rapporterade från Nrk, Upl och Dlr. Häckningar i Nrk är endast den tredje kända. Samtliga har varit i Kvismaren.

Blåvingad ärta *Anas discors*, Trönninge ängar (HI) 20 april 2013.

Större delen av landets häckande stjärtänder finns i Norrland och då främst i inlandsområdet, med en mindre del vid kusten. Få häckningar är rapporterade härifrån, vilket gör det meningslöst att göra någon bedömning av ev. förändringar i beståndet.

(HÅKAN LERNEFALK)

Ärta *Anas querquedula* VU

Enstaka häckningar är rapporterade från flera rrk i Götaland, Svealand och Vb. Några större förändringar av beståndet tycks inte ha skett under året, förutom i Ög där ärten enligt rrk är en art som rapporteras om den ses, så minskningen är troligen reell och snabb. 2010 fanns uppskattningsvis 5–10 par vid Svartå-

myrningens naturreservat, 2013 uppskattningsvis 2 par vilket indikerar ett dystert förlopp. Trots att inga metodiska eftersök gjorts av arten i landskapet, tycks tidigare uppskattning på 50–75 par vara en överskattning och skrivs nu ner till 25–50 par.

(HÅKAN LERNEFALK)

Blåvingad ärta *Anas discors* (27/28 – 2/2)

Hl: 1 hanne Påarp 18.4 och Trönninge ängar 20–29.4 (Margareta Lindh, Göran Lindh).

Dlr: 1 hanne Lindänet 13–18.5 (F) (Lars Hansson m.fl.).

Ny art för Dalarna. Tidstypiskt fynd – 17 av de tidigare 28 svenska fåglarna är upptäckta i maj.

(ALEXANDER HELLQUIST)

FOTON: GÖRAN SNYGG

Blåvingad ärta x skedand *Anas discors* x *A. clypeata*

Upl: 1 hanne Angarnsjöängen 9.5 (F) (Svante Söderholm).

Denna hybrid har inte behandlats konsekvent i fågelrapporteringen genom åren, och den har inte alltid tagits med i *Fågelåret*. I Artportalen finns flera observationer som inte har granskats, men åtta fåglar är angivna som godkända av Rrk. Från och med 2014 kommer Rrk att granska alla fynd (detta gäller alla hybridvarianter där minst en av föräldrarna är en Rrk-art). Fyndbilden liknar mycket den hos rena blåvingade årtor – samtliga granskade observationer är gjorda under perioden 13.4–9.5.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Skedand *Anas clypeata*

Häckningar är rapporterade från Sk till N Lpl. Under en längre tid har beståndet bedömts vara stabilt. Av årets rapporter att döma så finns det ingen anledning att göra någon annan bedömning för i år.

(HÅKAN LERNEFALK)

Rödhuvas dykand *Netta rufina*

Ett fynd av en rödhuvas dykand som hittades död i Skåne samt ett par som noterades i Östergötland utgör årets enda fynd. Därmed är vi tillbaka på en låg nivå efter föregående års hela nio fynd av 13 ex. Paret i Tåkern, Östergötland är sannolikt samma par som häckade på lokalen år 2012.

Sk: 1 hane död Pildammsparken, Malmö stad 15.3 (Kristina Malm). På en direkt fråga för ett par år sedan svarade den ansvarige på Malmö stad att det inte finns några utplanterade rödhuvade dykänder i Pildammarna sedan ett antal år. Fågeln, som hittades död och fotograferades under en period med sträng kyla, betraktas därmed som spontan.

Ög: Ett par uppehöll sig vid Glänås, Tåkern och bedöms vara samma par som häckade 2012. Honan sågs senaste gången 6.6 och hade 5 dunungar i släptåg. Förvånande nog visade sig på foton att ungarna var gräsandsungar! Därefter sågs hon inte mer och hannen sågs sista gången 25.6. Inga observationer som indikerar en häckning.

(THOMAS STRID)

Brunand *Aythya ferina* NT

Fortsatt lågt antal rapporterade häckningar. Enbart enstaka par rapportområde, flest (12 st) från rrk Stockholm. Någon ljusning syns inte för brunanden.

Ås lpm: En hane Småbåtshamnen, Vilhelmina 8.5 (Matthis Kaby). Tre hannar Lill-Grundsjön 30.5 (Inga Olofsson). Tionde och elfte fyndet i Ås lpm.

(HÅKAN LERNEFALK)

Brunand x vigg *Aythya ferina* x *Aythya fuligula*

Total bedöms fyra fynd gjorts av denna hybridkombination, alla i Skåne. Fyra fynd ligger inom det normala antalet fynd som årligen görs i Sverige.

Sk: 1 ex. Lunds reningsverksdammar 18.1–1.3 (Håkan Wittzell, Max Lundberg, Mikael Olofsson m.fl.), 1 ad. hane Simrishamn hamn (Jörgen Bernsmo, Per-Stefan Hallberg, Per-Sture Ljungdahl m.fl.), 1 ex. Vitemölla 23.2 (Lars Edman), 1 hane Pildammsparken, Malmö stad 14–15.6 (Mats Johannesson, Janne Knutsson m.fl.), 1 hane Lomma kustdammar, Lomma 7.10 och 20.12 (Per Olof Lippe). Fågeln i Lund bör vara samma som tidigare år. Om fåglarna i Simrishamn och Vitemölla antas vara samma ex. blir årets totalsumma 4 ex.

(THOMAS STRID)

Ringand *Aythya collaris* (44/44 – 1/1)

Efter två år utan något fynd, så blev det ett ex. från Srm, vilket är första fyndet för Srm.

Srm: 1 hane rast. Oxelösunds hamn – Femöre – Gamla Oxelösund 16–29.3 (Leif Carlsson).

(HÅKAN LERNEFALK)

Ringand x vigg *Aythya fuligula* x *Aythya collaris*

En hane sågs på två lokaler i Halland. Åttonde fyndet av denna hybridkombination i Sverige.

Hl: 1 hane Björnhults våtmark, Lis mosse 8–12.4 (Joakim Hagström). 1 hane Dammen, Getterön 15–30.4 (Joakim Hagström, Mikael Nord).

(THOMAS STRID)

FOTO: FREDRIK LINDMARK

Ringand *Aythya collaris*, Femöre huvud (Srm) 16–17 mars 2013.

Vitögdd dykand *Aythya nyroca* (67/70 – 1/1)

Endast ett fynd gjordes under året:

Vstm: 1 ad. hane Stora Aspen, Västansfors 15.9 (Roland Narfström m.fl.). Västmanlands femte fynd.

(THOMAS STRID)

Vitögdd dykand x vigg

Aythya nyroca x *Aythya fuligula*

Sk: 1 ex. Lunds reningsverksdammar 16.3 (Luis Gordinho). Första godkända fyndet i artportalen av denna hybrid. Kämt sedan tidigare är en vingklippt hybrid i Hjorthagsdammen i Slottsskogen, Göteborg. Den har funnits där sedan flera år under 2000-talet.

(THOMAS STRID)

Vigg x bergand *Aythya fuligula* x *Aythya marila*
Två fynd av denna hybrid gjordes detta år i Skåne respektive i Dalarna. Båda fynden i april.

Sk: 1 hane Silvåkratornet, Krankesjön 14.4 (Lars Råberg).

Dlr: 1 hane Limsjön, Leksand 22.4 (Anders Hans, Göran Selander, Conny Land m.fl.).

(THOMAS STRID)

Bergand *Aythya marila* **VU**

Sex rapporterade häckningar från fjällen, vilket är bergandens huvudutbredningsområde, är väldigt få. Det speglar dock snarare skådaraktiviteten än förekomsten av bergand. Från kusten i Vb och Nb finns några häckningar rapporterade. I södra Sverige saknas häckningar helt. En del sommarfynd finns, men inget som tyder på häckning.

(HÅKAN LERNEFALK)

Ejder x praktejder

Somateria mollissima x *Somateria spectabilis*

Ång: 1 ex. Himmersundet, Ava havsbad 5–13.5 (David Rocksén, Per Lindström, Ulf Johansson). Förmodligen samma fågel som sågs i samma område 2009 och 2010, men inte 2011 och 2012.

(THOMAS STRID)

Praktejder *Somateria spectabilis*

Summerar vi alla fynd per landskap får vi 40 fynd. Av dessa är 32 från våren, ett sommarfynd och sju höstfynd. Därmed har vi det näst sämsta året genom alla tider. Endast slaget av föregående års bottenrekord på 39 fynd.

Sk: 1 hane str. Kåseberga 7.4 (Tomas Svensson, Hans Larsson, Peter Spetz m.fl.). 1 ad. hane str. Nabben, Falsterbonäset 7.11 (Aron Andersson, Nils Kjellén). 1 ad. hane str. V Hamnen, Kåseberga 12.11 (Sven Splittorff). 1 1K+ hona Båstads hamn 24.12 (Mats Walin).

Bl: 1 ad. hane str. O Lindö udde 31.3 (Fredrik Lennartsson, Thomas Rodeson m.fl.). 1 ad. hane str. O Uttorp 7.4 (Lars-Gunnar Lundquist, Christina Sandin, Linus Almqvist m.fl.).

Sm: 1 ad. hane str. N Tjärhovet, Kalmar 31.3 (Tommy Eriksson Järfälla, Anders Törnberg m.fl.). 1 hona str. N Revsudden 1.4 (Christer Håkansson).

Öl: Vår: 1 3K+ hane str. N Kleva – Beijershamn 1.4 (Per Björkman, Anders Lundquist m.fl.). 1 hona str. N Beijershamn 1.4 (Mats Waern). 1 hane str. N Möllstorps camping 2.4 (Anders Lundquist). 1 3K+ hane str. N Beijershamn 3.4 (Lennart Carlsson). 1 ad. hane str. N Mörbylånga – Sandbergen – Beijershamn 7.4 (Håkan Nilsson, Lars Karlsson, Lars Lindell m.fl.) och senare samma dag 1 ad. hane str. N Eckelsudde – Mörbylånga

– Sandbergen – Färjestadens hamn – Stora Rör 7.4 (Örjan Engebrand, Peter Nilsson, Hans Lomosse m.fl.). 1 ad. hane str. Sandbergen – Stora Rör 9.4 (Ronnie Nederfeldt, Ragnar Gustafsson m.fl.). 1 2K hane str. N Sandbergen – Stranden, Aledal 16.4 (Håkan Alm, Birgitta Andersson, Bernt Andersson m.fl.). 1 ad. hane str. NO Västerstadsviken 17.4 (Tommy Knutsson). 1 ad. hane str. Bjärby, Kastlösa 18.4 (Douglas Gustafsson). 1 ad. hane str. N Stranden, Aledal 19.4 (Birgitta Andersson, Bernt Andersson). 1 ad. hane str. N Stora Rör 4.5 (Ragnar Gustafsson, Brita Gustafsson). Höst: 1 hane str. SV Vindskyddet, Ottenby 18.10 (Christina Holmberg).

Gtl: 1 ad. hane str. NO Gnisvärd, Tofta 7.4 (Josef Anderberg). 1 ad. hane str. Rivet, Sundre 8.4 (Tina Ollberg, Bimbi Ollberg). 1 ad. hane str. NO Nyhamn, Lummelunda 8.4 (Mikael Nils Larsson). 1 hane str. N Skansudd, Eksta 14.4 (Sivert Söderlund). 1 ad. hane str. N Kronholmens fyr, Västergarn 17.4 (Olof Armini, Anders Olovsson). 1 hane str. S Kroken, Närsholmen 12.10 (Fredrik Ström).

HL: Totalt observerades i år endast två praktejdrar trots god bevakning, båda adulta hannar på sydsträck i april.

Srm: 1 ad. hane stationär Femöreflagan, Femörehuvud, Oxelösund 9.4 (Thomas Larsson). 1 2K hane Öruden, Torö 11–14.4 (Anders Westlund, Niklas Westermarck m.fl.). 1 ad. hane str. Landsort 14.4 (Mats Jansson). 1 ad. hane str. NO Öruden, Torö 15.4 (Anders Westlund, Berth Nygren, Magnus Glennstål). 1 ad. hane Landsort 25.4 (Per Johansson, Monica Thelin).

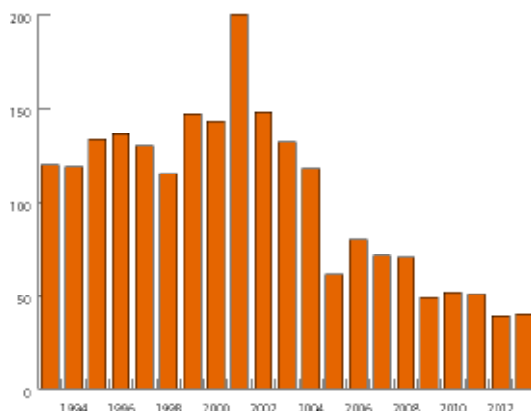
Upl: 1 ad. hane Rönnskärs udde den 14.4 (Yngve Harland m.fl.). 1 ad. hane sträckande 17.4 vid Örsten, Singö (Fredrik Bondestam).

Ång: 1 Rävsn, Nordingrå s:n, Ång 12–26.6 2013 (Anders Gard, Björn Gustafsson m.fl.).

Vb: 1 hona str. NO Tavastudden 31.5 (Emmanuel Naudot), 1 1K hane Obbolstenarna, Obbola skärgård 3.11 (Peter Mathisen).

Nb: I: 1 1K honf rast. Buddbyträsket 2.11 (Mats Bergquist m.fl.).

(THOMAS STRID)

Fynd av praktejder *Somateria spectabilis* i Sverige 1993–2013.

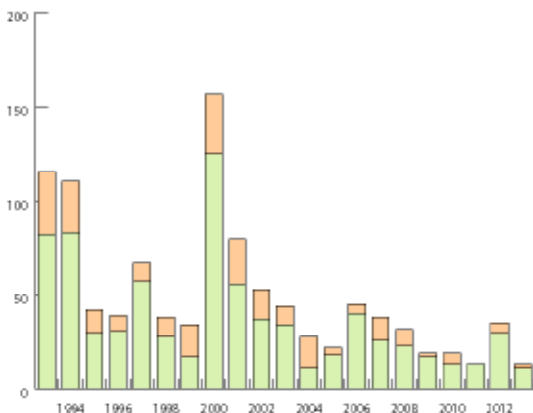
Alförrädare *Polysticta stelleri*

Totalt gjordes 13 fynd i Sverige detta år. Därmed ligger vi kvar på samma låga nivå som vi haft de senaste åren. Skälen till detta beror troligen på att alförrädaren under senare år har ändrat sina flyttningssvanor, sannolikt på grund av det ändrade isläget i Barents hav. Tidigare trodde man att populationen minskat kraftigt, men en heltäckande inventering visade på samma antal som vid tidigare inventeringar (http://rus-arc.ru/ShareFiles/Publications/Aarvak_et_al_2012_Steller_eider_survey_2009.pdf). Numera befinner sig dock merparten av populationen längs Kolahalvöns nordkust

FOTO: MAGNUS ULLMAN

Alförrädare *Polysticta stelleri*, Risteören, Örnahusen (SK) 9–11 februari 2013.

Fynd av alförrädare *Polysticta stelleri* i Sverige 1993–2013 fördelade på vår (grönt) och höst (orange).

om vintern. Under 1980- och 90-tal beräknades det övervintrade beståndet i Östersjön till som mest 7 300 individer (Estland 5 000, Litauen 2 000 och Finland 300). På senare år visar siffror från Estland på lite drygt 1 000 ex. i Östersjön.

Sk: Två fynd under året: 1 ad. hanne Risteören, Örnahusen 9–11.2 (Jesper Segergren, Richard Ek m.fl.) samt 1 ad. hanne rast. Böstesmygedungen 20–21.6 (Erik Nordström m.fl.), samma fågel Gröna jaktstugan, Foteviken 22.6 (Mikael Grantén, Karl-Gustav Sjölund m.fl.) och åter vid Smygedungen 2–24.7 (Kerstin Svalin, Richard Ek m.fl.).

Bl: 1 2K+ hona Utlängan 24–26.3 (F) (Lars-Gunnar Lundquist, Linus Almqvist).

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Alförrädare *Polysticta stelleri*, Smyge (SK) 10 juli 2013.

Sm: 1 ad. hanne rast. Furö, Oskarshamn 27.4 (Christer Håkansson, Åke Nilsson). Andra året i rad med rast. alförrädare på Furön.

Öl: 1 hona rast. Ölands södra udde 16.3 (Bosse Carlsson, Göran Andersson m.fl.).

Gtl: Fem fynd: 1 ex. Lickershamn, Stenkyrka 19–25.1 (Charley Wiklund, Carl Tholin m.fl.). 1 ex. Utholmen, Västergarn 9–13.2 (Olof Armini, Anders Olovsson). 1 hona Suderudd, Furilden 16.2 (Anders Nissling). 1 honf Austerviken, När 27.9 (Per Smitterberg). 5 ex. str. S När fyr, Närsholmen 11.10 (Bimbi Ollberg).

Hl: Ett fynd av 1 ex. enligt följande: 1 ad. hanne str. N Grötvik 31.1 (Hannes Andersson). 1 ad. hanne Tyludden, Tylösand 31.1 (Christopher Gullander, Fredrik Blomqvist). 1 ad. hanne Morups Tänge – Busör – Haverdal – Tylösand 6–8.4 (Stefan Lagerblad, Andreas

Wernersson). 1 ad. hanne str. N Glommens sten – Träslövsläge – Getterön 17.4 (Lasse Olsson, Claes-Göran Cederlund). 1 ad. hanne Getterön 19–20.4 (Mikael Nord, Peter Degerman). 1 ad. hanne Skallen, Haverdal 21–22.4 (Christopher Gullander m.fl.).

Upl: En adult hanne rastade i området runt Örskärssundet, Örskär 17–21.2 (Leif & Kersti Österman m.fl.). 1 2K hona vid Morga Hage den 19.5 (Bengt Allberg, Eva Mattsson). Det senare utgör ett inlandsfynd av arten vilket är mycket ovanligt.

(THOMAS STRID)

Sjöorre *Melanitta nigra*

Två höga summor är värda att nämna detta år. Dels noterades den högsta sträcksumman någonsin från Västerbotten då inte mindre än 2 665 ex. sträckte förbi Tavastudden den 5 november (Sven Gustafsson, Jacob Rudhe, Micael Jonsson). Notabelt är även en rast. flock på 150 individer vid Jukkasjärvi den 19:e maj (Karin Molin). Detta är den största flock som noterats från Norra Lappland.

(THOMAS STRID)

Amerikansk sjöorre *Melanitta americana*

(15/15 – 1/1)

Sk: 1 3K+ hanne Grytskären 17–21.5 (Phil Benstead, Hanna Berg, Lotta Berg m.fl.).

Bl: 1 3K+ hanne str. NO Utlängan 30.4 (Martin Widén, Linus Almqvist, Anders Eriksson).

Hl: 1 3K+ hanne Klapperstensfältet, Påarp 19–27.5 (Anders Wirdheim, Christopher Gullander m.fl.).

Typiskt uppträdande. Det bedöms att Skånefågeln är samma individ som sågs rastande vid Sibirien och Norra Häljaröd 2010 och 2011 (dessa lokaler ligger likt Grytskären vid Skälderviken), och att fågeln vid Påarp är samma individ som sågs i området 2009, 2010 och 2012. Således utgör Blekingefågeln det enda nya fyndet, även om det inte kan uteslutas att det också handlar en tidigare sedd individ (2012 sågs exempelvis en sträckande 3K+ hanne på Utlängan 2.5).

(ALEXANDER HELLQUIST)

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata*

(105/106 – 5/5)

Fem fynd noterades under året vilket ligger inom det normala. Sjunde fyndet på Gotland och åttonde fyndet i Ångermanland.

Sk: 1 adult hanne str. S Barsebäckshamn 23.4 (Nils Kjellén). 1 honfärgad Kullens fyr, Kullaberg 15.11–4.12 (Mats Rellmar, Thomas Svanberg, Alf Petersson).

Öl: 1 hanne str. S Stenåsabadet – Segerstads fyr – Sebybadet – Ottenby 4.9 (Robert Lager, Christian Cederroth, Mats Henriksson, Göran Andersson).

Gtl: 1 hanne str. S Hoburgsklippan, Hoburgen 18.9 (Per Smitterberg).

Äng: 1 adult hanne str. NO Snöan 17.5 (Pekka Bader).

(HÅKAN LERNEFALK)

Salskrake *Mergellus albellus* NT

Bara enstaka häckningar rapporterade från artens normala häckningsområde, i Vb, Nb, S Lpl och N Lpl. Mer ett tecken på dålig rapportering, än att någon minskning ska ha skett.

Flockar över 100 ex. är inte ovanliga och har rapporterats från Sk, Bl, Öl, Gtl, Vg, Ög, Srm och Sto. Rekordstor flock för Vg noterades under november-räkningar i Hornborgasjön. Nionde fyndet i Härjedalen.

Vg: 722 ex. Hornborgasjön 2.11–24.11 (Stig Karlsson, Janne Pettersson, Kjell Svensson, Mikael Holst m.fl.).

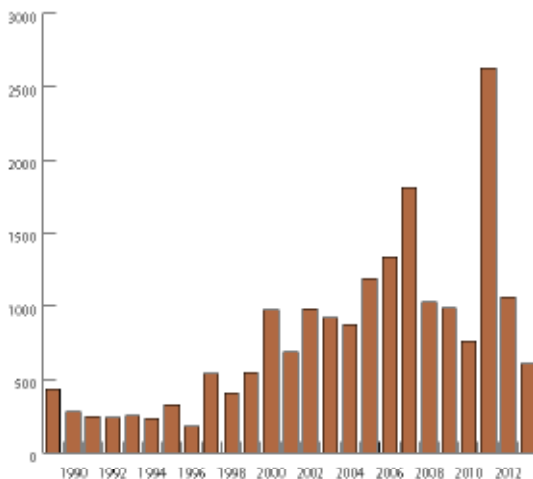
Hjd: En hona Tännadalssjön 26.6 (Barbro Leibiger, Ingo Leibiger).

(HÅKAN LERNEFALK)

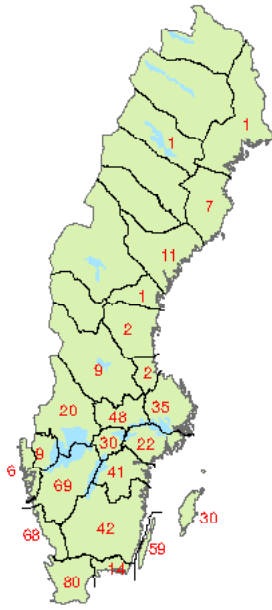
Vaktel *Coturnix coturnix* NT

Totalt 608 spelande vaktlar 2013 är den lägsta årssumman sedan 1999 och en dramatisk minskning sedan 2011 års rekord på 2 632 spelande. Förekomsten hos ”nattsångare” som anländer från mitten av maj till början av juni – som busksångare, flodsångare och kornknarr – korrellerar ofta mellan arter, men för vakteln är det svårt att kunna hitta samma mönster i upp och nedgångar. En förklaring är att andra nattsångare anländer österifrån, medan vakteln spiller över till Sverige från söderifrån och påverkas således av andra väderförhållanden.

Rrk Upl funderar: ”Kan orsaken till de kraftiga antalssvängningarna allt sedan 2007 (max.

Fynd av vaktel *Coturnix coturnix* i Sverige 1989–2013.

Landskapsvis fördelning av spelande vaktlar *Coturnix coturnix* våren och sommaren 2013.

325, min. 28) tänkas vara väderbetingat, åtminstone 2013? I maj detta år låg det azoriska högtrycket längre norrut än normalt och medförde periodvis en nordvästlig luftström över västra Europa. Det gjorde att temperaturerna i ett område från Storbritannien i norr, Österrike i öster och mellersta Spanien i söder i allmänhet var 0–3 grader under de normala.”

Upl: Året som helhet blev en besvikelse för alla vaktelälskare – totalt registrerades endast 28 spelande. Vi får backa till 1996 för att finna en ett sämre resultat (17).

Häckning

Vg: En häckning, då 4 1K stöttes under september vid Boterstena. I området hade som mest 3 ex. hörts spela under året.

Pi lpm: 1 spel. Storholmen, Järvtträsk 12.5–7.6 (Leif Björk m.fl.). ”I *Norrbottnens Natur* 1970:2 finns tre mycket gamla fynd från lappmarkerna omnämnda. Första fyndet är ospecificerat från Kvikkjokk. Andra fyndet gjordes av jägmästaren C. Rothman 29.8 1905, då han hittade ett bo med elva oruvade ägg vid Lill-Saivis i södra delen av Gällivare kommun. Tredje fyndet är en vaktel som hördes 7.7–21.8 1948 i det numera överdämda Njuoravuolle norr om Messaure. Två av de tre gamla fynden låter lite osäkra och den mest trovärdiga är den vid Njuoravuolle. I och med årets fynd finns det i alla fall ett helt säkert fynd från Pite lappmark!”

Udda fynd:

Sm: 1 1K+ honf rast. på flishögar 4.9 Götafors ind.omr (Hans Boberg).

(FREDRIK FRIBERG)

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Totalt 57 ex. innebär en bättre årssumma än 2012, då ”endast” 40 ex. noterades, men är fortfarande en för 2000-talet låg summa. Genomsnittet för åren 2000–2013 ligger på 67 ex., och som mest har 82 ex. noterats under ett år (2011).

Fynden fördelas på ett vinterfynd, nio vårfynd, ett sommarfynd och 46 höstfynd, varav flertalet som sig bör under senhösten. Månadsvis är fördelningen jan (1), maj (9), jun–aug (1), sep (2), okt (19), nov (20) och dec (5). Sommarfyndet är värt en utförligare notering:

Hl: 1 ad. i sommarträsk sågs vid sju tillfällen vid Morups Tänge och Glommen från 29.6 till 3.8 (Niklas Tortsensson, Hans Johansson m.fl.). Med stor sannolikhet rörde det sig om en och samma individ.

Landskapsvis fördelas fynden på Sk (18), Sm (1), Öl (4), Gtl (4), Hl (8), Boh (16), Vg (5), Dls (1), Ög (1), Upl (1) och Ång (1). Sammanlagt 15 av fynden gjordes i Östersjön och fem i inlandet, samtliga sistnämnda i Väneren.

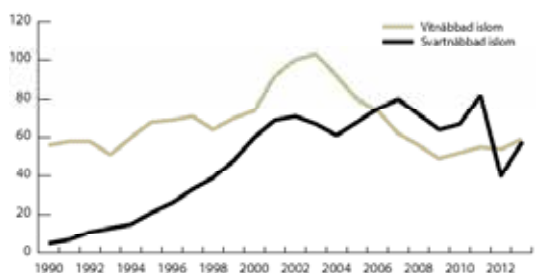
(ANDERS WIRDHEIM)

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

En av årets stora begivenheter i Skådersverige var den adulta vitnäbbade islom som höll till i en avsnört fjärd av Hjälmaran i Södermanland, där den fiskade signalkräfter med stor framgång mitt i sommarens:

Srm: 1 ad. Bibybron, Hedfjärden, Eskilstuna 20.6–2.7 (Jorma Jokinen, Lars Friberg, Kent Carlsson m.fl.).

Över huvud taget var årets fynd mera spridda över året än normalt. Månadsvis fördelar sig de totalt 59 individerna på jan (2), mar (1), apr (4), maj (22), jun (4), aug (1), sep (3), okt (15), nov (3) och dec (4). Med stor sannolikhet gömmer särskilt majsumman en del dubbelräkningar av fåglar som passerat flera landskap. Bland annat gjordes flera observationer av sträckande fåglar i Sydsverige 5–6.5. Förut-

Fynd av vitnäbbad islom *Gavia adamsii* och svartnäbbad islom *Gavia immer* Sverige 1990–2013.

om fyndet i Södermanland bör övriga sommarfynd/ tidiga höstfynd nämnas:

Hl: 1 3K+ str. SV Nidingen 29.8 (Nidingens fstn m.fl.), 1 ad. Glommen 2.9 (Tommy Ekmark, Ilona Ekmark m.fl., 1 ad. Grötvik och Tylösand 2.9 (Anders Wirdheim resp. Göran Lindh, Margareta Lindh). Boh: 2 ad. Grosshamn, Sotenäs 14.6 (Peter Nilsson, Jan Johansson, Per Wohlin).

Landskapsvis fördelning: Sk (5), Bl (4), Sm (4), Öl (4), Gtl (11), Hl (15), Boh (5), Srm (1), Upl (3), Vstm (1), Hls (1) och Vb (5).

(ANDERS WIRDHEIM)

FOTO: NICLAS AHLBERG

Viträbbad islom *Gavia adamsii*, Bibybron, Hedfjärden (Srm) juni 2013.

Ob. islom *Gavia immer/adamsii*

Totalt 16 fynd under året fördelade på fyra vårfynd och tolv höstfynd. Den landskapsvisa fördelningen var Sk (4), Öl (4), Boh (2), Vg (1), Upl (4), Vrm (1) och Hls (1). Av fynden gjordes tre längs västkusten, elva i Östersjön och två i inlandet:

Vg: 1 ex. Vänersborgsviken 12.12 (Göran Darefelt).

Vrm: 1 str. SV Ladholmen, Värmlandsnäs sydspets 11.10 (Stefan Asker, Dan Mangsbo, Morgan Johansson).

Ytterligare ett fynd förtjänar omnämnande:

Öl: 1 spelande fågel hördes i dimma vid Ölands södra udde 28.4 (Göran Andersson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Rapporterade troliga och säkra häckningar av smådopping *Tachybaptus ruficollis* i Sverige 2013 (modifierad karta från Svalan/Artportalen).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

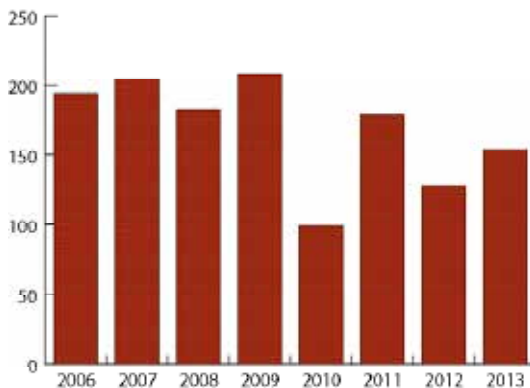
Smådoppingens utbredning är starkt koncentrerat till ett område söder om Strömstad – Gävle och häckningar norr därom är ovanliga, den har inte överskridits i år heller. Koncentrationer finns runt Stockholm och Göteborg samt i Skåne.

Vintern 2012/2013 har satt sina spår. Antalet rapporterade säkra och troliga häckningar har dock ökat något sedan 2012. I övrigt två fynd från Lappland:

Ås lpm: 1 ex. Vojmåns camping 31.3–13.4 (Isak Vahlström, Ted Ohlson m.fl.). Första fyndet i Ås lpm.

Ly lpm: 1 ex. Fiskodlingen, Luspholmen 11–16.12 (Håkan Rune, Mattias Gimvall m.fl.). Tredje fyndet i Ly lpm.

(THOMAS KARLSSON)

Antalet rapporterade troliga och säkra häckningar av smådopping *Tachybaptus ruficollis* i Sverige 2006–2013.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Skäggdoppingen är vanlig i södra Sverige, ovanligare i inre Norrland. Häckar dessutom regelbundet i det Norrländska kustlandskapet. Några fynd vore därför av intresse att redovisa.

Hjd: 1 ad. Åviken, Storsjö, 29.9 (Kent Moén m.fl.).

Jmt: Ändsjön 6 par som fick ut minst 5 ungar (Maria Grund, Sune Gustafsson m.fl.).

(THOMAS KARLSSON)

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Gråhaken har en ojämn utbredning i landet. Ökningen i Skaraborg fortsätter med avlöpare från Hornborgasjön, östra Småland nytt häckningsrekord i år om än endast med fyra par. I övrigt kan inte några större förändringar skönjas.

Sk: Ca 150 par. Resultatet är relativt bra om än inte riktigt lika högt som under 2012 (rrk Skåne).

Sm: 4 par som häckade är nytt rekord. Alla i östra delen (rrk för Småland).

Öl: Minst 25 säkra och troliga häckningar rapporterade.

Gtl: Konstaterad häckning har rapporterats från 13 lokaler. Verkar stabil (rrk Gotland).

Hl: 7 par i landskapet (rrk Halland).

Vg: Utanför Hornborgasjön fanns 11 lokaler som totalt höll som mest 20-talet par. Hornborgasjön har inte heller detta år inventerats. Känslan är att arten allt mer sprider ut sig från Hornborgasjön. En ordentlig uppföljning på den lokalen vore därför önskvärd för att se hur beståndet ser ut där (rrk Skaraborg).

Nrk: 19 par från fem olika lokaler. Stabil förekomst. (rrk Närke).

Ög: Utöver Tåkern sågs gråhakedopping vid fem lokaler, varav två i skärgården. Häckningar konstaterades i Tisnaren på gränsen till Närke och i Älgsjödammen, Skänninge. Ingen inventering i Tåkern (rrk Östergötland).

Upl: 23 häckningar eller häckningsförsök. Därtill ytterligare 22 par i lämplig häckningsmiljö under häckningstid (rrk Uppland och Stockholm).

Vstm: 1 par (bobygge) Frövisjön, Skultuna, 26.4–14.6 (Markus Rehnberg m.fl.). Fjärde året i följd med häckningsförsök vid Frövisjön (rrk Västmanland).

Dlr: Minst 1 par med 1 pulli, Bingsjön, Rättvik 25.6 (Gunnar Bäck, Lars-Erik Nilsson).

Hls: Endast max 6 par gör 2013 till det sämsta året för gråhakedoppingen på ett decennium (rrk Hälsningland).

Mpd: 2 ex. spel Mingen 16.5 (Ingemar Marklund, Bengt Allberg).

Vb: Årets rapportfacit blev två konstaterade häckningar samt ytterligare 23 par i lämplig biotop (rrk Västerbotten).

Nb: 20 par, bobygge 4 och säkerställd häckning 2 par. Läget tämligen oförändrat mot tidigare år vad beträffar utbredning och häckningar (rrk Norrbotten).

Jmt: 1 par Ännsjöns fågelskyddsområde 21.5–16.6 (Peter Jonsson, Johan Råghall, Åsa och Robert Ekberg).

P lpm: 1 häckning Ringletsjöarna, Arvidsjaur (Stefan Holmberg m.fl.). 1 häckning Södra Sandträsk (Roger Marklund m.fl.). 1 par Lamburträsk nat. res. 19.6–18.7 (Jan Hägg m.fl.). 2 ruvande Moskosel 22.6 (Björn Svensson).

Ly lpm: 1 par ruvande Sågavan, Lycksele 7–27.6 (Lars Bruks m.fl.). Oklart resultat (Rrk Södra Lappland). 1 ex. med bo Lapplandsportens camping, Lycksele 27.6 (Matthis & Ulrika Kaby). Inga detaljer i övrigt (Rrk Södra Lappland). 1 ad. + 2 pull Hamn, Lycksele 16.7 (Kjell Grankvist). 1 pull Sunnavik, Malå 27.7 (Leif Bildström)

Lu lpm: 1 ruvande Tjålmak, Pieski 11.6 (Lars Sundberg). 1 ex. Sauka 30.6 (Håkan Tyrén).

(THOMAS KARLSSON)

Svarthakedopping *Podiceps auritus* NT

Rapporteringen av troliga och säkra häckningar ökar, åtminstone sedan 2001, men 2013 var inget toppår. Jämfört med 2011 cirka 30 % färre antal rapporter. I princip alla rrk rapporterar regelbundet att rapporteringen inte motsvarar den antagna utbredningen och storleken av populationen. Av rapporterade säkra och troliga häckningar återfinns 40 % i Sörmland, Uppland och Västergötland. Västergötland tillhör ju randpopulationen så det är lite förvånande.

Inga större förändringar i svarthakens utbredning har inträffat under 2013. Glädjande nog registrerades en häckning i Blekinge, Öljersjö våtmark (Markus Forslund, Anders Wänge Kjellsson, Hans Evefalk m.fl.). I Halland noterades ett par vid förra årets häckningslokal i början av maj, dessvärre kunde ingen häckning konstateras (Rrk Halland).

Den ökande populationen i brackvatten från Sörmland och norrut är intressant och borde nog följas upp noggrannare. Kan den ha sitt ursprung i att den minskade fångsten av gädda i Östersjön är att gäddan minskar, vilket i sin tur skulle ge ökade möjligheter för svarthaken att häcka i brackvattenmiljöer?

Från Gästrikland rapporterar rrk att man nu säkert har en kustpopulation om minst 120 par. I Ångermanland anger rrk att "Trenden går mot att fler häckningar/häckningsförsök görs i inre delar av havsvikar".

(THOMAS KARLSSON)

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis* EN

En liten nedgång har skett sedan 2012. Diagrammet visar däremot en ökande trend för antalet häckande svarthalsade doppingar i Sverige, läs Hornborgasjön, sedan 1992.

Tyvärr vill inte antalet häckningar utanför Hornborgasjön riktigt ta sig, om man för närvarande kanske undantar Furuhus mosse i Skåne. Det finns ju till exempel platser där svarthalsade doppingar uppehåller under längre tider som Sjötorpasjön sydväst Falköping, Källtorps våtmark i Halland, Draven i Småland eller Gärstad i Östergötland och som borde utgöra potentiella häckningsplatser.

Häckningar:

Sk: Som mest 5 ad. Furuhus mosse 20.4–10.7 (Clas Cronlund m.fl.) där minst 1 par genomfördes. Häckning på platsen 4 av de senaste 5 åren.

Vg: I Hornborgasjön häckade 88 par (Peder Hedberg Fält, Rrk Skaraborg).

Övriga observationer

Sk: 1 ex. Falsterbokanalen 15.2–5.3 (Tommy Holmgren m.fl.). I april följde sedan obsar från sex olika lokaler, bl.a. 1 par Gäddängen, Fulltofta 26.4 (Nils Kjellén m.fl.). I maj sågs fåglar på tre lokaler, med bl.a. 1 par Hjälmssjön, Örkelljunga (Björn herrlund m.fl.). Under hösten sågs 3 olika ad. fåglar i södra Skåne samt en 1K vid Världens ände, Ystad 8–9.8 (Niklas Westermarck).

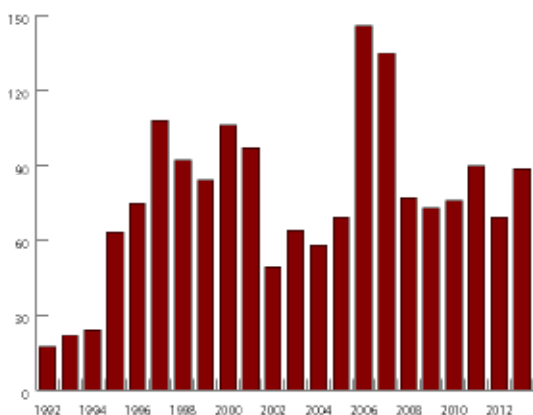
Sm: 6 ex. Sannaviken, Vättern 19.4 och därefter flyttade fyra av dem till Landsjön 20.4. 1 ex. Draven 9.5 och 1 ex. Reningsdammarna, Gislaved 10.5–24.8, möjligen samma på de båda lokalerna (Rrk Jönköping).

Hl: 1 ad. Dammen, Getterön 23.4 (Reino Andersson m.fl.)

Vg: Utanför Hornborgasjön gjordes totalt fem fynd om 7 ex. från två lokaler (Rrk Skaraborg).

Nrk: 1 ex. Vibysjön 19.4 (Pierre Blanksvärd, Joakim Johansson m.fl.).

Ög: 3 ex. Södra dammen, Gärstad, Linköping 18–19.4, 1 ex. Härnaviken, Svartåmynningens naturreservat, 20–21.4 och paret låg kvar i Södra dammen till den 21.4. 20–22.4 anlände 1 nytt ex. till Sättunaviken så den 20.4 sågs 4 olika doppingar. Paret var även de ute på utflykt och gästade Härnaviken 25–26.4 för att från och med 1.6 hålla permanent revir återigen i Södra dammen.

Minsta antalet konstaterat häckande svarthalsade doppingar *Podiceps nigricollis* i Sverige 1992–2013.

Den 1–2.5 låg återigen en fågel i Härna och bedöms som samma individ som den ensamma vid Sättunaviken (Rrk Östergötland).

Srm: 1 ex. rast. Blista fjärd, Lännäkersviken 1.5–6.6 (Kenneth Welin m.fl.).

(THOMAS KARLSSON)

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Mera detaljerade uppgifter från året finns enbart från Boh, som för övrigt är det landskap i landet där det normalt ses flest stormfåglar. Månadsfördelningen i landskapet var jan (58), feb (14), mar (2), apr (57), maj (53), jun (26), jul (54), aug (135), sep (75), okt (738), nov (1693) och dec (1511). Höga antal:

Boh: Kråkudden, Hönö: 425 ex. str. S 24.10 (Uno Ungér m.fl.). 500 ex. 3.12 (Bo Brinkhoff m.fl.). I slutet av november och början av december höll en stor flock stormfåglar till ett par kilometer utanför Hönö, troligen på grund av god födotillgång. Fenomenet har noterats förr under samma tid på året, bl.a. 2010, men inte i denna omfattning. Stormfåglar är normalt inte lätta att räkna, och 500 ex. den 3.12 var högsta uppskattningen av flocken som varierade i storlek över tid (rrk Gbg).

(ANDERS WIRDHEIM)

Gulnäbbad lira *Calonectris diomedea*

(105/105 – 2/2)

Avsaknad av stormar under sommar och tidig höst bidrog sannolikt till att endast två fynd gjordes under året, båda i Boh:

Boh: 1 ex. str. N Måseskär 9.8 (Thomas Liebig, Magnus Larsson) och 1 ex. Klädesholmen, Tjörn 24.10 (Per Undeland, Håkan Johnsson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Grålira *Puffinus griseus*

Hösten 2013 var länge fattig på hårda västvindar. Det var först på senhösten, mot slutet av oktober, som det blåste till. Detta bidrog till att årssumman stannade på måttliga ca 60 ex. med den månatliga fördelningen: jan (1), sep (6), okt (ca 35), nov (ca 15) och dec (ca 5). Samtliga fynd utom ett gjordes längs västkusten. Undantaget från inlandet i Götaland hade säkert också blåst in från västkusten: *Sm:* 1 str. i Vättern vid Abisko, Jönköping 31.10 (Gustav Ivarsson, Jacob Carlzon, Andreas Joakimsson).

Ett något udda fynd gjordes även under vintern:

Boh: 1 str. N Grosshamn, Sotenäs 3.1 (Jörgen Olsson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Totalt endast knappt 25 ex. vittnar om att sommaren och den tidiga hösten var en period med få hår-

da västvindar. Det är då som det är störst chans att se mindre lira i landet. Noterbart är också att det enbart gjordes fynd i Boh och Hl. Månadsvis fördelas fynden på: apr (1), jun (5), jul (9), aug (2), sep (1) och okt (4–6). Landskapsvis fördelas fynden på Hl (7) och Boh (18).

(ANDERS WIRDHEIM)

Stormsvala *Hydrobates pelagicus* (176/176 – 1/1)
Årets enda fynd utgjordes av 1 ex. som ringmärktes under sommaren:

Boh: 1 ex. ringm. Måseskär, Orust 8.8 (Kåre Ström, Magnus Larsson, Thomas Liebig). Måseskär är den plats i landet där flest stormsvalor påträffats, och totalt har nu 41 individer ringmärkts på ön (rrk Boh).

(ANDERS WIRDHEIM)

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*
Endast fyra fynd visar med önskvärd tydlighet att hösten inte bjöd på särskilt många perioder med hårda västvindar. Det är det lägsta resultatet sedan havsfågelskådandets ”forntid” på 1970-talet, men även 2002 var ett dåligt år (5 ex.). Årets fynd fördelas på Hl (3) och Sk (1) och månadsvis på okt (2) och dec (2).

(ANDERS WIRDHEIM)

Havssula *Morus bassanus*

Under året sågs stora antal längs västkusten, vilket kan exemplifieras med summorna från Boh, där det totalt under året noterades drygt 34 000 ex. Den månadsvisa fördelningen i Boh var: jan (270), feb (30), mar (60), apr (3690), maj (960), jun (170), jul (290), aug (500), sep (610), okt (20140), nov (6520) och dec (1130).

Utanför västkusten gjordes flera fynd i Östersjön och Bottniska viken gällande minst två olika individer (minst en ad. och en 2K):

Bl: 1 ad. str. O Utlängan 23.5 (Jonas Nilsson, Lars-Gunnar Lundquist).

Öl: 1 ad. str. S Segerstads fyr – Ottenby 18.4 (Christian Cederroth, Pontus Wennesjö m.fl.). 1 ad. Ölands norra udde 12.5 (Jon Håkansson m.fl.). 1 ad. Ottenby 23.5 (Göran Andersson m.fl.). 1 2K str. S Klovenhälls läge 27.5 (Anders Måhlén). 1 ad. str. N Ottenby – Skärlov 5.7 (Viggo Norrby, Donát Hullmann m.fl.). 1 2K Ottenby 24.7 (Kent Jönsson m.fl.). 1 ad. str. S Kapelludden – Gårdby hamn 11.8 (Kjell-Olof Hedlund, Björn Klevemark m.fl.).

Gtl: 1 ad. Bredsandsudde, Gotska Sandön 3.6 (Johan Stållberg, Måns Grundsten, Fredrik Ström m.fl.).

Vb: 1 ad. Lillhällan, Holmöarna 22.7 (Gustaf Egnell) och 1 ad. str. SV Norrmjöle fiskehamn 2.10 (Christer Olsson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Under 2012 inventerades det svenska beståndet av storskarv (se *Fågelåret 2012* resp. ”Inventering av häckande storskarv – underart mellanskarv – i Sverige 2012”, rapport från SOF/Naturvårdsverket). Rapporteringen från 2013 är endast i vissa områden (t.ex. Vänern) av sådan omfattning att jämförelser över tid kan ske. Någon helhetsbild över det nationella antalet kan dock inte erhållas, men flera rrk och rapportörer signalerar kring viss fortsatt minskning.

I ”Nationell förvaltningsplan för skarv 2014” noteras att den nationella övervakningen av skarv är bristfällig och bör förbättras. I t.ex. Danmark, som också håller ett stort bestånd av arten, sker sen flera decennier årliga räkningar.

I januari 2013 räknades antalet övervintrande storskarvar i Sverige, totalt 10 500 ex. I detta antal ingår individer av båda de raser som övervintrar i Sverige.

(LARS LINDELL)

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

I Sverige häckar toppskarven ännu så länge enbart i Bohuslän. På Väderöarna blir toppskarvarna sakta allt fler, och det bör ha häckat 40–45 par (Tommy Järås, Jan Uddén, Matti Åhlund). Soteskär kontrollerades för första gången sedan 2010. Där fanns 6–7 bon, 2 med varma ägg, 4–5 tomma, samt en död gammal fågel. Det är möjligt att mink har stört häckningen. Från Bonden, Lysekil rapporterades häckning av minst ett par 2012, i år upptäcktes dock ingen häckning vid länsstyrelsens kustfågelinventering. Det bohuslänska beståndet bör ha uppgått till drygt 50 par 2013 (rrk Boh).

Även utanför häckningstid står Bohuslän i särklass. I Kosterhavet sågs som mest 1 740 ex. (19.10). Toppskarven har återkommit i stora antal sedan nedgången efter isvintrarna 2009/10 och 2010/11 – även om det ännu är en bit kvar till rekordet för Kosterhavet (2 800 ex. från september 2008). I övrigt bara en lokal med rapporter av fler än 100 individer: som mest 440 ex. Väderöarna 22.11.

I Halland var toppskarven relativt fåtalig under första halvåret. Observationerna ökade markant under hösten för att åter minska mot slutet av året. Flera sommarfynd gjordes, men ingen häckning konstaterades. Toppnoteringar: 65 ex. Malön 24.8 och 100 ex. 13.10. 77 ex. Nidingen 10.10 (rrk Hl).

I Skåne fanns i januari minst 7 ad. och 2 2K vid Torekov. De flesta lämnade som vanligt området tidigt, och i slutet av januari fanns troligen bara 3

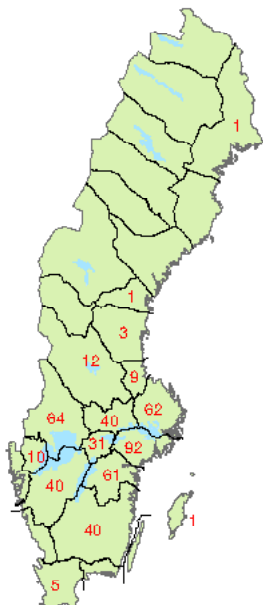
ex. kvar. I mars rapporterades 1 3K vid Torekov 1.3 (Phil Benstead) och 1 2K 31.3 på Hallands Väderö (Thomas Wallin m.fl.). Aprilfynd är sällsynta, men 1 ad. sågs vid Tjällran, Torekov 6.4 (Leif Klinteroth).

(ANDERS WIRDHEIM)

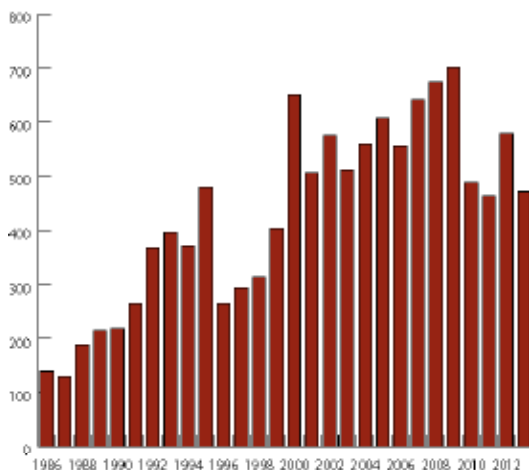
Rördrom *Botaurus stellaris* NT

Rördrommen har inte alls klarat av att komma tillbaka efter de kalla vintrarna 2010/2011 och 2011/2012, och faktum är att 2013 med 472 spelande går till historien som det näst sämsta året under 2000-talet (under 1980- och 90-talet var de flesta summorna betydligt lägre).

Det är tydligt att nedgången framför allt drabbar

Tutande rördrommar *Botaurus stellaris* i Sverige 2013.

Rapporterade tutande rördrommar *Botaurus stellaris* i Sverige 1986–2013.

rördrommens ytterområden. Från "kärnområdet" Tåkern rapporterar rrk Ög: "44 tutande hannar vid Tåkern inventerades under våren (Lars Gezeli-us) och visar att rördrommens eldorado håller ställningarna."

(FREDRIK FRIBERG)

Natthäger *Nycticorax nycticorax* (31/30 – 2/2)

Två fynd i landet innebar Ölands femte fynd och Smålands första. Senast natthäger sågs i Sverige var 2007.

Öl: 1 ex. Albrunna kalkbrott 28.5 samt 2.6 (gm rrk Öl).

Sm: 1 ad. Knivshult, Rogberg, Jönköpings k:n 18.6 (Gustav Ivarsson, Peter Berglin m.fl.).

(THOMAS STRID)

FOTO: TOMMIE FAGERBERG

Rördrom *Botaurus stellaris*, Halmstads hamnutfyllnad (Hl) 17 mars 2013.

Silkeshäger *Egretta garzetta* (162/160 – 1/1)

Det är rimligt att anta att de observationer som gjorts i Skåne, Blekinge och Småland under en tio-dagarsperiod i juni utgörs av en och samma fågel. Endast ett fynd är det samma som 2012 och innebär en tydlig minskning jämfört med föregående tioårsperiod då det ofta låg kring tio fynd per år.

Sk: 1 ex. Hasslarps dammar 8–9.6 (Mikael Jönsson m.fl.) och samma fågel vid Höja boställe 9.6 (Lars Hallbeck).

Bl: 1 ad. Järnaviks våtmark 14.6 (Jörgen Pisch, Anders Blomdahl, Fredrik Lennartsson m.fl.).

Sm: 1 ex. Bortorpshamn, Bortorp 16–18.6 (Anders Törnberg, Leif Tägtström, m.fl.)

(THOMAS STRID)

Ägretthäger *Ardea alba*

Ett toppår i Sydvästsverige, framförallt för Skåne och Västergötland, innebär ny årshögstanotering totalt med ca 220 ex. Ingen häckning konstaterad i år, men även i år höll två ad. ägretthägrar under en längre tid till i gråhägerkolonin vid Storsund, Gotland. Det är förvånande att ökningen av ägretthägrar inte märks än mer i Svealand och Norrland.

Stora antal:

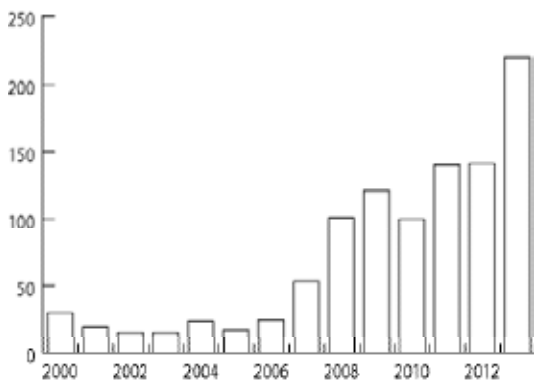
Sk: max 8 ex. i området Torekovs rev – Hallands väderö – Sandön 12–15.10 (Phil Benstead m.fl.).

Vg: En rekordflock för landet om 15 ex. vid Hornborgasjön 12.10–17.11 (Albin Thorsson, Eric Thorsson, Christer Blank m.fl.)

FOTO: GÖRAN JOHANSSON

Ägretthäger *Ardea alba*, Trönninge ängar (Hl) 19 september 2013.

Antal rapporterade ägretthägrar *Ardea alba* i Sverige åren 2000–2013.

Fynd värda att nämna:

Hls: 1 rast. Granskärs våtmark, Flaket, Söderhamn k:n 26.4 (Per-Erik Modd m.fl.). Åttonde fyndet i Hls.

Nb: 1 ex. Munksund 9.6 (Oskar Wiklund, Alexander Lindqvist och Simon Ekman). Nionde fyndet i Nb.

(FREDRIK FRIBERG)

Purpurhäger *Ardea purpurea* (41/41 – 1/1)

Dlr: 1 1K Fatburen 27.10–10.11 (F) (Hasse Hedin, Thomas Möller m.fl.).

Likt blåvingad årta blev purpurhägern ett förstafynd för Dalarna, och den fjärde fågeln i landet som har bestämts till 1K – den första sedan 1973. De flesta purpurhägrar ses under sen vår och tidig som-

FOTO: NICLAS AHLBERG

Purpurhäger *Ardea purpurea*, Fatburen (Dlr) 1 november 2013.

mar. Sedan tidigare finns tio höstfynd och endast en fågel är sedd i november – på Hisingen, Boh, 1882.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Svart stork *Ciconia nigra* RE

Summerar vi minimiantalet från alla landskap får vi 17 ex. Hälften av dessa från Skåne. Från Öland finns observationer som kan tyda på att häckning skett. Men inga säkra bevis för detta föreligger. Vi har nu tre år i rad haft kring 20 fynd vilket är bättre än åren före.

Sk: Rrk bedömer att 8–9 ex. sågs totalt under våren. Under sommaren sågs 3 ex., varav 1 5K-fågel som sågs kring Foteviken samt vid Näsbyholm i juni (Jonas

77

av Sverige. Summerar man uppskattade antal från landskap utom Skåne, blir antalet vita storkar 57, vilket är en relativt normal summa. Säkert finns fåglar som setts i flera landskap.

Jmt: 1 ex. rast. Lövberga, Ström 26.4 (Lars Bruks, Anders Bergman, Tor Persson m.fl.). Jämtlands åttonde fynd.

(FREDRIK FRIBERG)

Bronsibis *Plegadis falcinellus* (33/35 – 1/2)

Bedömningen är att årets fynd gäller två individer som rörde sig runt i Småland och Skåne. Först sågs två 1K vid Resby i Småland 5–6.11. Därefter delade dessa fåglar på sig och 1 ex. sågs på ytterligare en plats i Småland och därefter sannolikt samma i Skåne.

FOTO: MAGNUS HELLSTRÖM

Bronsibisar *Plegadis falcinellus*, Resby (Sm) 6 november 2013.

Sk: 1 1K Rinkaby, Hammarsjön 16.11 (Evert Valfridsson m.fl.). 1 1K Charlottesborg, Kristianstad 18–20.11 (Per-Olof Kjellsson m.fl.). Elfte fyndet i Skåne.

Sm: 2 1K Resby 5–6.11 (Gustav Henriksson, Johnny Ottosson, m.fl.). 1 1K Resby 7.11 (Hans Johansson, Lars Hedegran). 1 ex. Uknö glo 7.11 (Magnus Kasselstrand). Andra fyndet i östra Småland.

(THOMAS STRID)

Skedstork *Platalea leucorodia* (89/61 – 10/8)

Totalt gjordes åtta fynd om sammanlagt tio ex. under året. Skåne hade sitt bästa år hittills med 5 ex. Att antalet fynd ökar beror naturligtvis på att arten ökar i Danmark dit arten återkom som häckfågel 1996. År 2013 häckade rekordmånga – 154 par.

Man förutspår att det finns utrymme för ytterligare fler par och kanske är årets höga antal något vi får vänja oss vid.

Sk: Totalt 5 ex. under året är det bästa året hittills. Ensamma fåglar sågs på tre platser i maj: 1 ad. Vombs ängar 10.5 (Peter Salmon, Oskar Nilsson m.fl.), 1 ex. str. SV Rösan, Utvälinge 11.5 (Jonas Nykvist m.fl.) och 1 2K str. O Kåseberga 12.5 (Nils Kjellén m.fl.). Sistnämnda fågel upptäcktes några timmar senare vid Beijershamn, Öland där den sen stannade i ett par månader. Vombs ängar och Rösan skulle kunna vara identiska, men räk Skåne väljer ändå att behandla dem som olika här. Två ad. tillsammans sågs vid fyra olika tillfällen i tre av Skånes hörn; 2 ad. str. S Gropahålet, Yngsjö 11.5 (Gö-

FOTO: FREDRIK BLOMQVIST

Skedstorkar *Platalea leucorodia*, Trönninge ängar (HI) 18 april 2013.

ran Arstad), 2 ad. str. NO Sandön 27.5 (Thomas Svanberg), 2 ad. str. N Nabben 28.5 (Nils Kjellén m.fl.) och slutligen 2 ad. Spillepeng 19.6 (Anders Jönsson, Björn Löfman m.fl.). Räk Skåne väljer att betrakta detta kringströvande par som identiskt under hela tiden och samma par sågs troligen även på Själland.

Sm: 1 ex. Mören, Ljungby 10.6 (Svante Forsberg). Ny art för Östra Småland.

Öl: En individ sågs på följande platser. 1 ex. Beijershamn 12–15.5 (Jan-Eric Sundin, Joachim Grohp, Hanna Berg m.fl.), och åter på samma lokal 23–25.5 (Örjan Jitelius, Joakim Setterlund m.fl.). 1 ex. str. N Albruna kalkbrott 27.5 (Sten-Erik Bohlin). 1 ex. Sillgrund 7–9.6 (Björn Karlsson, Lennart Andersson m.fl.). 1 ex. Beijershamn 17–18.7 (Johan U. Andersson, Olle Thyrestam m.fl.). Sjätte fyndet på Öland.

Hl: Totalt 4 ex. Tre 3K+ sågs på Getterön 18–19.4 (Mikael Nord, Max Allan Niklasson m.fl.). Två av fåglarna gjorde dock en blixervisit till Trönninge ängar under eftermiddagen 18.4. 1 ringmärkt 3K-fågel observerades på flera lokaler i landskapet under tiden 8–23.5 (Lars Blomqvist, Stefan Munck m.fl.).

Tillägg 2007:

Öl: 1 ad. Beijershamn – Västerstadsviken 24–26.5 (gm rrk Öl).

(THOMAS STRID)

Bivråk *Pernis apivorus*

4 152 str. Nabben, Falsterbonäset, Sk 3.9 (Nils Kjellén, Aron Andersson m.fl.). Detta är en impo-

FOTO: PETER GRAHN

Svartvingad glada *Elanus caeruleus*, Skånum, Grolanda (Vg) 19 augusti 2013.

nerande och oväntat hög dagssumma av en art som gått tillbaka. Avdelning kurios: Samma dag passerade 42 464 ex. (!) Batumi i Georgien – en av de bättre sträckdagarna denna höst.

(FREDRIK FRIBERG)

Svartvingad glada *Elanus caeruleus* (2/2 – 1/1)

Vg: 1 2K+ Skånum, Grolanda 11–23.8 (F) (Ingemar Hedih, Christer Blank m.fl.).

Fågeln vid Skånum kom till allmän kännedom 18.8 men fotograferades på platsen redan 11.8. Fyndet följde direkt efter landets andra 2012 – en logisk följd av artens expansion i Västeuropa. I *Fågelåret 2012* nämndes att häckningsförsök har gjorts

i Frankrike, vilket var en rejäl underdrift. I själva verket är den svartvingade gladan väl etablerad där, och ökningen har gått mycket snabbt – från 15 par 2006 till 113–124 par 2012! Huvuddelen av paren finns i sydvästra hörnet av landet, men 2012 noterades häckningar norrut till i Mayenne i nordväst (Quaintenne 2013). I Nordeuropa gjordes under 2013 även ett fynd i Belgien och två i Danmark. En av de danska fåglarna sågs sträckande vid Køge på Själland 28.8 – det var sannolikt den svenska fågeln som återvände söderut (tarsiger.com). Även i Mellanöstern ökar svartvingad glada. Det finns uppgifter om att Turkiets första häckning genomfördes 2013 (Facebook-gruppen Turkish Birding). I Tur-

FOTO: PETER GRAHN

kiet avser observationerna delvis den östliga rasen *vociferus*, som har mer utbredd mörkt på vingundersidan än den västliga *caeruleus*. *Vociferus* expanderar i Mellanöstern (Vaclav 2012) och skulle möjligen kunna dyka upp i Nordeuropa.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Brun glada *Milvus migrans*

Häckningar i kända revir i Skåne och Södermanland. Ingen säkerställd häckning i Norrbotten, men arten var sedd på platser där den häckat tidigare. Rrk Norrbotten räknar med att det häckar omkring fem par i landskapet. I övrigt konstaterar flera rrk en ökning av antalet observationer och svårigheter

med att avgöra hur många individer som rört sig över större områden. Om man summerar alla räk:beräknade antal individer hamnar man på en nivå strax över 200 ex., vilket är ungefär detsamma som de senaste åren men mer än en fördubbling över den senaste tioårsperioden. Jämtland fick sitt åttonde fynd av arten under 2013.

(ERIK PEURELL)

Röd glada *Milvus milvus*

Det går fortsatt bra för gladan med ett ökat antal observationer i de flesta landskap. Fjölårets uppskattning på 2 500 par kan nog höjas med minst 100 par. Antalet utsträckare i Falsterbo (2 755 ex.) var något färre än fjölårets rekord på 3 034 sträckare. En förhållandevis låg ungfågelsandel på 59 % antyder att häckningen gick något sämre än normalt, möjligen som en följd av en kall vinter.

I mitten av juli sträckte ovanligt många glador ut från Skagen på Jylland. Därefter noterades ett markant "band" av observationer från Halland/Bohuslän genom Västergötland, via Närke och Västmanland till Uppland. Här redovisas häckningar utanför Skåne och fynd från Ångermanland och norrut.

Bl: Utan säker häckning och med enbart elva lokaler där häckningskriterier noterats, får 2013 bedömas som ett av de magraste åren på länge. Från att sedan millennieskiftet fluktuerat mellan 20 och 35 möjliga häckpar landar årets antal på endast elva. Troligt är kanske dock att arten blivit så pass vanlig att rapporteringsviljan har avtagit.

Sm: Minst 14 och kanske så många som 17 revir fanns i östra Småland. Även 2011 rapporterades minst 14 revir och 2012 minst 12 revir så den röda gladan håller sina positioner. Sammanlagt minst 6–14 par i Jönköpings län och därutöver har par observerats på minst nio lokaler under häckningstid.

Öl: Det är svårt att uppskatta antalet häckande par på ön på basis av antalet rapporter, men det hamnar fortfarande i antal runt fem. Flera observationer av ungfåglar gjordes under sensommaren spritt över ön.

Gtl: Analysen från 2012 kvarstår gällande antalet besatta revir/häckpar, dvs. ca 15. Möjligen har det tillkommit något revir.

Hl: Bara fyra häckningar finns rapporterade, men antalet har under de senaste åren uppskattats till 40–50 par.

Boh: Så kom då äntligen den första häckningen i Bohuslän på nästan hundra år. Tyvärr verkar den ha misslyckats, då inga ungfåglar iaktogs i närområdet.

Vg: Antalet observationer ökar men det är svårt att uppskatta antalet par. Det konstaterades 11 häckningar, ett bobyggande par och ett par permanenta revir där häckning skett tidigare. Beståndet torde vara ökande och många oupptäckta häckningar finns säkert i materialet!

Ög: I Normlösa-trakten gick precis som tidigare år ett par

till häckning och troligtvis kom tre ungar på vingarna. **Srm:** I början av augusti finns rapporter om ungfåglar från två eller möjligen tre områden i mellersta delarna av rapportområdet. Med tanke på att juvenila inte borde ha flyttat sig någon större sträcka från häckningsområdet vid denna tid, så är det inte helt orimligt att arten kan ha häckat.

Ång: Fjärde fyndet i Ångermanland utgjordes av 1 ex. Holms säteri 22–24.8 (Ove Källström, Lasse Bengtsson m.fl.).

Vb: 1 ex. Sävars f.d. soptipp 31.7 (Andreas Garpebring) utgör det elfte fyndet i landskapet.

Jmt: Jämtlands första fynd var 1 ad. Lillviksnäset, Alanäs 8.9 (Knut Klefbom).

(NILS KJELLÉN)

FOTO: STEFANOSCARSSON/N

Gäsgam *Gyps fulvus*, Västervik (Sm) 17 juli 2013.

Gäsgam *Gyps fulvus* (3/3 – 1/1)

Sk: 1 3K Trelleborg–Falsterbo–Havgård 21–23.7 (F) (Ola Marklund, Mattias Ullman, Jan Sjöstedt m.fl.), 1 3K Grevie 28.7 (Martin Ekenberg), 1 3K Havgårdssjön 26–27.8 (F) (Kerstin Karlsson, Roger Karlsson, Carl Jyker, Christian Ljunggren).

Sm: 1 3K Västervik 16–17.7 (F) (Larsgunnar Nilsson m.fl.).

Öl: 1 3K Södra Möckleby–Kastlösa 19.7 (F) (Stefan Svanberg, Per Björkman, Barbro Björkman m.fl.).

Hl: 1 3K Halmstad–Attorp, Munkån 28–29.7 (F) (Jens Sandgren m.fl.).

Alla observationer avser samma individ. Den kroatiska gäsgamen Oshro som besökte Sverige 2012

vistades främst inomhus på Fågelcentralen på Hisingen, och endast några få fick se den i fält. Men 2013 fick desto fler skådare chansen att uppleva denna maffiga art. Efter upptäckten intill ett villaområde i Västervik rörde sig fågeln via Öland till Skåne, och därefter upp till Halland. Sedan dök den upp i Skåne igen innan den begav sig till Danmark, där den sågs strax väster om Köpenhamn 27.8 (net-fugl.dk). I mitten av juni sågs även en 2K gåsgam på Jylland och i Tyskland gjordes flera fynd under året, bl.a. av en flock på 23 ex. 20.6 (club300.de). Gissningsvis dröjer inte nästa svenska fynd särskilt länge.

(ALEXANDER HELLQUIST)

FOTO: JAN HANSSON

Grågam *Aegypius monachus*, Åstön, Tynderö (Mpd) 20 oktober 2013.

Grågam *Aegypius monachus* (0/0 – 1/1)

Mpd: 1 2K Åstön, Tynderö 20.10 (F) (Jan Hansson).

Ny art för Sverige! Fågeln gjorde en snabbvisit och sågs endast av en observatör. De västeuropeiska populationerna av grågam har ökat sedan 1990-talet men bedöms vara stationära. Däremot har sändarmärkta subadulta grågamar från både Kaukasus och västra Turkiet flyttat betydande sträckor ner mot arabiska halvön (Gavashelishvili m.fl. 2012, Yamaç & Bilgin 2012). Distanserna motsvarar ganska väl avståndet från dessa häckningsområden till Medelpad, som ligger i ungefär rakt motsatt riktning. Även grågampopulationer längre österut flyt-

tar i områden med kalla vintrar. Alltså är det klart troligast att den svenska fågeln har ett östligt ursprung. Grågamen är mycket ovanlig i norra Europa. Finland har ett fynd från 2010 och en fågel har rapporterats från 2014. Holland har tre fynd från 1948 och 2000 och 2005 (tarsiger.com). Lettland har hela tio fynd, de flesta från 1800-talet och tidigt 1900-tal men ett från 2004 och ett från 2009 (ornitofaunistika.com). Från Danmark och Holland finns även ett fynd som förmodligen avser en utplanterad fransk fågel och därför har placerats i kategori E.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Blå kärrhök *Circus cyaneus* NT

Inte en enda säkerställd häckning av blå kärrhök i vårt land under 2013! Inte undra på att det är notoriskt svårt att uppskatta landets population. Det troliga är att blåhökstammens svängningar ser ut ungefär som hos många av våra starkt smågnagarberoende ugglor: reproduktion i större omfattning sker i genomsnitt endast några få år under ett årtionde.

Sk: Likt förra året gjordes ovanligt många sommarobservationer, med 16 fynd i juni–juli, men inga misstänkta häckningar rapporterades (rrk Sk).

Bl: Sommarfynd: 1 ad. hanne str. SV Skällenas 9.7 (Christer Wendeler) och 1 ex. Sölvesborg 12.8 (Daniel Karlsson). Nionde respektive tionde sommarfynden sedan 1970 (rrk Bl).

Sm: Sommarfynd: 1 honf. Bottorpslädden, Kalmar 3.6 (Jan Ottosson, Åke Jonsson) och 1 ad. hanne Backen, Skällby, Arby, Kalmar 28.7 (Gustav Henriksson, Hans Johansson).

Öl: Flera observationer av en honfärgad individ på sydöstra Öland under juni–juli, bland annat mobbande en större skrikörn (!), liksom ett par observationer av en äldre hanne men i övrigt inga indikationer på att arten försökt häcka på ön. Kanske paret från 2009 (rrk Öl)?

Gtl: 1 hona Nygårdsmys, Kräklingbo 6.7 (Silke Klick), 1 hona Lausmyr, Lau 14.7 (Veronica Budin) och 1 ad. hanne Norsholmen, Fårö 21.7 (Niclas Ahlberg).

Hl: Totalt sågs 7–8 ex. under juni–juli (rrk Hl).

Bob: Sommarfynd : (juni–juli): 1 honf. Kilen, Rossö, Strömstad 2.6 (Martin Kvarnbäck), 1 honf. Ramsön, Stenungsund 9.6 (Håkan Aronsson), 1 honf. Breviks kile, Tjörn 25.6 (Torbjörn Arvidsson), 1 ad. hanne Säve, Hisingen 3.7 (Jahn Ekman) och 1 ad. hanne Bäckebo, Hisingen 3.7 (Christer Niklasson).

Vg: Drygt 15 fynd av arten under perioden 1.6–31.7, inget som indikerar häckning (rrk Vg).

Nrk: Inga häckningsindicer av arten i landskapet under året och antalet sommarfynd var åter nere i en normal nivå efter sommaren 2012, då arten fanns lite varstans. Några enstaka observationer av en honfärgad individ

gjordes i Kvismaren med omnejd under perioden 1.6–31.7 (rrk Nrk).

Ög: Ett fynd som tyder på häckningsförsök gjordes, nämligen av ett par i spelflykt Nederlösa badplats, Normlösa kyrka 1–11.6 (Göran Lindell m fl). Sommarfynd i övrigt enligt följande: 1 ad. hanne Ledberg kyrka 1.6 (Mikael EW Holmberg), 1 par Grebo samhälle 13.6 (Anders Söderström), 1 hanne Fornåsa kyrka 16.6 (Peter Berry), 1 hanne Viby kyrka, Mantorp 16.6 (Jonas Ekström), 1 ad. hanne mossen 22.6 (Thomas Persson), 1 ad. Väderstad kyrka 25.6 (Peter Svensson), 1 2K hanne Herrbeta 27.6 (Olof Persson, Ulrika Bokén), 1 ad. hanne Månestad, Värdsberg kyrka 28.6 (Mikael EW Holmberg, Gabriella Sveider), 1 hanne Västerlösa kyrka –Normlösa kyrka 4–16.7 (Göran Lindell, Jonas Ekström, Martin Berry m.fl.) och 1 hona Omberg 26.7 (Lena Lindeberg Törner). Elva fynd av 13 ex. (rrk Ög).

Srm: 1 ex. Husby tegelbruk, Stallarholmen, Strängnäs 23.6 (Janne Wahlström, Svenolov Wahlström), 1 ad. hanne Gälltorp, Nyköping 28.6 (Sofi Nordfeldt), 1 hanne Edeby, Eskilstuna 3.7 (Monica Johansson) och 1 hanne Stenkvistafältet, Eskilstuna 13.7 (Barbro Hedström, Brita Nilsson).

Upl: Under juni–juli gjordes elva fynd geografiskt väl spridda från Norrtälje i öster till Heby i väster, likaså väl spridda i tid. Antalet involverade individer är förstås svårbedömt men bör ha omfattat minst åtta ex. (rrk Upl, rrk Sthlm).

Vstm: Sommarfynd (1.6–31.7) gjordes på tre lokaler, men inte i något fall under omständigheter som tyder på häckning: 1 hona Hedensberg, Tillberga, 15.6 (Sten-Ove Sandell) och 17.7 (Kalle Källebrink, Eva Johansson) samt 1 ad. hona Ösby, Sala, 22.7 (Krister Ekman).

Dlr: Inga säkra häckningar finns rapporterade från Dalarna. Följande observationer är gjorda under sommarmånaderna: 1 hona Rot, Älvdalen 15.6 (Börje Dahlén, Hans-Erik Eriksson, Birger Johansson) och 1 hona Harrsjöarna, Fulufjället, Älvdalen 24.6 (Anders Elf).

Gstr: Under sommaren gjordes tre fynd, alla i juli månad: 1 hanne Sjökalå, Hamrånge 21.7 (Hans Sandblom), 1 hona Söräng, Bodåsdalgången 21.7 (Kjell Pålsson, Ulf Hultinger) och 1 honf. Bysjön, Bodåsdalgången 31.7 (Tomas Widholm).

Hls: Ett fynd i mitten av juli kan mycket väl tyda på närbelägen häckning (rrk Hls).

Mpd: Ett sommarfynd av en säkerligen icke-häckande individ (rrk Mpd).

Ång: Endast två observationer under häckningstid, men inget som indikerar häckning (rrk Ång).

Vb: Inte heller under 2013 gjordes några observationer med tydliga häckningsindicer. Senast detta hände var 2009. Det är nu 15 år sedan någon häckning konstaterades i Vb (1998). Fynd under häckningstid: 1 honf. str. SV Stora-van, Stöcke 9.6 (Birger Risberg), 1 3K+ hona Vajsjön, Norsjö 11.6 (Jonas Grahn), 1 ad. hona Brönet, Skellefteå 15.6 (Erik Normark), 1 hona Älgräsket, Lövsånger 29.6 (Lennart Öhmark), 1 honf. Bäckanget, Kåge 29.6 (Urban Lundström, Daniel Lundström), 1 hona Hössjö

1–10.7 (Bo Nensén, Peter Sunesson) och 1 hona Gäster-viken, Brattåsfjärden 6.7 (Mattias Laisfeldt).

Nb: 1 hanne Långnäs 1.6 (Maiken Arvidsson), 1 hona Storövägen, Kalix-Nyborg 5.6 (Peter Wikström), 1 2K+ hona Vähäsaari, Övertorneå 11.6 (Mats Bergquist), 1 ad. hanne Pajala 29.6 (Bo Runesson, Karin Callmer, Börje Silver) och 1 hanne Avan 21.7 (Frej Sundqvist). Sämsta året på länge för blåhöken med endast fem fynd under häckningstid.

Hjd: 1 hona Storsjö 2–17.6 (Björn Klevemark, Anders Storensten, Eva Klevemark), 1 ex. Ramundbergets samhälle 6.6 (Jan Bergman, Bengt Johansson, Kjetil Jensen), 1 hona Långmyrberget, Ljungdalen 14.6 (Kent Moén), 1 hanne Flatruet 15–28.6 (Magnus Hallgren, Gigi Sahlstrand, Lars Nilsson m fl), 1 ad. hona Mittådalen 8.7 (Robert Bünsow), 1 hona Flatruet 11.7 (Peter Ahlin), 1 hanne Storsjö 22.7 (Bert-Ivan Mattsson, Marlene Åslund) och 1 ad. hanne Nysäter, Hede 26.7 (Sören Hammar).

Jmt: Inga häckningar rapporterade, men arten noterades under häckningstid på ca fem lokaler (rrk Jmt).

S Lpl: Endast ett fynd av par under häckningstid. I övrigt fynd av ensamma fåglar (mest hannar) på elva lokaler i Ås lpm och sju Ly lpm i juni–aug (rrk S Lpl).

N Lpl: 1 hanne Allejaure 3.6 (Ami Stenlund, Tyrone Stenlund), 1 hona Uttermyrån 9.6 (Roger Marklund), 1 par i Pulsjärvi 15.6 (Percy Fredriksson, Stefan Kyrklund, Anders Lindberg), 1 ad. hanne Njulla, Abisko NP 29.6–1.7 (Magnus Fridolfsson m fl), 1 ex. Sathau 8.7 (Bruno Nordin, Rode Nordin), 1 ad. hanne Lamburträsk nat. res. 14.7 (Lennart Andersson, Jörgen Fritzson, Torbjörn Jansson), 1 2K hanne Lamburträsk nat.res. 18.7 (Mona Löfgren, Lennart Eriksson R) samt 1 ad. hona Pulsjärvi 30.7 (Magnus Billqvist, Annika Nettrup). Inga tecken på häckningar detta gnagarfattiga år (rrk N Lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Stäpphök *Circus macrourus*

Om man summerar alla fynd från respektive landskap ger det totalt 161 fynd. Dessa fördelar sig på 65 vårfynd, sju sommar och 89 höstfynd. Detta är det tredje bästa året någonsin, endast slaget av de två föregående åren. Tredje fyndet i Dalsland, 4–7:e fynden för Gästrikland, 7–10:e fyndet i Medelpad, 4–5:e fynden i Ångermanland och första och andra fyndet för Lule lappmark.

Sk: 31 fynd. Två vårfynd, ett sommarfynd med 1 ad. hanne Svalöv – Råvatofta – Östraby 12.7–1.8 (Stig Larsson m.fl.) och 28 höstfynd. De standardiserade räkningarna vid Nabben, Falsterbonäset registrerade 15 ex. under hösten fördelade på 5 hannar, 2 honor och 8 ungfåglar (Nils Kjellén, Aron Andersson m.fl.).

Bl: Två fynd (ett vår och ett höst) 1 3K hona Snickens ör 21.4 (Bengt Strindhagen). 1 1K str. S Utklippan 14.10 (Lennart Eriksson, Magnus Friberg, Johan Åhlén).

Sm: Sex fynd (tre vår och tre höst) 1 3K+ hanne str. NV Kanalgatan 15, Jönköping 20.4 (Fredrik Litsgård), 1 3K hanne Väcklinge by, Draven 8.5 (Bengt Larsson), 1 2K Kläckeberga, Kalmar 8.5 (Olof Persson). 1 3K+ hanne Torplanda Airport, Mörlundasläkten, Hultsfred 3.9 (Ronnie Johansson, Nicklas Strömberg m.fl.). 1 ad. hanne Kävsjön 19–20.9 (Per Kjellin, Lasse Olofsson, Alf Linusson, Bengt Larsson) och 1 ad. hanne str. S Buggeryd, N Sandsjö s:n 14.10 (Thomas Rostedt).

Öl: Tio fynd (åtta vår, ett sommar och ett höst) 1 3K+ hanne 26.4 Össby (Tommy Eriksson, Leif Dahlgren m.fl.). 1 2K hona Ölands norra udde 30.4–1.5 (Robert Lager, Markus Tallroth, Stefan Svensson m.fl.). 1 2K hanne Ölands norra udden 8–9.5 (Tobias Berger, Olle Berger m.fl.). 1 2K Bödaområdet 10.5 (Joakim

– Alvret, Sundre 11.9 (Carl Tholin, Lars-Olof Jiveskog m.fl.).

Hl: Cirka 30 fynd. (tre vår ca 25 höst) Två äldre hannar och en 2K hona under våren. En gammal hanne i juli. Mellan 12.8 och 20.9 sågs ca 25 ex., varav ca 17 1K, 7 2K+ hannar och minst en äldre hona.

Bob: Tre höstfynd 30.8–29.9. 1 3K+ hanne Ödsmåls kile, Kungälv 30.8 (Mats Raneström). 1 ad. hanne Dottersröd, Solberga, Kungälv 5.9 (Mats Raneström). 1 1K Rödborget, Bäckeby, Tjörn 11.9 (Stefan Oscarsson, Jörgen Olsson).

Dls: 1 2K-3K Kvantenburg, Mellerud 17.9 (Roger Gran).

Vg: Sju fynd (ett vår och sex höstfynd).

Nrk: Fyra fynd (två vår och två höst). 1 3K+ hanne Kumlabydammen, Kumla 21.4 (Andreas Sandberg). 1 3K+

FOTO: JOHN LARSEN

FOTO: KRISTER CARLSSON

Stäpphök *Circus macrourus*, Falsterbo (Sk) 3 september 2013.

Stäpphök *Circus macrourus*, östra Öland 28 maj 2013.

Karlsson, Mikael Karlsson). 1 2K Stenåsabadet 14.5 (Robert Lager). 1 2K hanne Ölands norra udde 15.5 (Robin Isaksson, Karl Hammar, Björn Karlsson m.fl.). 1 3K+ hona Alvlösa i kanten på Stora Alvaret 28.5 (Calle Ljungberg). Minst två 2K hannar på sydöstra Öland från slutet av maj och in i mitten av juli (Thomas Svanberg, Daniel Andersson, Magnus Hallgren m.fl.). 1 1K på sydligaste delen av ön som slutligen lämnade ön mot söder längs östsidan av Ölands södra udde 21–23.9 (Magnus Hellström, Lars Bohlin m.fl.).

Gtl: Fyra fynd (tre vår ett höst): 1 ad. hona Stånga reurvattendammar 19.5 (Bimbi Ollberg). 1 2K hanne Bredsandsudde, Gotska Sandön 26–27.5 (Mikael Åsberg, Niklas Westermark m.fl.). 1 3K hanne Hemse samhälle 24.6 (Bimbi Ollberg). 1 hanne Muskmyr

hanne Ladugårdsängen, Örebro 26.4 (Johan Åhlén). 1 3K+ hanne Mörby åkrar, Stora Mellösa 12.8 (Kjell Johansson, Ove Pettersson m.fl.). 1 2K hanne Mörby åkrar, Stora Mellösa 12.8 (Jalle Hiltunen, Leif Sildén m.fl.).

Ög: Två fynd (en vår och en sommar) Ett 3K+ hanne drog förbi Leonardsberg 15.4 (Sven-Ingemar Deurell, Daniel Edman och Joakim Edman) och en 3K+ hanne höll till i trakterna av Vreta Kloster 12–28.6 (Jan Wester).

Srm: Fyra fynd (ett vår och tre höstfynd) 1 2K str. Sandemar 25.5 (Stefan Ettestam, Rolf Nordin). 1 1K Berga ängar, Sorunda 6–9.9 (Magnus Glennstål, Karl-Erik Sundström). 1 1K Svedängsfälten, Svedäng 8.9 (Petter Sundin). 1 1K Uringe gammelgård 14.9 (Thomas Strid).

Upl: 15 fynd (tio vår och fem höst) 1 ad. hanne str. Täby kyrkby 15.4 (Stefan Paulin). 1 3K+ hanne Sälma 19.4 (Niklas Westermark, William Sjöberg). 1 ad. hanne Angarnsjöängen 20.4 (Lennart Landenmark). 1 ad. hanne Klingsboda, Vadadalen 21.4 (Tommy Eriksson Järfälla). 1 hanne Angarnsjöängen 21.4 (Anders Axencrantz, Dan Henriksson). 1 ad. hanne str. N Södra Vendelsjön (Varggropen) (Anssi Laurila, Nina Janelm m.fl.), 1 2K honf. str. N Tärnudden, Örskär 9.5 (Martin Irestedt), 1 2K hanne Laggasläppen och Kungsängen, Årike Fyris 11–12.5 (Tomas Pärt, Zacke Svensson m.fl.), 1 2K Tärnudden, Örskär 11–12.5 (Mikael Malmaeus, Martin Irestedt), 1 3K+ hona str. N Hästholmstornet, Broängarna 12.5 (Bo Hellberg). 1 1K str. V, Skatudden 8.9 (Kjell Stålberg), 1 1K Stamsjön 18.9 (Mats Edholm, Brita Tibell), 1 1K str. V Svenska Högar 21.9 (Bill Douhan), 1 1K str. V Horsstens fyr, Horssten 21.9 (Anders Haglund) och 1 3K+ hanne Två lador (Marstallen), Fjårdhundrasläppen 21.9 (Ulf Broberg).

Vrm: Fem fynd (två vår, ett sommar och två höst) 1 hona Trådarängarna, Ista, 18.4 (Marcus Teveborg, Rasmus Hansen). 1 ad. hanne Hällby, Västerfärnebo, 29.4 (Berndt Söderlund). 1 2K+ hanne Rebbo, Tillberga, 7.8 (Joachim Karlsson) och troligen samma 1 3K hanne Törneborg, Hubbo, 11.8 (Markus Rehnberg). 1 3K hanne Hedensberg, Tillberga, 14–28.8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 3K+ hanne str. (SV) Rudö, Rytterne, 31.8 (Åsa & Robert Ekberg, Jan Hellstrand).

Dr: 1 hanne Nordanö, Avesta 20.4 (Berndt Söderlund).

Gstr: Fyra fynd (två vår och två höst) 1 hona str. NO Torsåker 9.5 (Peter Kuiper). 1 2K Avasälta, Inre Fjärden 12.5 (Kjell Wallin, Anna-Stina Wallin, Esbjörn Nordlund). 1 1K str. S Söräng, Bodåsdalgången 20.8 (Lennart Risberg). 1 hona str. S Söräng, Bodåsdalgången 7.9 (Lennart Risberg, Tomas Widholm).

Hls: Två fynd (ett vår och ett höst) 1 2K Granskärs våtmark, Flaket 11.5 (Magnus Ahlgren) och samma 1 2K Klockarharet, Stålnäshararna 11.5 (Esbjörn Nordlund). 1 ad. hanne Skesta, Gnarp 8.9 (Lars Norman).

Mpd: Fyra fynd (Tre vår och ett höst) 1 3K+ hona str. N Stornäsets NR 5.5 (Bo Johnsson m.fl.). 1 hanne Tornet, Stornäsets NR 24.5 (Hans Friskberg). 1 ex. Kolsta, Selånger 25.5 (Petra Eriksson, Tobias Svensson). 1 3K+ hanne Stornäsets NR 24.8 (Stefan Heimdahl, Tobias Svensson).

Äng: Två fynd (ett vår och ett sommar) 1 ad. hanne Gallsäter 27.4 (Björn Gustafsson). 1 2K Södra Ulvön 2.6 (Christer Olsson, Thomas Sundström).

Vb: Elva fynd (nio vår och två höst) 1 3K+ hona Obslidan, Umedeltat 24.4 (Ulf Skyllberg, Per Bernhardsen, Niklas Andersson m.fl.), 1 3K hanne Storavan 24.4 (Ulf Skyllberg, Eskil Nygren, Per Bernhardsson m.fl.), 1 hona Degernäsbäcken 24–26.4 (Micael Jonsson, Jörgen Andersson, Eskil Nygren m.fl.), 1 hanne Gärde, Lövvånger 25–29.4 (Stig Holmqvist, Karl-Gunnar Rehn), 1 hanne Raningarna, Stöcke, 25.4 (Christer Olsson, Agnes Eriksson m.fl.), 1 hanne Djäkneböle 26.4 (Henrik Blommé), 1 3K hona Obslidan 27.4

(Mikael Wikström, Henrik Ramebäck, Johan Forssell m.fl.), 1 2K trol hona Storavan 30.4–1.5 (Johan Forssell, Niklas Andersson m.fl.), 1 3K+ hanne Degerbyängarna, Skellefteå 2.5 (Erik Normark), 1 1K str. SV T-vägen, Umedeltat 21.9 (Micael Jonsson), 1 ad. hanne Furunäs, Bullmark 30.9 (André Ahlberg).

Nb: Tolv fynd (tio vår och två höst) 1 3K+ hona Alvik 27.4 (Nb rrk). 1 3K+ hanne Småkvarnarna, Åkroken 3.5 (Peter Wikström). 1 ad. hona Svedjen, Vibbyn 4.5 (Rolf G Gustafsson). 1 3K hanne Ängesbyn – Nickbyn 1–7.5 (Mats Bergquist, Krister Jakobsson m.fl.). 1 3K hanne Alvik-/Ernsåsomr. 4–14.5 (Mattias Nordlund m.fl.). 2 hanne (ad + 3k) Avan 5–12.5 (Emmy Sundqvist, Mattias Nordlund m.fl.). 1 3K+ hona Sandnåset, Avan 6.5 (Rolf G Gustafsson). 1 3K+ hanne Axelsvik, Båtskärsnäs 10.5 (Märta Sigurdsdotter). 1 2K hona Uddgården N Siknäs, Töre 10.5 (Mats Bergquist, Peter Wikström m.fl.). 1 3K hanne Södra Bredåker 11.5 (Jan Andersson, Lars Sundberg m.fl.). 1 2K hona Södra Orrbyn 18.7–16.8 (Susanne Backe m.fl.). 1 3K hanne Sandgrönnorna, Rödkallen – Sör-Åspen nat.res. 11.8 (Mattias Nordlund).

Ly lpm: 1 hanne Lycksele flygplats 8.5 (Fredrik Jonsson).

Lu lpm: 1 2K hona död Jokkmokk 24.6 (Kjell Wägberg). 1 3K hanne Koskullskulle 2.6 (Björn Tuominen)

(THOMAS STRID)

Ängshök *Circus pygargus* EN

På fastlandet stapplar ängshöken för närvarande fram på kryckor. Två lyckade häckningar i Östergötland och en i Uppland. Därtill en misslyckad häckning i Uppland och fem troliga/möjliga häckningar i Östergötland. Trots allt är detta en uppräckning från fjolårets bottennapp då endast fem säkra/troliga häckningar konstaterades.

På Öland gjordes ingen inventering detta år, och rrk Öland vill inte spekulera i antalet par, då rapporterna i *Svalan* inte ger någon rättvisande bild av verkligheten. Ska vi trots allt spekulera så kan man gissa på drygt 30 par även detta år, liksom 2012.

Från Gotland meddelas åtminstone 15 revir, tämligen jämt fördelade över ön.

Sammanfattningsvis rapporterades, bortsett från Öland, totalt 24 revir i landet. Om vi antar att Ölandspopulationen är av samma storleksordning som föregående år (31 par) så kan sägas att beståndet håller sig stabilt.

Norrlandsfynd:

Gstr: Ängshök är inte årlig i Gstr och senaste fyndet är från 2011. Därför är det roligt med två fynd under 2013. 1 3K+ hanne Bergby 23.6 (Marcus Bergström) samt 1 2K hanne Hedesunda Kyrka 4.8 (Håkan Dimmer).

Hls: Arten ses ej varje år i landskapet men ett fynd gjordes 2013 – 1 ad. hona Sand, Ålsjön 10.5 (Stefan Persson).

Mpd: 1 3K+ hona Stornäsets nat.res. 15.8 (Stefan Heim-

dahl, Bruno Nordin, Åke Olausson, Håkan Hedin m.fl.) samt 1 ad. hanne Ås ängar, Alnö 12.5 (Tony Rundström). Fjärde och femte fyndet i Mpd.

(MARTIN TJERNBERG)

Ormvråk *Buteo buteo*

Sk: Detta år bör nämnas en hög dagssumma om hela 7 901 ex. sträckande vid Nabben, Falsterbonäset 18.10 (Nils Kjellén, Aron Andersson m.fl.). Detta är en av de högsta dagssummorna sedan de standardiserade räkningarna startade 1973. Rekordet är från 11.10 2010 med 10 071 ex.

(THOMAS STRID)

re söderut. Nedan har ett utdrag gjorts landskapsvis över de noteringar som varje rrk sammanställt från de satellitnoteringar som gjorts. Endast en säkerställd fältobservation gjordes 2013 av denna örn. Detta skedde i Dalsland.

Förutom Tönn noterades fyra större skrikörnar. Två på Öland, en på Gotland och en i Västerbotten. Fyndet på Gotland var landskapets tredje.

Öl: 1 2K Stenåsa – Ottenby 19.6–14.7 (Jonas Johansson, Gunnar Steinholtz, Mats Henriksson m.fl.). 1 2K Möckelmossen 19.8 (Jan Linder).

Gt: 1 2K+ Botvardsdammen, Hablingbo 13.10 (Anders Kraft). Blott tredje godkända fyndet av arten på Gotland.

FOTO: JOHN LARSEN

Ängshök *Circus pygargus*, juv. Uppskattningsvis finns runt 55 par i landet, varav cirka 30 på Öland och 15 på Gotland.

Större skrikörn *Aquila clanga*

Tönn är den numera riksbekanta och satellitförsedda örnen som ringmärktes som bounge i Estland. Den har sedan år 2010 valt att turnera runt på den skandinaviska halvön. Bland annat har den noterats från alla Svenska landskap. Rutinerna har varit likartad varje år. Övervintringsområdet i Spanien lämnas i mars/april. Flytten går upp genom Europa, till Baltikum och vidare upp genom Finland. I månadsskiftet april/maj har Bottenviken rundats och gränsen mellan Finland och Sverige passerats. Detta år tillbringade den juli inom ett litet område norr om Trondheim och redan i mitten av augusti drog den sedan ut från Sverige till Danmark och vida-

Vb: 1 ad. Degernäsbäcken, Uds 29.9 (Emmanuel Naudot, Håkan Olsson, Ralf Norberg).

Noteringar av Tönn 2013:

Öl: 1 6K mellersta och norra Öland 4–6.5.

Dls: Den estländska skrikörnen Tönn återkom till Dalsland även 2013. Han kom in i landskapet 10.8 från övernattnings vid Östersjön i Norge (där han även rastade föregående sommar). Nästa dag rörde han sig fram och tillbaka på Dalboslättan för att sedan den 12.8 fortsätta söderut till Västergötland. Förra året sågs Tönn aldrig av någon, men i år fick nio skådare se honom utanför Brålanda 11.8 (Ingemar Johansson, Saga Boberg m.fl.). Även foto finns. Eftersom det rör sig om samma individ som vid förra årets förstafynd för landskapet så står vi kvar på ett fynd i Dalsland."

Ög: Tönn drog söderut genom den östra delen av landskapet den 3.5 då position fanns i Kuddby-trakten i Norrköpings kommun kl 13:00. Han drog sedan genom Årvidabergs kommun och tycks ha tagit nattkvist just söder om landskapet, i Gullringstrakten. Den 6.5 dök han åter upp, nu i de västra delarna och på väg norrut. Kl 15:00 6.5 finns en GPS-position från södra delarna av Ödeshögs k:n, vid kl 16:00 precis vid Fågelstad i Motala k:n och vid kl 17:00 tycks han ha hittat nattkvist norr om Boren, just NO om Kulla, varifrån han sedan på morgonen 7.5 drog vidare norrut. Kl 07:00 7.5 finns den sista GPS-positionen från landskapet detta år, då var Tönn över skogarna väster om Tjällmo. Fortfarande har ingen sett Tönn i Östergötland.

Upl: Tönn gjorde fyra besök i Uppland under året. 1). Den 2 maj flög Tönn från Härjedalen via Gävletrakten till Norrtäljeområdet för övernattnig. Dagen efter begav han sig till norra Småland. 2). Nästa besök gjordes 7 maj då Tönn drog från västra Östergötland via Västmanland åter till Norrtäljetrakten för övernattnig. Dagen efter begav han sig spikrakt till Mora. 3). Efter att bl.a. ha patrullerat finska västkusten en dryg vecka flög Tönn in i Sverige igen via Tornedalen. Den 29 maj befann han sig vid Ånge i inre Medelpad och dagen efter, 30 maj, flög han till övernattnig strax norr om Tärnsjö. Den 31 maj förflyttade han sig till trakten av Björneme, strax norr om Örsundsbro, där han övernattade. Följande dag gjorde Tönn en sväng bort till Erken. Där vände han och flög sedan spikrakt västerut till Karlstadstrakten. Dagen efter förflyttning till Leksand. 4). Den 3 juni var det åter dags för Uppland. Övernattning skedde vid Ingla, Skogs-Tibble, alltså inte långt från övernattningsplatsen 31 maj. Morgonen därpå flög Tönn österut, passerade över Ekoln och vidare mot Arlanda där han befann sig kl 09:00 svensk tid. Från Arlanda tog sig Tönn sedan vidare till Bergshamra, svängde av norrut för övernattnig vid Erken. Den 5 juni flög Tönn upp till Söderarm.

Vstm: 7–8.5 samt 31.5–3.6. Efter att ha varit ner och vänt i södra Sverige närmade sig Tönn 7.5 landskapet från söder. Sträckriktningen var nordostlig då örnen flyger in över västmanländskt territorium i trakten av Fellingsbro. Under färden passeras förutom Lindesbergs även Köpings och Skinnskattebergs k:n. I trakten av Tarmansbo i Gunnilbo skiftas färdriktningen åt ONO, in över gränslandet mellan Fagersta och Surahammars k:n. Resan tvärade den mellersta delen av Sala kommun, bl.a. över Höskovsmossen och Ljömsebo, innan landskapet lämnas i trakten av Skälby, nordost om Sala stad. Redan dagen därpå, efter att ha flugit en vända in över Uppland, återvänder Tönn för en snabb passage över nordöstra delen av Möklinta s:n. Några veckor hinner passera innan Tönn den 31 maj återigen knackar på den västmanländska porten. Denna gång antrades landskapet från NO, i trakten av Hallaren i Sala k:n. Riktningen var till en början sydvästlig men ändrades i trakten av Sund, Möklinta till en mer SSO riktning. Trakten av Skälby i Sala blev återigen platsen där Tönn lämnade

landskapet, men bara för att återkomma dagen därpå. Efter en vända in över Uppland flög Tönn in över Västmanland i trakten av Ransta i Sala k:n. I snabb takt avverkades därefter Västerås (Svanå), Surahammar (Ramnås), Skinnskatteberg (Långsvan), Köping (Brattfors), Lindesberg (Bergshyttan & Gusselby), Nora (sjöarna Grecken & Fåsjön) och Hällefors, där resan fortsatte in över Värmland i trakten av Simbomossen, Grythyttan. Den 2 juni passerades landskapets allra nordvästligaste hörn, trakten av Stora Tomsjön i Hällefors. Efter en kortare sväng in över Dalarna närmade sig Tönn åter och landskapets motsatta hörn passeras 3.6. I trakten av Norra Heden antrades och i trakten av Jugansbo lämnades landskapet för denna gång. Ingen kunde se fågeln vid dess besök i landskapet utan allt baseras på satellitnoteringar.

Vrm: Noterades öster om Ölmhult 1.6 och vid Älgånäs, Väse församling 2.6.

Dlr: Årets första besök gjordes i norra delen av landskapet 30.4, då han passerade strax norr om Idre på väg in till Norge. Åter den 4.5 då han flög igenom Mora, Rättvik och Falun kommun på väg mot sydost. Sedan kom han tillbaka ungefär samma rutt men nu mot nordväst. Natten mellan 9 och 10.5 valde han tillbringa söder om Nusenäs, Mora. Efter detta avslutade han årets Dala-turné med att flyga rakt norrut genom Mora kommun. Ingen kunde se fågeln vid dess besök utan allt baseras på satellitnoteringar.

Hls: Tönn drog igenom landskapet vid fem tillfällen. Det var fjärde året i rad som Tönn besökte landskapet.

Mpd: Tredje året denna satellitförsedd fågel från Estland besöker landskapet.

Ång: Tönn passerade snabbt söderut 28.4 kring Bjurholm och passerade sedan Sollefteå 1.5. Tönn passerade sedan snabbt söderut 30–31.5 genom Junseleområdet och 6.6 snabbt norrut genom landskapet.

Vb: str. SV Bastuträsket NV Boliden 28.4.

Nb: SO Pajala kn. 15–16.5 (Norrbottnens rapportkommitté) och str. SV Övertorneå k:n – Kalix k:n – Överkalix k:n – Luleå k:n – Boden k:n – Älvsbyn k:n – Piteå k:n 26–27.4.

Hjd: Även i år passerade Tönn Härjedalen vid ett tillfälle, enligt sändarrapporten.

Ås lpm: Risträsk 29.5.

Ly lpm: 1 ex. Gubbträsk 28.5.

T lpm: O Kiruna kn. 15.5.

(THOMAS STRID)

Mindre skrikörn *Aquila pomarina*

Totalt sågs fyra (möjligen fem) mindre skrikörnar i Sverige under året. Dessa fördelar sig enligt följande: tre (möjligen fyra i Skåne) varav en av dessa även noterades på Öland. På Öland gjordes ytterligare ett fynd. Dessutom ett fynd i Uppland vilket utgör landskapets elfte fynd.

Sk: Höstens första, en 2K, vände på Ljungen 20.7 och sågs en stund senare över Vellinge (Ulrik Wallberg, Os-

car Danielsson, Jonas Holmkvist m.fl.) och sågs därefter inte mer. En annan 2K dök upp i området Näsbyholm – Börringe 21.7 (Bernt Nielsen m.fl.) och sågs även under större delen av augusti. I början på september gjorde den en kort sejour på Öland (enligt känt manér) och sågs sedan åter runt Havgårdssjön 5–12.9. Den 12–13.9 gjorde den sträckförsök i Falsterbo och troligen samma mindre skrikörn sågs också i Falsterbo 19–20.9 då den slutligen passerade över sundet och senare sågs i Danmark. En 3K sågs nära Västra Näsbyholm 6.8 (Curt Johnsson, Annika Rastén) men inte därefter.

Öl: 1 2K Ottenby – Södra Möckleby 25.5 (Lars Bohlin, Joakim Granholm m.fl.). 1 4K+ Ottenby 30.8–3.9 (Gunnar Steinholtz, Mats Wallin m.fl.).

Upl: 1 ex. Hjälstaviken 3.5 (Tobias Ljungqvist).

(THOMAS STRID)

FOTO: TOMMY HOLMGREN

Mindre skrikörn *Aquila pomarina*, Falsterbo (Sk) 13 september 2013.

Ob. skrikörn *Aquila clanga/pomarina*

Upl: 1 ex. passerade i nordlig riktning över Hjälstaviken 18.4 (Gustav Knall).

(THOMAS STRID)

Dvärgörn *Aquila pennata* (24/24 – 1/1)

Sk: 1 3K+ str. SV Falsterbo fyr 4.9 och 11.9 (F) (Peter Öhrström, Peter Salmon m.fl.).

Upl: 1 3K+ Fysingen 22.6 och 30.6 (F) (Christer Wennerström resp. Tommy Eriksson, Hans Bister m.fl.), 1 3K+ Högbysörpstippen 30.6 (Mats Weiland), 1 3K+ Hjälstaviken 10.7–4.8 (F) (Yngve Hareland).

Nb: 1 3K+ Alvik-/Ersnäsområdet 14–15.5 (F) (Krister Jakobsson, Sven-Erik Sundberg, Staffan Sundin).

Andra fyndet för Norrbotten respektive Uppland, och fjortonde för Skåne. För första gången någonsin uppehöll sig en dvärgörn en längre tid i Sverige. Vid Hjälstaviken skaffade den sig en daglig vana att slå skrattmåsar från den lokala kolonin. Flera små dräktdetaljer, bl.a. en avbruten yttre handpenna i vänstervingen, gör att Rk bedömer att alla noteringar avser samma fågel. Fågeln tillhörde den mörka morfen, kropp och undre vingträckare var rödbruna. På foton syns att fågeln under vistelsen i landet bytte pennor utifrån två ruggningcentra i handen, vilket ger åldern 3K+.

(ALEXANDER HELLQUIST)

FOTO: MARTIN ALEXANDERSSON

Dvärgörn *Aquila pennata*, Hjälstaviken (Upl) 27 juli 2013.

Kungsörn *Aquila chrysaetos* NT

Under året blev 755 revir kontrollerade och av dessa var 438 besatta (58 %). För 125 av de besatta reviren lyckades häckningarna och totalt producerades 148 ringmärkningsdugliga ungar. Detta innebar 0,29 ungar/besatt revir, vilket är betydligt under det genomsnittliga värdet för åren 2004–2012 (0,49). (Uppgifter från Kungsörn Sverige/ *Kungsörnen* 2013). Kommentarer från landskapen i Göta- och Svealand:

Sk: Under året fick åtta par ut åtta ungar (sex singelkullar, en tvåkull och en misslyckad häckning) vilket är identiskt med förra året och i linje med de senaste fem åren (Kenneth Bengtsson).

Sm: 2013 blev ett häckningsmässigt skralt år, men inventeringsinsatserna belönades ändå med dokumentation av ett par nya revir och fynd av en ny boplats. Totalt hittades åtta besatta revir i landskapet, fyra i Kronobergs (G) län, tre i Jönköpings (F) län och ett i Kalmar (H) län. Endast en lyckad häckning konstaterades (Kenth Öhrn).

Öl: Inget häckningsförsök påvisat under 2013, trots typiskt uppträdande av paret tidigt på säsongen (Per Gullstrand, Arne Schönbeck).

Gtl: 2013 var ett både bra och dåligt år för de gotländska kungsörnarna. Bra så till vida att hela 41 häckningar konstaterades, dåligt så till vida att 17 av de påbörjade häckningarna misslyckades. Ändå blev 31 ungar flygga vilket med en unge överträffar den tidigare rekordsumman från 2009. Nio ungar ringmärktes, samtliga med

Paret spelflög som vanligt i andra hälften av mars. Vid senare kontroll visade det sig att de två kända bona var påbyggda men övergivna. Inga fler häckningar är rapporterade från övriga Närke, trots att det har setts adulta kungsörnar på några platser under häckningstid (Mats Weiland).

Ög: Intressanta observationer Linköpings kommun. Där har adulta fåglar setts under häckningstid och ett par har också setts i spelflykt (Sven-Olof Löfgren och Benny Amberin)!

Srm: I fyra av de sex kända reviren observerades adulta fåglar men fortfarande har inget bo kunnat lokaliseras (Jan-Eric Hägerroth).

Upl: Det enda kända boet i Uppland kontrollerades 14.6 och åter var det en välmående unge i boet, vilken ring- och färgmärktes (Martin Tjernberg).

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Kungsörn *Aquila chrysaetos*, Lyngby (Sk) 10 april 2013. De åtta skånska kungsörnsparen fick 2013 ut åtta ungar.

färgringar. Förutom de revir i vilka häckning konstaterades lokaliserades ytterligare 14 revir – totalt fanns det alltså 55 kungsörnsrevir på Gotland 2013 (Stellan Hedgren).

Hl: Ett par häckade i södra Halland där en unge ringmärktes. I år kunde med säkerhet fastslås att två av Hallands tre par kungsörnar försvunnit spårlöst (Anders Wirdheim).

Dls: Inga häckningsindicer.

Vg: Inga häckningsindicer, även om det verkar som trenden är att fler äldre/adulta ses i området under de senaste åren. Vad detta beror på är ju svårt att veta, om häckfåglar (utanför vårt område) rör sig mer under icke häckningstid eller om det är en expansion vi ser?

Nrk: I år blev det ingen lyckad häckning i södra Närke.

Vrm: Sju revir kunde bekräftas inom Torsby kommun. Häckningsresultat blev däremot en besvikelse, endast en lyckad häckning i år med en unge som resultat (Jan Wirtberg).

Dlr: Antalet besatta revir var 39. Av dessa lyckades endast sex par producera vardera en unge, vilket är ett extremt dåligt resultat (Börje Dahlén).

(MARTIN TJERNBERG)

Stäppörn *Aquila nipalensis* (44/44 – 1/1)

Sk: 1 2K Falsterbohalvön och flera lokaler i sydvästra delen av landskapet 10–25.9 (F) (Lars Edenius, Eskil Nygren, Mattias Ullman m.fl.).

Öl: 1 2K Ottenby 1.7 (F) (Aron Edman m.fl.).

Vrm: 1 2K Värmlandsbro 21–22.6 (F) (gm Rrk Värmland).

Ny art för Värmland. Ruggningsmönstret visar att alla observationer gäller samma individ. Fågeln sågs även på Bornholm i Danmark 2–4.8 (netfugl.dk). Efter flera sträckförsök lämnade den landet via Falsterbo 25.9 och sågs sträcka in vid Stevns på Själ-land (netfugl.dk). Samma fågel sågs 2.10 flytta söderut vid gränsen mellan Frankrike och Schweiz (ornitho.ch).

(ALEXANDER HELLQUIST)

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Totalt 110 observerade aftonfalkar under året är över snittet för den senaste tio årsperioden och den högsta årssumman sedan 2008. Snittet för 2003–

FOTO: JOHAN LORENTZON

Stäppörn *Aquila nipalensis*, Skanör (Sk) 10 september 2013.

2012 ligger på 82 noterade individer per år. Fle-
ra landskap i sydligaste Sverige (Blekinge, Småland
och Gotland) noterade fler aftonfalkar än vanligt
medan uppträdandet längre norrut var normalt el-
ler något lägre än vanligt. I Bohuslän noterades det
bästa året hittills.

Årets första fynd gjordes på Öland 8 maj medan
årets sista aftonfalk sågs i Västergötland den 11 ok-
tober. Som vanligt gjordes merparten av fynden un-
der vår och försommar.

Efter att helt ha uteblivit norr om Dalälven un-
der 2012 gjordes åter några fynd i Norrland 2013:

Ång: 1 honf. Köpmanholmen saneringsområdet, Örn-
sköldsvik 21.9 (Mikael Nordendahl m.fl.).

Vb: 1 hanne NV Tavastudden, Täftelandet 19.5 (Emma-
nuel Naudot, Henrik Ekvall).

Nb: 1 hanne Jävrehattudden, Piteå 15.5 (Tomas Carls-
son).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Stenfalk *Falco columbarius*

Ett dussin sommarfynd söder om Dalälven (exklu-
sive på de få häckningsplatserna på Öland) under
2013 väcker funderingar om enstaka, sannolikt till-
fälliga, bosättningar i vårt lands södra delar. Möj-
ligen som en av många mekanismer som styrs av
sorkcykelns många och komplicerade bestandsde-
lar.

Öl: Sommarobservationer från det ena reviret på södra
Öland av både hanne och hona, men i övrigt inga häck-
ningsindikationer (rrk Öl).

Gtl: Fynd i juni–juli: 1 ex. Stora Karlsö 6.6 (Joakim Jo-
hansson), 1 ex. Skoge, Sundre 11.6 (Sven-Olof Lantz)
och 1 ex. Ekstakusten 9.7 (Olof Armini, Anders Olovs-
son).

Bob: 1 ex. Kålgården, Nordvik, Skärhamn, Tjörn 10.7
(Tomas Torstenson).

Srm: 1 ex. Marvikarnas naturreservat, Gnesta 14.7 (Peter
Fridén, Barbro Hellström) och 1 ad. hanne Trehörning-
en, Gnesta 17.7 (Sven Björnbom). Fynd under hög-
sommar är ovanliga i Srm och det finns endast tre ti-
digare fynd under 2000-talet. Av den anledningen kan
man misstänka att årets två julifynd rör samma fågel,
då det endast är ca 10 km mellan platserna (rrk Srm).

Upl: 1 ex. Hjälstaviken 26.6 (Christer & Kerstin Lind-
gren), 1 hona Kil, Tillinge 2.7 (Pekka Westin), 1 ad.
Fogdö, Byholma 9.7 (Ulf Svahn), 1 ex. Sunnersta, Upp-
sala 18.7 (Pontus von Brömssen) samt 1 hanne Mån-
karbo, 18.7 (Eva Hamrén Norlin, Lennart Norlin).

Vstm: 1 ad. hona Krista, Lundby, Västerås, 4.7 (Henry
Hedlund).

Dlr: Två häckningar är rapporterade: Ett par vid Storkö-
len, Drevdagen, Älvdalen (Isak Vahlström) och ett par
vid Burusjön, Idre, Älvdalen (Ralf Lundmark). Troli-
ga häckningar även vid Översjökölen, Särna, Älvdalen
(Fredrik Enoksson) och vid Njupekär, Fulufället, Älv-
dalen (Åke Nygårds, Ingegerd Nygårds).

Ång: Två häckningar konstaterade och dessutom obser-
vationer under häckningstid på ytterligare fyra lokaler
(rrk Ång).

Vb: 1 ex. varnande Umeå flygplats 6.6 (Micael Jonsson)
och 1 ad. hona Grubban, Medle, Skellefteå 15.6 (Erik
Normark).

Nb: 1 ad. hanne Rävabacken nat.res. O Grundsäl 5.6
(Stefan Holmberg), 1 hona Stormyran, Korgen-Stor-
myran nat.res. 12.6 (Lars Sundberg) och 2 1K Boden
21–26.7 (Lars-Ola Westerlund).

Hjd: Möjliga häckningar: 1 ex. varnande Lill-Skarven,
Tännäs 24.7 (Henrick Blank) och 1 hona varnande
Käringsjön, Rogen, Tännäs 4.8 (Joel Hallingfors, Sam

Hallingfors, Monica Hallingfors). Dessutom föreligger 19 ströfynd under häckningsstid utan högre häckningsindici (rrk Hjd).

Jmt: Ett varnande par Ännsjöns fågelskyddsområde 18.5 (Dan Fritzson), 1 varnande hane Leipikvattnet, Frostviken 23.5 (Eric Salomonsson), 1 ad. hona ruvande Stockmyren, Brötarnas naturreservat 30.5–19.6 (Johan Råghall), 1 varnande ex. Stor-Ulvådalen, Storulvåfjällen 1–26.6 (Gunnar Kvarnlöf, Karin Kvarnlöf, John Kvarnbäck), 1 hane med föda åt ungar Åsvallmyren, Stortiens fågelskyddsområde 15.6 (Johan Skutin, Jan Söderlind) samt 1 varnande Öneberget, Frösön 1–31.7 (Lars-Olof Grund, Maria Grund).

(CHRISTER OLSSON)

Jaktfalk *Falco rusticolus* **VU**

Häckningar:

Dlr: Efter fyra år med lyckade häckningar uteblev häckningen för det välkända paret vid Njupeskar, Fulufjället. De adulta fåglarna inspekterade branten vid ett flertal tillfällen under våren. Första observationen gjordes 7.3 (Bengt Lindberg, Torbjörn Jansson) och den sista så sent som 25–26.5 (Stefan Lithner).

Jmt län: Under året har 58 lokaler kontrollerats vilket är näst intill alla länets kända häckningslokaler. I 12 av dessa noterades häckning eller etablerade par. Resultatet blev 9 lyckade häckningar med totalt 25 ungar vilket ger ett snitt på 2,8 ungar per lyckad häckning. Årets resultat visar på ytterligare ett dåligt år för jaktfalken, med få lyckade häckningar. Vi ser dock en viss återhämtning från föregående år då kullstorleken ligger närmare den genomsnittliga. Trenderna vad avser antal ungar per lyckad häckning och antal ungar per funnet bo visar på en relativt stabil häckningsframgång under perioden 1994–2013. Trenden med färre etablerade par kvarstår dock – 12 par är mycket lågt sett till tidigare år. En viss varians kan hänföras till genomförandet av inventeringen, men antalet par har halverats på tre år. En förklaring kan vara att de vuxna fåglarna lämnar områdena när häckningen inte inleds alternativt avbryts på ett tidigt stadium. Emellertid kan det även signalera om en minskande population i länet och om det stämmer är det en kraftig minskning på kort tid. Detta medför att kommande års resultat kommer att vara mycket viktiga (Tomas Bergström, Ulla Falkdalen).

S Lpl: Observerad på fem lokaler i Vilhelmina kommun (Ås lpm) under perioden 26.3–25.7.

N Lpl: Projekt Jaktfalk (Berth-Ove Lindström) meddelar att helikopterkontroll under sommaren av sedan tidigare kända revir lokaliserade nio häckningar med 22 ungar. Detta är ett lågt resultat om man jämför med toppåren vid 2000-talets mitt. Från 1996-talet fram till 2007 inventerades emellertid jaktfalk årligen under vårvintern, vilket inte är möjligt längre i brist på resurser. En del jaktfalkrevir kan därför ha missats vid årets sommarkontroll beroende på att falkpar relativt ofta skiftar häckningsbrant beroende på tillgång av intakta korp-

bon. Jaktfalk, som är en viktig indikatorart för hälsotillståndet i fjällen, anses av Naturvårdsverket inte längre vara en prioriterad art.

Observationer utanför häckningsområdet:

Sk: Totalt bedöms sju individer ha gästat Skåne under året 2013 varav två adulta. Höstsången var ovanligt mager med endast två observationer (1K-fåglar).

Öl: Nio rapporter från sydligaste Öland i oktober – det vill säga den tid då det, jämte slutet på maj, rör sig som flest skådare i dessa marker. Dock ingen godkänd rapport och inte heller någon fotodokumentation i Svalan. Under 2012 sågs två individer. Därefter får man gå tillbaka till 2009 för nästa godkända (och tillika väldokumenterade) fynd av jaktfalk på ön.

Gtl: Två fynd: 1 ex. Närsholmen 29.10 (Magnus Nilsson, Bimbi Ollberg) och 1 ex. (1K) Mästermyr 18.11 (Mikael Nils Larsson).

Hl: Minst två ungfåglar sågs vid några tillfällen från årsskiftet till början av april. Dessutom uppehöll sig 1 ex. Nidingen – Mönster 4–30.5, vilket är det första majfyndet i Halland. Under oktober–december sågs 1 ex. (1K hona) på flera platser utmed Hallandskusten.

Gbg: Fyra observationer av ungfåglar: 1 ex. Burö, Gbg:s norra skärgård 2.2 (Magnus Unger m.fl.), 1 ex. Galterö Buskar, Gbg:s södra skärgård 22–23.2 (Jon Hessman m.fl.), 1 hona Öxnäs 25.11 (Bo Brinkhoff) samt 1 ex. Vrångö – Lökholmen, Gbg:s södra skärgård 13–18.12 (Martin Oomen m.fl.).

Boh: 1 ex. (2K) Långåker, Havstenssund, Tanum 1.1 och 6.3–1.4 (Fredrik Spak, Peter Grahn m.fl.). Samma fågel sågs på Väderöarna 13.1 (fotodokumentation genom Peter Grahn). 1 ex. (2K) Hälsö-Burö 2.2 (Magnus Unger, Ola Bäckman) och troligen samma fågel (med skada i vänster vinge) Nord-Koster 20.4 (Olof Kosterberg). 1 ex. (1K) hona Öxnäs, Säve, Boh 25.11 (Bo Brinkhoff).

Vg: Ett februarifynd och ett oktoberfynd under året, vilket (likt fjolåret) får anses som ett bra år för rapportområdet. Båda fynden avsåg ungfåglar.

Ög: 1 ex. (2K) Alvastra klosteruin, Omberg 21.2 (Gebbe Björkman, Christian Williams m.fl.).

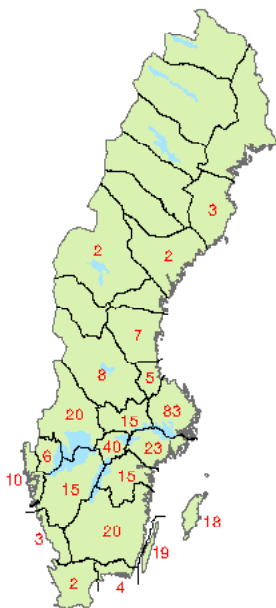
Upl: 1 ex. (1K) Lövstaslätten 23.11 (Hans Nissen) – elfte fyndet under 2000-talet.

Ång: 1 ex. Skårsviken, Säbrå s:n 20.10 (Dan Tjell) och 1 1K Vårdkasberget, Häggdånger 19.10 (Björn Gustafsson, Leif Johansson, Erling Strandgren). Jaktfalkar har observerats i snitt vartannat år under den senaste tioårsperioden.

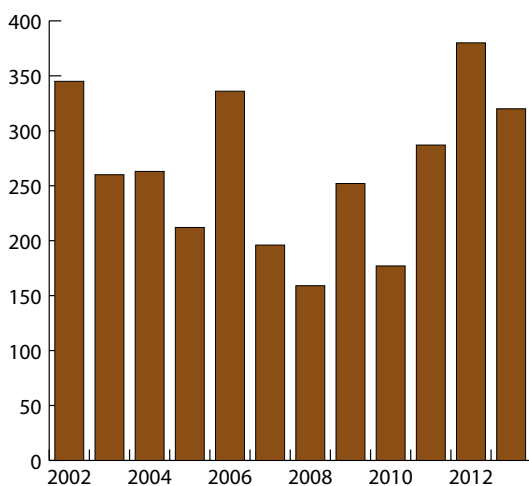
Vb: 1 ex. Bergön, Umedeltat 10.3 (Kjell Grankvist). Under 1990-talet och första hälften av 00-talet var jaktfalk i princip årlig i landskapet och inte sällan gjordes fler än ett fynd per år. De senaste sex åren har dock arten bara observerats vartannat år och då också endast en observation per år. Är detta bara tillfälligheter eller kan en negativ trend skönjas?

Nb: 1 ex. (1K) Haparanda Sandskär 4.9 (Bertil Schelandér).

(MARTIN TJERNBERG)

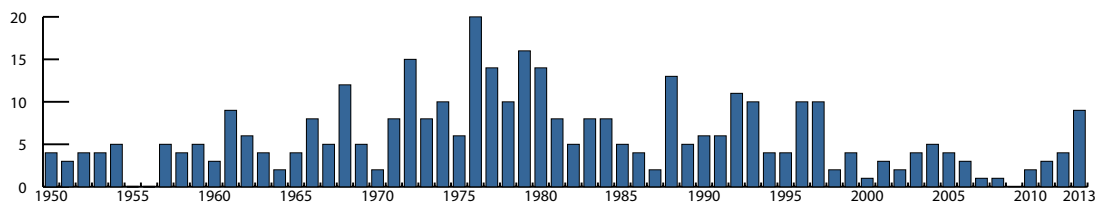
Spelande småfläckiga sumphönor *Porzana porzana* i Sverige 2013.

Rapporterade småfläckiga sumphönor *Porzana porzana* i Sverige 1986–2013.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* **VU**

Totalt sett var 2013 ett normalt år med 320 spelande ex. I Närke noterades ett "extremt" gott år med 40 spelande individer. Långsiktigt är trenden stabil,

Rapporterade mindre sumphönor *Porzana parva* i Sverige 1950–2013.

trots att man skulle kunna förvänta sig en ökning kopplat till ökad rapportering under 2000-talet (jfr de flesta andra nattsångare).

Stora antal:

Nrk: Kvismaren 20, Tysslingen 5, Oset 6.

Upl: Hjälstaviken 11.

Vstm: Asköviken 5.

Häckningar:

Nrk: 4 1K Hammarmaden, Kvismaren 19.7 (Kvismare Fågelstation). 2 1K Rysjön, Kvismaren 5.8 (Kvismare Fågelstation).

Vstm: 1 häckning (minst 1 unge) Lövsta-pumpen, Asköviken 17–27.7 (Lillebror Hammarström, Gunilla Hammarström, Inger Hedlund m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Mindre sumphöna *Porzana parva*

Nio spelande ex. är det bästa året sedan 1997 (då 10 ex. hördes).

Sm: 1 hane Brostugan, Uknö glo, Västervik 1–27.5 (Magnus Kasselstrand, Mathias Näslund m.fl.).

Öl: 1 ad. hane Bärbykärret 9.5 (Ronny Johansson, Fredrik Johnson). 1 hane sp. Albrunna kalkbrott 23–28.5 (Ulrika Tollgren, Bengt Strandqvist, Mattias Lindberg m.fl.).

Nrk: 1 hona sp. Åslasjön, Kvismaren 22–23.5 (Gunnar Nilsson, Ingvar Gustavsson m.fl.).

Srm: 1 hane sp. Rördromstornet, Sörfjärden, Eskilstuna 18–25.5 (Lars Broberg, Kent Carlsson, Viktor Eriksson m.fl.). 2 hane sp. Haversjön, Gnesta 25.5–20.7 (Ulf Andersson, Linus Jonson, Kalle Brinell m.fl.).

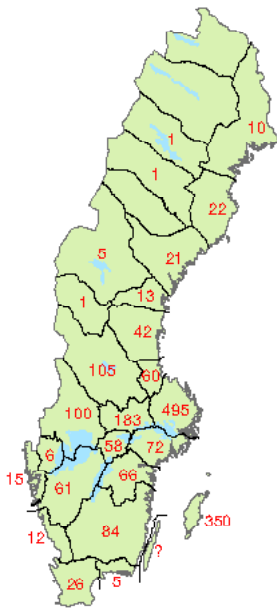
Upl: 1 sp. (hanläte) i vassområdet längs WWF-spången söder om Kvarnberget 22.5–5.6 (Björn Lundgren m.fl.). Natten 27–28.5 samt på morgonen 29.5 spelade två hanner nära varandra i samma område (Magnus & Ivan Glennstål, Jelmer Poelstra m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

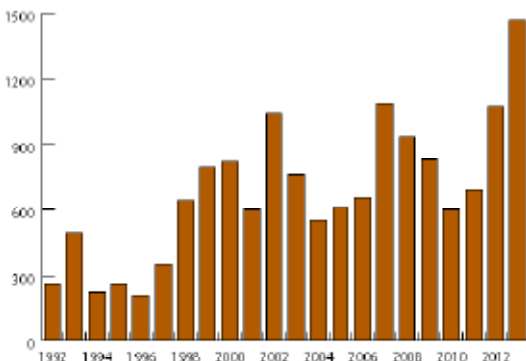
Kornknarr *Crex crex* **NT**

Totalt 1464 spelande på fastlandet är nytt rekord under modern tid. Ytterligare 350 spelande på Gotland är en relativt god summa. Från Öland saknas uppgift.

Sannolikt bidrog ett mäktigt högtryck och vindar från öster under maj till det goda året. I Uppland noterades inte mindre än 495 spelande.

Spelande kornknarrar *Crex crex* i Sverige 2013.

Rapporterade kornknarrar *Crex crex* i Sverige (exkl. Öland och Gotland) 1992–2013.

Stora antal:

Upl: 37 sp. på Gamla Balingemossar (Thomas Pless m.fl.) och 23 ex. Marma skjutfält (Tommy och Oskar Löfgren).

Häckningar:

Gtl: 1 häckning Lindarve 19.5–21.8 (Anders Elf m.fl.)

Boh: Bohusläns tredje häckning (efter 1950), konstaterades också vid Röd, Bergs kile, där 1 ad. med 10 små svarta kycklingar sågs 8.7 (Anders Karlsson).

Nordliga fynd:

Hjd: 1 sp. Överhogdal 1.7 (Härjedalens rapportkommitté). Sjätte fyndet.

Ly lpm: 1 sp. Mittibäcken, Boksjön 1.6–5.7 (Sören Nilsson, Håkan Rune, Bernt-Erik Nordenström, Albin Enebjärn m.fl.). Sjunde fyndet i södra lappmarkerna sedan 30-talet (rrk S Lpl).

Pi lpm: 1 sp. Glommersträsk 29.5–18.6 (Leif Björk, Stefan Holmberg m.fl.). Fjärde fyndet i Pi lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Sothöna *Fulica atra*

Pi lpm: 1 ex. Glommersträsk 13 maj (Lennart Wigenstam). Tionde fyndet i Pite lappmark.

(THOMAS STRID)

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

En fortsatt positiv utveckling, där totalantalet för Sverige nu bör ha nått en ny högstanivå, ca 1 400 par (tidigare som mest ca 1 100 par i mitten av 1990-talet).

FOTO: P-G BENTZ/STURNUS.SE

Antalet häckande par av skärfläcka *Recurvirostra avosetta* ökar i Sverige. 2013 fanns cirka 1 400 par.

Sk: Drygt 610 par på 25 lokaler var en ökning med i storleksordningen 100 par jämfört med de senaste årens ca 500 par. En bidragande orsak var 100 ruvande fåglar i Lundåkrabukten, där i vanliga fall endast ett fåtal häckar. Två tredjedelar av Sk-antalet fanns i Vellinge kommun på åtta lokaler. Häckningsresultatet varierade stort mellan lokalerna, från relativt bra till inga flygga ungar. Förändringar i vattennivå och predation anges som sannolika orsaker till misslyckanden, men på några lokaler kan mänsklig störning också ha medverkat.

Bl: Häckningar på tre lokaler, som mest 20 ruvande på St. Korsaskär (Rolf Larsson, Tommy Lindberg, Olof Persson). Skärfläckan har en liten, men stabil population i landskapet.

Sm: Ett par gjorde häckningsförsök vid Hagbyhamn (lyckad häckning senast 2009).

Öl: Inga häckningsuppgifter (senaste räkningen 2008: 530 par).

Gtl: Totalt ca 140 par, varav drygt hälften från Närsholmen. Resten var fördelade på 14 lokaler.

Hl: Drygt 100 par på 8 lokaler fick ut 70 pulli.

Fynd utanför häckningsområdet gjordes i Gbg, Boh, Vg, Ög (två inlandsfynd). Notabelt var 1 ex. Puottaure, Lu lpm, 18.8 (Karin Auna). Fyndet är det tredje i n. Lpl. På Gtl gjordes ett vinterfynd:

Gtl: 1 ex. Yttre Stockviken 14.11–4.12 (Björn Klevemark m.fl.).

(LARS LINDELL)

FOTO: LEIF JONASSON

Tjockfot *Burhinus oedicnemus*, Ölmanäs (Hl) 8–9 maj 2013.

Tjockfot *Burhinus oedicnemus* (61/61 – 3/3)

Totalt gjordes tre fynd. Ett i Halland i maj, ett i Östergötland i juni och ett i Närke i juli. Fynden i Östergötland och i Närke var respektive landskaps första fynd. Fyndet i Halland var landskapets andra fynd.

Hl: 1 ex. rast. Ölmanäs 8–9.5 (Håkan Nilsson m.fl.).

Ög: 1 ex. Hästholmen 12.6 (Barbro Nelly gm Gebbe Björkman).

Nrk: 1 ex. Norra Tysslingen 5–6.7 (Toni Berglund, Gunde Persson m.fl.).

(THOMAS STRID)

Svartbent strandpipare RE

Charadrius alexandrinus

Fyra fynd av denna tidigare häckande art är tyvärr normalt under senare år. Den ringmärkta hannen vid Ottenby dök upp för åttonde året i rad.

Sk: 1 ex. Ängsnäsets lagun, Falsterbonäset 25.5 (Luis Gordinho, Julio Neto, Johan Lorentzon m.fl.).

Sm: 1 hona Hagbyhamn, Kalmar 18.5 (Fredrik Ellin, Christer Håkansson m.fl.). Andra fyndet i Småland.

Öl: 1 hanne Ottenby 16.4–30.7 (Christopher Magnusson m.fl.).

Hl: 1 honf. Galtabäcks fågeltorn, Galtabäck 17.4 (Björn Lindberg, Göran Christiansson).

(KRISTOFFER NILSSON)

FOTO: ULRIK WALLBERG

Ökenpipare *Charadrius leschenaultii*, Utlängan (Bl) 18 maj 2013.

Ökenpipare *Charadrius leschenaultii*

(13/13 – 1/1)

Bl: 1 honf. Utlängan 18–22.5 (F) (Oscar Danielsson, Ulrik Wallberg, Emil Lundahl m.fl.).

Rk har valt att publicera individen som honfärgad, vilket kanske kan tyckas lite väl försiktigt med tanke på att denna pipare inte visade några som helst tecken på hankaraktärer utan närmast såg ut som en vintertecknad ökenpipare. Fast 2K-fåglar uppges kunna se ut som vinterfåglar (Chandler 2009) och utifrån dagens kunskap kan det således vara svårt att utesluta att Utlänganfågeln skulle kunna vara en 2K hanne.

(MATS WAERN)

Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica*
(16/16 – 1/1)

Upl: 1 2K+ so. dr. Svenskärsavfarten, Ledskärsområdet
12–16.5 (F) (Joakim Djerf m.fl.).

Detta är det tidigaste vårfyndet som gjorts i landet. De tidigare fyra majfynden är alla från perioden 23–27.5. Fyndet är det andra för Uppland och den gick på ett fält bara ett stenkast från där Upplands första noterades för 24 år sedan (en ungfågel i oktober 1989)! Fågeln var i grunden hantecknad, om än med enstaka vita teckningar på flanken och undergumpen. Antagandet att det verkligen var en hanne ligger nära till hands, men på grund av det faktum att honor av amerikansk tundrapipare kan

FOTO: CHRISTER SUNDSTRÖM

Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica*, Svenskärsavfarten, Ledskärsområdet (Upl) 13 maj 2013.

vara mycket hanlika väljer Rk att inte publicera fyndet med köntillhörighet. Denna webbsida illustrerar ett exempel på hanlik hona: <http://ibc.lynxeds.com/photo/american-golden-plover-pluvialis-dominica/pair-mating-wet-tundra>.

(MATS WAERN)

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva*
(71/72 – 4/4)

Öl: 1 2K+ so. dr. Beijershamn 27.7–14.8 (F) (Ulf Gustafsson, Daniel Brehmer, Göran Andersson m.fl.).

Gtl: 1 2K+ so. dr. Hoburgsåkrarna 19.7 (F) (Michael Olofsson, Michael Tholin).

Vrm: 1 2K+ so. dr. Björken 24–27.6 (F) (Morgan Johansson, Stefan Asker m.fl.).

Vb: 1 2K+ so. dr. dammen N jvg, SÖ Degernässlätten 5.7 (F) (Emmanuel Naudot).

Fyra fynd gjorda under juni, juli och augusti utgör en ganska representativ fyndbild för arten. Sibirisk tundrapipare har utkristalliserats till att bli en utpräglad sommarraritet, framför allt under senare halvan av juni och början av juli.

(MATS WAERN)

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Ett aprilfynd gjordes på Öland. Detta är det första godkända aprilfyndet på Öland. Totalt finns endast fem godkända aprilfynd i Artportalen varav det tidigaste gjordes 29 april i Skåne 2012.

FOTON: KRISTER CARLSSON

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva*, Beijers hamn (Öl) 9 augusti 2013.

Öl: 1 2K+ rast. Norra Maderna, Beijershamn 30.4 (Jan Hägg, Joakim Johansson).

(THOMAS STRID)

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Vb: Möjlig häckning: 1 ex. spelade ihärdigt vid Lillskärsuddan 2.6 (Birger Risberg).

Nb: Fem häckningar Rödkallen 9–30.6 (Lars Harnemo, Ulrik Lötberg m fl). Max 2 sp. Haparanda Sandskär 12–17.6 (Inger Brännström, Gigi Sahlstrand m.fl.), 2 ex. Ylikari, Haparanda skg. 7.7 (Jan Andersson, Lena Stenman m.fl.) och 2 ex. Korkea, Haparanda skg. NP 7.7 (Jan Andersson, Lena Stenman m.fl.).

Västerbottenskusten hade en fast häckande stam av mosnäppa åtminstone fram till slutet av 1980-talet.

Varje tecken på återkolonisering av dessa landsdelar följs med spänning!

(CHRISTER OLSSON)

Rödalsad snäppa *Calidris ruficollis*

(11/11 – 1/1)

Bl: 1 2K+ so. dr. Utlängen 3–4.7 (F) (Lars-Gunnar Lundquist, Linus Almqvist m.fl.).

Andra fyndet för raritetsön Utlängen. Det är anmärkningsvärt att det fortfarande inte har gjorts något fynd av en ungfågel på hösten, men rimligen förbises dessa.

(MATS WAERN)

FOTO: RONNY MALM

Rödalsad snäppa *Calidris ruficollis*, Utlängen (Bl) 4 juli 2013.

Sandlöpars *Calidris alba*

Lu lpm: 1 1K rast. Murjek 22–23.9 (Lars Holmqvist gm Norra Lapplands rapportkommitté). Andra fyndet för Lu lpm, det första och enda fyndet i rapportområdet, gjordes i Tarraure, Tarradalen 1.8 1963.

(FREDRIK FRIBERG)

Kärnsnäppa *Calidris alpina*

Fynd av rasen:

Calidris a. schinzii CR

Den sydliga kärnsnäppan har minskat drastiskt de senaste årtiondena och läget blir allt mer kritiskt.

Utifrån 2013 års rapportering är det svårt att göra någon sammanfattande bedömning. Förmodligen är informationen (nedan) heltäckande för Skåne

och Halland, medan vi hoppas på att det finns mer från både Öland och Gotland. Öland har förhoppningsvis fortfarande den största delen av den svenska populationen som numera understiger 100 par.

I Naturvårdsverkets Åtgärdsprogram för sydlig kärnsnäppa 2010–2014 rapport 6388 står att läsa: ”År 2009 beräknas det svenska beståndet uppgå till maximalt 105 par, varav 18 par i Skåne, 70 par på Öland, 8 par på Gotland, 6–7 par på Västkusten samt 2–4 par i Uppland. Jämfört med år 2000 har beståndet minskat med åtminstone 150 par (–59%).” Därefter har populationen alltså minskat ytterligare något, och rasen finns inte som häckfågel i Uppland. Den sydliga rasen har därutöver inte setts till på någon bohuslänsk häckningslokal sedan 2003.

I år kommer negativa uppgifter från Getterön där ”Enstaka observationer gjordes av färgmärkta individer under våren, men det fanns inga stationära revir eller individer inom reservatet. För första gången sedan studierna av sydlig kärnsnäppa påbörjades i slutet av 1980-talet, påträffades inga bon!” (rrk Hlgm Lars-Åke Flodin).

Från rrk:

Sk: Populationen kring Foteviken bedömdes uppgå till 15–19 par och 10–13 solitära hannar (Peter Olsson, Mattias Ullman) vilket innebär att den nu varit stabil, eller till och med svagt ökande, i tre säsonger efter en lång rad år av minskningar. Stabiliseringen förklaras av ökad häckningsframgång 2010–2012, och minst 14 av individerna som sågs 2013 var kläckta i området 2010 eller 2011. Årets häckningar kring Foteviken resulterade i minst 8 flygga ungar (Peter Olsson, Mattias Ullman). Enda övriga lokaler i Skåne som fortfarande hyser kärnsnäppor är Vannebergaholmen och därifrån rapporterades 1 par 12.5 (Kaj Svahn, Göran Svahn), men det är oklart hur häckningen fortlöpte.

Öl: Observationer från framför allt sjömarkerna på sydöstra Öland, men även från några lokaler i Borgholms kommun. Däremot inga rapporter från Stora Alvaret i år. Enstaka konstaterade häckningar.

Gtl: 1 ex. Haugbjärge bodar, Faludden 1.5 (Dennis Nyström, Mikael Bjuggren, Åsa Björnholm). 1 ex. Auriv, Hamra 2.5 (Dennis Nyström). 1 ex. Lausmyr, Lau 25.6 (Fredrik Ström). 2 ex. Borvaldevik, Gothem 27.6 (Lars Brolund) är rapporterade som sydlig kärnsnäppa. Dessutom lär ett par med bo Auriv, Hamra 6.5 (Tommy Berglund) vara sydlig kärnsnäppa. En häckning och ett par fynd från potentiella häckningslokaler är på nivå med de senaste årens observationer.

Hl: Det ser fortsatt mörkt ut för den sydliga kärnsnäppan i Halland. År 2013 fanns totalt endast 5–6 häckande par, och rasen är nära att försvinna från den klassiska häckningslokalen Getterön. Båtafjorden: 5 häckande par. Tre bon kläcktes, som resulterade i 3–4 flygga ungar.

Med andra ord 0,3–0,4 ungar per häckande adult, vilket inte är tillräckligt för att upprätthålla beståndet (Donald Blomqvist). Klosterfjorden: En färgmärkt hanne hävdade revir vid flera tillfällen under maj månad. Inga ytterligare indikationer på häckning (Lars-Åke Flodin).

Vg: En spelande fågel (rapporterad som sydlig) under en kväll vid Hornborgasjön. Det är nu många år (senast 2003) sedan fynd av spelande ex. gjordes här.

(FREDRIK FRIBERG)

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

Hjd: En häckning konstaterades vid Helags (John Kvarnback m.fl.).

Jmt: Sex fynd på sannolika häckningslokaler.

Lpl: Inga rapporter alls om häckningar!

Första fyndet för Hälsingland, och det i särklass nordligaste i Sverige. Övriga svenska fynd är gjorda i Skåne, Halland, på Öland och Gotland. Finland och Norge har dock sex respektive fem fynd, och ett mer nordligt svenskt fynd var väntat.

(MATS WAERN)

Vitgumpsnäppa *Calidris fuscicollis* (24/24 – 1/1)

Vb: 1 2K+ Nabbviken 31.8 (Birger Risberg, Micael Jonsson, Lars Edenius, Ralf Norberg).

Första fyndet för Norrland. Fågeln har beskrivits som ”brungrå ovan men enskilda fjädrars teckning kunde inte ses”. Detta talar för en adult fågel, eftersom adulta vitgumpsnäppor i regel påbörjar rugg-

FOTO: JOHAN SÖDERCRANTZ

Gulbröstad snäppa *Calidris bairdii* 1K, Stenöörn (Hls) oktober 2013.

Artens spelperiod infaller relativt tidigt, delvis innan fjällvandrande ornitologer ger sig ut ifrån midsommartid. I *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst* beräknas 1 800 par finnas i fjällkedjan, varav 80 % i Lpl.

Bl: Tre fåglar översomrade på Utklippan. Fåglarna ruggade och förlorade flygförmågan, varvid två kunde ringmärkas (Evert Werkström, Johnny Anderson, Hans Evefalk m.fl.).

(LARS LINDELL)

Gulbröstad snäppa *Calidris bairdii* (8/8 – 1/1)

Hls: 1 1K Stenöörn 18–28.10 (F) (Mats Axbrink, Carl-Johan Mannheim, Markku Kempfi m.fl.).

ning till vinterdräkt relativt tidigt sammantaget med kvarvarande äldre fjädrar som är slitna och grå. Detta skapar på håll ett allmänt grått intryck. Ungfåglar i slutet av augusti är juvenilt tecknade, vilket skapar en svart-, vit- och rostbrokig ovasida. Trots att observatörerna inte sett och beskrivit ovasidans fjädrar i detalj har Rk valt att publicera denna som en gammal fågel, men åldersbestämningen ska alltså tolkas med viss reservation.

Den absoluta majoriteten av de svenska fynden utgörs av äldre fåglar.

(MATS WAERN)

Prärielöpare *Calidris subruficollis*

(100/103 – 11/12)

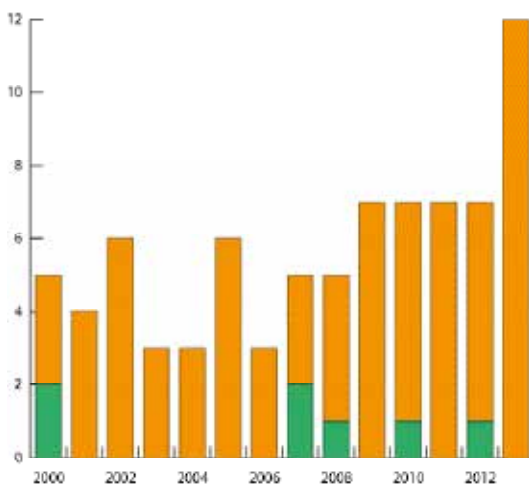
Totalt gjordes elva fynd (12 ex.) under året vilket därmed är ett rekord med råge. Alla årets fynd gjordes under september och oktober vilket ligger inom den normala fyndbilden. Notabelt är att fyra fynd av sammanlagt fem individer gjordes enbart i Uppland.

Sk: 1 ex. Näsholmarna, Foteviken 17.8–1.9 (Jonas Holmqvist, Mattias Ullman).

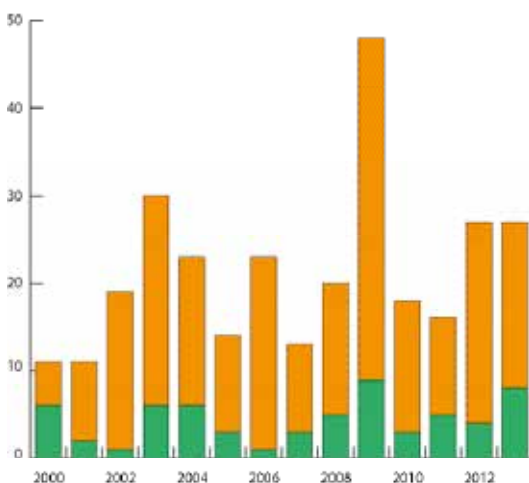
Bl: 1 1K Torhamns udde 18.9 (Henrik Ekvall, Linus Almqvist, Christer Herremo). Fjärde fyndet i Bl.

Sm: 1 ex. Erstadkärret, Visingsö 11.10 (Rüdiger Kasche).

Öl: 1 1K Sandvik, Ottenby 13–23.9 (Krister Carlsson, Viktor Eriksson). 1 1K Norrvik, Ottenby 10.10 (Magnus Hallgren).

Rapporterade prärielöpare *Calidris subruficollis* under vår (grönt) och höst (orange) i Sverige 2000–2013.

Rapporterade tuvsnäppor *Calidris melanotos* under vår (grönt) och höst (orange) i Sverige 2000–2013.

Gtl: 1 2K+Norderudde, Asunden, Othem 26.8 (Per Smitterberg). Åttonde fyndet på Gtl.

Upl: 1 1K Röder, Blidö 6.9 (Magnus Liljefors, Michael Tydén), 1 1K Hjälstaviken 21–23.9 (Marcus Teveborg m.fl.), 2 1K Hjälstaviken 2–13.10 och därefter 1 ex. t.o.m. 17.10 (Pekka Westin m.fl.) samt 1 ex. Ledskär 17.10 (Björn Lundgren). Sjätte till nionde fynden i Upl.

Vrm: 1 ex. Björken 15.9 (Morgan Johansson).

(THOMAS STRID)

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*

Totalt noterades 27 tuvsnäppor under året. Dessa fördelar sig med åtta vårfynd, nio sommarfynd och tio höstfynd. Detta är ett normalt uppträdande.

FOTO: KRISTER CARLSSON

Prärielöpare *Calidris subruficollis*, Sandvik, Ottenby (Öl) 13 september 2013.

Sk: Fyra fynd (Tre vårfynd och ett sommarfynd): 1 ad. Östra Tvet, Vombs ängar 30.4–1.5 (Anders Wänge Kjellsson, Lars Råberg). 1 2K+ Ilstorps våtmark, Ilstorp 8.5 (Ola Ejdrén, Gert Ljungqvist). 1 ad. Adinal herrgård, Färlöv 11–17.5 (August Thomasson, Thomas Lindblad). 1 ad. Gislövshammar 26–28.7 (Agne Paulsson).

Bl: 1 2K+ Utlängan 26.4–1.5 (Lars-Gunnar Lundquist m.fl.). 1 2K+ Kråkenabben 28.5 (Jonas Nilsson m.fl.).

Sm: 1 2K+ Brostugan, Uknö glo, Västervik 22–23.7 (Magnus Kasselstrand, Stefan Kasselstrand m.fl.). 1 1K Brostugan, Uknö glo, Västervik 14–17.9 (Joel Hallingfors, Sam Hallingfors m.fl.). 1 1K Vadarängen, Uknö glo, Västervik 22–23.9 (Magnus Kasselstrand, Malin Löfgren m.fl.).

Öl: Två vårfynd, ett sommarfynd och tre höstfynd: 1 ad. hona Beijershamn 23.5 (Linnéa Sveider m.fl.). 1 ad. hane Stenåsabadet 26–27.5 (Robert Lager m.fl.). 1 ex. Bondängen, Ottenby 22.8 (Johan Myhrer). 1 1K Stora Ören 6.10 (Daniel Andersson, Harald Persson, Robert Lager). 1 1K Norrvik, Ottenby 7–8.10 (Ottenby fågelstation m.fl.). 1 1K hane Västerstadsviken 8–16.10 (Tomas Kjelsson m.fl.).

Gtl: 1 ex. Inre Stockviken 22.5 (Bimbi Ollberg m.fl.). 1 ex. Närsholmen 29.7–5.8 (Niclas Ahlberg m.fl.). 1 1K rast. Snoderviken, Sproge 17.8 (Sten Rundqvist).

Hl: 1 1K Råövik 6–8.10 (Mikael Käll, Claes Lööv, Rolf Persson m.fl.). 1 ex. Getteröns naturreservat 2.11 (Reino Andersson m.fl.).

Vg: 1 2K+ troligen hona Fågeludden, Hornborgasjön

FOTO: NICLAS AHLBERG

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*, Närsholmen (Gtl) 29 juli 2013.

16.7 (Mattias Nordlund, Göran Engberg, Dan Klasson). 1 1K+ Getnåsviken, Hornborgasjön 1.9 (Johan Bergquist).

Upl: 1 ex. Ströms mad 8.6 (Karl-Gustav Sjölund m.fl.). 1 2K+ hane Hjälvstaviken 25.7–1.8 (Mattias Nordlund m.fl.). 1 ex. Ströms mad 2–13.9 (Bernt Gustin m.fl.).

Dlr: 1 1K Ansta, Säter 19–20.9 (Patrik Engberg, Daniel Andersson m.fl.). Femte fyndet i Dalarna.

Vb: 1 hane rast. Lillskärsudden 2.6 (Birger Risberg). Tionde fyndet i Västerbotten.

Tillägg:

1983: Sk: Efter förnyad granskning av äldre fynd har ytterligare en tuvsnäppa godkänts från 1983. Tidigare fanns ett godkänt fynd från Karpalundsdamarna 16–17.9 och 5–6.10. Detta fynd splittas nu upp

i två fynd då rrk finner det mer troligt att det handlat om ytterligare en fågel än att en fågel skulle rastat i området under tre veckor, men bara setts vid två tillfällen.

(THOMAS STRID)

Dubbelbeckasin *Gallinago media* NT

Vårflyttningen pågick under perioden 1–30.5 och totalt påträffades cirka 170 beckasiner. Majoriteten av dessa (78 %) utgjordes av spelande fåglar och huvudmassan passerade den andra veckan i maj. Antalet individer är det största alltsedan 2002 (genomsnitt 121 fåglar/år). Inga spektakulära sommarfynd gjordes i södra Sverige.

Under höstflyttningen noterades 71 individer

FOTO: TOMAS LUNDQUIST/N

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*, Närsholmen (Gtl) 29 juli 2013.

21.7–15.10. De flesta fynden gjordes under sista veckan i augusti och de tre följande veckorna i september. Antalet är större än 2012 men påtagligt mindre än medeltalet för åren 2002–2012 (90 ex.).

Från artens häckningsområde rapporterades lek på fem sedan tidigare kända lokaler i Härjedalen. I Jämtland hittades 103 spelande hannar på elva olika lokaler, varav glädjande nog fyra nyfunna spelplatser. Två av de nya hittades inom Ånnsjöns fågelstations artprojekt i närheten av Storulvån. I norra Lappland konstaterades en spelande fågel Lairegias (T lpm) och 1 ex. stöttes vid Singistugorna (Lu lpm). Inga uppgifter föreligger från södra Lappland.

(MARTIN TJERNBERG)

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus* (20/21 – 1/1)

Vstm: 1 2K+ so. dr. Asköviken 28.4–6.5 (F, V) (Niclas Lignell m.fl.).

Första fyndet för Västmanland. Detta är det tidigaste vårfyndet hittills och det enda aprilfyndet. Noterbart är att även i Danmark gjordes ett ovanligt tidigt vårfynd 2013, 16–25.4 på Fyn. Vid jämförelse av tillgängliga foton finns det flera detaljer som pekar på att det skulle kunna vara den danska fågeln som senare dök upp i Asköviken, men det finns inget säregnet drag som säkerställer tesen.

(MATS WAERN)

att fastställa det totala antalet par av rödspov på ön, då arten uppgetts ha minskat kraftigt från drygt 100 par år 1988 till 36 revir år 2008. Förutom i kärnområdena på Sydöstra Ölands sjömarker, besöktes potentiella och kända lokaler på norra Öland. Resultatet visade sig över förväntan – minst 53 par gjorde häckningsförsök och av dessa visade 46 par tecken på att ha ungar i juni månad. Gtl: Uppskattningsvis 10–15 par varav samtliga inom två kärnområden, nämligen Fårö respektive Faludden/Stockviken/Aurrivområdet.

HL: Ett par sågs para sig vid Getterön den 11.4, därefter inga indikationer om häckning.

Ög: 3 par skred till häckning vid Svartåmynnings naturreservat, vilket är något färre än normalt. Ett par sågs med dunungar 18.6 och som mest sågs 4 1K i juli.

FOTO: LEIF NYSTRÖM

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus*, Asköviken (Vstm) april 2013.

Rödspov *Limosa limosa*

Fynd av rasen:

Limosa l. limosa CR

Framtiden i Sverige fortsätter att vara oviss för denna ståtliga fågel. Dock finns det några positiva tecken, till exempel fler funna häckande rödspovar på Öland än vad man räknat med. Utöver redovisade fynd gjordes ströfynd av arten i ett antal landskap.

Häckningar:

Sk: 13 häckande par finns redovisade, samtliga från Kristianstads Vattenrike och åtminstone några av dessa fick ut flygga ungar. Dessutom gjordes ett häckningsförsök vid Vombs ängar, men där är det okänt hur det gick.

Öl: En riktad inventering genomfördes 2013 i ett försök

Nordliga plus övriga intressanta fynd:

Bl: 8 ex. noterade under året, vilket är det högsta antalet sedan 2003.

Mpd: 3 ex. Stornäsets reservat 23.8 (Eva Hamrén Norlin).

Vb: 1 ex. Degernäsbäcken, S väg, Uds 23.4 (Karl-Gunnar Rehn, Per Bernhardsson, Håkan Olsson m.fl.), 1 ex. Lillskärsudden 13.5 (Agnes Eriksson, Per-Olof Nilsson) och 1 ex. rast. Brånsjön 21-22.5 (Karl-Gunnar Rehn, Gunnar Alenius, Tommy Magnusson, Christer Olsson). Dessutom sågs minst 3 ex. under perioden 29.8-11.9 kring Umeälvens delta och slätter.

Nb: 1 ex. Lulnäset, Kallax 4.6 (Mattias Nordlund, Jan Bergström m.fl.) och 1 ex. Strandplan, Haparanda 6-7.9 (Jouni Ylipekkala, Peter Lindmark). Andra höstfyndet genom tiderna i Norrbotten.

(MAGNUS STRÖMBERG)

Fynd av rasen:

Limosa l. islandica

Med minst 71 sedda individer är 2013 det bästa året hittills för rödspov av rasen *islandica* i Sverige. Detta är en kraftig ökning jämfört med de senaste åren.

Sk: 1 hane vid Farhult 29.4 (Nils Kjellén m.fl.) samt hela 17 ex. under hösten. En av dessa fanns kvar på Falsterbonäset till den 7.12 (Björn Malmhagen, Emil Lundahl, Richard Ek) och är det andra decemberfyndet i Sverige. Det första gjordes vid Foteviken 2011.

Sm: 1 ex. Brostugan, Uknö glo, Västervik 20–28.8 (Magnus Kasselstrand, Rainer Winkler m.fl.).

Öl: 1 2K+ hane Fyrvägen, Ottenby 22–30.6 (F) (Harald Persson, Bengt Sjösten, Tobias Berger m.fl.), 2 1K Stora Brunnebystrand 10.9 (Mats Waern, Fredrik Ellin) samt 1 1K Hålnäsdungen, Sandby skjutfält 13–15.9 (F) (Thomas Johansson, Helena Lager, Mats Wallin m.fl.).

Gtl: 1 ad. Lausviken 15.10 (Bimbi Ollberg). Flera fynd finns, men det saknas styrkande rapporter.

Hl: 16 1K sågs under tiden 21.8–20.9. Max 7 1K Getteröns naturreservat 21.8–15.9 (Reino Andersson, Stefan Johansson m.fl.).

Boh: 1 1K Breviks kile, Tjörn 12.9 (Nils-Erik Nilsson, Jahn Ekman, Krister Svanvik, Petra Söderqvist m.fl) och 1 1K Morlandatängen, Norra Morlanda, Orust 16.9 (Stefan Oscarsson, Jörgen Olsson, Peter Nilsson m.fl.).

Vg: Minst 8 ex. vid Hornborgasjön under perioden 7–23.9.

Nrk: 1–2 1K Södra Näsbyängen, Oset 19.8–2.9 (Stefan Göransson, Bergström m.fl.). 1 ad. Löten, Kvismaren 25.8 (Anders Carlberg, Pierre Blanksvärd m.fl.) 1–2 1K Rysjön, Kvismaren 1.9–6.11 (Per Gustafsson, Tore Holssendahl m.fl.). Sammanlagt 5 ex.

Ög: 1 ex. Sättunaviken 30.8–6.9 (Anders Ring, Claes Nilsson m.fl.), 2 1K Sjötuna udde, Tåkern 7–8.9 (Peter Berglin, Benny Ekberg m.fl.) samt 2 1K rast. Sjötuna udde, Tåkern, Mjölby k:n, Ög 21.9 (Johan Wallander). Sammanlagt 5 ex.

Upl: 1 hane Vendelsjön 7.9 (Ragnar hall m.fl.), 1 ex. Ströms mad, Fysingen 8.9 (Ingemar Johansson, Eva Edmert m.fl.) samt 1 ex. Ledskärsviken 30.8–29.9 (Kalle Brinell m.fl.).

Vstm: 1 ex. Norsa, Munktorp, 3.5 (Göran Nilsson).

Vrm: 1 1K Tänäshöjden, Ölmeviksområdet 31.8 (Thomas Lindell).

Gstr: 1 ad. hane rast. Orarnas sydstrand 24.6 (Esbjörn Nordlund, Martin Alexandersson, Daniel Rosengren).

Mpd: 7 ex. rast. Hörningsholm, Alnö 28–31.8 (Hans Friskberg, Staffan Bergman, Anders Johansson m.fl.).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Myrspov *Limosa lapponica* **VU**

Inga konstaterade häckningar av myrspov under året, men som vanligt förekommer några fynd under häckningstid.

Fynd under häckningstid:

Tlpm: 3 ex. på dold lokal 15.6 (flera observatörer), 4 ex.

Lairegielas, Kiruna 22.6 (Gustav Eriksson).

(KRISTOFFER NILSSON)

Tereksnäppa *Xenus cinereus*

Fyra fynd gjordes under året. Ett fynd i maj, två fynd i juni och ett i juli. Detta stämmer väl in i artens fyndbild. Noteras bör att en nu minst nioårig färgmärkt tereksnäppehan, född i Uleåborg i Finland, rastade för tredje året i rad på samma öländska strand. De föregående åren har han varit här i månadsskiftet juni–juli, förmodligen på sydsträck. Men nu valde han att rasta på väg norrut till

FOTO: NICLAS AHLBERG

Tereksnäppa *Xenus cinereus*, Faludden (Gtl) 20 juli 2013.

sin häckplats. Eftersom vi vet att det är samma individ som noterats på Öland tre år i rad, läggs inte detta fynd till i den totala statistiken.

Sk: 1 ex. rast. Lilla Hammars näs, Foteviken 18–19.6 (Nils Kjellén, Peter Olsson). 1 ex. rast. Rönnen, Norra Häljaröd 25–30.6 (Leif Klinteroth, Håkan Johansson, Magnus Corell).

Öl: 1 ad. hane rast. Sebybadet 15.5 (Gösta Friberg, Christer & Kerstin Lindgren m.fl.)

Gtl: 1 ad. Faludden 18–20.7 (Reino Abrahamsson, Johan Södercrantz, Niclas Ahlberg m.fl.).

(THOMAS STRID)

Större gulbena *Tringa melanoleuca* (2/2 – 1/1)

Sk: 1 2K Skillinge 4.1 (F) (Sam Stigsson, Magnus Ullman, Lennart Jeppsson, Stellan Amzoll).

Ett väldokumenterat fynd. De båda tidigare fynden, Öland 6.8 1976 och Ångermanland 4.6 1995, är inte fotodokumenterade. Med tanke på att Brittiska öarna har 102 fynd (www.birdguides.com) är arten förvånansvärt fåtalig i Norden och varken Danmark, Finland eller Norge har något fynd. Island har två fynd. Många av de brittiska fynden utgörs av vinterfåglar.

(MATS WAERN)

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

Totalt 14 dammsnäppor noterades under året och likt de senaste åren är spridningen god med fynd av ensamma fåglar från Skåne till Norrbotten. Det är det lägsta antalet noterade dammsnäppor sedan 2004.

Sk: 1 2K+ Isterinäset, Kristianstad 19.4 (Nils Kjellén m.fl.), 1 2K+ Adinal herrgård, Färlöv 18.5 (Sven Gustafsson, Anders Larsson, Greger Flyckt m.fl.), 1 ad. Foteviken, Vellinge 21–26.6 (Peter Öhrström, Anders Wänge Kjellsson, Tommy Holmgren m.fl.) samt 1 1K Skanörs revlar, Falsterbonäset, Sk 10–21.8 (Nick Gräntz, Hans-Åke Gustavsson, Tommy Holmgren m.fl.).

FOTO: MAGNUS ULLMAN

Större gulbena *Tringa melanoleuca*, Skillinge (Sk) 4 januari 2013.

Mindre gulbena *Tringa flavipes* (19/19 – 1/1)

Ly lpm: 1 2K+ Badsjön 14.5 (Lena Hörstedt, Daniel Westman, Håkan Rune).

Första fyndet för Norrland. Av de tidigare fynden är tretton gjorda i Svealand och sex i Götaland. Det finns ca 1 000 fynd av mindre gulbena på Brittiska öarna. Grovt räknat går det alltså en större gulbena på tio mindre gulbenor på Brittiska öarna (se under större gulbena ovan). I Sverige går det ungefär en större gulbena på sju mindre gulbenor. Eftersom det svenska materialet är betydligt mindre är det svårt att göra en rättvis jämförelse, men fördelningen får anses vara likartad den på Brittiska öarna.

(MATS WAERN)

Öl: 1 ex. Ölands södra udde 1.5 (Lars Andersson, Jan Bergman, Elaine & Jeff Price m.fl.).

Gtl: 1 ex. Lillvik, När 1–2.5 (Tomas Carlsson, Sebba Nilsson, Eva Johansson m.fl.).

Vg: 1 ex. Trandansen, Hornborgasjön 31.5–11.6 (Tore Holsendahl, Göran Darefelt, Lotta Berg m.fl.).

Nrk: 1 ex. Nynäsängen, Kvismaren 18.5 (Johan Åhlén).

Srm: 1 ex. Vadsjön, Nyköping 26.4 (Thomas Larsson, Jan Sjöstedt, Björn Johansson m.fl.).

Vb: 1 ex. inre Täftefjärden 6–9.5 (Erik Sundling, Ralf Norberg, Henrik Ramebäck m.fl.), 1 ex. Stöcke strandängar 16.5 (Marcus Östman, Anna Sundelin, Jan Roslin), 1 ex. rast. Dammen SÖ Degernässlätten, 31.5 (Johan Forssell).

Nb: 1 ex. Kallax Hamn/strandäng, Kallax 4–5.6 (Mattias

Nordlund, Jan Bergström m.fl.), 1 ex. Övre Buddbyn 30.4–3.5 (Per Nyström, Mats Bergquist m.fl.). Femte och sjätte fynden i Norrbotten. Det första gjordes 1988.
(MAGNUS STRÖMBERG)

Roskarl *Arenaria interpres* VU

P lpm: 1 ex. Glommersträsk 13.5 (Stefan Holmberg m.fl.). Tredje fyndet för P lpm,
(FREDRIK FRIBERG)

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius*

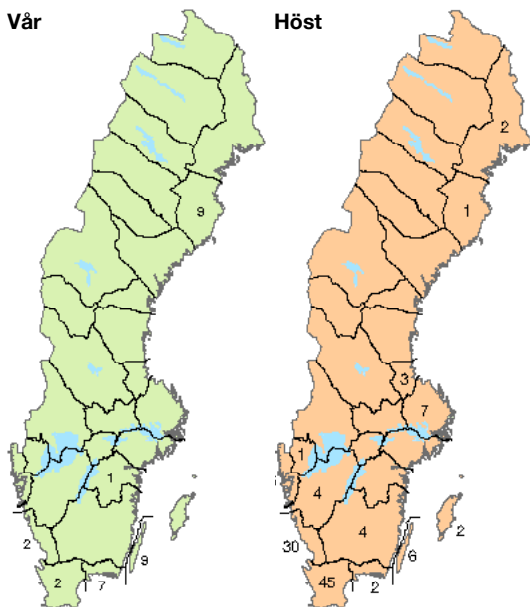
Totalt 14–16 ex., vilket får betraktas som en låg års-summa i ljuset av tidigare år. Landskapsvis fördelas fynden på Sk (4), Öl (1), Gtl (2), Hl (2), Boh (6) och Vg (1) och månadsvis på jan (1), maj (1), okt (5), nov (5) och dec (4). Januärfågeln var sannolikt en kvardröjande individ från hösten 2012. Det är de allra flesta år under senhöst och vinter som flest fynd görs i Sverige. Enda undantaget från denna bild under 2013 var ett vårfynd:

Gtl: 1 ad. hona Skenholmen, Rute 16.5 (Marie Jacobsson, Anders Nissling).

(ANDERS WIRDHEIM)

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

Med reservation för dubbelräkningar noterades totalt knappt 140 ex. under året. Av dessa sågs 30 ex. på våren, en under sommaren och drygt 100 på hösten. Månadsvis fördelas sig fynden på apr (3), maj (25), jun (2), jul (1), sep (8), okt (44), nov (51)

bredestjärtade labbar *Stercorarius pomarinus* under vår (maj–juni) och höst (augusti–december) 2013.

och dec (5). Precis som när det gäller övriga havsfåglar visar dessa summer att inledningen på hösten var stormfattig och att det var främst mot slutet av året som det blåste till från väster. Då var det främst i södra delen av Kattegatt som det sågs bredstjärtade labbar.

Landskapsvis är fördelningen Sk (47), Bl (9), Sm (5), Öl (15), Gtl (2), Hl (32), Boh (5), Vg (4), Dls (1), Ög (1), Upl (7), Vb (10) och Nb (2).

Under höststräcket är det numera normalt med en del inlandsfynd, framför allt från de södra delarna av Väneren. Däremot är vårfynd i inlandet ovanliga. Detta år gjordes ett sådant:

Ög: 1 ex. str. O över sjön Glan vid Svärtinge gård 5.5 (Ulf Larsson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*

På grund av dåligt med lämlar blev det också ett dåligt häckningsår i fjällvärlden; Inga häckningar i Hjd eller Jmt och endast en rapporterad häckning i s Lpl samt tio i n Lpl.

I övriga landet fördelar sig fynden månadsvis på maj (6), jun (1), jul (1), aug (38), sep (85) och okt (4). Normalt görs det endast ytterst få observationer av sträckande fåglar under våren, särskilt i södra halvan av landet. Därför är det anmärkningsvärt att inte mindre än fem individer sågs i Vrm i maj och en i Sk i juni. Fynd från värsträcket i Götaland och Svealand:

Sk: 1 str. NV Falsterbo stadspark 8.6.

Vrm: 1 str. NO Hults hamn, Väneren 23.5 (Leif Eckman), 2 str. NO Hults hamn 24.5 (Berne Martinsson), 1 str. NO Hults hamn 25.5 (Lars-Peter Jansson, Sven Larsson, Lars Lindell m.fl.) och 1 str. Norra Möckeln, Karlskoga 25.5 (Stefan Göransson, Toni Berglund).

Under hösten kom ett visst inflöde av ungfåglar österifrån med tämligen många fynd framför allt på Öland och i Väneren, Västergötland men i viss mån även i Skåne. Med tanke på bristen på lämlar i den svenska fjällkedjan hade dessa fåglar sannolikt sitt ursprung på den ryska tundran. Landskapsvis fördelas årets fynd, nedanför fjällvärlden, på Sk (ca 30), Bl (4), Sm (9), Öl (35), Gtl (1), Hl (6), Boh (4), Vg (23), Dls (1), Srm (1), Upl (6), Vrm (5), Mpd (1), Ång (6), Vb (9) och Nb (4).

(ANDERS WIRDHEIM)

Storlabb *Stercorarius skua*

Ett udda år med nästan lika många observationer under första som andra halvåret (141 respektive

162). Månadsvis fördelas fynden på jan (3), feb (1), mar (3), apr (87), maj (41), jun (7), jul (12), aug (22), sep (10), okt (65), nov (40) och dec (12). Det talrika uppträdandet under våren saknar motstycke tidigare. Bland annat noterades inte mindre än 28 ex. sträckande förbi Kråkudden på Hönö 30.4.

Landskapsvis fördelas fynden på Sk (25), Sm (2), Öl (1), Hl (65), Boh (185), Vg (18), Upl (3), Mpd (1), Ång (1), Vb (1) och Jmt (1). Östersjö- och inlandsfynd:

Vg: 1 ad. str. SV Vänersborgsviken 17.7 (Fredrik Lång), 1 str. Östra hamnen, Lidköping 22.8. (Kjell Svensson), 1 ad. sträckförsök Vänersborgsviken 24.8 (Göran Därefelt).

Upl: 1 ex. Skvallerhamnsudden, Arholma 31.8 (Fredrik Friberg, Eskil Friberg), 1 ex. mot SO Bokobbshallorna, Simpnäs 9.9 (Niklas Hjort), 1 ex. Björn, Björns skärgård 21.9 (Martin Tjernberg, Ragnar Hall m.fl.).

Mpd: 1 2K+ str. S Lörudden, Njurunda 16.9 (Mattias Edman).

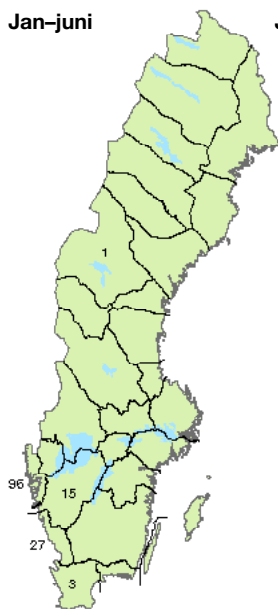
Ång: 1 str. SV Härnö södra, Härnön 16.9 (Björn Gustafsson, Pekka Bader, Bo Flumée), sannolikt samma individ som den i Mpd samma dag.

Vb: 1 str. SV Tavastudden, Täftelandet 17.7 (Emmanuel Naudot).

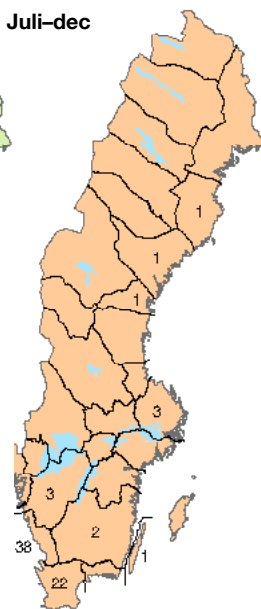
Jmt: 1 rast. Klumpsjön, Frostviken 8.6 (Olof Norgren gm Thomas Birkö).

(ANDERS WIRDHEIM)

Jan-juni

Juli-dec

Storlabbar *Stercorarius skua* under första (jan-juni) respektive andra halvåret (juli-dec) 2013.

Dvärgmåås *Hydrocoloeus minutus*

Dvärgmåsen tycks alltjämt vara inne i en expansionsfas på bred front i vårt land – möjligen att den stannat av i Lappland. Däremot tycks det vara svårt att återfå en fast stam vid de gamla tillhållen på Öland och Gotland. Intressant att notera i kommentarerna från några olika rrk, är att vår mycket kraftigt ökande transtam under senare decennier börjat anges som en allvarlig predatorfaktor, inte minst för häckande dvärgmåsar.

Gtl: Ett par som parade sig på Norsholmen, Färö 12.5 (Sven-Olof Lantz), där dock inga ytterligare observationer rapporterades. Vid Fardumeträsk rapporterades upp emot 20 ad. och en handfull 2K under i princip hela

FOTO: JOHN LARSEN

Dvärgmåås *Hydrocoloeus minutus*, oktober.

våren och sommaren t.o.m. 9 juli. Därefter verkar lokalen ha besökts sporadiskt av rapporterande skådare. Enstaka adulta ex. sågs i flera av Fåröträskan men enda rapport om någorlunda stationära fåglar var 3 ad., 1 2K Dämbaträsk, Färö 22–30.6 (Anders Olovsson, Björn Wester, Carl Tholin m.fl.). Trots avsaknad av rapporter om säkra häckningar kan man kanske inte utesluta att det häckar några par dvärgmåsar på norra eller nordöstra Gotland (rrk Gtl).

Nrk: 3 par gjorde häckningsförsök på Hammarbotten och 2 par i Rysjön (gm Magnus Friberg). 2 ad. Åkerbymaden, Tysslingen 27.5 (Lennart Eriksson).

Upl: Från Hjälstaviken finns rapporter från 13.5 om 8 ruvande par i skrattnäskolonin i östra delen (Pekka Westin). Samtliga häckningar misslyckades till följd

av predation av räv eller trana (Pekka Westin). Övriga fynd av häckningar/dvärgmåsar med häckningskriterier: Östhammars kommun: 1 par med 2 ungar Harudden, Kallrigafjärden 15.6 (Teet Sirotkin). Under häckningstid i övrigt 3 ad. Kaggbol, Dannemora och 2 ad. Andersby ängsbackar, Dannemora 26.5 (Ulf Gärdenfors) samt 5 ad. Hamnardammen, Morkarla 9.5 (Lars Bern). Från Mumsarbyängarna, Dannemora rapporteras dessutom 64 ex. rast. 6.5 (Annika Rastén). Älvkarleby kommun: Inga observationer med häckningskriterier. Däremot finns det observationer under häckningstid i Västanaån, Älvkarleby samhälle, där 10 ex. fångande nattsländor sent på kvällen 29.5 och 30 ex. 11.6 (Tommy Löfgren). Tierps kommun: I Tegelsmora kyrksjö sågs som mest 16 ex. 28.5 (Thomas Pless). Fyra fåglar sågs ruva 31.5 (Mats Edholm) och 8.6 rapporteras 6 ex. med kommentaren ”Inga direkta tecken på häckning.” (Lars Gothborn). Södra Vendelsjön: Som mest har rapporterats 58 ruvande 28.5 (Thomas Pless); 70 ex. varav 46 ruvande 10.6 (Patrick Fritzson) och ca 30 ruvande 12.6 (Yngve Meijer). Som mest sågs 25 flygga ungar tillsammans med 10 adulta fåglar 4.7 (Anssi Laurila). Det är alltså sannolikt att ca 30 par gick till häckning och att resultatet blev totalt 25 flygga ungar. Högsta antalet anges till 80 ex. 16.5 (Anders Arnell, Thomas Pless) och 19.5 (Kenneth Pless).

Vstm: Vid Askövik, där arten är etablerad sedan 2005, genomfördes i år 22 häckningar. Dessa resulterade i att minst 20 ungar kläcktes fram (Niclas Lignell m.fl.). I övrigt finns endast en rapport som indikerar att häckningsförsök gjorts utan annan lokal: 2 ad. varnande Fläcksjön, Fläckebo, 25.6 (Lennart Eriksson).

Vrm: Vid Vänerinventeringen påträffades 22 revirhävande dvärgmåsar fördelade på fyra fågelöskär i norra Vänern: 16 ex. (minst 4 ruvande) Pipperhallen i Kristinehamns södra skärgård 17.6 (Per Gustafsson, Jan Rees), 2 ex. Laxhallarna, Arnön, 11.6 (Per Gustafsson, Johan Bohlin), 2 ex. (1 ruvande) Långholmens nordskär, Segerstads skärgård, 8.6 (Per Gustafsson, Gunnar Lagerkvist) samt 2 ex. Kostenen, Årsviken, 17.6 (Ingvar Andersson, Peter Hjelm). Dvärgmåsar har nu häckat i Vänern varje år sedan 2003. År 2013 fanns samtliga häckningslokaler i Värmland (rrk Vrm).

Gstr: 2013 gjordes häckningsförsök på tre olika trädlösa småöar i Orarnaområdet, med minst ett resp. minst två par på holmar där häckningen misslyckades, troligen p.g.a. mink. Vid den tredje något större holmen lyckades de fyra paren få fram minst åtta ungar: 8 ad. med ej flygga ungar på vattnet. Orarna 29.6 (Per Aspenberg, Martin Alexandersson).

Hls: Sex par ruvande nedanför Östansjö vid Ålsjön. Misslyckade häckningar, bona troligen plundrade av trana (rrk Hls).

Mpd: Fortfarande svårt att kunna konstatera häckning av dvärgmåsar i landskapet. Sannolika häcklokaler är dock något av småskären utanför Hörningsholm eller någon av öarna i norra Björköfjärden. Bölesjön och Stäbb-

gårdsjön i norra Hässjö är andra intressanta lokaler (rrk Mpd).

Ång: Rrk bedömer att åtminstone 24 par gjorde häckningsförsök under 2013, och en säker häckning rapporterades. Fyndbilden är stabil; häckningar påträffas i ett stråk från nordöstra kustdelen västerut i landskapet, samt i nordligaste centrala delen (rrk Ång).

Vb: Fynd med häckningskriterier som tyder på att häckning eller häckningsförsök gjordes på tio lokaler (fri-flygande 1K-fåglar inte medräknade såvida inte annat antyds i observationen): ca 35 par Vajsjön, Norsjö 12.5–20.6 (Ragnar Lagerkvist, Jonas Grahm), 10 ex. Lövuudden 183, Holmsund 1.6 (Ulf Norberg), 15 par Sillhällorna, Bjuröklubb 2–29.6 (Niklas Lindberg, Mattias Laisfeldt), 20 ad. Stor-Kåtatjärnen, Degerö stormyr, Vindeln 12.6 (Andreas Garpebring), 12 ex. Lillklyvan, Holmsunds skärgård 22.6 (Christer Olsson), 10 ex. Lillbådan, Holmsunds skärgård 1–2.7 (Andrew Allen, Anouschka Hof), 4 ex. (2 ex. + 2 1K) Småbåtshamnen, Boviken 3–26.7 (Urban Lundström), 1 par Skatagrundet, Djäkneboda 13.7 (Kjell Grankvist) och 12 ex. (9 ad + 3 1K) Osträsket 16.7 (länsstyrelsen Västerbotten).

Nb: Häckningar: 3 par med bo Storgrundet, Rödkallen-Sör-Åspen NR 9.6 (Christer Olsson, Thomas Sundström), 75 par, 54 pull ringmärkta av cirka 100, Kluppi, Tantamanni, Haparanda skg. 7.7 (Lena Stenman, Lars Sundberg m.fl.), 25 ex. med bo Korkea, Haparanda skg. NP 7.7 (Jan Andersson, Rolf Lahti m.fl.) samt max 26 1K Nedre Avan, Boden 12–13.7 (Mats Bergquist, Ulf Tenbäck).

Hjd: Häckningar: 2 (1+1 ungar) Storsjödeltat 8.5–15.7 (Owe Rosengren, Magnus Hallgren, Leif Johansson m.fl.). Som mest sågs 50 individer och 10 ruvande fåglar på lokalen (rrk Hjd).

Jmt: Max 105 ex., varav minst 10 ex. ruvande Myckeltjärnen, Lit 31.5–23.6 (Johan Råghall, Gigi Sahlstrand, Göran Forsberg) och 12 par med troligt bobe-sök Dolparna, Ånnsjöns fågel skyddsområde 2.6 (Trond Sörhuus).

(CHRISTER OLSSON)

Tärnmåsar *Xema sabini*

Endast fyra fynd under året, och tre av dessa kan faktiskt gälla en och samma individ som rört sig söderut längs västkusten i slutet av oktober:

Sk: 1 1K str. Yttre Kattvik 31.10 (Andreas Grabs).

Bob: 1 1K Fykan, Sotenäs 24.10 (Anders Fransson).

Vg: 1 1K str. S Vinga 30.10 (Roger Eskilsson m.fl.).

Vb: 1 ad. str. SV Ostögrundet 11.8 (Birger Risberg, Mikael Wikström).

(ANDERS WIRDHEIM)

Svarthuvad trut *Larus ichthyaetus* (1/1 – 1/1)

Nrk: 1 4K+ Oset 4–5.1 (F) (Ove Pettersson, Lars Karlsson m.fl.).

Det var väntat med ytterligare fynd av svarthuvad trut efter förstafyndet på sydligaste Gotland 2008. Vad som kanske förvånade var tidpunkten och platsen, men arten ses i huvudsak just på inlandslokaler vintertid i exempelvis Tyskland och Polen. I sammanhanget kan nämnas att Italiens enda lokal med regelbundna övervintringsfynd är en konstgjord damm på östra Sicilien, i övrigt görs där extremt få fynd av arten.

(HANS LARSSON)

FOTO: BJÖRN DELLMING

Svarthuvad trut *Larus ichthyaetus*, Oset (Nrk) 5 januari 2013.

Svarthuvad mås *Larus melanocephalus*

Den svarthuvade måsen har ökat kraftigt på senare år och gör numera regelbundna häckningsförsök i landet. I år gjordes häckningsförsök i Skåne, Blekinge och Halland, men ingen häckning konstaterades som lyckad med ungar. Totalt observerades omkring 45 individer under året, vilket bör betraktas som normalt för 2000-talet men det är ändå betydligt färre än de närmast föregående åren. Det gjordes anmärkningsvärt få fynd i landet under hösten.

Landskapsfördelningen ser ut så här: Sk (14), Bl (10), Sm (1), Öl (4), Gtl (2), Hl (9), Boh (3), Vg (1), Upl (1).

Månadsfördelning: April (25), Maj (9), Juni (2), Juli, (2), Aug (1), Sep (4), Okt (1), Dec (1)

Anmärkningsvärda fynd:

Bob: 1 ad. Trälebergs kile, Lysekil 10–11.4 (Mats Tunsvik, Rune Hixén, Per Wohlin m.fl.). 1 1K Källsby kile, Södra Stenungsundskusten 28.7 (Per Undeland m.fl.), 1 1K Ödsmåls kile, Kungälv 7.8 (Mats Raneström). Fynd 6–8 i Bohuslän

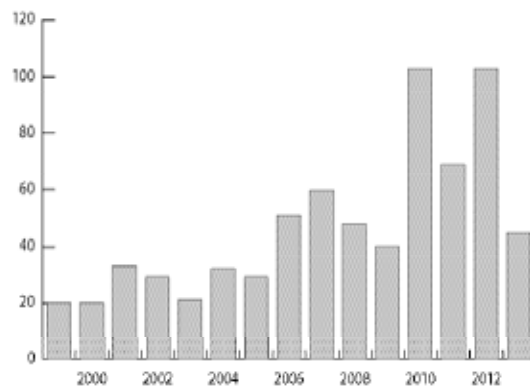
Öl: 1 1K Folkeslunda strand 10–11.12 (Kalle-J Löfberg, Jonas Johansson m.fl.).

(KRISTOFFER NILSSON)

FOTO: KRISTER CARLSSON

Svarthuvad mås *Larus melanocephalus*, Trönninge (Hl) 20 april 2013.

Rapporterade svarthuvade måsar *Larus melanocephalus* i Sverige 1999–2013.

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Antalet kaspiska trutar som setts under året är omöjligt att bedöma. Flera rapportkommitéer ser det inte längre möjligt att bedöma alla fynd. Många observatörer avstår också från att rapportera med anledning av de höga krav på god dokumentation som ofta behövs för ett godkännande hos rapportkommitéerna och RK. Dessutom görs fler och fler observationer av hybrider eller misstänkta hybrider. Istället för att göra en sammanfattande analys, vilket inte är möjligt, redovisas nedan korta utdrag eller sammanfattningar från våra rapportkommittéer där kaspiska trutar observerats.

FOTO: GÖRAN SNYGG

Kaspisk trut *Larus cachinnans* 2K, Skummeslövsstrand (HI) februari 2013.

Sk: Det skattas att runt 500 ex. setts totalt under året.

Bl: Totalt 236 ex. Månadsfördelning: Jan (1 ex.), feb (1), maj (2), jul (22), aug (56), sep (46), okt (81), nov (19) och dec (3). Lokalfördelning: Bubbetorp (70 ex), Nordersund (54), Ronneby hamn/Angelskog (43), Ut-längan (20), Utklippan (16), Hällevik (14), Kråkenabben (5), Stutanabben (3), Hörvik (2), Hanö (1), Djupekås (1), Saltö (1) samt Torhamns udde (1). Individmärkta: 1 1K Bubbetorp 31.7, märkt som pull i Minsk, Vitryssland den 6.6 (Fredrik Lennartsson), 1 1K Bubbetorp 5.10, märkt som pull i Minsk, Vitryssland den 6.6 (Fredrik Lennartsson).

HI: 23 ex. har godkänts av Rrk HI.

Öl: Vår: 1 ex. Ölands norra udde 9.5 (Tobias Berger, Thomas Svensson, Martin Heinrich m.fl.). 1 2K Otten-

by 13.5 (Joakim Hagström). 1 2K Ottenby 21–28.5 (Tommy Eriksson Järfälla, Anders Eriksson, Rolf Ericsson m.fl.). 1 ad. Ottenby 27.5 (Magnus Hallgren, Kurt Agerskov). Sommar: 1 3K Ottenby 30.6–6.7 (Tobias Lilja Nordin, Ottenby fågelstation). Från 13.7 och augusti ut dagliga observationer vid Ölands södra udde. Höst: Dagliga observationer vid Ölands södra udde 1.9–19.11. December: 1 1K Ottenby 2–4.12 (Eva Ekman Eriksson, Kalle-J Löfberg, Göran Andersson m.fl.). 1 4K+ Ottenby 28–30.12 (Aron Edman, Ragnar Gustafsson, Viktor Eriksson m.fl.). 2 ad. Ottenby 31.12 (Aron Edman, Frida Johnsson, Olof Persson, Peter Sundin).

Sm: 1 1K Kolboda, Kalmar 19.8 (Peter Sieurin).

Ög: Samtliga observationer är gjorda runt Gästadsver-

FOTO: JOAKIM KARLSSON

Medelhavstrut *Larus michahellis* 1K, Träslövsläges hamn (HI) 9 augusti 2013.

en, Linköping detta år. Om man ser var majoriteten av övriga observationer av kaspisk trut görs i landet, framstår denna inlandslokal som smått unik i sammanhanget. Åtta godkända fynd är ett normalt uppträdande sett till de senaste fyra åren. Samtliga fynd i Gästadsverken: 1 2K 14.6 (Christian Williams), 1 1K 11.8 (Olof Hjelm). 1 1K 18.8 (Christian Williams, Claes Nilsson), 1 1K 24.9–23.10 (Christian Williams), 1 1K individmärkt 23.10–21.11 (Christian Williams, Per Törnquist), 1 1K Gästadsverken 21.11 (Christian Williams) och 1 4K+ Gästadsverken 21.11 (Christian Williams).

(THOMAS STRID)

Fynd utanför Sk, Öl, Bl Gtl, Ög som godkänts av RK:

Vg: 1 1K str. S Vrångö 29.10 (Martin Oomen), 1 1K Fiskhamnen, Göteborg 5.11 (F) (Christer Fält, Magnus Rahm).

Srm: 1 1K Stadsfjärden 14.9 (F) (Kalle Brinell).

Fågeln från Vrångö dokumenterades inte med bild vilket är ett krav för publicering av Rk utanför kärnlandskapen, men vad som bedöms vara samma individ kunde fotograferas en timme och tio minuter senare när den sträckte förbi Lerkils hamn i norra Halland.

(HANS LARSSON)

FOTO: TOMAS LUNDQUIST/N

Vitvingad trut *Larus glaucooides* 2K, Lidingö (Upl) 17 mars 2013.

Medelhavstrut *Larus michahellis*

Totalt 86 medelhavstrutar är ett ganska lågt antal och man får gå tillbaka till 2007 för att hitta ett år som inte bjöd på >100 ex. I Skåne brukar antalet pendla mellan 80–100 ex. och åldersfördelningen bland årets fynd där var: 1K (31 %), 2K–4K (26 %) och ad. (43 %). Det bör nämnas att det är en ganska låg andel juvenila fåglar mot normalt. Landskapsfördelning: Sk (61), Bl (17), Öl (5), Hl (3).

(KRISTOFFER NILSSON)

Vitvingad trut *Larus glaucooides*

Efter den en enorma invasionen 2012 hamnar fyndbilden på en mer normal nivå även om sex individer

bör betraktas som en hög årssumma. Samtliga fynd:

Sk: 1 2K Flyinge kungsgård 1.2–31.3 (Bertil Svensson m.fl.), 1 3K Simrishamns hamn 3–8.2 (Jörgen Bernsmo m.fl.), 1 2K str. Löddesnäs 1.4 (Oscar Danielson m.fl.) och 1 2K Habo ljun 6.4 (Per Olof Lippe m.fl.) Observationerna av 2K-fåglarna bedöms som samma individ.

Bl: 1 3K Hörvik 17.2 (André Julinder) och samma ex. Kråkenabben 23–24 .2 och 1.3 (Philip Österblad, Patric Österblad, Monica Malmberg m.fl.). Bildstudier har visat att denna individ är densamma som den som observerades i Simrishamn, Sk 3.2.

Hl: 1 1K Kagabäcksviken, Träslövsläge 14–31.12 (Morgan Svensson m.fl.)

Vg: 1 2K Otterbäckens hamn 10–11.12 (Ingvar Andersson, Birger Gustavsson, Thomas Landgren m.fl.).

FOTO: GÖRAN SNYGG

Vittrut *Larus hyperboreus* 2K, Skummeslövsstrand (Hl) februari 2013.

Upl: 1 2K Breviks Hamn, Lidingö 17.3–19.4 (Peter Lundberg, Raul Vicente, Leif Löfström m.fl.)

Gstr: 1 3K Bönan-Forsbacka 9–16.2 (Per Thelin, Olle Thyrestam, Martin Alexandersson, Marcus Thuresson m.fl.)

(KRISTOFFER NILSSON)

Vittrut *Larus hyperboreus*

Nästan 30 vittrutar är en riktigt hög summa på senare år. Anmärkningsvärt är även att det förekommer tre sommarfynd. Landskapsvis fördelas fynden på: Sk (6), Bl (1), Öl (1), Hl (2), Boh (6–7), Vg (2–3), Nrsk (1), Srm (3), Upl (4), Gstr (1), Vb (1), Jmt (1).

Anmärkningsvärda fynd:

Vg: 1 2K Fiskhamnen, Göteborg 1.6–1.7 (Uno Unger, Olof Armini, Lars Eric Rahm, Göran Gustavsson m.fl.),
1 2K Nollhagaviken-Rödene 12–13.7 (Osborne Lindberg, Fredrik Åstrand, Lrk Alingsås m.fl.)

Upl: 1 subad. Vaksala k:a 10–11.8 (Nils-Olof Jerling m.fl.)

Jmt: 1 2K Jämtlibryggan, Östersund 22–26.4 (Sune Gustafsson, Christer Pålsson m.fl.). Andra fyndet i Jämtland.

(KRISTOFFER NILSSON)

Havstrut *Larus marinus*

Ås lpm: 1 ad. Fiskodlingen, Strömnäs, Malmö 13.4 2013 (Isak Vahlström). Sjunde fyndet i Ås lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

FOTO: HANS FALKLIND/N

Tretåiga måsar *Rissa tridactyla* på häckningsplats på Nidingen (HI).

Rosenmåsar *Rhodostethia rosea* (23/23 – 1/1)

Boh: 1 ad. so.dr. Krossekärr 4.9 (Göran Strömberg).

Man förknippar kanske denna högartiska art med vinterfynd i våra trakter men rosenmåsen visar en förvånansvärt spridd fyndbild över året och arten är sedd i årets alla månader utom februari. I ljuset av detta faller årets fynd väl i in i bilden.

(HANS LARSSON)

Tretåig mås *Rissa tridactyla* EN

På Nidingen i Halland håller kolonin ställningarna:

HI: 40 par häckade på Nidingen vilket resulterade i 37 flyga ungar (Nidingens fågelstation).

I inlandet noterades ett drygt tiotal fåglar, samtliga i Väneren, fördelade på apr (1), sep (2), okt (2), nov (6) och dec (1). Uppträdandet i Östersjön var inte lika talrikt som under 2012, men totalt noterades ca 160 individer fördelade på jan (2), feb (2), mar (3), apr (19), maj (5), jun (3), aug (6), sep (25), okt (51), nov (33) och dec (12). Landskapsvis var fördelningen i Östersjöområdet: Sk (26), Bl (17), Öl (73), Ög (2), Srm (3), Upl (7), Gstr (16), Ång (4) och Vb (15).

(ANDERS WIRDHEIM)

Ismåsar *Pagophila eburnea* (24/24 – 1/1)

Sk: 1 1K Båstads hamn 1–9.12 (F) (Jonas Nilsson m.fl.).

HI: 1 1K Påarp–Skummeslövsstrand 1.12 (F) (P-M Ehde).

FOTO: LASSE OLSSON

Ismåsar *Pagophila eburnea* 1K, Skummeslövsstrand (HI) 1 december 2013.

Årets fågel tog likt flera av de tidigare tacksamt emot fisk som tillresta skådare erbjöd, vilket förmodligen bidrog till att den stannade mer än en vecka i Båstads hamn. Av de daterade fynden är 2013 års fynd det åttonde som gjorts under första halvan av december. I övrigt ligger ismåsfynden till skillnad från rosenmåsfynden ganska väl samlade under vinterhalvåret men tre aprilfynd, ett majfynd samt ett odaterat vårfynd sticker ut. På Norges fastland gjordes fem fynd i november–december 2013 och Danmark gästades av en individ i andra halvan av december 2013.

(HANS LARSSON)

Småtärna *Sternula albifrons*

Sk: God översikt med totalt ca 102 par, varav 73 par i Vellinge kommun, som är artens kärnområde i landskapet.

Bl: Trolig häckning, 1 par på Torhamns udde (Anders Adolfsson). Tre möjliga häckningar med låga kriterier.

Sm: Ett revir.

Hl: Tillsammans med 2011 blev 2013 det sämsta året på 2000-talet med tre säkra häckningar samt två troliga.

Öl och Gtl: Inga uppgifter.

Nb: 3-4 par på Rödkallen, Luleå skärgård (Christer Olsson m.fl.). Trolig häckning även på Haparanda Sandskär (5 ex. i parningsceremonier).

Inlandsfynd rapporterades från Dls (5:e fyndet) och Vg (Hornborgasjön).

(LARS LINDELL)

FOTO: MAGNUS PERSSON

Sandtärna *Gelochelidon nilotica*, Torslandaviken (Boh/Vg) 18 maj 2013.

Sandtärna *Gelochelidon nilotica* (71/82 – 8/10)

Sk: 1 ad. so.dr. str. O Kåseberga 24.5 (Sven Splittorff), 1 ad so.dr. str. SO Nabben 19.6 (Tommy Holmgren).

Sm: 2 ad. so.dr. Reningsdammarna, Båraryd s:n 7.5 (Erik Larsson), 1 ad. Marklanda 16.5 (Roger Lindahl).

Gtl: 1 ad. str. N Hoburgen 2.5 (Bimbi Ollberg, Tina Ollberg).

Hl: 1 ad. Killingatången, Getterön 29.7 (F) (Reino Andersson, Kicki Westman).

Boh/Vg: 1 ad. str. S Hyppeln – Kråkudden, Hönö och därefter rastande i Torslandaviken 18.5 (Magnus Unger, Jon Håkansson). Andra fyndet i Boh och första i Vg.

Upl: 2 ad. str. S Skvallerhamnsudden, Arholma 13.6 (Viggo Norrby, Jesper Norrby). Andra fyndet i Upl.

Ett uppträdande med åtta fynd av tio individer som hittills saknar motstycke, men arten visar en uppåtgående trend hos oss med ett flertal fynd de senaste åren. I Norge gjordes ett fynd 2013, liksom i Finland där en långstannande individ fanns i Liminkaviken maj–augusti. Därmed hittar vi ingen spegling av det svenska uppträdandet i våra grannländer. Traditionellt brukar Rk anta att huvuddelen av de svenska fåglarna har sitt ursprung i Östeuropa då den tidigare välmående nordvästeuropeiska populationen minskade dramatiskt under andra halvan av 1900-talet. Tysklands enda kvarvarande koloni ligger i Elbes mynning och 2013 fanns där 31 häckande par som fick ut 20 ungar. Ett projekt startades 2011 för att övervaka och skydda kolonin och det visar redan ett hoppfullt resultat. I sydvästra Danmark är arten närmast helt utgången som häckfågel, men 2013 häckade ett par som fick ut tre ungar.

(HANS LARSSON)

Skräntärna *Hydroprogne caspia* VU

Antal häckande skräntärnepar i landet 2013 uppgick till minst 550 (plus några tiotal sannolikt häckande par), vilket får anses ligga på en ungefärlig medelnivå för det senaste decenniet. Däremot är antalet rapporterade ungar (580) glädjande högt, trots flera noteringar på regional nivå om kraftig predation från främst mink och havsörn.

Sk: Häckande par befann sig som vanligt i sydvästra och nordöstra Skåne, med 1 par på Östra skär, Långholmarna, 1 par på Stora gru, Långholmarna och 1 par på Trueskär, Landöskärgården (Patrik Olofsson) samt 2 par på Eskilstorps holmar, Foteviken (Falsterbo Fågelstation). Framgången för dessa par är okänd, förutom för paret på Trueskär som fick två ungar på vingarna (rrk Sk).

Bl: Säkra häckningar: 1 häckning (2 ungar) Vällholmen, Valjeviken 3.5–15.7 (Le Carlsson, Patric Österblad, Projekt Skräntärna), 2 par + 2 pull Själoren, Stora Korsaskär 10.6 (Olof Persson, Rolf Larsson), 20 par missl. häckning Båtskär, Torhamns udde 15.6 (Projekt Skräntärna) och 1 par + 4 1K Tången, Hasslö 22.7 (Daniel Steen). Trolig häckning: 1 par Torstäviken. Möjliga häckningar: Torhamns udde och Yxnaholmen. Sparsam framgång under året. 24 par som fick ut åtta ungar är tyvärr inte vad man kan hoppas på. Stor orsak till det är att samtliga par i kolonin på Båtskär fick sina häckningar spolerade av mink alt. havsörn. Nya försök till häckning gjordes men även dessa plundrades i juli (rrk Bl).

Sm: Häckningar: Totalt har det noterats 70 par (60 par 2012 och 72 par 2011). De flesta längs kuststräckan från Oknö, Mönsterås i söder till Loftahammar i norr. Det rör sig om sex solitära par samt två kolonier: 30 par

på Furö, Oskarshamn (52 par 2011 och 30 par 2012) samt 35 par i en koloni i Västerviks skärgård. Här noterades 10 par 2011 och 25 par 2012. Totalt ringmärktes 88 ungar (Tommy Larsson, Agne Tjädermyr).

Vg: Vid Vänerinventeringen påträffades ett häckande par (Håkan Axelsson) samt ytterligare ett ej revirhävande par (Kjell Svensson Sten-Gunnar Steenson) i Dalbosjöns västgötadel (Vänerinventeringen gm Thomas Landgren).

Ög: På Inre Rösikaren, Gryts skärgård, häckade 100 par och där ringmärktes 135 ungar 12.6 samt nio ungar 25.6 (Lars Gezelius, Vesa Jussila, Ulrik Lötberg). Vid Mellre Bensikaren, Bråvikens naturreservat, häckade ett par och ev. ytterligare ett par i närheten 26.5 (Jan Gustafsson, Lennart Wahlén, Jan Sjöstedt). Två varnande fåglar noterades vid Yttre Bensikaren 6.7 (Jan Gustafsson, Jan Hägg, Lennart Wahlén). Vid Spysikaren, Gryts skärgård varnade två fåglar 12.6 (Lars Gezelius, Vesa Jussila). En ökning av antalet häckande par jämfört med senare år även om antalet häckande par pendlar mellan åren. 2008 (122) 2009 (80) 2010 (90) 2011 (80) 2012 (80) (rrk Ög).

Srm: 62 häckningar (134 ungar) Långa Hället, Hällen, Nyköping 4.5–24.7 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Per Flodin m.fl.) och 16 häckningar (30 ungar) på litet skär NV Rissikaren, Nyköping 26.5–24.7 (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson, Markus Forsberg m.fl.). Kolonin som i många år har häckat på olika öar i Oxelösunds och Nyköpings skärgårdar gick till häckning i området kring Hällen även detta år. Vid kontroll från båt kunde man konstatera att 78 par fanns på plats i mitten av juni (Ulrik Lötberg, Jan Gustafsson m.fl.). Detta antal får anses vara en normal siffra från vårt rapportområde om man ser tillbaka på de senaste 30 åren. Antalet par har dock varierat kraftigt under årens lopp, men fluktueringarna tycks framför allt ha blivit vanligare under 2000-talet. Exempelvis konstaterades 125 par så sent som förra året. Antalet pull uppgick i år till minst 154 ex. och utav dessa kunde 148 ex. ringmärkas. Men som många andra år, så prederades dessvärre bägge kolonierna utav mink. Man uppskattar därför att blott 40–70 stycken utav dessa ungar blev flygga. Det finns god anledning att tro att predation från mink är den stora anledningen till att antalet par flukturerar kraftigt mellan åren (rrk Srm).

Stlm: Konstaterade häckningar: 1 (1) Små Gjussikaren, Huvudskär, 1 (2) Skräddaren, Biskopsön, 1 (1) Tärnskär, 1 (2) Slångaren, Brandskärgården, 1 (2) Mellan Skräplen, Jungfruskär, 2 (2,2) Huvudskärsgunden, Runmarö skärgård, 1 (3) Stora Stensikaret, Grönskärs skärgård, 1 (2) Flackhällen, Husarö, 1 (3) Trutgrundet, Bocköreservatet, 1 (2) Stenkobb, Bocköreservatet, 1 (3) Tärnsgrund, Bocköreservatet, 1 (2) Stora Pump-tunnan, Horsstensfjärden, 1 (2) Vikarkobbarna, Röd-kobbarna skärgård, 1 (2) Sandö sugga, Sandö skärgård, 1 ex. föda åt ungar Skötkobben, Harö skärgård (Per Åsberg) och 1 (2) Hötterskär, Sudskärgården (Anders Haglund, Martin Bergström). Misslyckade häckningar: 1 par Gjuskobben, Sandhamn, 1 par Östra Skräplen,

Jungfruskär, 1 par Vindbåden, Ornö och 1 par Skötkobben, Eknö skärgård. Möjligen/troligen häckningar har rapporterats från följande lokaler: Sandemar, Möja, Tullgarnområdet, Pumpstunnorna, Grönskärs skärgård, Stor-Asken, Gälnan och Flackhällen, Idskärs skärgård (rrk Stlm).

Upl: Häckningar: Tierps kommun: Björns skärgård 110 par med 70 flygga ungar varav 90 par med 60–70 flygga ungar på Stenarna, norra ön 9.7 (Ulrik Lötberg, Lennart Söderlund). Kommentarer från UL 25.7: "110 par med bogrop, varav 90 lade ägg. Kraftig störning av havsörn, 25 av bona plundrade maj/början av juni. Örnarna gjorde att 20 par avbröt häckningen utan att lägga ägg. Lugnt i slutet av juni/juli, 70 ungar flygga. Åter örn i slutet juli, inga omläggningar lyckades." Östhammars kommun: Gräsö skärgård 1 par vardera på 6 lokaler: Inre Ormbådarna, Vässö-Viten, Trutbådan (2 stora ungar märkta), Själfisket, Västerbådan; Hundbådan Öregrundsgrepen (2 stora ungar märkta) (samtliga Ulrik Lötberg) samt 1 par Trutkobbarna söder om Stapelbådan (Martin Amcoff). Norrtälje kommun: totalt ca 43 par på 26 lokaler (Ulrik Lötberg, Mats Gothnier och Claes Kyrk). I samtliga fall rör det sig om enstaka par utom på Tisslan, Svartlöga där Claes Kyrk anger 18 par och 21 ringmärkta ungar. Övriga häckningar: 1 par Stora Akholmen, 1 par Träskkär, Svartlöga-fjärden, 1 par Stenhuggargrunden, 1 par Hundskär, Rödölga, Blidö, 1 par Östra Mälörsgundet, 1 par Östra Norrkobbarna, 1 par Storflyttjan, 1 par Kudoxa Mellgrund, 1 par Spärlingen, 1 par Kärningen, 1 par Flisan, Arholma, 1 par Örsten, Singö, 1 par Vakören, Kudoxa, 1 par Bokkobbhällarna, 1 par Arholma, Björkö-Arholma, 1 par Bysholmen, 1 par Längden, Söderarms skärgård och 1 par Skötkobb, Arholma, 1 par Simpnäs klubb (Claes Kyrk). Från Singö skärgård rapporteras följande: 1 par Östra Hällsikaret, 1 par Medbådan, 1 par Vikrakullrorra (2 stora ungar märkta), 1 par Lågöarna, 1 par Sätana och 1 par Junkaren (Claes Kyrk). Dessutom 1 par Norrsten, Singö skärgård (Fredrik Bondestam) och 1 par Måskobben, Singö skärgård Joakim Johansson).

Hls: En lyckad häckning gav en unge. Det var första säkra, lyckade häckningen sedan 2005 (rrk Hls).

Mpd: Häckningar och troligen häckningar: Njurunda s:n 1, Alnö s:n 2 samt Tynderö s:n 1 (rrk Mpd).

Ång: Samtliga fynd under juni–juli är från norra halvan av landskapets kust, liksom alla rapporter som indikerar häckning. Rrk bedömer att rapporterna om säkra häckningar avser minst 6 par. Baserat på rapporterna har minst 11 par försökt häcka, men det saknas rapporter från vissa områden där par sannolikt finns. Ser man till de senaste fem åren, finns gissningsvis knappt 20 par i landskapet, alla längs norra halvan av kusten (rrk Ång).

Vb: Häckningar: Tio par på nio lokaler häckade i södra delen av landskapet och fick ut 13 ungar. Möjligen häckningar: Fem solitära par uppvisade beteende som skulle kunna tyda på häckning (rrk Vb).

Nb: Solitärhäckande par vid Timmermannen och Patta Peken i Piteå kn. I kolonin på Storgundet vid Rödka-

len hittades 82 bon 8.6 (Lars Harnemo). Av dessa var ca 30 försvunna vid inventering den 30.6. Totalt ringmärktes 43 ungar (rrk Nb).

(CHRISTER OLSSON)

Svarttärna *Chlidonias niger* **VU**

Sammanlagt fanns ca 210 par i Sverige, vilket är något lägre än de flesta åren under 2000-talet.

Sk: 31–36 par i fyra kolonier fick 15–17 flygga ungar, ett ”normalt” resultat (Patrik Olofsson).

Sm: Vid Draven en häckning med tre ungar. Det var fjärde året i följd med häckning på lokalen.

Vg: 24 par häckade i Hornborgasjön och fick ut 25 ungar (Peder Hedberg Fält).

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Svarttärna *Chlidonias niger*, Herculesdammarna (Sk) 28 juni 2013.

Nrk: 10 häckningar (27 ungar) i Rysjön, Kvismaren (Leif N. Andersson m.fl.), och 4 häckningar (4 ungar) Åkerbymaden, Tysslingen (Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn). Antalet par är det högsta som noterats i Nrk.

Ög: Enda häckningen var 10–12 par i Tåkern (Lars Gzelius m.fl.).

Upl: Ett par fanns stationärt vid Fysingen 7.5–2.6, men ingen häckning (Mattias Lindberg m.fl.). Ca 65 par i Sörsjön, Tämnaaren (kommentar från Ulrik Lötberg: ”Klart färre svarttärnor än vanligt. Det fanns ingen flytvass i Sörsjön. Detta beror på att isen frös i ett mycket högt vattenläge i höstas. Många av tärnorna för omkring lite lojt och verkade ha svårt att bestämma sig var de skulle slå till och häcka”).

Vstm: 63 par i tre kolonier: Asköviken (30 par), Fläcksjön (30 par) samt Gnien (3 par).

Fem fynd i Norrland: Gstr, Hls (2), Ång samt Vb. Stora ansamlingar noterades i Hjälmarens i Nrk i skiftet juli/aug, bl.a. 79 ex. 27.7 (Leif Sildén).

(LARS LINDELL)

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*

En relativt normal fyndbild för arten i Sverige med god spridning av fynden i södra och mellersta Sverige med en kraftig koncentration till Skåne. Gästrikland fick sitt första fynd någonsin av arten, tillika det senaste i Sverige någonsin, och i Skåne sågs det fler vitvingade tärnor på hösten än vad det gjort tidigare.

FOTO: LASSE OLSSON

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*, Getterön (Hl) 28–8 maj 2013.

Sk: 10 ex. noterades under våren, vilket är att betrakta som normalt. Nytt höstreord sattes med 14 ex. varav kan nämnas 9 1K + 1 ad. som noterades på sträck vid Nabben, Falsterbo 15.9 (Nils Kjellén, Aron Andersson).

Sm: 1 ex. Norra Krön, Vimmerby 9.5 (Johan Wiktorsson, Joakim Lindström m.fl.) och 1 1K Händelöphuvud, Västervik 6.8 (Magnus Kasselstrand, Johan Wiktorsson).

Öl: 1 ad. Frösslundamossen 8.5 (Robert Lager) och 1 ad. Segerstads fyr 12.8 (F) (Christian Cederroth).

Gtl: 2 ex. Paviken, Västergarn 9.5 (Johan Södercrantz, Per Gustafsson m.fl.).

Hl: 2 ex. Getteröns naturreservat 8–9.5 (Göran Christansson m.fl.).

Vg: 1 3K+ Fågeludden, Hornborgasjön 15–22.8 (Magnus Hallgren, Ulf Lindell, Bengt-Åke Svensson m.fl.).

Nrk: 1 ex. Rysjön, Kvismaren 26–28.5 (Linus Jonson, Ann-Margret Elmroth m.fl.). Femte fyndet i Närke.
Vstm: 1 ad. Asköviken 8–9.5 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.). Tionde fyndet i Västmanland.
Vrm: 1 ad. Östersjön, Södra Möckeln 19.5 (Jan Borgehed m.fl.) och samma ex. Sandudden, Södra Möckeln 20.5 (Toni Berglund). Fjärde fyndet för Värmland.
Dlr: 1 ad. Lindänget, Orsa 21–23.5 (Lars Hansson m.fl.). Sjunde fyndet i Dalarna.
Gstr: 1 1K Inre Fjärden, Gävle 30.10–8.12 (Urban Grenmyr m.fl.). Första fyndet för Gästrikland och det senaste fyndet i Sverige med god marginal!

(MAGNUS STRÖMBERG)

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis*, nyligen flygg unge, Äspet (Sk) 20 juli 2013.

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis* EN

Sk: Inga häckningsindiciér ifrån landskapet! 2010 var det senaste året med en stor och framgångsrik koloni (Tos-teberga i nordöstra Sk). 2011 drabbades den kolonin av predation, och 2012 fanns bara 2–3 par.

Bl: Fåglar från nordöstra Sk finns förmodligen som en förklaring till att kolonin på Falkaholmen, Tredenborg, fortsatte att växa 2013, till 230 par (220 par 2012, 100 par 2011). De kentska tärnorna på Falkaholmen samhäckar med ca 1000 par skrattnås (Rolf Larsson). Också från Eneskärsläppar, Torhamnsfjärden, finns säkerställd häckning (20 ad. + 2 pulli; Mats-Åke Persson).

Srn: En lyckad häckning, en misslyckad och eventuellt ett ytterligare revir. Senast häckning konstaterades i rapportområdet var 2010 (två häckningar).

Gtl: Inga uppgifter, men de senaste två åren har över 200 par funnits.

Hl: Inga konstaterade häckningar.

Bob: Ca 10 par på Kråkholmen, Hönö (Uno Unger, Bengt Karlsson). Liksom under 2012 sågs flygga ung-fåglar.

Inlandsfynd rapporterades från Vg (Vänern resp. Vättern). I Ång gjordes tredje fyndet.

Ett vinterfynd: 1 ex. Bottorp, Kalmar, 15.12 (Johnny Ottosson, Svante Forsberg).

(LARS LINDELL)

Sillgrissla *Uria aalge*

Sk: 20 ex. Vinga Skär, Hallands Väderö 6.4 (Henrik Johansson) var den högsta summan som rapporterades från landskapets enda häcklokal under året. Resultat från någon riktad alkinventering på ön har inte rapporterats (rrk Sk).

Bob: Inga rapporterade häckningar. Ett par har tidigare noterats häckande på Bonden, Lysekil, åtminstone 2004–2010. Ön har dock inte inventerats 2011–2013 (rrk Boh).

Ög: Från Röskären, Gryts skärgård, rapporteras om 35 häckande par vid besök 12.6 samt 25.6 (Lars Gezeli-us, Vesa Jussila, Ulrik Löfberg). Trenden är något vikan-de på denna lokal sett till de senaste två åren. 50 par år 2011 samt 45 par år 2012 men ändå över snittet som legat på 15 par under större delen av 2000-talet (rrk Ög).

Srm: Även i år så saknas det tyvärr uppgifter från kolonierna vid Källskären. Så vitt vi vet har ingen inventerat området sedan 2003. Under året har vi fått in några få rapporter om sillgrisslor från Oxelösund, vilket förhoppningsvis tyder på att grisslorna fortfarande finns kvar där ute (rrk Srm). Häckningstid (1 maj–31 jul): 1 ex. Oxeludden, Askö, Trosa 6.5 (Göran Andersson), 20 ex. Oxelösunds skärgård, Oxelösund 26.5 (Leif Carlsson, Krister Bergh, Lennart Eriksson, Kristina Hagman m fl) och 1 ad. Hävringe, Oxelösund 7.6 (Lennart Wahlén).

Upl: Sillgrisslan häckar på några få öar i ytterskärgården. Claes Kyrk som arbetar med ringmärkning av bl.a. sill-grisslor i skärgården har rapporterat om antalet ring-märkta sillgrisslor på de lokaler som är kända för att hysa arten som häckfågel, samtliga i Norrtälje kom-mun. Abborren (Singö): 23 pull. ringmärkta, 7 ad. ring-märkta och 16 ad. kontrollerade; Stridsbådan (Singö): 23, 15 och 13; Kalken, Svenska Högarne: 69, 59, och 89; Skvimpaskär, Svenska Högarne: 20, 9 och 19 samt Lillö, Svenska Högarne: 7, 8 och 26. Det innebär att 46 pull. och 22 ad. ringmärktes i Singö skärgård samt 96 pull. och 76 ad. vid Svenska Högarne, dvs. totalt 142 pull. och 98 ad. Att så många som totalt 210 gamla individer antingen ringmärktes eller kontrollerades vid Svenska Högarne, visar att antalet häckande par bör ha varit betydligt fler än 100, kanske så många som 200?

Hls: Vid kolonin på Korvgrund inräknades ungefär lika många fåglar som 2012 men känslan var ändå att ko-

lonin fortsätter växa. Flera ungar noterades. Även vid Gran sågs ett dussintals sillgrisslor (rrk Hls).

Ång: Arten verkar någorlunda hålla ställningarna på Gnäggen. Liksom förra året inga utförliga rapporter från landskapets andra stora koloni på Bonden under häckningstid (rrk Ång).

(CHRISTER OLSSON)

Alkekung *Alle alle*

Alkekungen hade verkligen inget stort år och omkring 870 individer är räknade. I den summan förekommer säkert dessutom dubbelräknade ex. Antalet är som sagt lågt, men inte extremt lågt, och följer den trend som vi har kunnat se med varierande antal från år till år, mycket beroende på blåsigare perioder från västsektorn under senhösten. Landskapsvis fördelning: Sk (32), Bl (2), Hl (ca 255), Boh (480), Vg (ca 100), Upl (1)

Anmärkningsvärt fynd:

Bl: 1 ex. str. SO Uttorp, Sturkö (F) 13.3 (Bengt Strindhagen). Fynd under mars i Östersjön är inte vanligt.

(KRISTOFFER NILSSON)

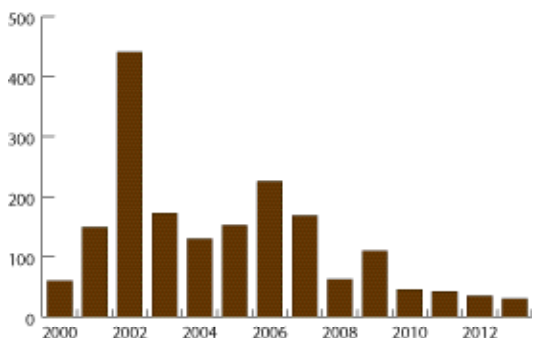
Lunnefågel *Fratercula arctica* EN

Endast 30 lunnefåglar under året följer trenden med färre observationer av arten på senare år. De dåliga häckningsresultaten i Norge under ganska lång tid påverkar säkert uppträdandet hos oss. Under året publicerades även en studie från Storbritannien som visade att år då tobis fiskas intensivt i Nordsjön, försämras häckningsframgången för flera havsfåglar. Landskapsvis fördelning: Sk (1), Gtl (1), Hl (10), Boh (15), Vg (3).

Vår- och sommarfynd:

Hl: 1 ad. str. V Långenasudden, Grötvik 29.4 (Anders Wirdheim), 1 ad. str. S Glommens sten – Morups Tänge 11.5 (Håkan Nilsson, Ulf Löfås m.fl.).

Boh: 1 ad. Vedholmen, Karingön 23.4 (Stefan Oscarsson), 2 ex. str. SO Vindskyddet, Hållö 14.6 (Åke Andersson), 1 2K str. S Kråkudden, Hönö 14.6 (Ola Bäck-

Rapporterade lunnefåglar *Fratercula arctica* i Sverige 2000–2013.

man, Tina Widén, Lars Eric Rahm m.fl.), 1 1K död Askums backa, Askum, Sotenäs 18.8.

Vg: 2 ex. str. N Vinga 5.5 (Jan Mogol, Anders Jihmanner, Håkan Eliasson m.fl.).

(KRISTOFFER NILSSON)

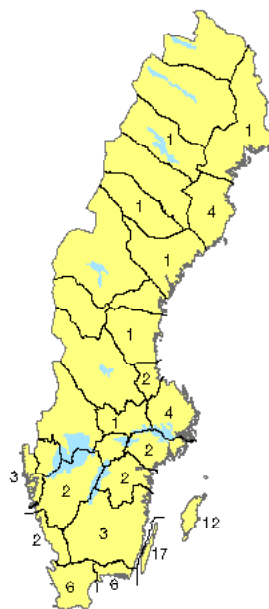
Turturduva *Streptopelia turtur*

Totalt noterades 71 ex. under året. Detta ligger inom det normala antalet som noterats under den senaste 20-årsperioden. Tredje fyndet i Åsele lappmark och sjätte fyndet i Piteå lappmark. Anmärkningsvärda fynd:

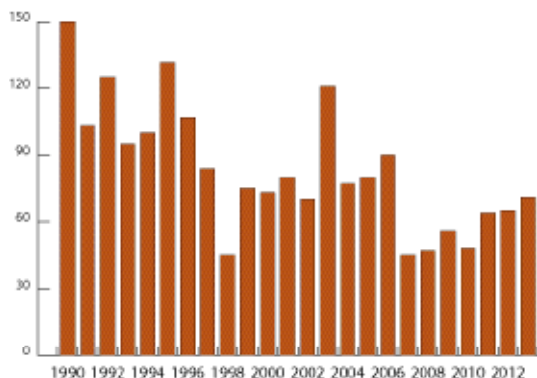
Ås lpm: 1 ex. Västanbäck 8.7 (Isak Vahlström).

P lpm: 1 1K rast. Svelleholm N Arjeplog 6.10 (Krister Alnkvist, Kurt Lestander). Den var orädd och födosökte kring hus.

(THOMAS STRID)

Turturduvor *Streptopelia turtur* i Sverige 2013 (hela året).

Rapporterade turturduvor *Streptopelia turtur* i Sverige 1990–2013.

Större turturduva *Streptopelia orientalis*

(24/24 – 2/2)

Vg: 1 3K+ Kålltorp, Göteborg 24.1–9.4 (Fredrik Spak, Freddy Persson m.fl.)

Vb: 1 2K Haga, Umeå 6–8.1 (Mikael Wikström, Rolf Sandberg, Christer Olsson m.fl.)

Nb: 1 2K+ död Jävrehattsudden 26–27.6 (F) (Sture Sandberg, Lars Sandberg)

Fågeln i Göteborg observerades på typiskt vis kring en fågelmatning vintertid. Individen i Umeå avser samma ungfågel som omhändertogs i närbelägna Carlskem i december 2012 och som släpptes i Haga 6.1 2013. Norrbottenfågeln sågs tillfälligt på kvällen 26.6 men den krockade oturligt nog med

FOTO: LARS LUNDMARK

Större turturduva *Streptopelia orientalis*, Kålltorp, Göteborg (Vg) januari 2013.

ett panoramafönster dagen därpå. Detta var blott den tredje större turturduvan som upptäckts under sommarmånaderna.

(HANS LARSSON)

Tornuggla *Tyto alba* CR

Den enda rapport detta år är från Gotland där minst sex olika individer noterats på fem olika lokaler. Samtliga rapporter är från våren fram till och med högsommaren och får väl sägas ligga inom häckningstid. Uppräddandet liknar de senaste årens.

(THOMAS STRID)

Fjälluggla *Bubo scandiacus* CR

Inga fynd i Sverige detta år av fjälluggla.

(CHRISTER OLSSON)

Hökuggla *Surnia ulula*

Många hökugglor noterades 2013 vilket beror på att den omfattande hökuggleinvasionen hösten/förvintern 2012 (troligen den största sedan 1983) spillde över på inledningen av 2013. Utifrån rapporterna att döma fanns landets sydligaste hökugglehäckning 2013 i Västmanland.

Sk: 12 fynd av 13 individer, varav flera avser nya (ej tidigare upptäckta) fåglar. Hökugglorna lämnade sina skån-

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Hökuggla *Surnia ulula*, Skrylle (Sk) 2 januari 2013.

ska vinterrevir under senare delen av mars eller början av april (rrk Sk).

Bl: Uppskattningsvis sågs fem olika individer under perioden januari–mars 2013 (rrk Bl).

Sm: 14 fynd varav 12 härrör från invasionen under vintern 2012–2013 och två från hösten 2013 (rrk Sm).

Öl: 1 ex. Fagerrör 1–6.2 (Anders Petersson, Håkan Alm) samt Lyckesand 4.4 (Anders Lundquist). Rrk Öland gör bedömningen att fynden rör en och samma hökuggla som höll till på nordligaste Öland.

Hl: 9 ex. under första halvåret. 1 ex. Mästocka skjutfält 13.10 (Thomas Blad).

Gbg: 1 ex. Ryamotet, Härryda 12.1 (Freddy Persson) samt troligtvis samma exemplar vid Skällsjöås, Landvetter 12–13.1 (Kristian Thisted) och 1 ex. Lexbydal, Par-tille 4.3 (gm Ingemar BE Larsson).

Bob: 11 ex. sågs under vintern 1.1–30.3, vilket naturligtvis var kvarvarande fåglar från höstens/förvinterns invasion (16 ex. sep–dec 2012) och 1 ex. 4.10.

Vg: Återigen omkring 30-talet hökugglor varav två spelande, dock inga tyngre häckningsindiciär än så. Men ändå ett mycket gott år för rapportområdet (rrk Vg).

Dls: Under jan–feb 11 ex., varav två fanns kvar sedan december 2012. 28.3 hittades ytterligare 1 ex. och till slut 1 ex. så sent som 20.4 vid Ödskölt, Bengtsfors, dock inga häckningsindiciär. Två fynd i dec.

Nrk: Åtta fynd av lika många ex. 2.1–26.12.

Srm: Inte sedan 1983 har fler hökugglor noterats under ett och samma år i vårt rapportområde. Under hösten 2012 såg vi tendenser till en tydlig rörelse och den tycktes nå sin kulmen under första delen av 2013. Detta medförde att 14 fynd gjordes under året, varav en av dessa var en långstannare som upptäcktes redan i början av december 2012. Vad som är värt att notera är att vi har fått in två rapporter under mars–april om tillfälligt spelande hökugglor (rrk Srm).

Sthlm: Invasionen som inleddes 2012 spillde över till det nya året. Tretton fynd gjordes, att jämföra med fjolårets 25 ex. (rrk Sthlm).

Upl: Sammanlagt 27 hökugglor rapporterades under sen-vintern och den tidiga våren. Från hösten finns sammanlagt sex observationer (rrk Upl).

Vstm: I likhet med året innan noterades ovanligt många hökugglor i landskapet under 2013. Under året har en häckning samt ett häckningsförsök rapporterats. I Hällefors fotograferades en ung hökuggla i början av juli, vilket indikerar att en häckning har genomförts i närheten och i Ljusnarsberg skedde ett förmodat häckningsförsök. Här hittades dock den ena fågeln död efter en tid. Därutöver har ytterligare 12 hökugglor beskådats inom perioden 1.3–31.8. Under resterande delen av året påträffades 71 hökugglor (rrk Vstm).

Vrm: Cirka 50 ex. inrapporterades 1.1–21.4. Tre häckningar konstaterades under sommaren. Från perioden 15.8–30.12 finns rapporter om 19 ex.

(CHRISTER OLSSON)

Kattuggla *Strix aluco*

Kattugglan har sedan några decennier haft svårt att etablera sig norr om det fasta nordgränsen för regelbunden förekomst i södra Ångermanland – ändå liggande långt norr om ekens naturliga utbredningsområde! Fyndbilden i Västerbotten är dock svagt stigande sett i ett längre tidsperspektiv.

Mpd: Åtta fynd under häckningstid, varav en misslyckad häckning i Backen, Indal är i paritet med de senaste åren.

Ång: Ett dussintal, huvudsakligen spelande, individer utgör en tämligen normal årssumma. Inga säkra eller troliga häckningar. Som vanligt hördes de allra flesta individerna längs Ångermanälvens nedre lopp. Det nordligaste fyndet för året gjordes i Örnsköldsvik.

Vb: 1 ex. Herrgårdsgatan, Holmsund 12.10 (Joakim Les-

smann, Thomas Diestler). 31:a fyndet i Vb, där fynd finns från nio av de senaste 13 åren (rrk Vb).

Nb: 1 ex. död Malmudden, Luleå 17.7 (Jerry Larsson). Funnen död på bangård och har rimligen krockat med ett tåg längre söderut i landet (rrk Nb).

Hjd: 1 ex. spelande Busjön, Älvros 28.3 (Göran Storensen). Härjedalens fjärde fynd av kattuggla (rrk Hjd).

Jmt: 1 spelande hanne Berge, Frösön 7–9.4 (Ulla Falkdalen, Lars Falkdalen Lindahl).

(CHRISTER OLSSON)

Slaguggla *Strix uralensis*

Nedan redovisas fynd utanför dess normala utbredningsområde. Slagugglan är en av de svenska fåglar som uppvisar lägst benägenhet att röra sig över längre sträckor från sin hemort. Av den anledningen väntar vi med spänning bland annat på det första fyndet i Skåne!

Vg: Återigen ett fynd, denna gång på en något mer förväntad plats i nordvästra delen av rapportområdet (rrk Vg).

Nrk: En konstaterad häckning på Villingsbergs skjutfält som resulterade i en flygg unge samt ett par ströfynd blev årets resultat för denna art (rrk Nrk).

Sthm: En slaguggla sågs på ett hygge vid Strömsberg, Tärnanområdet 3–7.2 (Bertil Björklund, Åke Österberg m.fl.). Tionde fyndet i rapportområdet.

(CHRISTER OLSSON)

Lappuggla *Strix nebulosa* NT

Generellt sett ett uselt lappuggleår i Norrland, med endast sju rapporterade häckningar. Detta i skarp kontrast till 23 konstaterade häckningar i Dalarna (högst antalet hittills!) och första häckningen i Västergötland. Ovanligt många fynd i Svea- och Götaland, vilket precis som hos hökugglan var en avlöpare av invasionslikt uppträdande under slutet av 2012.

Sk: 1 ex. Lönsboda 8.3 (Roland Ylvén), 1 ex. Jännaholm, Sönder Össjö 11.3 (Kurt Arne Johansson) och 1 ex. död Norra Strö 12.3 (Louise Sternviken m.fl.).

Sm: 1 ex. Orrefors, Nybro 10.1 (gm Ulf Edberg), 1 ex. Kråkelund, Oskarshamn 3.2 (Christer Håkansson, Åke Nilsson m.fl.), 2 ex. Flahult, Vaggeryds kn 13–22.2 (Per-Sture Ljungdahl, Sven Boberg m.fl.) och 1 ex. Västerviks kommun 8–11.4 (Jan Henriksson, Magnus Kaselstrand).

Vg: Efter fjolårets urladdning observerades detta år 11 ex., vilket alltså även det är en imponerande summa för rapportområdet! Dessutom genomfördes en häckning, den första kända i landskapet (rrk Vg)!

Nrk: Två häckningar är säkerställda med 2–3 flygga ungar per bo. Förutom dessa gjordes ett antal ströobservationer väl spridda över landskapet enligt nedan: 1 ex. Berge, Villingsbergs skjutfält 1.1 (Anders Jonsson), 1 ex. Tolsbohyttan, Villingsbergs skjutfält 4.1 (Nils Andersson), 1 ex. Atlasruta 09F4c (Isåsen) 25.2 (Björn Karls-

son), 1 ex. Fågelåsen, Nysund Nr 6.3 (Sören Hedberg), 1 ex. dött Boda Stavön 17.3 (Mats Lindqvist) och 1 ex. Stor-Trysslingen, Svartå 17.5 (David Tverling).

Ög: Ett ex. Älvan, Fornåsa kyrka 11.3–4.4 (Christer Eriksson m.fl.), ett ex. Härnaviken, Svartåmynnings naturreservat, Roxen 29–30.3 (Marcus Nygårds, Åke Nygårds, Sofia Nygårds m.fl.) och ett ex. Omberg 3.4 (Karl-Martin Axelsson).

Srm: 1 ex. Sofieberg, Nyköping 14.7 (Jan Sjöstedt).

Sthm: Efter 2012, då närmare hundra fåglar sågs i rapportområdet, var det väntat att det skulle bli en nedgång efter årsskiftet. Ändå sågs totalt sju–åtta fåglar (4 *Srm*, 3–4 *Upl*) samt en som påträffades död, ett öde som förmodligen drabbade majoriteten av lappugglorna. Men sju överlevde i alla fall årets början och två sågs under årets andra hälft i juli–augusti resp. oktober (rrk *Sthm*).

Upl: Sammanlagt observerades 16 lappugglor i landskapet under årets första hälft. Av allt att döma uteblev häckningar av lappuggla under året, trots förhoppningar om sådana efter den stora invasionen året innan. En spelande uggla hördes i Solbergen, Lena 19–21.4 (Mats Wilhelm) och på två ställen observerades 2 ex: vid området kring Heby-Hallaren 14.1–3.4 (Maud och Owe Andersson m.fl.) samt vid Kärrbo utanför Örsundsbro 28.3–5.4 (Anders Jansson, Martin Tjernberg m.fl.).

Vstm: Numera hör lappugglan till landskapets regelbundna häckfåglar och det är framför allt i landskapets centrala skogslandskap som arten har sin regelbundna hemvist. Under året påträffades sex häckningar och observationer som indikerar häckning gjordes vid ytterligare tolv lokaler (rrk *Vstm*).

Vrm: 1 ex. Niklasdamm, Norra Kristinehamnsområdet 19.1 (Fredrik Wilde), 1 ex. funnet dött vid Statoil Stolpen, Ölmeviksområdet 1.3 (gnm Lars-Peter Jansson), 1 ex. spelande Kärret, Norra Kristinehamnsområdet 15.3 (Thomas Lindell), 1 spelande ex. Högheden N Munkfors 23–24.3 (Leif Jonsson), 1 ex. Bergsklättens naturreservat, Arvika 1.4 (Ingela Källén) och 1 ex. Gräsfall, Torsby 19.6 (Jan Wirtberg).

Dlr: 23 häckningar konstaterade under året, vilket är det högsta antalet någonsin. Det tidigare rekordet var på 15 par och konstaterades 2003 (rrk *Dlr*).

Gstr: Ensamma fåglar sedda på nio olika lokaler under första halvåret fram till 10.4 utan att det riktats några misstankar om häckning. Ett enda fynd från andra halvåret: 1 ex. Storåsen, Hofors 15.9 (Fredrik Enoksson).

Hls: Tre lyckade häckningar och en misslyckad samt ytterligare ett antal observationer under häckningstid (rrk *Hls*).

Mpd: Tre fynd under häckningstid varav en misslyckad häckning. Två av dessa fynd är från kusten, men numer ses även det som möjligt häckningsområde (rrk *Mpd*).

Ång: Ett ganska svagt år med totalt tio rapporterade exemplar, varav tre döda. Inga spelande individer och inte heller några säkra eller troliga häckningar (rrk *Ång*).

Vb: Totalt noterades 13 fynd under året, dock inga konstaterade häckningar (rrk *Vb*).

Nb: Ove Stefansson meddelar att lappugglan hade ett riktigt bottenår med bara en häckning, som dessutom miss-

lyckades. Råven tog den enda ungen då den inte hunnit klättra upp i någon lutande trädstam. Vid en lokal fanns ett par som inte häckade. Förutom dessa ugglor finns rapporter på 32 olika individer, varav 3 döda (rrk *Nb*).

Hjd: Ett par spelande i östra delen av landskapet (Stig Norell), 1 ex. Vemdalen 17.10 (gm Kent Moén) och 1 ex. Storsjö 5.12 (Kent Moén, Eva Moén). Tionde till tolfte fyndet i Härjedalen (rrk *Hjd*).

Jmt: En konstaterad häckning (i bolåda). I övrigt noterades en spelande uggla i april samt ett dussin ströobservationer (rrk *Jmt*).

S Lpl: Endast ett fynd inom rapportområdet (rrk *S Lpl*).

N Lpl: 1 ex. Lamburträsk nat.res. 19.6 (Jan Hägg) och 1 ex. Abisko turiststn, Abisko 25.6 (Gustav Nordfors).

(CHRISTER OLSSON)

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Jorduggla *Asio flammeus* hade ett dåligt häckningsår i Sverige 2013.

Jorduggla *Asio flammeus* NT

Mycket få säkerställda häckningar eller starkare häckningsindicer rapporterades från landet som helhet under 2013. Från Göta- och Svealand finns endast en starkare häckningsindikation: 2 ex. som utförde flygceremonier tillsammans över Inlängen, Bl, 6.6 (Thomas Daleke). En häckning vid Stora-van, Stöcke, i Vb är faktiskt den enda rapporterade, säkerställda häckningen 2013 i hela Norrland! Liksom hos lappugglan ett bottenår över hela Norrland, avseende häckningar. Vi hoppas på ett snart trendbrott. Olikt lapp- och hökugglan relativt sett få fynd i södra halvan av landet under 2013.

(CHRISTER OLSSON)

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

P lpm: 1 ex. Reivo nat. res. 5.6 (Heikki Setälä gm Micael Jonsson). Fjärde fyndet i Pi lpm, och det första för Arvidsjaurs kommun. Föregående observation i rapportområdet gjordes 2006.

(FREDRIK FRIBERG)

Blek tornseglare *Apus pallidus* (9/9 – 7/7)

Sk: 1 1K Kullens fyr 26.10, Skäret, Arild 27.10 och Svanshall 1.11 (F) (Alf Petersson, Mårten Müller, Thomas Svanberg m.fl.), 1 1K Yttre Kattvik 29–30.10 samt ytterligare 1 1K 30.10 (F) (Kaj Örjan Svahn, Björn Malmhagen, Johan Stenlund m.fl.), 1 1K+ Tosteberga ängar 1.11 (Roine Strandberg).

FOTO: ULF STÄHLE

Blek tornseglare *Apus pallidus*, Kattviks hamn (Sk) 29–30 oktober 2013.

Öl: 1 1K Ölands södra udde 21.10 (F) (Viktor Eriksson, Juho Könönen, Joakim Granholm m.fl.).

Hl: 1 1K Glommens sten 29.10 (F) (Lars Andersson, Aron Edman m.fl.).

Gstr: 1 1K Eskön 29.10 (F) (Sven H Jansson, Esbjörn Nordlund, Håkan Dimmer m.fl.).

Tillägg 2012:

Sk: 1 1K Kullens fyr 16.10 (Leif Klinteroth).

Under senhösten berördes Nordeuropa av ett tydligt inflöde, vilket gav ett uppträdande som nästan fördubblade antalet tidigare fynd i landet! Uppträdandet var väldigt koncentrerat och samtliga fynd gjordes under perioden 21.10 till 1.11. Av de nordiska länderna stack Sverige ut med hela sju fynd. I

Danmark gjordes två fynd (netfugl.dk), Norge ett fynd (artsobservasjoner.no) medan Finland blev utan fynd (tarsiger.com). Utanför Norden gjordes även ett flertal fynd under samma period i bl.a. Holland och på Brittiska öarna. Observationen från 2012 innebär att den individ som tidigare publicerats från 18.10 sågs på lokalen redan 16.10.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Orientseglare *Apus pacificus* (3/3 – 1/1)

Nrk: 1 2K+ Rysjön, Kvismaren 15.5 (Toni Berglund, Jan Hägg).

Fjärde fyndet av denna asiatiska seglare sedan första fyndet gjordes vid Getterön, Halland 1999. Ti-

FOTO: MAGNUS ULLMAN

Kafferseglare *Apus caffer*, Stenshuvud (Sk) 27 oktober 2013. Första fyndet i Sverige.

digare svenska fynd är alla från juli och augusti, så årets fynd avviker genom att vara ett mer renodlat vårfynd. Intressant är att tio dagar efter det svenska fyndet sågs en orientseglare i Værlose, utanför Köpenhamn (netfugl.dk).

(BJÖRN MALMHAGEN)

Kafferseglare *Apus caffer* (0/0 – 1/1)

Sk: 1 ex. Stenshuvud 27.10 (F) (Hans Larsson m.fl.).

Ny art för landet och en tämligen oväntad sådan! Kafferseglaren är en art som i huvudsak förekommer på den afrikanska kontinenten söder om Sahara. Senaste årtiondena har den dock spridit sig norrut och häckar numera med mindre populationer i

både Marocko och Spanien. Den senaste officiella populationsuppskattningen från Spanien är på 150 par (Spanish Breeding Bird Atlas, 2004), men den har sedan dessa enligt uppgift ökat kraftigt. Fågerna som tillhör den spanska och marockanska populationen är utpräglade flyttfåglar som anländer till sina häckplatser i maj och som sedan lämnar i oktober (BWP). En rimlig gissning är således att det svenska fyndet avser en felnavigerande fågel från denna population på väg mot sin vintervistelse.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Kungsfiskare *Alcedo atthis* **VU**

Kungsfiskarens återhämtning tog ytterligare ett steg

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Kungsfiskaren *Alcedo atthis* har återhämtat sig efter det stränga vintrarna 2009/10 och 2010/11.

under 2013. Säkra häckningar konstaterades i fyra landskap, ett mer än i fjol: Skåne (1), Västergötland (2 par med 4 kullar), Östergötland (30), Dalarna (1). Antalet häckningar i Östergötland har ökat med nästan 50 procent sedan ifjol. Fynden från häckningstid runt om i landet har också ökat något. Men ännu är det en bit kvar till det genomsnittliga antalet häckningar, ca 55–60 konstaterade eller troliga häckningar per år, som gällde under perioden 2002–2008, före de hårda vintrarna 2009/10 och 2010/11. Ångermanland fick 2013 sin första rapporterade kungsfiskare på nio år.

(ERIK PEURELL)

Grön biätare *Merops orientalis* (5/5 – 1/1)

Sk: 1 2K+ Baldringe 25.5 (F) (Lars-Göran Lillvik).

Andra fyndet för Skåne. Tidmässigt passar årets fynd in väl med tidigare fyndbild, där nu fyra fynd är från månadsskiftet maj/juni.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Biätare *Merops apiaster*

Sammanlagt drygt trettio fynd av ca 35 ex., ett någorlunda " normalt " uppträdande. De första sågs 8.5 (Öl och Vb) och den sista 5.8 (Bl).

Sk: Rekordartat uppträdande med elva fynd av 21 ex., som mest 8 ex. Friseboda 19–20.5 (Björn Svärd m.fl.).

Bl: Ett fynd: 1 ex. Gökalv 3–5.8 (Jan Svantesson).

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Biätare *Merops apiaster*, Åhus kärr (Sk) 19 maj 2013.

Sm: Ett fynd, det femte i landskapet: 5 ex. Växjö 2.5 (Thomas Lundqvist).

Öl: 3–4 ex. rörliga på rätt många lokaler i maj–juli.

Gt: Ett fynd: 2 ex. Gotska Sandön 2.6 (Krister Nordin, Mattias Gerdin).

Ög: Två fynd, de sjätte och sjunde för landskapet: 1 ex. Linköping 15.5 (Johan Willner), resp. Häradsskär 19.5 (Olof Hjelm m.fl.).

Srm: Ett fynd: 1 ex. Landsort 3.6 (Bo Holst, Jan Ohlsson, Karl-Erik Sundström).

Vstm: Ett fynd, det fjärde i landskapet: 1 ex. Grängesberg 25.5 (Bertil Rahm).

Vb: Två fynd, de nionde och tionde i landskapet: 1 ex. Holmön 8.5 (Mats Nilsson), resp. T-vägen, Umedeltat 12.7 (Emmanuel Naudot).

Nb: Ett fynd, det sjunde i landskapet: 1 ex. Överkalix 19.5 (gm Razvan Zinica).

(LARS LINDELL)

Härfågel *Upupa epops* RE

Sammanlagt ca 100 fynd (57 i Götaland, 16 i Svealand och 28 i Norrland). 44 fynd gjordes under våren (t.o.m. maj), 13 under sommaren (juni–aug) samt 43 under hösten (sep–nov.). Ett vinterfynd (16.12) rapporterades från Öl (Jonas Johansson). Härfåglar påträffades i hela 24 rapportområden, flest ströfynd i Sk (12), på Öl (12), i Dlr (7) och Jmt (7).

I ö. Sm fanns för andra året en revirhävande få-

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Härfågel *Upupa epops*, Åhus (Sk) 17 april 2013.

gel. På s. Gtl fanns 1 ex. 27.6–10.8 inom ett relativt begränsat område med lämplig häckningsbiotop (Eric Blomgren m.fl.).

(LARS LINDELL)

Gråspett *Picus canus*

Gråspetten har under flera årtionden haft en positiv trend i vårt land, från att under tidigt 1970-tal ha ansetts som ytterst sällsynt, till en uppskattad population på några tusen par 30 år senare. Tveklöst har arten som få andra skogslevande fåglar gynnats av trakthyggesbruket, med dess öppnande av tidigare slutna skogslandskap, där den kunnat finna myror och annat som den förser sig av under

sommarhalvåret; därtill har lämnade hyggesaspar varit dess huvudsakliga bosättningsalternativ. Möjligen har vi nu nått en mättnad av artens potentialer. Skulle det visa sig att annat spelar in för den förmodade minskningen under senare år, bör vi ringa i varningsklockorna, så att den svårstuderade och på häckningsplatserna så vaksamma gråspetten och dess population inte åter hamnar på 1970-talets mycket låga nivåer. Uppgifter i årets rapport från t.ex. Uppland känns dock något lugnande.

Dls: Enstaka individer rapporterades från tre olika lokaler under häckningstid men inga häckningsindicer (rrk Dsl).

Vg: Under perioden 15.4–31.7 finns en observation. Totalt gjordes nio observationer av arten under 2013, som verkar ha rört 2–3 ex. (rrk Vg).

Nrk: 1 ad. hanne Atlasruta 09E5g (Sigfridstorp) 7.7 (Ronnie Lindqvist) och 1 ex. f.d. missionshuset, Arvaby 15.7 (Helny Olsson). Åtta fynd av 11 ex. 1.1–24.2 samt sju fynd av 8 ex. 8.9–2.12.

Srm: 1 ex. Eskilstuna 14.2 (Bengt Andersson), 1 ad. Östersjön N Öllösa, Ånhammar, Gnesta 30.9 (Sven Björnbom) och 1 hona Fiskarhem, Vingåker 19.10 (Ralf Lundmark).

Sthm: En hanne vid Edesnäs gård på Utö som sågs redan i december noterades även 22–26.1 (Micke Karlsson, Mathias Bergström) och en fågel ropade vid Sundby, Upplands-Bro 22.4 (Gunilla Olsson).

Upl: En konstaterad häckning: ett par med två ungar, Kvarnmossen, Hållnäs 23.6 (Anders Haglund, Rickard Flodin m fl). Senast häckning av gråspett säkert konstaterades i Uppland var 2007, även den gången på Hållnäsälvsö. Sammanlagt observerades alltså minst tolv individer på nio lokaler under häckningstid, vilket innebär en positiv trend. Som vanligt är arten koncentrerad till landskapets norra och västra delar. Därutöver har gråspetten konstaterats med cirka 30 individer på ytterligare 25 lokaler utanför häckningstid, fördelade kommunvis: Heby 9, Uppsala 8, Älvkarleby 5, Tierp 3, Enköping 3, Norrtälje 1 och Östhammar 1. Det finns anledning att tro att gråspetten är tillbaka på 2006 års nivå, med 15–20 häckande par i landskapet (rrk Upl).

Vstm: Ingen konstaterad häckning under året. Dock har trettiofyra fynd gjorts under häckningstid (1.4–31.7). Dessa fördelade sig på följande kommuner: Köping (1), Sala (4), Surahammar (1), Lindesberg (2), Nora (2), Norberg (7), Fagersta (7), Skinnskatteberg (6) och Hällefors (4) (rrk Vstm).

Vrm: 3 ex. ungar i bo Trångstad, Arvika 23.6 (Anders Fransson).

(CHRISTER OLSSON)

Gröngöling *Picus viridis*

Det tycks som om gröngölingen snart är borta från de trakter som länge utgjort artens absoluta nordgräns i vårt land; bygderna kring Härnösand.

Mpd: 1 sp. Vikarbodarna, Björköfjärden, Njurunda 28.4 (Jan Högberg), 1 sp. Kolsta, Selånger 8.5 (Jan Lindström), 1 sp. Harv, Attmar 29.5 (Staffan Bergman), 1 ad. Viforsen, Tuna 18.6 (Peter Nilsson, Robert Vermelin), 1 ex. Borgsjöbyn, Borgsjö 5.7 (Jan och Ulla Norlander), 1 1K död Klasviken, Vikarn, Attmar 29.7 (Marianne Brandon), 1 ex. Hörningsholm 17.8 (Leif Johansson, Stefan Morell), 1 ex. Eriks udde, Tynderö 1.10 (Stefan Wikander) och 1 hane Björköviken, Njurunda 24.10 (Carl-Evert Zackrisson, Hans-Erik Persson).

Ång: Endast en observation under året, är i överensstämmelse med den generella trenden; arten sågs avgjort mycket oftare för ett par–tre decennier sedan än vad som är fallet under detta sekel (rrk Ång).

(CHRISTER OLSSON)

Större hackspett *Dendrocopos major*

Vårt att notera detta år var den större invasion öster ifrån som ägde rum under sensommaren och blev särskilt påtagligt i Norrbottens skärgård. Noteras bör särskilt bör de stora antal som noterades på Haparanda Sandskär. Den bästa dagen för arten blev 1.8 då inte mindre än 92 ex. ringmärktes (Bo Slunge och Andreas Livbom) vilket är dagsrekord för alla svenska fågelstationer. Linjeinventering på delar av ön samma dag gav ca 500 ex. (Bo Slunge och Andreas Livbom), vilket omräknat till den totala arealen skulle innebära att cirka 2000 större hackspettar befann sig på ön denna dag. Rrk Norrbotten.

(THOMAS STRID)

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* CR

Under året genomförde ett par en lyckad häckning i Värmland. Paret fick troligen ut tre ungar, varav minst en hane och en hona. Därutöver fanns ett par vid nedre Dalälven, där fåglarna dock inte gick till häckning.

Under sommarhalvåret släpptes totalt 16 ungfåglar ut, varav sju i Värmland och nio vid nedre Dalälven. Samtliga dessa var födda på Nordens Ark, varav en kull innehöll hela fem ungar, vilket är nytt rekord. Utöver ovanstående rapporteras följande individer:

Vrm: Förutom det häckande paret fanns en hona vid flera tillfällen på en annan lokal under våren.

Nedre Dalälven (Uppland och Gästrikland): Vitryggig hackspett finns under året på två olika platser kring nedre Dalälven. Totalt rapporteras minst sju olika individer, samtliga från tidigare års utplanteringar. Åtminstone en bestående parbildning uppstod under året och därutöver rapporteras tre mer eller mindre stationära individer.

Vb: En hona sågs under förmiddagen på Tavastudden, Täftelandet i Västerbotten 18.5 och sträckte sedan, efter flera försök, ut över havet österut morgonen därpå (Emmanuel Naudot, Henrik Ekvall).

(KRISTOFFER STIGHÅLL)

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* NT

Man kan utifrån rapporterna 2013 ana en ganska tydlig sydgräns för den tretåig hackspettens fasta utbredningsområde i vårt land, gående genom Uppland (Enköping), Södermanland, vidare genom Tiveden, Dalsland och Bohuslän.

Gbg: En hane Klippans naturreservat 13.1–28.2 (Bengt Börjesson m.fl.).

FOTO: NICLAS AHLBERG

Tretåig hackspettens *Picoides tridactylus* fasta sydgräns i Sverige följer en linje från Bohuslän till Uppland.

Bob: 1 hane Bredfjället, Uddevalla 5.1 (Lasse Svensson), 1 hane Bastevik, Nord-Koster 9.9 (Olof Kosterberg), 1 hona Bredfjället, Uddevalla 23.9 (Lasse Svensson) och 1 hona Rödberget, Bäckeby, Tjörn 12.10 (Nils-Erik Nilsson).

Dls: Enstaka individer rapporterade från fyra olika lokaler under häckningstid, men inga häckningsindicier (rrk Dsl).

Vg: Under året noterades fem trummande hannar, men inga starkare häckningsindicier än så. Tyngdpunkten ligger som vanligt på Tiveden även om fynden i övrigt är spridda (rrk Vg).

Ög: Inga observationer av tretåig hackspett är gjorda som kan tyda på häckning och det föreligger endast en observation under året av 1 ex. Håleberget, Motala 6.1 (Christer Eriksson).

Srm: En lyckad häckning vid Trehörning, Eskilstuna, resulterande i två ungar 12–21.6 (Leif Carlsson, Lennart Wahlén, Janne Oldebring m.fl.). Därutöver har vi endast fått in enstaka observationer. Övriga fynd: 1 hane Skiren/Kvickenområdet, Eskilstuna 8.3 (Lars-Erik Collin), 1 ad. hane Campingen, Strandstuviken, Nyköping 10.5 (Björn Jönsson), 1 ex. trummande foderplatsen N om G:a rälmålsbanan, Härads skjutfält, Strängnäs 10.6 (Ulf Gustafsson) och 1 hane Nyckelmossen, Eskilstuna 3.10 (Ralf Lundmark).

Shm: 1 hane Tyresta nationalpark 29.1 (Stefan Ettestam), 1 hane Bylsjön, Tyresta 25.2 (Ulf Johansson), 1 hona Trehörningen, Tyresta 26.6 (Håkan Karlsson) och 1 ex. Sturehovsmalmen, Sturehofs slott 8.12 (Per Larsson).

Upl: Två konstaterade häckningar: 1 ex. Vigelsbo, Altuna 31.5 (Göran Hagerfors) samt 1 ex. matande en flygg unge vid Getryggen, Fiby 20.6 (Lars Leonardsson). Fyndet i Altuna är den första konstaterade häckningen i Enköpings kommun. En iakttagelse är särskild värd att nämna: vid Hornbäcken, Toften identifierades 5 ex. 16.3–3.5 (Jelmer Poelstra m.fl.), och förmodligen tre revir i samma område. Utöver detta observerades totalt sett drygt 20 individer under häckningstid. Par observerades dessutom under häckningstid i Lunsen 1.4 (Tomas Kjelsson) och Orsbo, Österlövsta 31.5 (Per Johan Ulfendahl). Trots de positiva häckningsindicierna är det totala antalet observerade individer lägre än tidigare, 33 jämfört med 40 år 2012.

(CHRISTER OLSSON)

Korttålaräka *Calandrella brachydactyla*

Totalt 14 fynd av sammanlagt 15 ex. sågs under året. Detta är ett mycket bra år. Rekordet är på 16 fynd från 2002. Sju fynd gjordes under maj, två fynd i juni och fem fynd under hösten ligger inom artens normala fyndbild. Fyndet i Dalarna är landskapets tredje.

Bl: 1 ex. Utlängan 7–9.6 (Linus Almqvist, Lars-Gunnar Lundquist, Kenny Nordström).

Öl: 1 ex. Ottenby 11.5 (Anders Kling, Tord Andersson). 1 ex. Ölands norra udde 14–16.5 (Robin Isaksson, Stefan Svensson, Britta Svensson). 1 ex. Hahns fd. sjöbod, Ottenby 6–8.11 (Viktor Eriksson, Anders Måhlén).

Gtl: 2 ex. Hoburgen 13.5 (Bimbi Ollberg). 1 ex. Närsholmen 15.5 (Sebbe Nilsson). 1 ex. Hamnudden, Gotska Sandön 1–5.6 (Fredrik Ström, Niclas Ahlberg). 1 ex. Närsholmen 27.9 (Per Smitterberg). 1 ex. Marmorberget, Stora Karlsö 28–29.9 (Åke Anderson).

Upl: 1 ex. Gamla hamnen, Örskär 12.5 (Martin Irestedt, Mikael Malmaeus). 1 ex. Ledskärsområdet 14–16.5 (Stefan Persson, Nils-Olof Jerling, Robert Bünsow, Wilgot Fritzon).

Dlr: 1 ex. Lindängen 23.9–2.10 (Lars Hansson).

Vb: 1 2K+ rast. Ratuträsket, Djäkneboda 25.5 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson). 1 ex. rast. Sörmjölle havsbud, Sörmjölle 25.10 (Eskil Nygren).

(THOMAS STRID)

Berglärka *Eremophila alpestris* **VU**

Inte ett enda fynd 2013 som indikerar häckning; Mittåkläppen i Härjedalen har i många års tid annars varit en fast utpost, så ej 2013. Endast två fynd från hela Norrland 2013! En positiv rapport om ovanligt många ströfynd 2013 från Bohuslän och Södermanland är det vi får glädja oss åt.

Sk: Sammanlagt noterades 76 ex. under året (rrk Sk).

Bl: Sommarfynd: 1 ad. Vambåsa våtmark 9.6 (F) (Fredrik Lennartsson m.fl.). Efter koll med samtliga rrk i Götaland visar det sig vara det första officiella junifyndet för arten i Götaland. Totalt fem noterade ex. under året (rrk Bl).

Sm: Fem fynd av fem ex. (rrk Sm).

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Berglärkor *Eremophila alpestris*, Malmö (Sk) 10 februari 2013.

Öl: Summa 15 ex. inräknades under året, max 3 ex. Ottenby 15.1–13.3 (rrk Öl).

HI: 26 ex. under våren. 42 ex. rast. och 5 ex. sträckande under hösten (rrk HI).

Bob: Totalt 8–9 fynd av 46–51 ex., vilket är klart högre än genomsnittet för den föregående tioårsperioden (median 2003–2012 är 29 ex., rrk Boh). Max 15 ex. Grosshamn, Ramsviklandet, Sotenäs 25.10 (Ulf Lindell, Börje Broström).

Dls: 3 ex. str. SV Rörvik, Vänersborg 6.10 (Ingemar Johansson). Fjortonde fyndet i Dalsland (rrk Dls).

Vg: Totalt 10 ex. under året, vilket återigen ger ett svagt år för rapportområdet. 3 ex. under februari, 1 ex. under oktober och 6 ex. i november (rrk Vg).

Nrk: 1 ex. Husön, Kvismaren 12.1–6.3 (Ove Åkesson, Åke Jalo m.fl.).

Ög: 3 ex. Bravikenvägen, Malmölandet, Norrköping 24.2–1.4 (Fredrick Lindmark, Per Eriksson m.fl.). År ej årlig i landskapet och sågs senast 2010 (rrk Ög).

Srm: Fem fynd av 10 ex. i år. I och med att arten är knappt årlig i rapportområdet, så är detta ett mycket bra resultat (rrk Srm).

Sthm: Totalt har sex fynd av lika många individer inporterats vilket är en bra summa. Två observationer är från våren (rrk Sthlm).

Upl: Under 2013 gjordes fem fynd av fem ex. (rrk Upl).

Dlr: 1 hona Finsta ängar, Hedemora 29.3 (Jan Nordin). Första fyndet sedan 2008 då ett par sågs på Nipfjället (rrk Dlr).

Hls: 1 ex. Stenö 27.10 (Johan Södercrantz m fl).

Tlpm: 1 ex. Tjåktastugan, Kungsleden 4.9 (Keith Larson).

FOTO: BOSSE CARLSSON

Rostgumpsvåla *Cecropis daurica* av någon av de östliga raserna *C. d. daurica* eller *japonicus*, Ottenby (Öl) 16 juni 2013. Notera de tydliga strecken på undersidan.

Tillägg 2012:

Upl: Tre fynd av fyra fåglar föreligger: 2 ex. rastade på Björkholmstippen, Skederid 30.3 (Bill Douhan). Därefter noterades en sydsträckande berglärka vid Björn 22.10 (Ulrik Lötberg) samt en rastande vid Bokobbshälorna, Simpnäs 7.11 (Niklas Hjort).

(CHRISTER OLSSON)

Rostgumpsvåla *Cecropis daurica*

Totalt gjordes åtta fynd under året vilket ligger inom det normala. Samtliga fynd utom ett gjordes mellan den 23 april till den 22 maj vilket faller väl inom artens fyndbild. Ett fynd gjordes i juni på Öland. Denna fågel tillhörde någon av de östliga raserna *daurica* eller *japonicus* och redovisas separat.

Sk: 1 ex. Surfklubben, Klagshamn 22.5 (Bengt Åhgren).

Bl: 1 ex. Utklippan 10.5 (Anders Blomdahl, Henrik Ehrenberg, Ulf Ståhle). 1 ex. str. N Sydudden, Utlängan 18.5 (Lars-Gunnar Lundquist, Aron Edman, Jesper Hansson m.fl.).

Öl: 1 ad. Triberga mosse 23–24.4 (Mats Wallin, Björn Klevemark, Leif Dahlgren m.fl.). 1 ad. str. Hornsudden, Böda 4.5 (Jan Sjöstedt). 1 ex. Albrunna kalkbrott 10–11.5 (Anders Kling, Tord Andersson m.fl.). 1 ad. Ölands södra udde 12.5 (Ola Bondesson, Gunnar Steinholtz, Petter Sundin m.fl.) och samma 1 ad. Grönhögen 13.5 (Bengt-Eric Sjölander, Tobias Ljungquist, Urban Toresson m.fl.).

Gtl: 1 ex. Storsund, Gothen 1.5 (Per Smitterberg). 1 ex. str. N Rivet 20.5 (Kenneth Lidén, Bo Hellberg, Ulf Modin).

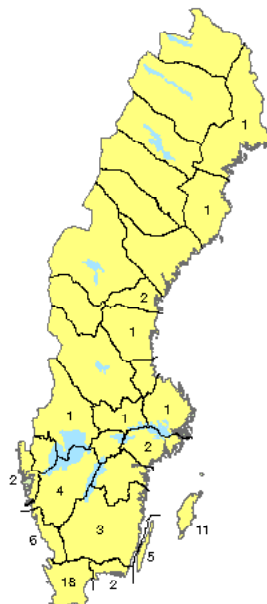
Vb: 1 ex. Brånsjön 12.5 (Birger Risberg, Katarina Stenman, Krister Nordström m.fl.). Sjätte fyndet för Västerbotten och det första dragbara, vilket gladdde många! (THOMAS STRID)

Fynd av rasen:

Hirundo d. daurica/japonicus (0/0 – 1/1)

Öl: 1 2K+ Sibyllas jaktstuga 16.6 (F) (Johan Myhrer m.fl.).

Första fyndet av asiatisk rostgumpsvåla i Sverige och det sjätte i Europa. Årets fynd får dock anses ganska väntat då kunskapen om utseendet och uppträdandet ökat väsentligt på senare år, inte minst genom den informativa artikeln och genomgången av tidigare europeiska fynd i artikeln *Identification of Asian Red-rumped Swallow and the first records for Norway and Britain*, *Birding World* 24:327–341). Kort kan sägas att vår europeiska rostgumpsvåla (rasen *rufula*) ersätts österut av den asiatiska som bl.a. be-

Större piplärkor *Anthus richardi* i Sverige 2013 (hela året).

står av de två morfologiska närstående och långflytande raserna *aurica* och *japonica*. Närmast oss finner vi *aurica* i nordöstra Kazakstan, vilken längre österut ersätts av *japonica* i sydöstra Ryssland och östra Kina. Den asiatiska rostgumpsvalan skiljer sig från den europeiska bl.a. genom en kraftigare streckad kroppsuersida, enfärgad övergump och brutet nackband. En framtida artuppdelning mellan populationerna i Europa och Asien känns inte helt osannolik, då dessa är tydligt geografiskt åtskilda samt att de morfologiska skillnaderna är påtagliga. Årets fynd publiceras som *aurica/japonicus*, då dessa två taxa visar stora likheter.

(BJÖRN MALMHAGEN)

FOTO: KRISTER CARLSSON

Större piplärka *Anthus richardi*, Djurle myr (Sm) 27 april 2013.

Större piplärka *Anthus richardi*

Totalt noterades 61 ex. under året vilket är ett högt antal. Av dessa var två vårfynd, 58 höstfynd och ett vinterfynd. Rekordåret är från 2001 med 81 ex.

Vårfynd:

Sk: 1 ex. Höje ås ängar, Värpinge 1.5 (David Gustavsson, Mattis Madjidian).

Sm: 1 ex. rast. Bottorp 1.5 (Svante Forsberg, Christer Håkansson m.fl.).

Vinterfynd:

Vg: 1 ex. str. N Galterö 3.12 (Jon Hessman).

Fynd i landskap med färre än tio fynd:

Mpd: 1 ex. str. NV Åstholmen 19.9 (Mattias Edman).

1 ex. rast. Stornäsets reservat 20.9 (Ingemar Marklund, Bengt Allberg). Tredje och fjärde fyndet i Mpd.

Nb: 1 1K Rödkallen, Luleå skg. 18.9 (Mårten Müller, Stefan Holmberg). Fjärde fyndet i Nb.

(THOMAS STRID)

Mongolpiplärka *Anthus godlewskii* (14/14 – 1/1)

Vb: 1 1K Tavastudden 1–8.11 (F) (Emanuel Naudot, Niklas Andersson).

Årets fynd passar väl in i den tidsmässiga fyndbild som växt fram genom nu totalt 15 publicerade fynd sedan 1998. Mongolpiplärkan visar dock en relativt spretig geografisk fyndbild och trots bara totalt 15 fynd är den noterad i hela elva av de svenska land-

FOTO: NIKLAS ANDERSSON

Mongolpiplärka *Anthus godlewskii*, Tavastudden (Vb) november 2013.

skapen. Årets fynd innebär att Västerbotten nu ligger i topp med totalt tre fynd.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Fältpiplärka *Anthus campestris* EN

Vid en heltäckande inventering i Skåne påträffades 21 häckande par och ytterligare 12 sjungande hannar, dvs. totalt 33 revir (Patrik Olofsson). Detta kan jämföras med 25 häckande par och ytterligare 17 sjungande hannar 2008. Då fanns fortfarande sex revir i Halland, dvs. totalt 48 revir i landet. Under 2013 var fältpiplärkorna koncentrerade till den skånska ostkusten från Åhus i norr till Vik i söder. Inga fåglar påträffades däremot i Vombsänkan

respektive vid skånska sydkusten, platser som var-dera hyste tre revir 2008.

Det ser tyvärr ut som att vi är på väg att förlora fältpiplärkan som svensk häckfågel. Utvecklingen går utför även om arten verkar hålla ställningarna ganska väl i kärnområdet i östra Skåne. I Halland gjordes det sista fyndet som tydde på häckning 2011. Utanför Skåne gjordes endast fyra fynd under året:

Bl: 1 ex. Utlängan 26.5 (Lars-Gunnar Lundquist).

Sm: 1 ex. Mörlundaslätten 7.9 (Christer Håkansson, Bill Andersson).

Öl: 1 ex. Kapelludden 5–8.5 (Tobias Berger, Jan Sjöstedt, Ingvar Jansson m.fl.).

Hl: 1 ex. str. N Påarp 19.5 (Anders Wirdheim).

(ANDERS WIRDHEIM)

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Fältpiplärka *Anthus campestris*, Horna grushåla (Sk) 7 juli 2013. Arten är nu begränsad till östra Skåne.

Sibirisk pipplärka *Anthus hodgsoni* (43/43 – 6/6)

Sk: 1 2K+ Hörteskogen 1.5 (F) (Ronny Malm).

Öl: 1 1K+ Råbäcksdungen 14.10 (F) (Bengt Larsson, Magnus Hellström).

Hl: 1 1K+ ringm. Nidingen 18–21.9 (F) (Johan Frölinghaus, Uno Unger m.fl.).

Vb: 1 1K+ ringm. Stora Fjäderägg 10.9 (F) (Håkan Rune).

Nb: 1 1K+ Rödkallen 20–22.9 samt ytterligare 1 1K+ 21.9 (F) (Mårten Müller, Stefan Holmberg, Lars Sandberg m.fl.).

Ny art för Halland och faktiskt det första fyndet längs svenska västkusten om man bortser från ett fynd i Falsterbo. Intressant att notera är även vår-

fyndet – det finns nu totalt fyra vårfynd publicerade, var av tre av dessa har upptäckts antingen 1.5 eller 2.5!

(BJÖRN MALMHAGEN)

Rödstrupig pipplärka *Anthus cervinus* VU

Två konstaterade häckningar och en trolig häckning i norra Lappland bör betraktas som tämligen normalt. Under senare år har det kunnat skönjas en vikande trend i höstuppträdandet, men hösten 2013 kom att, åtminstone tillfälligt, ändra på det. Bara i Skåne sågs >500 rödstrupiga och flera dagar sträckte runt 15 ex. över Falsterbo i mitten av september vilket faktiskt nästan motsvarar en hel höst-

FOTO: BENGT LARSSON

Sibirisk pipplärka *Anthus hodgsoni*, Råbäcksdungen (Öl) 14 oktober 2013.

summa vid Nabben på senare år. Flera andra rrk vittnar glädjande nog också om ett kraftigt uppträdande (bl.a. Öland, Bohuslän och Östergötland)

Hjd: 1 ex. Ljungdalen 1.6 (Björn Klevemark). 1 ex. Storsjö 8.6 (Fredrik Lysell). Åttonde och nionde fyndet i Härjedalen som bedöms som sena flyttare.

Lu lpm: 1 ex. Läddejäkkådeltat, Padjelanta NP 30.6 (Sonja Kuoljok).

T lpm: En häckning Stordalens nat. res. 4.6–11.7 (Lars Lundquist m.fl.). En häckning Omatjohka, Råstojaure 2–7.7 (Fredrik Åstrand).

(KRISTOFFER NILSSON)

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

Hjd: 1 ex. Ljungdalen 22.4 (Emil Moén). 1 ex. Storsjö 29.7 (Bert-Ivan Mattsson, Marlene Åslund). Fjärde och femte fyndet i *Hjd*, varav det ena under häckningstid.
Jmt: 2 2K+ rast. Frösöbron, Östersund 9–11.4 (Kjell Nilsson, Christer Pålsson, Ulla Henriksson m.fl.). Jämtlands tionde fynd.

(FREDRIK FRIBERG)

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Totalt 31 ex. har setts under året. All fynd i Göta-land under omständigheter som bör bedömas som övervintrande fåglar. Årets fynd ligger kvar på den lägre nivå vi haft efter toppåren kring sekelskiftet med rekordåret 2003 då hela 180 fåglar sågs.

Sk: I början av året sågs totalt 9 ex: 5 ex. rast. Glimminge plantering – Vasalheden – Ranarpsstrand 2.1–2.4 (David Armini, Mats Ljunggren, Henrik Johansson m.fl.), 3 ex. Pårps mal – Burensvik – Rammsjöstrand 5.1–5.3 (Mikael Olofsson, Phil Benstead, Paul Tufvesson) och 1 ex. Vistorps hamn – Grytskären 10.2–17.3 (Jonas Holgersson, Håkan Johansson m.fl.). Sista för våren blev av en långstannande individ vid Glimminge plantering så sent som 2.4 då fågeln hade börjat rugga till sommar-dräkt (Richard Ek, Anders Jönsson, Björn Löfman). Under hösten gjordes 5 fynd av 5 ex.: 1 ex. Pårps mal, Torekov 30.10–7.11 (Phil Benstead), 1 ex. rast. Lerhamn 7.11 (Peder Winding), 1 ex. rast. Glimminge plantering, Mäsinge Strand 2.12 (Björn Malmhagen, Bengt Andersson, Thomas Svanberg m.fl.), 1 ex. Segeltorpsstrand, Ängelsbäcksstrand 17.12 (Sven Gustafsson, André Ahlberg) och 1 ex. Dagshög 17.12 (Sven Gustafsson, André Ahlberg). Med tanke på det koncentrerade uppträdandet och på delvis samma lokaler som föregående vinter kan man anta att några av individerna är återvändare. Endast ett av årets fynd gjordes utanför Bjärehalvön, på närbelägna Kullahalvön.

Bl: 1 ex. Utlängan 17–25.1 (Lars-Gunnar Lundquist).

Öl: 1 ex. Ölands norra udde 27–29.1 (Tobias Berger, Håkan Alm, Göran Andersson m.fl.). 1 ex. Stenåsabadet 31.10 (Ulf Gustafsson), 4–5.11 (Jeff Price, Elaine Price, Magnus Hellström, Mats Wallin m.fl.). 1 ex. Ölands södra udde, Ottenby 7–10.11 (Viktor Eriksson, Christopher Magnusson, Joakim Granholm m.fl.).

Hl: 1 ex. Ringhals udde 1–2.1 (David Armini, Olof Armini, Anders Nothagen). 2 ex. Årnäsuddens nat.res. 1.1–15.3 (Reino Andersson, Andreas Tranderyd). 1 ex. 5:e vik, Getterön 27–31.1 (Mattias Nilsson). 1 ex. Södra Näs, Träslöv 11.2 (Berndt Lindberg, Reino Andersson). 1 ex. Morups Tänge 19.2 (Harald Ris). 1 ex. 5:e vik, Getterön 24.3–18.4 (Mattias Nilsson). 2 ex. Årnäsuddens nat.res. 10–17.11 (Reino Andersson). 1 ex. rast. Rödsjär, Träslöv 17.11 (Mikael Nord). 1 ex. 6:e vik, Getterön 14.12 (Reino Andersson, Anette Andersson).

Vg: 1 ex. Askimsviken 21.2–6.3 (Uno Unger m.fl.). 1 ex. Galterö 6.3 (Olof Persson m.fl.).

(THOMAS STRID)

Gulärla *Motacilla flava*

Fynd av rasen:

Motacilla f. flavissima/lutea (108/110 – 4/4)

Sk: 1 2K+ hanne Nabben 5.5 (F) (Hans-Åke Gustavsson, Tommy Holmgren).

Gil: 1 2K+ hanne Rivet 20.5 (Ulf Modin, Kenneth Lidén, Bo Hellberg).

Hl: 1 2K+ hanne Getteröns naturreservat 1.5 (F) (Manne Johnson, Jan Ristner).

Nrk: 1 2K+ hanne Almbyängen, Oset 2–3.5 (F) (Johan Åhlén).

Normalt uppträdande inom ramen för befintlig fyndbild.

FOTO: JOHN LARSEN

Gulärla av rasen *Motacilla flava feldegg*, Ölands södra udde (Öl) 27 maj 2013.

Fynd av rasen:

Motacilla f. feldegg (8/8 – 1/1)

Öl: 1 2K hanne ringm. Ölands södra udde 19.5–3.6 (F) (Christoffer Magnusson, Ottenby fågelstation m.fl.).

Tillägg 2000:

Öl: 1 2K+ hanne Risinge hamn 1.7 (Anders Adolffson).

Årets fynd passar väl in i den än så länge rätt begränsade fyndbild som finns. Fyndet från 2000 avser ett nytt publicerat sistadatum av en fågel som upptäcktes på lokalen i slutet av april.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Citronärla *Motacilla citreola*

Totalt gjordes 31 fynd under året varav Sveriges först rena häckning. Häckningen skedde i Sörmland vid Tullgarnsnäs och fick minst tre ungar. Dessutom skedde även en samhäckning med sydlig gulärla i Värmland. Årets fynd fördelar sig med 26 värfynd (inklusive häckningarna) och fem fynd under höststräcket. Tredje fyndet för Östergötland, sjätte för Närke, tredje fyndet i Ångermanland och fjärde fyndet i Dalarna.

Sk: Vår: 1 hane Hittarps rev, Hittarp Helsingborg 7.5 (Thomas Svanberg), 1 2K hona Kullens fyr, Kullaberg 9.5 (Thomas Svanberg m.fl.), 1 2K+ hane Gislövshammar 12.5 (Jesper Segergren, Richard Ek), 1 2K+ hane

FOTO: NICLAS AHLBERG

Citronärla *Motacilla citreola*, Tullgarnsnäs (Srm) 6 maj 2013.

Rönnen, Norra Häljaröd 13.5 (Håkan Johansson m.fl.), 1 hane Smygedungen, Smygehuk 15.5 (Mattias Ullman) och 1 2K hane Vattenmöllan 20.5 (Ulf Stähle). Höst: 1 1K Sandön, Utvälinge 18.8 (Johan Stenlund m.fl.) 1 1K Världens ände, Ystad 26–27.10 (Per Thulin m.fl.).

Bl: 1 2K hona Utklippan 8.5 (Anders Blomdahl, Mats Waern, Ulf Stähle m.fl.). 1 hona Utlängan 10.5 (Anders Eriksson, Tommy Lindell). 1 hona Utklippan 3.6 (Olof Persson, Per Österman, Mårten Svensson m.fl.). 1 2K+ Utlängan 16.8 (Lars-Gunnar Lundquist).

Öl: 1 2K hane Stenåsabadet 30.4 (Jan Hägg m.fl.). 1 2K hane Beijershamn 9–10.5 (Kristoffer Lager, Martin Lind, Erik Sjögren m.fl.). 1 2K+ hane Ölands norra udde 10.5 (Tobias Berger, Olle Berger, Svante Martins-

son m.fl.). 1 hane Bredsätra 12.5 (Jakob Thureson). 1 hane Övra Bägby, Gärdslösa 17.5 (Solveig Engarås, Allan Granfors).

Sm: 1 hane Kalmar dämme 17.5 (Peter Sieurin).

Hl: 1 1K Galtabäck 29.8–2.9 (Stefan Göransson m.fl.).

Ög: 12k hane rastade vid Beteby, Svenskundsviken 11.5 (Jesper Haglund m.fl.).

Nrk: 1 2K hane Kvismaren 20.4–15.6 (Stig Linderum, Håkan Svensson, Birgitta Dawidsson m.fl.).

Srm: Året bjöd på den första häckningen för Sverige där båda föräldrarna tillhörde citronärla. Vid Tullgarnsnäs upptäcktes hannen 5.5 av Petter Kylefors och honan två dagar senare. Paret fick ut minst tre ungar men det ter sig som att endast en lyckades överleva. Observationer av paret löper fram till 17.7. Förutom häckningen: 1 ad. hane Stora Kungsladugården, Svanviken, Nyköping 18.4 (Jonny Werdin). 1 hane Åleby våtmark, Strängnäs 21.4 (Erik Widuss). 1 2K+ hona Ekeby våtmark, Eskilstuna 1.5 (Viktor Eriksson, Ronny Nilsson, Jonas Jörnemark m.fl.).

Upl: 1 hona Hemmesta sjöäng, Värmdö 7.5 (Måns Grundsten). 1 2K hane Plattformen, Årike Fyris 16–24.5, 7–8, 14 och 18–20.6 (Anders Norberg, Christina Ask, Jocke Ekström mfl). 1 ex. Svenska Högarna 17.9 (Helge Röttorp, Bill Douhan).

Vrm: 1 ex. hona Hynboholm, pumphuset, Södra Hyn 21.5–16.6 (Dan Mangsbo m.fl.). Häckade tillsammans med en hane av sydlig gulärla. Båda föräldrarna sågs mata ungar i en tuva i betesmarken 11–15 juni. Honan sågs på fm den 16 juni, men då matade hon inte. Boet blev sannolikt plundrat av kråkor som vid flera tillfällen setts nära boet.

Ång: 1 hane Aspby, Torsåkers s:n 10–11.5 (Bente Olsen, Anna Peman).

Dlr: 1 ad. hane Lindänget, Orsa 30.4 [F] (Lars Hansson, Magnus Strömberg, Jenny Strömberg).

(THOMAS STRID)

Forsärla *Motacilla cinerea*

Forsärlor fortsätter att rapporteras från hela landet, med en tydlig tyngdpunkt för södra Sverige. Ser man till rapporterna från de olika landskapen, varierar beståndet från stabilt till vikande. De rrk som rapporterar en minskning antar att det handlar om att arten har tagit stryk av de kalla vintrarna som vi har haft, vilket förefaller rimligt. I Norrlands kustland verkar forsärlan ha klarat sig bättre än vad den har gjort i Norrlands inland. Rrk Öland rapporterar fler fynd än någon gång tidigare. Här redovisas i första hand häckningar samt häckningar och övriga fynd under häckningstid från Norrland.

Upl: Från Uppland finns fem konstaterade häckningar samt ytterligare fem troliga häckningar. Rrk Uppland har noterat en kraftig minskning av antalet häckningar, något som möjligen beror på de stränga vintrarna under senare år.

Vstm: 63 häckningar eller troliga häckningar, vilket är i paritet med föregående år.

Dlr: 16 häckningar samt 14 troliga häckningar, vilket är något högre än under 2012.

Hls: Sju konstaterade häckningar och 15 troliga tyder på en vikande trend.

Mpd: 17 fynd under häckningstid, något som inte motsvarar det verkliga antalet häckningar i landskapet (Rrk Medelpad).

Ång: Rapporterad från 17 lokaler under häckningstid. Således ligger fyndbilden på samma nivå som de senaste åren.

Vb: 1 ad. hanne Umåkers travbana, Umedeltat 7.9 (Andreas Garpebring), 1 1K Lövöbådan, 8.9 (Thomas Sundström), 1 honf. Fällbäcken, Boviken 19.9 (Urban Lundström) och 1 ex. Blågrundet, Sörmjöle 10.10 (Christer Olsson). En relativt normal fyndbild av försärla i Västerbotten, med fyra fynd av lika många individer.

Nb: 1 ex. Gammelstadsvikens nat.res. 29.5 (Peter Nason). 1 ex. Piteå 12.7 (Lennart Andersson, Håkan Carlestam, Torbjörn Jansson).

Hjd: Precis som under 2012 konstaterades en häckning vid Kvarnströmmen, Funäsdalen 2.6–3.7 (Ulf Linnell, Yngve Meijer, Leif Ekblom m.fl.). Dessutom ytterligare sju fynd av nio fåglar, vilket är i nivå med de senaste åren.

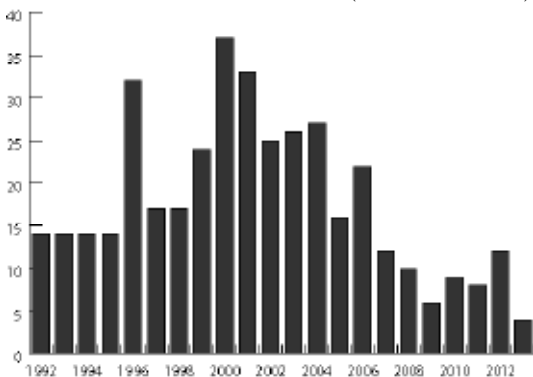
Jmt: En konstaterad häckning och sex observationer vid troliga häckningslokaler under häckningstid. Därutöver endast tre ströobservationer – kräftgången tycks fortsätta för arten.

Ås lpm: 1 1K Klimpfjälldeltat, Klimpfjäll, Vilhelmina k:n, Ås lpm 16.7 2013 (Lennart Andersson, Torbjörn Jansson m fl).

Ly lpm: 2 i par Ruttjebäcken, Rönäs, 25.6 (Eskil Friberg, Lisa Haldén m fl), 1 2K+ Ahasjön, Hemavan 8.7 (Albin Enetjärn), 1 Tjulträsk fågelstation POST-LUVRE, Sorsele k:n 14.7, 1 1K Stensele, 25.7 (Thomas Johansson), 1 ex. Ruttjebäcken, Rönäs 2.8 (Albin Enetjärn, Isac Enetjärn), 2 1K Nordgrenmyran, Grena, Pauträsk 4.8 (Urban Grenmyr).

Lu lpm: 1 hanne Ritsem 28.5 (Kjell Wägberg). Ännu ett mycket magert år för försärlan. Tendensen har hållit i sig sedan 2010.

(MAGNUS STRÖMBERG)

Rapporterade "engelska sädesärlor" *Motacilla alba yarrellii* i Sverige 1990–2013.

Sädesärla *Motacilla alba*

Fynd av rasen:

Motacilla a. yarrellii "Engelsk sädesärla"

Endast fyra fynd gjordes detta år alla under våren. Om detta visar en reell nedgång eller en större kunskap att skilja rena engelska sädesärlor från hybrider är svårt att avgöra. Det är hur som helst stor skillnad jämfört med år 2000, då hela 37 fynd rapporterades.

Sk: 1 ad. hanne rast. Saxåns mynning, Lundåkrabukten 7.5 (Jens Basse). Majfynd är inte direkt vanliga i landskapet då majoriteten av observationerna normalt görs redan i månadsskiftet mars/april.

Öl: 1 hanne Ölands södra udde, Ottenby 10–23.5 (Lot-

FOTO: KRISTER CARLSSON

Sädesärla av rasen *Motacilla alba yarrellii* "engelsk sädesärla", Ottenby (Öl) 19 maj 2013.

ta Berg, Hanna Berg, Per Österman, Ragnar Lagerkvist, Dag Lanerfeldt m.fl.).

Hl: 1 ad. hanne Klarningen, Östra Karup 3.4 (Phil Bensead, Mikael Olofsson m.fl.).

Bob: 1 ad. hanne Bastevik, Nord-Koster, Strömstad 20.4 (Olof Kosterberg).

(THOMAS STRID)

Sidensvans *Bombicilla garrulus*

Häckningar och intressanta sommarfynd:

Nrk: Noterbart är två sommarfynd: 1 hanne Uvakullarna 30.6 (Nils-Erik Ström) samt 1 ex. Huvud, Olshammar 3.7 (Nils-Erik Ström).

Vrm: Ett fynd under häckningstid: 1 sj. Rokkmakk, Ängenleden, Gräsmarksområdet 21.5 (Marita Persson).

Ovanligt långt söderut, då nästan alla tidigare fynd under häckningstid har gjorts i de allra nordligaste delarna av Torsby k:n.

Dlr: En häckning konstaterades så långt söderut som vid Korpjället, Malung-Sälen alldeles på gränsen till Vansbro kommun (Jan Pettersson gnm rnk Dalarna). I juli noterades följande fåglar i lämplig häckningsbiotop. 1 par. Glitjärnen, Särnaheden, Älvdalen 18.7 (Andreas Sandberg). 1 par Fageråsen, Gopshus, Mora 21.7 (Ralf Lundmark). 1 par Spångkojan, Idre, Älvdalen 23.7 (Andreas Sandberg) samt 2 ex. Storkölen, Drevdagen, Idre, Älvdalen 24.7 (Isak Vahlström).

Hls: Två fynd med häckningskriterier, var av ett gällande parning. De flesta fynd, liksom dessa, görs i nordväst. Man kan undra hur stor mörkertalet är med tanke på de fåtalet skådare som rör sig i dessa trakter.

Mpd: Fynd under häckningstid och i lämplig häckbiotop: 1 par Storstensmyran, Holm 26.5 (Per Heltunen). 1 par Ropnäs, Stor-Skälsjön, Liden 9.6 (Fredie Wibron). 2 ex. Vialampjärnen, Liden 21.7 (Staffan Bergman).

Äng: Inga säkra eller troliga häckningar rapporterades under året. Sommarfynden gjordes i den norra halvan av landskapet.

Nb: Inte en enda säker häckning rapporterades under 2013. Arten är iakttagen med angivet häckningskriterium på 20 olika lokaler, vilket är färre fynd under häckningstid än normalt. Uppträdandet av sidensvans under hösten och förvintern var relativt magert p.g.a. den dåliga rönnbärstillgången.

Jmt: Troliga eller sannolika häckningar rapporterades från ett tiotal lokaler.

Hjd: 2 ex. Storsjö 13.6 (Christer Olsson). 1 ex. Torkilstöten 25.6 (Birger Stenseke, Mattias Lindberg, Fredrik Åstrand). 1 ex. Storsjödeltat 1.7 (John Kvarnbäck).

N Lpl: Som vanligt många observationer under häckningstid, men det slarvas troligen en del med att ange häckningskriterium. Kriterium är angivet för totalt 34 fynd (85 individer) i de tre nordligaste lappmarkerna (P lpm 6, Lu lpm 20, T lpm 8). Tre av dessa fynd avser säkra häckningar. Hur många par som häckar i området är utifrån denna rapportering omöjligt att säga.

Höstens inflöde av sidensvans gick obemärkt förbi, bortsett från längs kusten under några få dagar i början av oktober. Den låga tillgången på rönnbär var förmodligen orsaken till att sidensvansarna snabbt fortsatte söderut.

Vb: 2 992 str. SV Sönnestgrundet 2.10 (Micael Jonsson), 1 000 ex. Hörnefors 5.10 (Micael Jonsson), 1 526 str. SV Sönnestgrundet 6.10 (Birger Risberg m.fl.), 740 str. SV Norrmjöle fiskehamn 6.10 (Christer Olsson) och 720 str. SV Sönnestgrundet 7.10 (Ralf Norberg).

(THOMAS STRID)

Svartstrupig järnsparv *Prunella atrogularis*

(3/3 – 2/2)

Öl: 1 1K+ Stenåsabadet 9–10.11 (F) (Robert Lager, Mats Wallin m.fl.).

Vrm: 1 1K+ Klaråsen 10–12.11 (F) (Jan Håkansson m.fl.).

Årets två fynd är faktiskt de första i november (tidigare har två fynd gjorts i oktober och ett i juni), vilket dock stämmer väl med den finska fyndbilden där totalt fem av nio fynd är från november och december (tarsiger.com). Notera att arten inte påträffats på Brittiska öarna (BOU's Records Committee, BOURC).

(BJÖRN MALMHAGEN)

FOTO: LINDA ÅSTRÖM HALVORSEN

Svartstrupig järnsparv *Prunella atrogularis*, Klaråsen (Vrm) 10–12 november 2013.

Näktergal *Luscinia luscinia*

P lpm: 1 sj. Storholmen, Järvträsk 29.5–7.6 (Stefan Holmberg, Lennart Wigenstam m.fl.). Andra fyndet i P lpm.

Det första gjordes i Sandforsdammen i juni 1985.

(FREDRIK FRIBERG)

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos*

(67/67 – 3/3)

Sk: 1 sj. Hylkan, Brantevik, Simrishamn 21.4 (B) (Mikael Olofsson, Aron Edman, Gustav Eriksson, Michael Tholin).

Bl: 1 2K+ ringm. Utklippan 22.5 (F) (Karl-Johan Bondeson, Peter Keil, Conny Philipsson, Peter Strandvik).

Öl: 1 sj. Södra lundspetsen, Ottenby 19–20.6 (B) (Kent Jönsson m.fl.).

Normalt uppträdande inom ramen för befintlig fyndbild, dock ska noteras att skånefyndet tillhör ett av de tidigaste fynden någonsin – bara slagen av ett fynd från Nidingen, Halland, 19.4 1983.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Tajgablåstjärt *Tarsiger cyanurus* (81/81 – 11/11)

Sk: 1 1K hanne ringm. Falsterbo fyr 16.10 (F) (Falsterbo fågelstation, Stephen Menzie, Marcel Gil Velasco m.fl.).

Upl: 1 honf. Horssten 18.9 (Anders Haglund).

Vb: 1 1K ringm. Stora Fjäderägg 18.9 (F) (Stefan Delin m.fl.), 1 1K ringm. Stora Fjäderägg 20–22.9 (F) (Stefan Delin, Pontus Dejenfelt, Jan Lindström m.fl.), 1 1K ringm. Stora Fjäderägg 25–26.9 (F) (Jan Lindström, Pontus Dejenfelt m.fl.).

Nb: 1 3K+ hanne Svanahuvudet nat.res. 5.6–23.7 (F) (Mats Bergquist, Ingemar Gard, Joakim Groph m.fl.), 1 honf. Rödkallen 9.9 (F) (Mårten Müller, Andreas Livbom m.fl.), 1 1K ringm. Haparanda Sandskår 10.9 (F) (Peter Keil, Bertil Schelander, Peter Strandvik), 1 1K Rödkallen 18.9 (F) (Mårten Müller, Stefan Holmberg m.fl.), 1 honf. Rödkallen 29.9 (F) (Martin Widén, Stefan Sundin, Sven-Erik Sundberg m.fl.).

T lpm: 1 honf. Kuttainen 5.9 (Mats Bergquist).

Ser vi tillbaka de senaste fem åren har vi en ganska stabil fyndbild. Intressant att notera är då hur den finska populationen utvecklats under samma period, vilket finns redovisat i *The Red-flanked Bluetail in Europe: range expansion and population trends, British Birds* 2014:561–566. Kort kan sägas att antalet revir i Finland de senaste fem åren varierat ganska mycket till antal med toppnotering 2012 på 584 st. och bottennotering 2011 på 151 st. Trenden är dock en tydlig ökning och populationen beräknas öka med ca 40 procent varje år. Noteras bör att vi i Sverige dock fortsatt berörs företrädesvis av sträckande fåglar från den finska populationen under hösten längs den svenska ostkusten. Vår- och sommarfynden är fortsatt sällsynta med bara något enstaka vart år. Notera att årets fynd vid Svanahuvudet, Norrbotten, med största sannolikhet är en återvändande hanne som hävdade revir här under 2012.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Fynd N om Boh–Vg–Srm

Möjligen generellt något svagare uppträdande 2013 jämfört med 2012. Men fler fynd noterades i Dalsland och Närke.

Dls: Två fynd i början av maj. De första fynden i Dalsland sedan 2010, då också två fynd gjordes.

Nrk: Den positiva trenden från 2013 stärktes under 2014 med fyra konstaterade häckningar och ytterligare några observationer under juni.

Upl: Tre häckningar. (Tre häckningar 2012). Arten noterades i Uppland under perioden 17.4–27.10. Fynden är av normal eller möjligen något mindre omfattning än tidigare år.

Vstm: 7 häckningar konstaterade. (12 häckningar 2012).

Vrm: Överlag färre rapporter än föregående år. Inga konstaterade häckningar. (Tre häckningar och tre revir 2012).

Dlr: En häckning (2 häckningar 2012).

Gstr: Två–tre revir, inga häckningar. (En säker och två trol. häckningar. 2012)

Nordliga fynd :

Hls: Fyra rapporterade fynd, dock inget fynd med någon form av häckningsindicer. 1 hona Bålsön, Hudiksvall k:n, 12.5 (Peter Engström). 1 ad. hanne Skatrevet, Söderhamn k:n, 13.5 (Stefan Persson). 1 ex. Lokstallarna, Hudiksvall C 18.5 2013 (Owe Nygren). 1 ad. hanne Kvarnåkers/Hällbo, Bollnäs k:n, 14.8 (Carl-Johan Mannheim)

Mpd: Ett fynd, liksom både 2012 och 2011. 1 1K Hörningsholm 16.8 (Kåge Lindström).

Äng: Tre fynd är ett för landskapet normalt uppträdande. Alla tre upptäckta ute i kustbandet under artens flyttningstid. Inga observationer som tyder på häckning. 1 hanne Rävsn, Nordingrå s:n, 3.5 (Anders Gard). 1 honf. Järnasklubb, Järnashalvön, Nordmaling s:n, 9.5 (Pekka Bader, Björn Gustafsson) 1 2K+ hanne Tjärskär, Furuholmen, södra Härnön, 29.9 (Björn Gustafsson).

Vb: Årets tre fynd av tre individer är en relativt normal siffra för landskapet, sett över de senaste 15 åren, men novemberfynd är inte vanliga! 1 2K+ honf. Holmögdad 12.5 (Joakim Lessmann, Lars Edenius, Niklas Andersson m.fl.), 1 honf. Holmö by 17.5 (Christer Olsson, Gustaf Egnell) 1 ex. Grundskatan, Bjuröklubb 1–2.11 (Mattias Laisfeldt, Urban Lundström).

Nb: Inga fynd. (Två fynd 2012)

Hjd: Två fynd. (Inga fynd 2012, fem fynd 2011). 1 honf. Storsjö fiskecamp, Storsjödeltat 14.5 (Jörgen Fritzon, Eva Moén, Alexandra Dahlström m.fl.). 2 ex. Orrmo, Orrmosjön, Lillhärda 18.6 (Bert-Ivan Mattsson).

Jmt: Ett fynd. (Två fynd 2012). 1 ex. spel/sång Östersund 16.6 (Ulf Svensson).

Lu lpm: Ett fynd. 1 2K hanne Jokkmokk 13.5 (Sonja Kuljok). Femte fyndet i Lu lpm. I de tre nordligaste lappmarkerna har totalt tolv fynd gjorts genom tiderna.

Vinterfynd: *Sk*: 19 (23 ex.), *Bl*: 3. (3ex.), *Sm*: 1, *Öl*: 3, *Boh*: 1 och *Srm*: 1

De svarta rödstjärtarna i Blekinge utmärkte sig på flera sätt, bla notering av ansamlingar av fåglar. 17ex. Utlängan 13.10. 19 ex. Hanö 14.10. (André Julinder, Christian Persson). 19 ex. är den största ansamlingen av svarta rödstjärtar, som finns noterade i *Svalan*.

(PETER STRANDVIK)

Fynd av rasen:

Phoenicurus o. ochruros/semirufus/phoenicuroides/rufiventris (10/10 – 1/1)

Bl: 1 1K hanne Uttorp 18.11 (F) (Jonas Persson).

Tillägg 2011:

Öl: 1 1K hanne Kungsstenarna, Ottenby 24–29.11 (F) (Magnus Hellström m.fl.).

Samtliga publicerade fynd av svarta rödstjärtar som bedömts tillhöra någon av de rödbukiga asiatiska raserna är gjorda i tidsspannet 15.10–29.11 (med undantag för den övervintrande fågeln i Rålehamn i Skåne 2012). Rk:s rasgruppsbedömning stöds av en relativt koncentrerad fyndbild där även en svensk

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*, hanne, Åhus (Sk) 17 april 2013.

och en brittisk fågel, via DNA-analys, matchat referensfåglar från Kina och Ryssland (området mot gränsen till nordvästra Mongoliet). Det ligger således närmast till hands att de svenska fynden avser fåglar från *phoenicuroides*-rasgruppen (raserna *phoenicuroides* och *rufiventris*).

(BJÖRN MALMHAGEN)

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

Totalt noterades 51 ex. detta år. Av dessa noterades en under vintern, 42 under våren, sex under hösten samt ett häckande par. Häckningen skedde i Skåne av ett par som fick ut två kullar. Årets resultat är en positiv trend efter förra årets betydligt sämre år

med endast 34 ex. noterade. Fjärde fyndet för Västerbotten. Sammanfattning per landskap av samtliga fynd:

Sk: Vinterfynd: Den 2K hanne som hittades i början av december 2012 fanns kvar vid Trelleborgs småbåtshamn till 21.1 (Henrik Waldenström m.fl.).

Totalt gjordes 17 fynd av 21 ex. under april. I maj gjordes 2 fynd av 2 ex. I juni sågs 1 ex. Utöver ovan nämnda fynd hittades 1 par vid Skanörs f.d. soptipp som var kvar ända fram till mitten av oktober. Paret genomförde två häckningar (Björn Malmhagen m.fl.). Två 1K sågs 7–25.6 vilka bedöms tillhöra den första häckningen och 1 1K sågs 31.8–25.9 vilken bedöms höra till den andra häckningen. Hannen i paret sågs redan den 13–14.4 på Ljungen. Sedan dröjde det alltså fram till 9.5 innan

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*, hanne med utflugen unge, Skanör (Sk) 31 augusti 2013.

fågeln sågs igen, då med en hona vid sin sida. Hannen har kunnat följas eftersom den bär färgringar. Den ringmärktes som bounge vid Skjutfälter (Lv4) 2011 och sågs förra året under en längre tid på Ljungen. Under hösten sågs 4 ex. förutom det häckande paret.

Bl: 1 hona Utlängan 16.4 (Lars-Gunnar Lundquist).

1 hanne Björkhaga, Hasslö 17.4 (Jonas Persson).

Öl: Vår 8 ex, Höst 2 ex.

Hl: 1 2K+ hanne Glommen – Digesgård naturreservat, Morup 5.5 (Daniel Lindén, Marita Nicklasson). 1 hanne Utteros, Tvååker 19–20.5 (Torbjörn Vik).

Vg: 1 hanne Balltorps våtmark, Mölndal 18.4 (Ivar Ivarsson m.fl.).

Bob: 1 hanne Grosshamn, Ramsvikslandet, Soteås 20.4 (Lars Sölsnaes). 1 2K+ hanne Torslandaviken, Hisingen 25–27.4 (Christer Fält m.fl.).

Srm: 1 hanne Nederbygärdet, Utö 9.5 (Mathias Bergström, Jonas Nordin, Petter Simonsson, Sebbe Nilsson).
Upl: 1 hona Salsta slott, Lena 15–18.5.
Vb: 1 2K+ hanne Storavan, Stöcke, Umedeltat 25.4 (Erik Sundling, Anna Sundelin, Agnes Eriksson m.fl.).

(THOMAS STRID)

Vitgumpad buskskvätta *Saxicola maurus*

Bl: 1 1K+ honf. Byn, Utlängen 15.10 (F) (Linus Almqvist, Lars-Gunnar Lundquist).
Öl: 1 2K+ hanne Kapelludden 13–14.10 (F) (Lars-Johan Johansson, Douglas Gustafsson m.fl.), 1 1K+ honf. Bröttorpsören 24.10–3.11 (F) (Mattias Nilsson, Magnus Hellström).
Gtl: 1 1K+ honf. Faludden 13–14.10 (F) (Matti Eriksson, Fredrik Ström).

FOTO: TOMAS LUNDQUIST/N

Öland, bör nämnas som en intressant individ. Den uppvisade karaktärer som talar för rasen *stejnegeri*. Avsaknad av totalsumma beror på att en revidering och genomgång av samtliga fynd måste göras innan en sådan kan presenteras.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti* (52/52 – 4/4)

Öl: 1 1K hona Stenåsabadet 9.11 (F) (Anders Helseth, Bosse Carlsson m.fl.).
Gtl: 1 1K hanne Djaupdy 5.11 (F) (Fredrik Ström), 1 1K hona Marsängen, Tofta skjutfält 15–16.12 (Per Smitterberg).
Srm: 1 1K hanne Edanö gård, Trosa 9.11–22.12 (F) (Claes Leijon, Göran Andersson m.fl.).

FOTO: STEFAN OSCARSSON/N

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti* 1K hanne, Edanö gård, Trosa (Srm) november 2013.

Upl: 1 2K+ hona Horssten 12.5 (F) (Fredrik Johansson, Tomas Axén Haraldsson, Anders Haglund).
Hls: 1 1K+ hona Hårte, Jättendal 6.10 (F) (Sven Gustafsson).
Ång: 1 1K honf. Skärsviken, Härnön 20.9 (F) (Pekka Bader, Björn Gustafsson, Magnus Zetterström).
Vb: 1 1K+ honf. Gran 20.9–19.10 (F) (Lars Edenius).
Nb: 1 1K+ honf. Rödkallen 18.9 (F) (Mårten Müller, Stefan Holmberg).

Ett riktigt bra år med hela nio fynd. Raritetskommittén har valt en relativt försiktig linje då det gäller att sätta ut definitiv ålder, då detta ofta är svårt att bedöma med acceptabel säkerhet om inte det finns riktigt bra bilder. Fågeln från Bröttorpsören,

Fåglarna på Öland och i Södermanland upptäcktes samma dag och vid detta tillfälle rådde en vädersituation med ett tydligt sydostligt inflöde.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Svarthalsad trast *Turdus atrogularis* (44/44 – 2/2)

Öl: 1 1K+ hona Stenboud 27–28.10 (F) (Markus Tallroth m.fl.).
Vrm: 1 2K+ Jakobsberg, Kristinehamn 12.2–23.3 (F) (Alistair McCann, Pierre Blanksvärd m.fl.).

Tillägg 2005:

Sm: 1 2K+ hona Fridhem, Åby k:a 7–8.4 (Bill Andersson).

Årets tre fynd är i linje med det uppträdande vi sett

den senaste femårsperioden. Tittar vi lite längre tillbaka ser vi dock hur fynden tydligt ökat enligt följande: 80-talet: 2 fynd, 90-talet: 5 fynd, 00-talet: 20 fynd och hittills under 10-talet: 10 fynd. Noteras kan också att årets fynd på Öland var blott det andra för ön.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Flodsångare *Locustella fluviatilis* NT

Årets mest anmärkningsvärda uppträdande av en art i Sverige 2013? Totalt noterades 856 revir(!), och ytterligare några fynd av sträckande/rastande exemplar eller ringmärkta ungfåglar. Sannolikt var vädret åter optimalt under maj, och man skulle också kun-

FOTO: STEFAN OSCARSSON/N

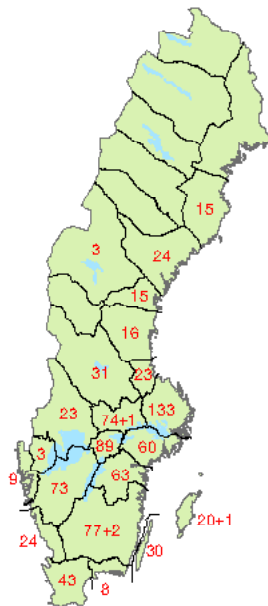
Flodsångare *Locustella fluviatilis* uppträdde rekordartat i Sverige 2013. Totalt noterades drygt 850 revir!

na tänka sig att fåglar från 2012 års flodsångarvåg betraktar svenskt territorium som sitt och återkom under 2013.

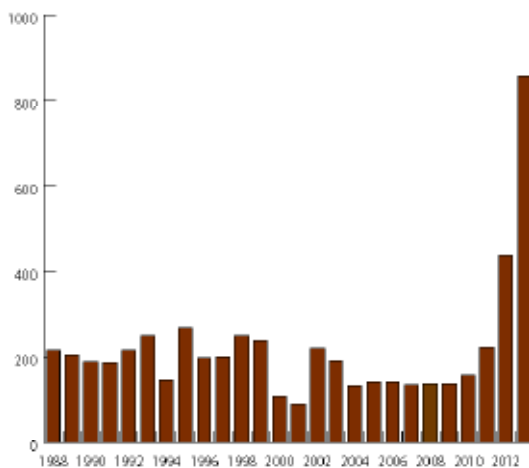
Jämfört med förra årets rekordår, 2012 med 436 ex., var fynden mer spridda över Sverige. Rrk Hl: "Med 24 sj. fåglar slogs det tidigare rekordet med råge. Tidigare högsta antal var 8 ex. 1996 och 5 ex. 1997."

Från Öland rapporteras om "Hela 30 flodsångare under året är en fördubbling av hittills gällande årsrekord på 15 ex. från året innan, 2012. Näst bästa året dessförinnan var för så länge sedan som 1988 med 13 ex." (rrk Öl).

Rrk Vg fyller på: "Året bjöd på ett nästan osanno-

Sjungande flodsångare *Locustella fluviatilis* i Sverige 2013. I förekommande fall anges övriga fynd efter +.

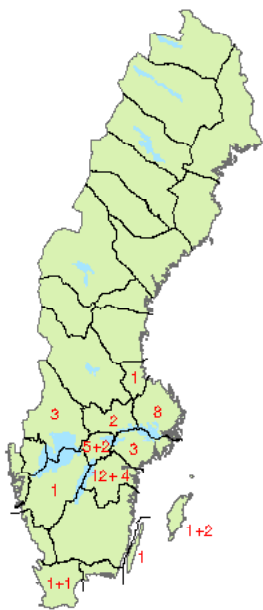

Rapporterade flodsångare *Locustella fluviatilis* i Sverige 1988–2013.

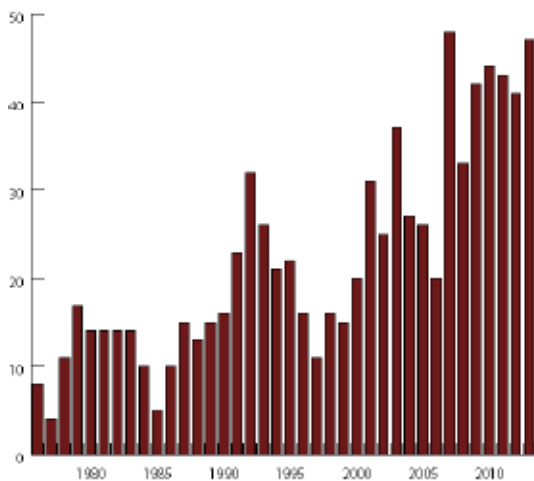
likt uppträdande av arten och räknat på maxsumma per lokal ger det 73 ex.! Viss osäkerhet råder om några fynd avser samma individer och kanske var summan närmare 75 ex. Givetvis ett prydligt rekord för rapportområdet och det slår det tidigare rekordet (25 ex., 2002) med hästlängder."

Det går att vända och vrida på det unika med 2012 och 2013 års uppträdande. Före år 2012 finns inga Svalan-registrerade koncentrationer om minst 5 sj. ex., men från 2013 finns följande koncentrationer rapporterade:

Ög: Som mest fanns hela 5 ex. på samma lokal, nämligen Lambohov, Linköping 2.6 (Martin Larsson).

Sjungande vassångare *Locustella luscinioides* i Sverige 2013. I förekommande fall anges övriga fynd efter +.

Rapporterade vassångare *Locustella luscinioides* i Sverige 1976–2013.

Vg: 5 sj. Norra Kyrketorps gamla kyrka, Skultorp, Skövde k:n 16.5–13.7 (Jan Mogol, Per-Olof Bengtsson, Lars Berglund, Claes Ekberg m.fl.) och 5 sj. Bolums by, Hornborgasjön 19.5–19.6 (Micke Wilson, Mats Rosengren, Magnus Hallgren m.fl.).

Upl: Särskilt höga koncentrationer noterades på Gamla Balingemossar 21.5–25.7, där 12 hannar sjöng (Kenneth & Thomas Pless m.fl.), på Marma Skjutfält 2–25.6 (Oskar Löfgren m.fl.), där 10 hannar sjöng samt i Tierp tätorts utkanter, där 10 hannar sjöng 31.5–1.7 (Kalle Brinell m.fl.).

Häckning:

Sk: Vid Näsby fält, där arten misstänks häcka mer regelbundet, noterades och ringmärktes 2 solitära hannar

samt 1 par 13.5–13.7 (Anders Malmström, Ola Svensson m.fl.), samt ringmärktes 1 1K 11.8 (Ola Svensson). Ungfågeln får antas vara resultatet av häckning på platsen.

Sm: 1 2K+ hona med ruvfläck ringm. vid Ralångens ftn. 15.7. 1+1 1K ringm. vid fågelstationen 12.7 och 20.7. 2 1K ringm Högnalöv, Uråsa kyrka 22.7 (Roland Ylvén).

Upl: 1 häckning Örbyhus slott, Vendelsjön (Åsa Steinholtz, Jan Wärnbäck, Leo Larsson m.fl.)

Kuriosa:

Sm: Rrk Jönköping rapporterar från Aneby om totalt 14 sj. flodsångare, varav 13 ringm. En sjungande i Marbäck 9–15.7. var märkt vid Nykvarn, Kumla, Närke 138 km norrut 10.6, alltså några veckor tidigare.

(FREDRIK FRIBERG)

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Flodsångare *Locustella fluviatilis*, Näsby gård (Sk) 16 maj 2013.

Vassångare *Locustella luscinioides* NT

God förekomst med totalt 37 sj. i möjlig häckningsbiotop och 10 övriga, fullstora ex. (ej boungar). Täckerns fältstation rapporterar 12 sjungande hannar i sjön under 2013 (Lars Gezelius m.fl.), vilket är något färre än förra årets rekordnotering på 16 revir, men ändå en hög siffra. Mellan 25.7 och 15.8 ringmärktes 4 1K vid Renstad kanal, Täckern (Lars Gezelius, Ellen Hultman m.fl.). Vid Hjälstaviken noterades 4 sjungande hannar och trolig häckning.

Nordligt fynd:

Gstr: 1 sj. Hedgrind, Sandviken 25.6 (Sören Rene Johansson). Årets enda fynd av vassångare gjordes i ett vassbälte i Sandviken intill Storsjön. Fågeln förflyttade

sig under ca 1 timmes observationstid (04–05) ca 350 meter i sydlig riktning, så den var sannolikt under flytt. (FREDRIK FRIBERG)

Fältsångare *Acrocephalus agricola* (28/28 – 5/5)

Öl: 1 2K+ ringm. Stationsträdgården, Ottenby 20–21.5 (F) (Ottenby fstn, Helena Lager, Robert Lager m.fl.).

Gtl: 1 2K+ ringm. Hoburgsklippan 5.6 (F) (Leo Larsson).

Hl: 1 2K+ ringm. Nidingen 8.6 (F) (Andreas Wernersson, Uno Unger, Stina Andreasson), 1 2K+ ringm. Getteröns naturreservat 1.8 (F) (Margareta Wilhelmsson, Bo Nielsen, Kerstin Gabre).

Srm: 1 2K+ ringm. Landsort 8.6 (F) (Landsorts fågelstation, Bo Holst, Liam Martin, Johanna Martin).

Fem individer är den högsta årssumman hittills.

FOTO: KENNETH SJÖGREN

Fåltssångare *Acrocephalus agricola*, Stationsträdgården, Ottenby (Öl) 20 maj 2013.

Den tidigare toppnoteringen gjordes 2007 med fyra exemplar. Av de nu 33 svenska fynden har 18 gjorts under 2000-talet. Under året gjordes för övrigt ett fynd vardera i Danmark, Norge och Finland, vilket innebar att totalsummorna där hamnade på 11, 23 och 48 fynd för respektive land (tarsiger.com).

(MAGNUS CORELL)

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* NT

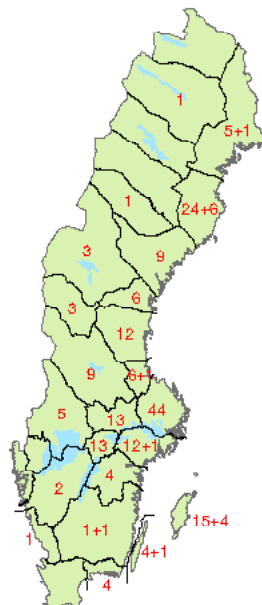
Totalt 197 sj. och 9 ytterligare icke ungar/nyss flyga är nytt rekord, strax över de senaste två årens resultat – 2011 års 167 resp. 2012 143 fullfjädrade ex. – vilka i sin tur ligger långt över alla andra årssummor. Tidigare varierade busksångaren mycket i

antal, men skulle man med dessa stadigt höga siffror kunna hävda att busksångaren nu slutgiltigt tagit Sverige i besittning? Notera dock att vädersituationen under flera år varit gynnsam i samband med busksångarens ankomst i slutet av maj (jfr. flodsångare). Redan nu vet vi att både majvädret och förekomsten blev lika bra även 2014.

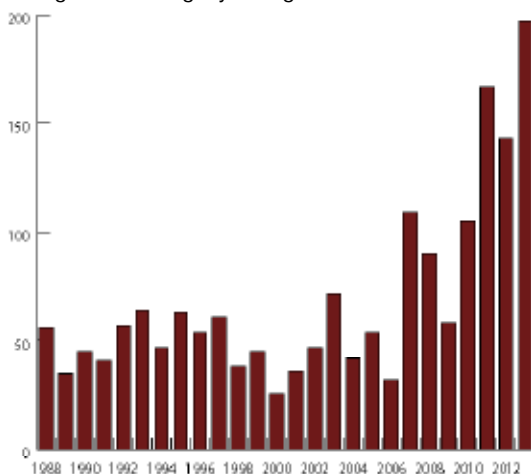
Värt att notera är 44 sj. i Uppland. Det är normalt att busksångaren är sparsam i Götaland – detta mönster ses även i år. Troligtvis anländer busksångarna österifrån, främst från Ålands hav och norrut.

Häckningar/indikationer på häckning:

Upl: På Björn hördes 1–2 hannar 2–12.6 (Jelmer Poelstra m.fl.). 12.7 observerades ett varnande nar (Ilrik I örbero)

Sjungande busksångare *Acrocephalus dumetorum* i Sverige 2013. Övriga fynd anges efter +.

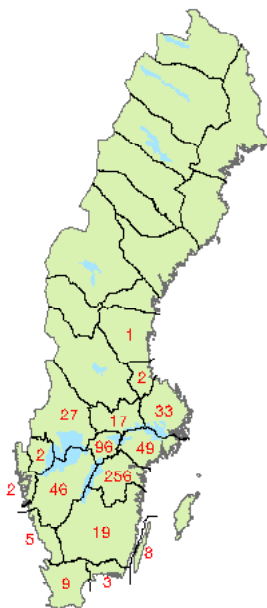

Rapporterade busksångare *Acrocephalus dumetorum* i Sverige 1988–2013.

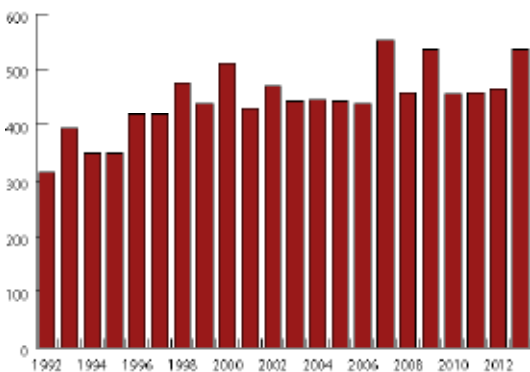
och 18.8 sågs en flygg ungfågel (Adrian Djerf m.fl.).
Gstr: 1 par ringmärkta Snötippen, Inre Fjärden 24.5–1.6 (Marcus Thuresson, Sören Hammar m.fl.).
Vb: Två häckningar konstaterades i Holmö by på Holmön. Den ena rörde två adulta fåglar som sågs ge föda åt ungar 9.6–30.7 (Gustaf Egnell m.fl.). Vid den andra häckningen kunde tre juvenila fåglar noteras 6.7–1.8 (Gustaf Egnell, Björn Olsen m.fl.). Konstaterade häckningar är ovanliga i Västerbotten och enbart en har tidigare noterats: vid Lundäkern, Umeå (1996). Dock finns det även en trolig häckning noterade vid Gimönäs, Umeå (1995).

Nordliga fynd:

Hjd: 1 sj. Byn, Sveg 16.6 (Göran Störensten). 1 sj. Digerberget, Stråsjön, Lillhärdal 16.6 (Göran Störensten). 1 sj. Lossendammen, Ljusnedal 19.6 (Martin Rydberg Hedén). Sjunde till nionde fynden i Härjedalen.
Ås lpm: 1 sj. Vilhelmina 15.6 (Lennart Andersson). Åttonde fyndet i Ås lpm.

Sjungande trastsångare *Acropcephalus arundinaceus* i Sverige 2013.

Rapporterade trastsångare *Acropcephalus arundinaceus* i Sverige 1992–2013.

Ly lpm: 1 sj. Forsnäs, Sorsele k:n 21.6 (Bernt-Erik Nordenström). Andra fyndet i Ly lpm.

Lu lpm: 1 hanne sj. Harrå stn., Lina FUR 26.6 (Gustav Eriksson). Fjärde fyndet i Lu lpm.

Sent fynd:

Öl: 1 ex. Stenåsabudet, Stenåsa s:n 19.10 (Henrik Bondestam, Fredrik Bondestam, Robert Lager m.fl.)

(FREDRIK FRIBERG)

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* NT

Finfina summer vid Tåkern (och därmed Östergötland) och i Närke drar upp antalet 2013 till relativt höga nivåer: 536 sjungande totalt i landet. I de flesta övriga landskap, framför allt i Uppland, noteras

FOTO: TOMAS LUNDQUIST/N

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*, Uppland 26 maj 2013.

färre trastsångare än normalt. Under många år har trastsångarpopulationen varit stabil och geografiska variationer har tagit ut varandra som ett system av kommunicerande kärl.

Från Närke rapporterar rrk Nrk: ”Tack vare forskningsprojekt på trastsångaren har vi en heltäckande bild över artens förekomst i Segersjö och Kvismaren. I Kvismaren observerades 20 hannar, 25 honor och 74 ungfåglar. I Segersjö fann man 12 hannar, 16 honor och 58 ungfåglar (Kvismare Fågelstation). Även i Rynningeviken och Oset har inventering utförts. Totalt 8 sjungande hannar registrerades, varav 2 vid Rävängan, Rynningeviken och 6 i Oset. (Lennart Eriksson).”

Rrk Sthlm rapporterar vidare om en konstaterad häckning: (1 unge) vid Fågeltornet, Fysingen 25.7–5.8 (Ronny Melbéus, Ingemar Johansson m.fl.). Detta är blott den tredje säkra häckningen i rapportområdet, dvs. Stockholms län exklusive Norrtälje kommun.

Ett tidigt fynd:

Sk: 1 sj. Glomsjön, Kungsmarken, Lund k:n 23–24.4 2013 (Michael Tholin, Mikael Olofsson m.fl.)

(FREDRIK FRIBERG)

Stäppsångare *Iduna caligata* (18/18 – 4/4)

Bl: 1 2K+ Byn, Utlängan 30.5 (F) (Linus Almqvist, Lars-Gunnar Lundquist).

FOTO: JENS MORIN

Stäppsångare *Iduna caligata*, Botvaldevik (Gtl) 1 juni 2013.

Gtl: 1 sj. Närsholmen 30.5 (F, B) (Mikael Nils Larsson), 1 sj. Botvaldevik 1.6 (F) (Jörgen Petersson).

Nb: 1 sj. Haparanda Sandskär 14.6 (F) (Lars Sandberg, Krister Jakobsson, Per Sandberg, Sven-Erik Sundberg).

Tillägg 2012:

Gtl: 1 2K+ ringm. Hoburgsklippan 23.5 (F) (Mikael Nils Larsson, Sundre fågelstation m.fl.).

Högsta årssumman hittills och bara rena fältobservationer. Av de tidigare fynden utgörs två tredjedelar av ringmärkta fåglar. Alla utom fyra av fynden i landet har gjorts efter millennieskiftet.

(MAGNUS CORELL)

Eksångare *Iduna pallida* (5/5 – 2/2)

Öl: 1 2K+ ringm. Ölands södra udde 9–11.6 (F) (Ottenby fågelstation, Jörgen Fritzson, Edvin Klein m.fl.).

Nb: 1 1K Finnklipporna, Likskärets naturreservat 2.10 (F, V) (Jan Bergström).

Antalet fynd av eksångare ökar, troligen till följd av ökad kunskap bland fältornitologer i kombination med digitalkamerarevolutionen. Av de senare fynden utgörs nämligen en del av rena fältobservationer. Efter landets tre första individer 1993, 1997 och 2004 har eksångare varit årlig sedan 2011. Tidsmässigt på året utgör Ölandsindividen det första fyndet före halvårsskiftet, det tidigaste fyndet på året dessförinnan var en ringmärkt fågel på Niding-

FOTO: MARKUS TALLROTH

Eksångare *Iduna pallida*, Ölands södra udde (Öl) 9 juni 2013.

en 6.7 1997. Ottenbyfågeln är den andra för lokalen. Där gjordes landets första fynd av arten 26.8 1993 även om det tog tid innan den individen landade som eksångare. Först publicerades den som "gråsångare" av rasen *rama* (numera saxaulsångare) men bestämdes slutligen i FÅ 1998 till eksångare. (MAGNUS CORELL)

Rödstrupig sångare *Sylvia cantillans*

(70/70 – 4/4)

Sk: 1 3K+ hanne ringm. Falsterbo fyr 19.5 och 23.5 (F) (Björn Malmhagen, Stephen Menzie, Marcel Gil Velasco m.fl.).

Bl: 1 2K+ hanne Hanö 27–29.5 (F) (Thomas Nilsson, Kerstin Lindgren, Fredrik Lennartsson m.fl.).

Gtl: 1 2K+ hanne Stockviken, Öja s:n 27–30.4 (F) (Per Smitterberg, Kenneth Rygfelt m.fl.).

Boh: 1 2K+ hanne Slingan, Hönö 25.5 (F) (Magnus Unger).

Lika många fynd som 2012, men långt ifrån toppnoteringarna på åtta individer 1995 och 2002. Till följd av Taxonomikommitténs beslut 2012 om att betrakta moltonisångare (*S. subalpina*) som egen art pågår inom Rk en genomgång av samtliga svenska fynd. Omgranskningen har också utökats med hänsyn till Taxonomikommitténs beslut i april 2014 om en ytterligare uppdelning i arterna rostsångare (*S. inornata*) och rödstrupig sångare (*S. cantillans*) (jfr VF 2/2014 s. 41). I avvaktan på att denna genomgång är avslutad publiceras årets fynd som röd-

FOTO: FREDRIK STRÖM

Rödstrupig sångare *Sylvia cantillans* hanne, Stockviken (Gtl) 27–30 april 2013.

strupig sångare utan hänsyn till den nya taxonomiska indelningen.

(MAGNUS CORELL)

Sammetshättasångare *Sylvia melanocephala* (6/6 – 1/1)

Öl: 1 2K hona ringm. Fyrträdgården, Ottenby 24.6–22.9 (F) (Ottenby fågelstation, Daniel Brehmer, Tomas Berlin m.fl.).

En riktig långstannare. Tredje fyndet för Ottenby, de tidigare utgörs av ringmärkta individer på 80-talet. De svenska fynden är tidsmässigt spridda från 8.5 till 17.10. I Danmark har det gjorts åtta fynd och i Norge och Finland fyra vardera (tarsiger.com).

(MAGNUS CORELL)

Ökensångare *Sylvia nana* (13/13 – 1/1)

Gtl: 1 1K+ Suderudd, Furilden 6.11 (Dennis Nyström, Mattias Andersson, Johannes Esberg, Rickard Gustafsson).

Efter hela åtta fynd under 1980-talet gjordes två på 1990-talet. Fynden därefter är från 2000 och 2002, följda av årets fynd, som alltså är det första på över tio år. Arttypiskt uppträdande såväl tidsmässigt på året som geografiskt. I Danmark har det gjorts fyra fynd av ökensångare och i Finland elva, medan arten inte är påträffad i Norge (tarsiger.com).

(MAGNUS CORELL)

FOTO: KERSTI ÖSTMAN

Sammetshättasångare *Sylvia melanocephala* hona, Fyrträdgården, Ottenby (Öl) 25 juni – 22 september 2013.

Höksångare *Sylvia nisoria* VU

Antalet häckningar av höksångare i Sverige fortsätter att vara mycket lågt och från flera landskap kommer rapporter om ett vikande bestånd. I Blekinge säger man "oerhört magert år för arten med endast tre observationer" och från tidigare häckningsområden i Blekinge och Södermanland konstaterar man att höksångaren har utgått som häckfågel. Ett positivt undantag är Stockholmsområdet där arten hade ett bra år.

Från Norge, som haft ett bestånd gemensamt med det västsvenska, rapporteras att arten är utgången som häckfågel 2013. Den senaste konstaterade häckningen i Norge gjordes 2011 (Rrk Bohuslän).

Likt de senaste åren har det ringmärkts enstaka ungfåglar runtom i landet fram på sensommaren/hösten. Vore intressant med ett återfynd för att se var de kommer ifrån!

Från Öland, som är ett av artens kärnområden i Sverige, kommer följande tankar om höksångarens status i Sverige: "Inga inventeringar eller systematiska eftersök av häckningar har gjorts under året, så vi vet inte hur det står till med höksångaren på Öland. Den accelererande igenväxningen av Stora Alvarets randområden och de övre partierna av strandängarna skapar till synes utmärkta biotoper för arten, så goda förutsättningar finns. Dock händer det mycket i artens övervintringsområden, för övrigt de samma som för näktergalen, östra delen av Afrika, som kanske än mer påverkar hur många höksångare som häckar på Öland."

Här redovisas i första hand häckningar och troliga häckningar samt fynd från landskap med relativt få fynd gjorda genom åren.

Sm: Inga häckningar, men sju revirhävande fåglar.

Srm: Fyra häckningar samt sju revirhävande fåglar, samtliga inom rapportområdet för Stockholm. I övriga landskapet anses höksångaren numera vara en raritet.

Upl: Två troliga häckningar.

Vstm: 1 1K Näset, Finnåkerssjön, Fellingsbro, 29.8 (Sven Larsson). 16:e fyndet i *Vstm*.

Vrm: 1 1K ringm Hammarö fågelstation 13.8 (Hammarö Fågelstation).

Dlr: 1 1K Nusbä, Mora 27.9–4.10 [F] (Cecilia Fahlén, Lars Hansson, Martin Molin m.fl.). 12:e fyndet i *Dlr*.

Ång: 1 1K ringm. Köpmanholmen saneringsområdet, Köpmanholmen 12–13.9 (Anders Lindström). Fjärde året i rad som det ringmärktes en ungfågel på lokalen!

(MAGNUS STRÖMBERG)

Årtsångare *Sylvia curruca*

P lpm: 1 ex. med föda åt ungar Saltmyrans torvtäkt SO Abborrträsk 22.5–25.6 (Stefan Holmberg). Den fjärde dokumenterade häckningen i *Pi lpm*. Senaste säkra häckningarna i *Pi lpm* skedde i trakterna av Skatträsk under tidigt 1950-tal.

(THOMAS STRID)

Törnsångare *Sylvia communis*

T lpm: 1 sj. Njulla, Abisko NP 27.6 (Per Gustafsson). 1 ex. Karesuando 4.7 (Jukka Markkanen, Ene Markkanen-proos). Åttonde och nionde fyndet i Torne lappmark.

(THOMAS STRID)

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* **VU**

Totalt har 308 lundsångare rapporterats under året vilket med råge är det högsta antalet under hela

2000-talet. Tidigare högsta antal var föregående år med 197 ex. Av dessa rapporteras om häckningar från Gotland, Uppland och Norrbotten. Stationära revir finns dessutom rapporterat från ytterligare elva landskap. Inflödet under våren var ett av de kraftigaste som noterats för flera landskap, t.ex. Öland, Uppland och längs Norrlandskusten.

Antal fynd per landskap samt fynd om häckning eller revirhävande fåglar under häckningstid:

Sk: 6 ex. under våren. Normalt uppträdande.

Bl: 8 ex.

Gtl: Ca 100 fåglar observerades under perioden 13.5–24.8 vilket får anses som ett bra år för arten. Konstaterade häckningar: Kaupungs, Ardre (Tomas Carls-

FOTO: JOHN LARSEN

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*, Ottenby (Öl) 28 maj 2013.

son). Kettelvik, Sundre 18.7 (Johan Södercrantz, Juho Könönen). Flisviken, Sundre (Charley Wiklund). Stora Karlsö (Magnus Nilsson m.fl.).

Öl: 62 lundsångare under ett och samma år är den högsta årsstämman någonsin och kommer året efter det att 40 olika individer sågs. Tidigare rekord var 50 ex. 1988.

Sm: Tre fynd varav en var stationär under längre tid: 1 sj. Uppsjötornet, Nässjö k:n 17.5–8.6 (Jan Pettersson, Conny Dahnsen, Lars Johan Johansson, Roger Härlebo).

Hl: Två ex. ringmärkta under våren och fyra sjungande ex. i juni.

Boh: En sjungande Egersten, Bokenäs, Lysekil 25.5 (Per Stensland, Berndt-Johan Lindberg).

Vg: Tre individer under året, som brukligt rörde det sig om sjungande hannar under häckningstid.

Ög: 1 ex. sjöng vid Västra vägg, Omberg 31.5–7.6 (Thomas Fasth, Gunilla Wetterling m.fl.) och vad som bedöms vara samma individ hördes senare också vid Älvarums udde, Omberg 8–9.6 (Margareta Wilhelmsson m.fl.).

Srm: 11 ex: Tre var stationära i häckningsbiotop. 1 sj. Saltmar, Landsort 24.5–2.7. 1 sj. Väta vägen, Landsort 5–21.6. 1 sj. Dämbviken, Nättarö 2–8.6 (Christian Löwbeer, Per Lundkvist). 1 ex. sjöng Skogsstigen, Trosa 31.5–4.6 (Göran Andersson, Åke Edström, Melcher Falkenberg m.fl.).

Upl: Totalt 50 ex. Ett tidigare inte skådat inflöde av lundsångare ägde rum under slutet av maj och början av juni. Totalt registrerades 49 ex. perioden 23.5–20.7. En fingervisning om hur omfattande inflödet var är de fem individer som påträffades vid en skogsinventering vid Storskäret, Forsmark 27.5 (Petter Ohlson). Häckningar: vid Korsnäset på Singö där 2 ad. + upp till 3 1K sågs och hördes 2–7.8 (Tomas Pärt m.fl.), Örskär, 1 sj. 19.5–19.6 vid Örskärssundet, i området sågs 2 1K i sällskap med adulta fåglar den 10.8 (Martin Irestedt m.fl.).

Vstm: 2 ex.

Vrm: 3 ex. En stationär fågel var: 1 ex. Fastnäsbron, Södra Torp, Torsby kn 18–30.6 (Dan Mangsbo m.fl.). Fågeln sjöng flitigt och blev till glädje för många Värmlandsskådare!

Gstr: Fyra ex. Förutom det typiska uppträdandet på Eggegrund runt månadsskiftet maj–juni gjordes ett intressant sommarfynd i Torsåker. 1 sj. Berg, Torsåker 7–8.7 (Kjell Pålsson m.fl.).

Hls: Två fynd är en normal fyndbild för arten. Det anmärkningsvärda är att båda var inlandsfynd då arten ofta återfinns i kusttrakterna.

Mpd: 1 ex. Kalven, Brämöns reservat, Njurunda 11–13.7 (Peter Nilsson).

Ång: Nio fynd av 10 individer är väl över normalt uppträdande i landskapet. Det kan ha varit tre individer som var stationära under flera dagar under häckningstid i Skuleskogen.

Vb: 17 individer är något över det normala. Under året kunde t.ex. minst 6 sjungande individer höras på Bjuröklubb.

Nb: Rekordår med minst 20 ex. och minst tre häckningar i Nb. På Haparanda Sandskär ringmärktes inte mindre än tolv individer (2 2K+ samt 10 1K) 29.7–9.8, vilket torde innebära minst två häckningar på ön. Den första säkra fastlandshäckningen i Nb konstaterades i Svanahuvudets NR 29–30.6, där ett par varnade intensivt samt sågs med föda i näbben.

Jmt: 1 hane sång Risselås, Strömsund 27.5 (Anders Bergman, Knut Klefbom, Tor Persson m.fl.).

(THOMAS STRID)

Nordsångare *Phylloscopus borealis* VU

Endast ett fynd finns som är godkänt vilket är det lägsta antalet under 2000-talet. Det finns dessutom ett antal fynd från fjällkedjan, främst från Abisko-

området, men inget av dessa håller för publicering. Berörda rrk uppmanar att skådare som stöter på nordsångare att dokumentera fåglarna noga samt att skriva raritetsrapport i *Svalan*. Sjungande fåglar kan till exempel enkelt spelas in med en vanlig smartphone.

Vb: 1 1K ringm Stora Fjäderägg 10.9 (Håkan Rune, Jan Banstorp, Pontus Dejenfelt). Under dagen rådde dimma, vilket antagligen tvingat ner denna art som sällan ses utanför häckningsområdena. Detta blev det tolfte fyndet i Västerbotten och den tredje ringmärkta på Stora Fjäderägg. Senaste föregående fynd gjordes den 6.8 2004, även det en ringmärkt fågel på Stora Fjäderägg.

(MAGNUS STRÖMBERG)

FOTO: FREDRIK STRÖM

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*, Närsholmen (Gtl) 15 oktober 2013.

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*

Totalt noterades 65 ex. under året, alla under hösten. Detta antal ligger inom den normala variationen. Notabelt detta år var att de kom ovanligt tidigt med tre fynd redan den 28 september på följande platser; Stora fjäderägg (Vb), Huvudskär (Srm) och Svenska Högarna (Upl). Fynd i landskap med färre än 10 fynd:

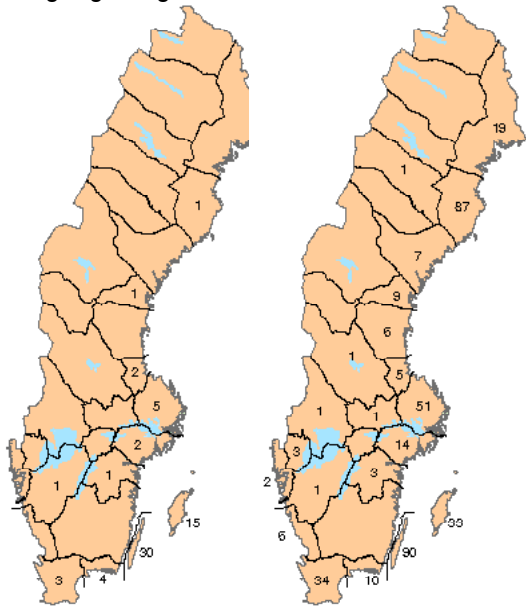
Mpd: 1 ex. Åstholmen 4.11 (Mattias Edman). Åttonde fyndet för Medelpad.

Tillägg 2012:

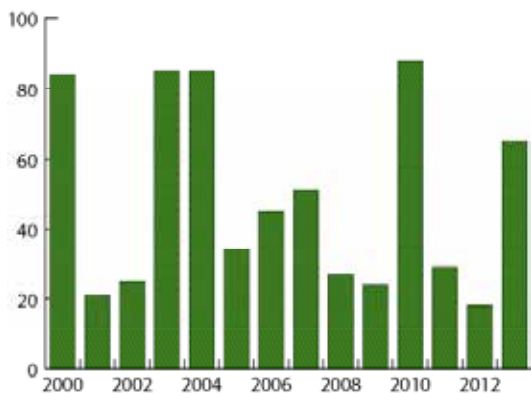
Mpd: 1 ex. Åstholmen 13.10 (Lars Olausson, Tobias Svensson, Petra Eriksson). Sjunde fyndet för Medelpad.

(THOMAS STRID)

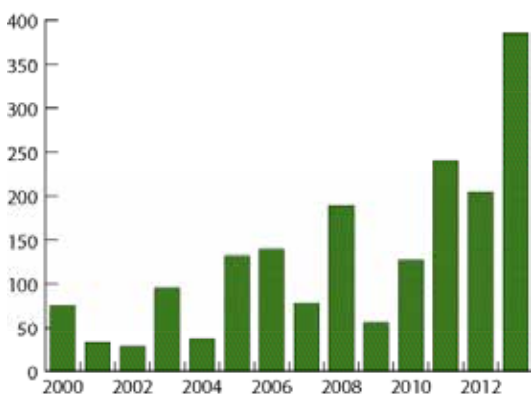
Kungsfågelsångare

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* och tajgasångare *Phylloscopus inornatus* i Sverige hösten 2013.

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* i Sverige 2000–2013.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus* i Sverige hösten 2000–2013.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

Totalt noterades inte mindre än 385 tajgasångare vilket är ett rejält nytt rekord. Tidigare rekordet var på 240 ex. från 2011. Från flera landskap har vi detta år rekord, till exempel Skåne, Öland, Ångermanland, Västerbotten och Norrbotten. Rekordet på Öland tredubblades från 31 ex. år 2011 till årets 90 ex. och i Västerbotten från 29 ex. år 2012 till årets 87 ex.!! Även i ett nordiskt perspektiv hade arten ett rekordår med bland annat den anmärkningsvärda ansamlingen på inte mindre än 160 ex. på Norska Værøy den 22 september.

Årets fynd är relativt väl samlade under perioden september och oktober. Ett fynd som är särskilt in-

FOTO: KRISTER CARLSSON

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*, Södrälundparkeringen, Ottenby (Öl) 18 oktober 2013.

tressant var den tajgasångare som noterades 11.6 i Hälsingland.

Sommarfynd

Hls: 1 revirhävande Lindstanäset 1.6 (Petter Ohlsson).

Fynd i landskap med färre än 10 fynd:

Vstm: 1 ex. Emaus, Arboga s:n 17.9 (Seppo Leppälampi).

Tionde fyndet gjordes i *Vstm*.

Dlr: 1 ex. Långshyttan, Hedemora 29.9 (Thomas Möller, Mariana Karlsson, Daniel Andersson). Sjätte fyndet för *Dlr*.

Ly lpm: 1 ex. Sunnanvik, Malä 21.9 (Leif Bildström). Sjätte fyndet i *Ly lpm*.

(THOMAS STRID)

Bergtajgasångare *Phylloscopus humei*

(65/65 – 2/2)

Öl: 1 1K+ Stenåsabadet 9–12.11 (F) (Magnus Corell, Anders Eriksson m.fl.), 1 1K+ Ölands norra udde 30.11–1.12 (F) (Tobias Berger m.fl.).

Normalt uppträdande om än inte i närheten av toppnoteringarna 2003 (11 fynd) och 2011 (10). Fågeln vid Stenåsabadet är ett exempel på det klassiska Ölandssyndromet – trots stora mängder av observatörer, inte minst på grund av den svartstrupiga järnsparven på samma lokal, kom det inte in någon fullödlig raritetsrapport på bergtajgasångaren.

(MAGNUS CORELL)

FOTO: FREDRIK STRÖM

Videsångare *Phylloscopus trochiloides*, Skvalpvik (Gtl) 6 oktober 2013.

Videsångare *Phylloscopus schwarzi* (80/80 – 3/3)

Tre fynd gjordes under hösten. Ett fynd i november i Blekinge och ett i oktober på Gotland ligger inom artens normala fyndbild. Däremot är fyndet i Västerbotten i september ovanligt tidigt på hösten. Faktiskt det tidigaste hittills. Det tidigaste höstfyndet dessförinnan var från 2012: 1 ex. 25.9 på Svenska Högarna i Uppland.

Bl: 1 ex. Utlängan 8–10.11 (Lars-Gunnar Lundquist, Per-Eric Betzholtz).

Gtl: 1 ex. Skvalpvik 6.10 (Arvid Svanborg, Magnus Svensson, Dennis Nyström).

Vb: 1 ex. Myrorna, Holmöarna 21–22.9 (Isak Vahlström, André Ahlberg, Jacob Rudhe, Sven Gustafsson).

(THOMAS STRID)

Brunsångare *Phylloscopus fuscatus* (99/99 – 13/13)

Inte mindre än 13 brunsångare sågs under året vilket är rekord. Drygt hälften (7 ex) noterades på Öland varav hela tre ex. i en och samma dunge 14 oktober. Även en sibirisk pipläska fanns samtidigt i denna dunge! Uppträdande på Öland var naturligtvis rekord för landskapet.

Bl: 1 1K ringm. Utklippan 15.10 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson, Magnus Friberg). Sjunde fyndet i Bl.

Öl: 1 ex. Starrsångardungen, Segerstads fyr 13.10 (Peder Winding, Mikael Olofsson, Martin Berg m.fl.). 2 ex. Råbäcksdungen 14–15.10 (Magnus Hellström). 1 ex. Råbäcksdungen 14.10 (Elsy-Britt Schildt). 1 ex. ringm Ottenby 22.10 (Magnus Hellström, Kalle-J Löfberg, Bo Runesson m.fl.). 1 ex. Näsby 1.11 (Douglas Gustafsson, Ulf Gustafsson m.fl.). 1 ex. Stenåsabadet 7–11.11 (Håkan Nilsson m.fl.).

Gtl: 1 ex. Rivet, Sunde 14.10 (Alexander Hellquist, Stellan Hedgren, Tina Ollberg m.fl.).

Hl: 1 ex. Smedsgård, Tvååker 1–2.11 (Sture Hermansson). Femte fyndet i Hl.

Gstr: 1 1K ringmärkt Eggegrund 10–11.10 (Patrik Wildjang, Håkan Müller). Andra fyndet i Gstr.

Hls: 1 ex. Prästgrundet 8.10 (Stefan Persson). 2 ex. Prästgrundet 9.10 (Stefan Persson). Tredje fyndet i Hls.

(THOMAS STRID)

Ob. berg-/balkansångare

Phylloscopus bonelli/orientalis (5/5 – 1/1)

Gtl: 1 1K+ Närsholmen 11–12.10 (F) (Mattias Gerdin, Måns Grundsten m.fl.).

Då vare sig dräktkaraktärer eller lätet, som uppfattades olika av olika rapportörer, säkert har kunnat bekräfta arttillhörigheten har fågeln fått lämnas obestämd till art. Sedan tidigare finns det nio svenska fynd av bergsångare, ett av balkansångare och fem av obestämda individer.

(MAGNUS CORELL)

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Fynd av rasen:

Phylloscopus c. tristis ”Sibirisk gransångare”

I och med att allt fler gransångare av denna östliga ras dokumenteras med foton, stiger antalet observationer år från år. Mörkertalet är dock fortfarande stort och många förblir odokumenterade. Det blir inte heller enklare av att många av raskaraktärerna är subtila och svårbedda i fält. Årets uppträdande, med minst 34 ex., kan ändå sägas vara rikligare än normalt och kan förmodligen sättas i samband med ett inflöde under hösten av andra östliga taxa.

Sk: Sex godkända fynd under året varav ett på våren. Som vanligt ytterligare fler goda kandidater sedda på hösten

som aldrig rapporteras fullständigt eller som gransånga-
re/östlig gransångare.

Bl: 1 1K ringm. Utklippan 17–18.10 (Johan Åhlén, Len-
nart Eriksson, Magnus Friberg). Utklippan har i det
närmaste ensamrätt på denna ras. Av de tio senaste ex-
emplaren i Blekinge har åtta noterats på Utklippan,
samtliga ringmärkta.

Öl: 1 ringm. Fyrträdgården, Ottenby 25–26.9 (Ottenby
fågelstation m.fl.). 1 ex. Klockarängen, Ottenby 3.10
(Stefan Persson, Ilse Rossi). 1 ex. Bjärby badplats, Run-
sten 6.10 (Peter Sieurin). 1 ex. Enetri soptipp 19.10 (Hå-
kan Svensson, Birgitta Dawidsson). 1 ex. Triberga 25.10
(Johan Myhrer). 1 ex. Ölands norra udde 26.10 (Ro-
bin Isaksson m.fl.). 1 ex. SO Triberga 27–28.10 (Harald
Persson, Joakim Djerf, Adrian Djerf). 1 ex. Stenåsa-
badet 31.10 (Calle Ljungberg). 1 1K ringm. Ottenby 1.11
(Christopher Magnusson m.fl.). 1 ex. Hästskodungen,
Sandby skjutfält 7.11 (Johan Myhrer). 1 ex. Stenåsa-
badet 10.11 (Mats Wallin, Håkan Örtman m.fl.). 1
ringm. Stationsträdgården, Ottenby 21.11 (Christop-
her Magnusson m.fl.).

Gtl: 1 ex. Bredsandsudde, Gotska Sandön 28.5 (Zacke
Svensson, Mikael Åsberg, Niklas Westermark m.fl.). 1
ex. Katthammarsviks hamn, Östergarn f.g 22.10 (Alex-
ander Hellquist). 1 ex. Närsholmen 1.11 (Mikael Nils
Larsson). Finns ytterligare sex fynd, men det saknas be-
skrivningar på dessa.

Hl: 1 1K ringm. Getteröns naturreservat, 11.11 (Johan
Frölinghaus, Bo Nielsen m.fl.).

Upl: 1 ex. Norrskärgården, Röder, Blidö 12.10 (Magnus
Liljefors). 1 ex. Horssten 20.10 (Anders Haglund, Måns
Grundsten, Johan Stållberg, Niclas Ahlberg m.fl.). 1 ex
Horssten 11.11 (Anders Haglund, Mats Nilsson, Nic-
las Ahlberg).

Hls: 2 rast. Prästgrundet, Söderhamn k:n 8.10 (Stefan
Persson). Sjätte och sjunde fynden i Hälsingland.

Vb: 1 ex. Nydala konstsnöspår, Umeå 13.9 (Magnus
Bladh), 1 ex. Gran, Umeå 23.9 (Sven Gustafsson), 1
1K ringm. Sora Fjäderägg 8.10 (Andreas Garpebring).
Fyndet vid Nydala är ett av de tidigaste i Sverige. Dock
var många andra sibiriska arter tidiga denna höst till
följd av gynnsamma ostvindar under större delen av
september.

Nb: 1 ex. Rödkillen, Luleå skg. 11–12.9 (F) (Andreas
Livbom, Hampus Lejon, Mårten Müller) och på sam-
ma plats 1 ex. 21–25.9 (F) (Martin Widén, Mårten
Müller m.fl.) samt 1 ex. ringm. 27–28.9 (F) (Staffan
Sundin, Mats Bergquist m.fl.). Fjärde till sjätte fynden
i Nb. Fåglarna upptäcktes i samma veva som andra öst-
liga arter dök upp.

(ANDERS WIRDHEIM)

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla* NT

Den brandkronade kungsfågeln bör betraktas som
en regelbunden häckfågel i landets sydligaste delar
(Skåne och Halland), och uppträdandet har ökat
dramatiskt på senare år. För 2013 är det väldigt

svårt att redovisa en totalsumma, men uppskatt-
ningsvis rör det sig om en bra bit över 300 individer
vilket saknar motstycke tidigare. Landskapsvis för-
delas fynden på: Sk (ca 260), Bl (21), Öl (20), Gtl
(2), Hl (12), Vg (2), Ög (1), Srm (2)

Anmärkningsvärda fynd:

Bl: En häckning Utlängen 4.5–15.7 (Linus Almqvist,
Lars-Gunnar Lundquist, Anders Eriksson m.fl.). Första
konstaterade häckningen i Blekinge.

Ög: 1 ex. Taigatorget, Häradsjärn 21.10 (Kjell Carlsson,
Johan Jensen). Sjätte fyndet i Östergötland.

(KRISTOFFER NILSSON)

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*, Äspet (Sk)
9 maj 2013.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* NT

Sammanlagt konstaterades ett tiotal häckningar
(Sk, Öl, Vg, Nrk, Ög, Srm, Upl, Vrm och Vb) samt
ca 180 sjungande individer. Av de sjungande fåg-
larna rapporterades i storleksordningen hälften en-
dast vid ett tillfälle. Notabelt är inte mindre än 42
sjungande hannar i Sm/F. Som helhet ett år med
fler rapporterade häckningar och sjungande ex. än
normalt. Flera rnk (Sk, Bl, Sm/F, Sth, Vrm, Ång och
Vb) anger också att 2013 var ett rekordår.

I *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst* disku-
teras förekomsten av mindre flugsnappare i Sverige,
då täthetsdata saknas. Utifrån olika antaganden be-
dömer författarna att det finns 1100 par i Sverige.

Från såväl Sk som Bl rapporterades rekordantal under flyttningen vår och höst. I Sk sågs 55 ex. under våren och 98 ex. under hösten, vilket gav den högsta årssumman hittills. I Bl sågs 89 ex. under vårflyttningen, bl.a. 16 ex. på Utlängan 8.5 (Anders Eriksson m.fl.). Tre novemberfynd gjordes på Öl, det sista 11–13.11 Össby (Daniel Bengtsson m.fl.).

(LARS LINDELL)

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*

Totalt noterades 74 ex. utanför Öland och Gotland vilket är ett relativt högt antal. Endast ett av dessa fynd utgjorde ett höstfynd. Nämnas bör även en häckning i Småland.

FOTO: HANS CRONERT/SKÅNSKA BILDER

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis* 2K hanne, Kristianstad (Sk) 26 april 2013.

Sk: 17 ex., 16 vårfynd och ett höstfynd.

Bl: Tack vare Utlängans imponerande antal för arten under vårsträcket (14 ex.), blev totalsumman 23 ex.

Sm: 10 ex., alla under våren. En häckning vid Björnövåtan, Björnö 9.5–18.6 (Mats Björling, Leon Axelsson Widén, Peter Sieurin m.fl.).

Hl: 1 ex. sågs under våren.

Srm: 15 ex, alla under våren.

Upl: 8 ex, alla under våren.

(THOMAS STRID)

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Två novemberfynd gjordes i Skåne. Novemberfynd är ovanliga. Totalt finns endast fem fynd i Artportalen från november samt ett fynd från december.

Sk: 1 1K+ Möllebäcken, Ven 2.11 (Janne Dahlén, Petter Ohlsson). 1 honf. Linero, Lund 12.11 (Martin Gierow).

(THOMAS STRID)

Skäggmese *Panurus biarmicus*

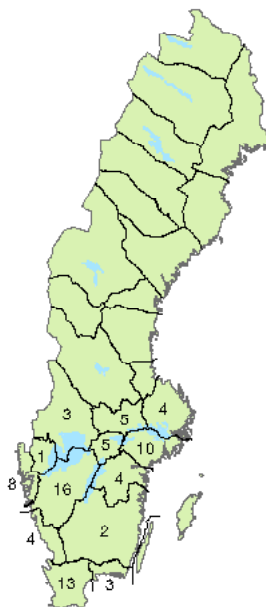
Skäggmese återhämtar sig så sakteliga efter ett antal tidigare hårda vintrar i följd. Vintern 2012/2013 var relativt mild och från Skåne rapporteras om en tydlig ökning av övervintrande skäggmisar. Även så lång norrut som Hälsingland finns vinterfynd rapporterat, vilket är ovanligt. Observationer i häckningstid är rapporterade från ca 80 lokaler, vilket är ca 20 lokaler fler än ifjol, där Västergötland och Sörmland svarar för de tydligaste ökningarna. Ännu är det dock en bit kvar till de senaste dryga 20 årens medianantal om 100 lokaler.

(THOMAS STRID)

Stjärtme *Aegithalos caudatus*

Ett rekordartat uppträdande av stjärtme noterades i Västerbotten och Norrbotten. Uppskattningsvis rörde det sig om minst 5 000 ex. i Västerbottens kustland under framför allt mitten av oktober månad. Högst antal noterades 17.10 då en grov uppskattning tydde på att cirka 3 000 ex. dragit in över Stora Fjäderägg (Rrk Vb). Totalt kunde 379 ex. ringmärkas, vilket blev nytt Sverigerekord.

(THOMAS STRID)

Antal lokaler med skäggmese *Panurus biarmicus* under häckningstid i Sverige 2013, fördelade landskapsvis.

Fynd av rasen:

Aegithalos caudatus europaeus

Utanför Skåne har detta år fyra fynd gjorts. Ett fynd i Blekinge och tre fynd i Västergötland.

Bl: 2 ex. Hanö 22.4 (Thomas Nilsson, Kerstin Lindgren). Endast andra gången denna ras ses under 2000-talet i Blekinge.

Vg: 1 ex. Lingonvägen 69, Floda 26.1 (Mattias Pozsgai, Jenny Pozsgai). 2 ex. Bredgårdsgårde, Marbäck 2.2–23.4 (Jan Andersson, Birgitta Brissman, Peter Wredin, Maria Johansson). 2 ex. Sunnanvindsvägen, Trollhättan 20.2 (Peter Alsin).

(THOMAS STRID)

FOTO: NICLAS AHLBERG

Lappmesen *Poecile cinctus* minskar i antal i Sverige och utbredningsområdet krymper, särskilt i öster.

Lappmes *Poecile cinctus* **NT**

Lappmesens kräftgång i vårt land ser ut att fortsätta. Fragmentering av delpopulationerna och en förträngning västerut av den fasta stammen är vad vi ser som mönster. En mindre invasionsvåg i Västerbotten förhösten 2013 avsatte inga djupare spår i övriga delar av landet.

Upl: 1 ex. Skatudden 1.10 (Per-Anders Edin). Fyndet är det första i rapportområdet sedan 2010 då 1 ex. sågs och senare ringmärktes på Björn 17–23.10 (rrk Upl).

Dlr: Samtliga observationer är från Älvdalens kommun. Vid Klutsjön sågs 1–2 ex. 3.1–6.6 (Lars Petersson, Anita Ericson, Lennart Wahlén m.fl.), 1 ex. Idre fjäll 5.1 (Nils Andersson), 1 ex. Grövelsjön 30.3 (Henrik Ham-

refors), 1 ex. Grövelsjön 16.6 (Ulf Edberg) och 1 ex. Nipfjällets parkering 11.7 (Ingvar Andersson).

Mpd: 1 ex. i fågelmatning på Norra Stadsberget, Sundsvall 8–30.12 (Bernt Carlsson, Elisabet Carlsson m.fl.).

Ång: Som brukligt är arten observerad under hösten med enstaka individer ute på uddar i kustbandet (rrk Ång).

Vb: Efter två mediokra år var det åter dags för en hög årssumma för arten med totalt 14 fynd av 21 individer. Fyndbilden skiljde sig dock något från övriga år och ovanligt många fynd gjordes redan i början av september samt ett fynd så tidigt som 4 augusti. Totalt ringmärktes 5 individer varav 4 av Umedeltats fältstation. Det finns sedan tidigare enbart 3 ringmärkta fåglar i landskapet. Sträcktoppen för arten skedde i skiftet september/oktober i samband med att även talltitesträcket kulminerade (rrk Vb).

Nb: Endast två häckningar rapporterade: 9 pull Tervjärvi, Juhonpieti 7.6 (Kjell Patomella) och 2 ex. med föda åt ungar Saittarova 3.7 (Olof Persson, Ulrika Bokén).

Hjd: Häckningar och fynd under häckningstid: 1 häckning (4 ungar) Käringsjön, Rogen, Tännäs 22.6–4.8 (Per Björkman, Barbro Björkman, Elias Hallingfors m.fl.), 2 ex. Mossatjärnen, Rogen, Tännäs 2.7 (Erik Sjögren) och 1 1K Käringsjövalen, Rogen, Tännäs 15.7 (Per Lif).

Jmt: Sju fynd, i år enbart från artens hemvist i nordvästra delen av landskapet (rrk Jmt).

(CHRISTER OLSSON)

Nötväcka *Sitta europaea*

Före 2007 var sydliga nötväckor (rasen *europaea*) ytterst sällsynta i våra nordligaste landskap. Men från 2007 har allt fler fynd gjorts från Norrbotten och i våra lappmarker. Nedan redovisas alla fynd från Norrbotten och Lappland från 2013.

Nb: 1 ex. Storfors, Bergsviken 1.1 (Tomas Carlsson). 1 2K+ hane Svartholmen, Bernäs fjärden, Piteå skg. 29.3–6.4 (Lars Sandberg). 1 ex. Svartövik, Hertsöfjärden 12.4 (Krister Jakobsson). 2 ex. Svartudden, Piteå 13.9–28.10 (Staffan Sundin, Lars Sundberg). 2 ex. Furulund, Bergsviken 6–23.12 (Tomas Carlsson). 2 hane Rognäs 29–30.10 (Lars Sandberg). 2 ex. Munksund 18.12 (Björn Mildh). 1 ex. Trångfors 29.9–11.10 (Lars Sundberg). 1 hane Övre Buddbyn 6.10 (Mats Bergquist, Per Nyström). 1 ex. ringm Fagnäs, Boden 6.10 (Ove Stefansson). 1 ex. Södra Svartbyn 17–19.10 (Roger Nordmark, Jerry Larsson m.fl.). 1 hona Framnäs, Öjebyn 12.10–31.12 (Lars Sandberg).

Ås lpm: Tredje konstaterade häckningen i Åsle lappmark konstaterades 16.6 vid Risbäck, Dorotea, då ett ex. med föda åt ungar sågs (rrk S Lpl).

P lpm: 1 hona Kilverdammen, Byskeälven 28.1 (Tommy Pettersson gnm Stefan Holmberg). 1 hona Arjeplog 8.2 (Stefan Holmberg). 1 ex. Svedjevägen, Glommersträsk 11.9 (Lennart Wigenstam). 1 ex. Abborrträsk 7.10 (Stefan Holmberg). 1 ad. Pleutajokk, Hanno, Hornavan 31.10 (Ewa Jonnerby). 1 ex. Nyborg 24.11–7.12

(Bernt–Erik Nordenström). 1 ex. Järvträsk 17.12 (Leif Björk).

Lu lpm: 1 hane Tärreajaur 12–23.11 (Kjell Wägberg, Mats Karström). 1 ad. Luvosluspen, Berghem, Karatj 1.12 (Lars-Ture Lindholm). Fågeln i Tärreajaur har även setts tidigare år. Fågeln vid Luvosluspen kan möjligen ha varit av den sibiriska rasen.

(THOMAS STRID)

Trädgårdsträdskrypare *Certhia brachydactyla* (33/33 – 1/1)

Öl: 1 2K ringm. Ölands södra udde 11.5 (F) (Ottenby fågelstation, Magnus Hellström, Aron Edman m.fl.).

Andra fyndet för Öland och Ottenby, det förra gjordes 16.10 1983. Fågeln togs vid ringmärkningstillfället för trädskrypare, men uppmärksammades vid en fotogenomgång under hösten. Alla svenska fynd är från Skåne utom sex: Västergötland (1), Öland (2), Gotland (1) och Södermanland (2).

(MAGNUS CORELL)

Pungmes *Remiz pendulinus* EN

Pungmesens tillbakagång ser tyvärr ut att fortsätta. I Skåne konstaterades bara omkring tio häckningar och i övriga landet inte ens så många. De skånska häckningarna resulterade i drygt 40 ungar. Utöver detta så förekommer flera observationer i Skåne och i bland annat Blekinge och vid Kvismaren gjordes ovanligt många fynd vilket så klart är positivt. Häckningsframgången vid Kvismaren är tyvärr ganska dåligt känd, men inte mindre än åtta revirhävande hannar dök upp under våren. Annars är fyndbilden den normala med tonvikt på Öland, Närke, Värmland, Halland och Östergötland. Under hösten sträckte 12 ex. över Falsterbo under den ordinarie sträckräkningsperioden (Nils Kjellén, Aron Andersson m.fl.) och utöver det sågs 3 ex. som sträckte ut redan 24.6 och 3 ex. (troligen honor där den ena var ringmärkt och kunde konstateras vara en hona som hade häckat vid Husie mosse) soom rastade den 11.7 (Emil Lundahl, Oscar Danielsson).

(KRISTOFFER NILSSON)

Sommargylling *Oriolus oriolus* EN

Omkring 140 sjungande fåglar rapporterades, vilket är lägre än de senaste fem åren, och särskilt jämfört med 2011–2012, då ca 240 sjungande hördes vardera året. I Sk hördes sjungande fåglar på 62 lokaler, på Öl fanns minst tre par i Ottenby lund, på Gtl hördes sjungande ex. på ett tiotal lokaler, och i Hl hördes blott två hannar. I *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst* anges för dessa fyra regelbund-

na häckningsområden 50–70 par i Sk, 10–20 på Öland, 10–20 på Gtl samt 1–5 par i Hl.

Tre fynd gjordes i Norrland: Hls (1), Vb (1) och Nb (1). Sena höstfynd gjordes enligt följande:

Sm: 1 1K död, Stensö, Kalmar, 13.10 (gm Fredrik Ellin). *Öl*: 1 ex. Ölands södra udde 14.10 (Kalle Källebrink m.fl.).

(LARS LINDELL)

Svartpannad törnskata *Lanius minor*

Rekordmånga svartpannade törnskator sågs under 2013 – 13 ex. Tre av fynden gällde årsungar (i Vg, Srm och Vrm).

FOTO: NICLAS AHLBERG

Svartpannad törnskata *Lanius minor* 1K, Nynäshamn, (Srm) 30 september 2013.

Sk: Ett fynd: Foteviken 29.7–5.8 (Jonas Holmqvist m.fl.).

Öl: Ett fynd: Näsby 11.5 (Jonas Melin m.fl.).

Gtl: Två fynd: Rivet, Sundre, 18–19.5 (Matti Eriksson m.fl.) resp. Stockviken 23.6 (Mats Svensson m.fl.).

Hl: Ett fynd, det tionde i Hl: Hjalms våtmark 19.5 (Håkan Nilsson).

Gbg: Två fynd, de andra och tredje i Gbg: Mölndal 11.5 (Ove Ferling) resp. Rörö 10–13.8 (Kristian Thished m.fl.).

Boh: Ett fynd, det fjärde för landskapet = Rörö-fyndet ovan.

Vg: Två fynd, de sjunde och åttonde i Vg: Västra Tunhem 30.6–8.7 (Tommy Magnusson m.fl.) resp. Tästorp, Skövde 29.8–2.9 (Göran Åstebro m.fl.).

Srm: Ett fynd: Nynäshamn 22–30.9 (Peter Mellroth m.fl.).

Upl: Ett fynd: Angarnsjöängen 3–7.7 (Stefan Paulin m.fl.).

Vrm: Två fynd, de tredje och fjärde i Vrm: S. Hyn 25.5, (Dan Mangsbo m.fl.) resp. Björken 17.9 (Morgan Johansson).

(LARS LINDELL)

Rödhuvad törnskata *Lanius senator* (69/69 – 4/4)

Öl: 1 2K+ Sibyllas jaktstuga 30.5 (F) (Axel Jensen).

Gtl: 1 2K hanne Norrgårde, Hamra s:n 2–18.7 (Niclas Ahlberg m.fl.).

Tillägg 2011:

Vb: 1 2K+ hona Megrundet, Hörnefors 18–24.10 (F) (Anders Granér, Joakim Lessman m.fl.).

FOTO: TOMAS LUNDQUIST/N

Rödhuvad törnskata *Lanius senator*, Norrgårde, Hamra (Gtl) 14 juli 2013.

Fynd av rasen:

Lanius s. senator (2/2 – 2/2)

Sk: 1 2K+ hona Hagestads mosse 7–15.8 (F) (Magnus Ullman m.fl.).

Upl: 1 1K Hårbykullarna, Hjälstaviken 2–9.10 (F) (Kalle Källebrink, Eva Johansson, Petter Haldén m.fl.).

Fyra individer under året är en god siffra. Arten har inte varit årlig i Sverige under 2000-talet, men 2011 gjordes så många som fem fynd. Sedan tidigare finns det två godkända fynd av rasen *senator*. Bedömningarna avseende rastillhörighet har inte alltid vara konsekventa genom åren. Den största anledningen till att det är relativt få som publicerats som *senator* beror på osäkerheter kring rasen *niloticus* va-

riation. Rk har för avsikt att se över alla fynd inom några år.

(MAGNUS CORELL)

Lavskrika *Perisoreus infaustus*

Vstm: 1 ex. Övre Skärsjön, Skinnskatteberg 7.2 (Mikael Rhönnsstad, Leif Edberg). Lavskrikan börjar bli årlig i nordvästra delen av landskapet (rrk Vstm).

Vrm: Ingen häckning konstaterad, men väl sex observationer från häckningsområdet i nordligaste delen av landskapet, alla i Torsby kn: 1 ex. Acktjärnet, Långberget 27.2 (Gunnar Lagerkvist), 2 ex. Rödjen 27.3 (Dan Mangsbo), 1 ex. Stölsäterberget 4.5 (Johan Frölinghaus, Mikael Hake), 2 ex. Persby-Gillersberg, NNO Likenäs, 15.7 (Björn Ehrenroth),

FOTO: NICLAS AHLBERG

Lavskrikan *Perisoreus infaustus*. En matning i Kittan (Gstr) lockar inte bara lavskrikor utan även fågelskådare.

1 ex. Dundern 17.8 (Ingrid Wirtberg) och 1 ex. Lövsbergsknölen NR 28.8 (Jan Wirtberg, Ingrid Wirtberg). *Gstr:* Samtliga fynd utom ett är från den välbesökta matningen vid Kittan, Rönnsbacken, vilken lockar till sig fågelskådare från när och fjärran (rrk Gstr).

(CHRISTER OLSSON)

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* NT

Fynd av rasen:

Nucifraga c. macrorhynchos

”Smalnäbbad nötkråka”

Nötkråkor av östligt ursprung får idag anses vara häckfåglar i samtliga norrländska landskap, låt vara att stammen på många håll är gles och väl utspridd.

Ha dock i minnet att den smalnäbbade rasen på allvar började kolonisera vårt land först i samband med den invasion som skedde hösten 1977.

Mpd: Observerad under häckningstid på ett flertal lokaler i Sundsvall med omnejd. I övrigt finns fynd från kusttrakterna i Timrå, Söråker, Ljustorp, Alnö och Njurunda under samma period. Slutligen från inlandet i Stöde, Torpshammar och Fränsta. I vanlig ordning dock inga konstaterade häckningar (rrk Mpd).

Nb: Fynd med häckningsindiciet: 3 i Piteå k:n, 11 i Luleå k:n, 1 i Haparanda k:n samt 9 i Boden k:n.

S Lpl: Första och andra säkra häckningarna i Åsele lappmark (rrk S Lpl).

N Lpl: Åtta fynd av tio ex. Arvidsjaur kn 10.1–10.10, 1 ex. Arjeplog 27.6 (Jan-Erik Wahlroos), 1 ex. Gauto-

FOTO: NICLAS AHLBERG

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes*. Rasen *N. c. macrorhynchos* häckar nu i samtliga norrländska landskap.

sjön 25.12 (Norra Lapplands rapportkommitté), elva fynd av 14 ex. Jokkmokk kn, 1 ex. Koskullskulle, Gällivare kn 29.8 (Rolf G Gustafsson) samt åtta fynd av max. 9 ex. Kiruna C. Endast 2 ex. sågs samtidigt varför antalet kan vara betydligt lägre (rrk N Lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Råka *Corvus frugilegus*

Råkan norr om Skåne för en blandad tillvaro med avseende på trender. Positiv trend rapporteras från Blekinge, Småland och Halland, oförändrad (för de kolonier som rapporterats) från Östergötland samt negativ från Uppland. För de flesta kolonierna i Västergötland samt alla kolonier på Öland och Gotland saknas häckningsuppgifter.

Råkan verkar nu ha etablerat sig i Blekinge där totalt 12 bon noterades 24.4 (Patric Österblad). Föregående år noterades 6 par (2012) respektive 1 par (2011). Dessutom sågs arten både vid Furumo och Mörby på Listerlandet på ett sätt där häckning kunde misstänkas.

Kolonin på Visingsö ökar sakta och rrk gör en försiktig bedömning till 50–60 par.

I Östergötland finns endast uppgifter från Linköpingskolonin där 18 bon noterades samt från Skänningekolonin med 90 bon, vilket är i linje med tidigare år.

Populationen i Uppland som 1990 var uppe i 1130 par var under året nere i endast 180 par, en nivå som arten hade efter kvicksilverkatastrofen på 1960-talet. Eftersom främsta orsaken till minskningen är aktiv förföljelse av arten så är det glädjande att det i dag förs en dialog mellan Upplands ornitologiska förening och Uppsala kommun. Förhoppningsvis hittar de fram till en hållbar position som gör att råkan kan finnas kvar och fortsätta vara ett kännetecken för Uppsala.

I Västergötland har en ny koloni tillkommit vid Karaby, Detterns naturreservat där ca 15 bon noterades.

(HENRIK LERNER)

Kråka *Corvus corone*

Fynd av rasen:

Corvus c. corone

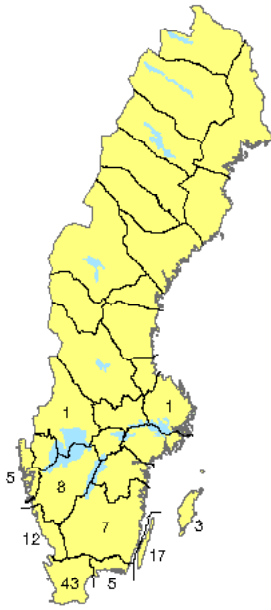
”Svartkråka”

Totalt 102 ex. är en relativt normal årssumma. Notera att det för första gången på mer än tio år helt saknas fynd norr om Värmland och Uppland. Inga rena svartkråkehäckningar har konstaterats.

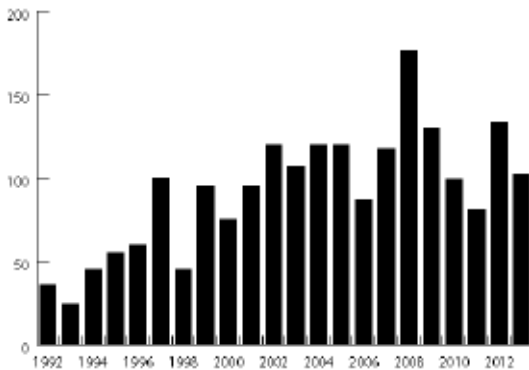
Ett par rrk-kommentarer och uppgifter om s.k. hybrider och ”hybrid-häckningar” (dvs häckningar mellan svartkråka och grå kråka):

Sk: ”Även i år saknades häckningsfynd av svartkråka, men två häckningar av svartkråka x gråkråka kunde konstateras: i Abbekås genomfördes en samhäckning för sjunde året i rad (Roland Holmström) med resultatet tre flygga ungar och vid Ljunghusen skedde en samhäckning där två flygga och tiggande ungar sågs 25.7 (Björn Malmhagen). Ungarna från den senare häckningen såg i stort ut som rena gråkråkor. Under året gjordes 20 fynd av svartkråka x gråkråka med ungefär samma geografiska fördelning som svartkråkan, så sannolikt sker fler samhäckningar än de två som rapporterats.”

Gtl: ”Tre individer fanns kvar från förra året och två av dem sågs regelbundet i samma område under hela året, medan Fiskhamnens fågel försvann efter vintern. I övrigt uppvisar svartkråkan en normal fyndbild, med ett

"Svartråka" *Corvus c. corone* i Sverige 2013 (hela året).

Rapporterade "svartkråkor" *Corvus c. corone* i Sverige 1992–2013.

inflöde under våren och ett par enstaka fynd under hösten. Nämnas kan också att ett antal rapporter av hybrider mellan svartkråka och gråkråka föreligger i rapportområdet."

(FREDRIK FRIBERG)

Rosenstare *Pastor roseus*

Skåne håller ställningarna som Sveriges mest pålitliga landskap för fynd av rosenstare. Arten är noterad där årligen under hela 2000-talet. I övrigt gjordes ströfynd spridda över Sverige, varav två ex. noterades samtidigt på Gotland, vilket är relativt ovanligt. Sammanlagt gjordes nio fynd av tio fåglar, vilket är att betrakta som en normal siffra för de senaste åren.

Sk: Ett vårfynd och två höstfynd: 1 hona Tosteberga bodar 20.5 (Nils Waldemarsson), 1 1K Nabben, Falsterbonäset 14.10 (Nils Kjellén, Aron Andersson, Björn

Malmhagen). 1 1K Nabben, Falsterbonäset 18.10 (Nils Kjellén, Aron Andersson m.fl.).

Bl: 1 2K hona Utlängan 17.5 (F) (Michael Tholin, Aron Edman, Mikael Olofsson m.fl.). Utlängans sjunde fynd, dvs hälften av alla anträffade i landskapet.

Gtl: 2 ex. Rivet, Sundre 18.5 (Carl Tholin, Ann-Mari Tholin, Björn Lilja m.fl.).

Vg: 1 1K Vrångö 25.8 (Tina Widén). 13:e fyndet inom Göteborgs rapportområde.

Boh: 1 ad. Saltögården, Saltö och Hättebäck, Tjärnö, Strömstad 28.5–4.7 (Inger och Rune Andreasson, Matti Åhlund, Lennart Hermansson m.fl.). 13:e fyndet i Boh.

Srm: 1 ad. födosökte Hävringe, Oxelösund 11.7 (Lars-Hugo Jansson). Sjätte fyndet i rapportområdet.

Pi lpm: 1 2K+ Jäkkvik, Arjeplog 5–8.6 (Tyrone Stenlund,

FOTO: JAN WAHLSTRÖM

Spansk sparv *Passer hispaniolensis*, Nederled (Sm) 19 maj 2013. Första fyndet i Sverige.

Ami Stenlund m.fl.). Andra fyndet i Pite lappmark. Det första gjordes 2011.

(MAGNUS STRÖMBERG)

Spansk sparv *Passer hispaniolensis* (0/0 – 1/1)

Sk: 1 2K+ hanne ringm. Nabben och Falsterbo fyr 27.5 (F) (Mattias Ullman, Marcel Gil Velasco m.fl.).

Sm: 1 2K+ hanne Nederled 18–19.5 (F) (Göran Magnusson, Lena Aronsson, Jens Sandgren, Håkan Ramsén m.fl.).

Ny art för landet! Fågeln kan ha förts till Småland av varma luftströmmar från sydost som nått Sverige dagarna före upptäckten. Arten häckar talrikt i sydöstra Europa och är där mer av en flyttfågel än t.ex. populationen i södra Europa (jfr BWPi 2.0). Att fylla på fågelmatningen långt in i maj kan uppen-

barligen ge överraskande resultat, under i vart fall två dagar fyllde den spanska sparven på sina fettreserver med solrosfrön m.m. Fyndet i Falsterbo inleddes med att fågeln sågs kort på Nabben och strax därefter kom överflygande vid fyren där den sedan behagade fastna i ett av näten. Tack vare den goda dokumentationen från både Småland och Skåne bedöms observationerna röra samma individ. En rapport om en hona spansk sparv på Stora Karlsö i juni 2013 är alltså under behandling av Rk. Från övriga Norden finns ett fynd i Finland, en hanne 1.5 1996, och två fynd i Norge, en hanne 13.5 1988 och en hanne 21.7 1990. Ett antal fynd har gjorts i Storbritannien och Nederländerna.

(MAGNUS CORELL)

Gulhämpling *Serinus serinus* VU

I Skåne förekom ca 14 revir eller troliga revir. Utöver detta noterades tillfälligt sjungande hannar vid ytterligare 13 lokaler. Antalet revir är därmed tydligt lägre än de senaste åren, men det behöver inte vara tal om någon reell minskning. Under hösten sträckte 15 ex. över Falsterbo (Nils Kjellén, Aron Andersson m.fl.) vilket är en hög totalsumma där. I övriga landet var uppträdandet tämligen normalt: Bl (8), Sm (2), Öl (ca 35), Gtl (12), Hl (8), Dls (1), Upl (3), Dlr (1), Hjd (1), P lpm (1)

Anmärkningsvärda fynd:

Gtl: Ett par byggde bo men misslyckades sannolikt med häckningen Rudvier, Öja 20.5–6.7 (Mats Svensson Pavval, Magnus Svensson m.fl.).

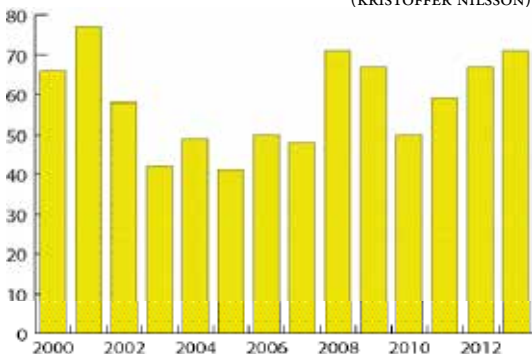
Dls: 1 ex. str. SV Rörvik, Vänersborg 29.6 (Ingemar Johansson). Andra fyndet i Dls.

Dlr: 1 sj. hanne Bodarna, Gagnef 6.6 (Conny Trogen). Femte fyndet i Dlr.

Hjd: 1 ex. Storsjö 20.10 (Emil Moén, Kent Moén, Alexandra Dahlström m.fl.). Första fyndet i Hjd.

P lpm: 1 2K+ hanne sj. Vidsels fpl., Arvidsjaur k:n 4.6 (Andreas Livbom). Första fyndet i P lpm.

(KRISTOFFER NILSSON)

Fynd av gulhämpling *Serinus serinus* utanför Skåne 2000–2013.

Steglits *Carduelis carduelis*

Hjd: 3 1K Ljusnedal 22.7 (Bengt Warensjö). Fyndet i Ljusnedal är det första där trolig häckning skett i landskapet.

Lu lpm: 1 ex. Saltoluokta 26.4 (gm Mats Karström). 1 ex. Sanden, Porsi 14.11 (gm Mats Karström). 1 hanne sj. Lövgården, Vuollerim 14–31.12 (Mats Karström, Benne Larsson). Tredje till femte fynden i Lu lpm.

T lpm: 1 hanne Jukkasjärvi by 30.1–28.2 (Anita Fjällström, Lotta Nygård m.fl.). Fjärde fyndet i T lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Hämpling *Carduelis cannabina* VU

Observationer högt uppe i fjällen är anmärkningsvärda. Gäller fynd i Abisko och Kebnekaise.

FOTO: NICLAS AHLBERG

Gulhämpling *Serinus serinus*, Rudvier, Öja (Gtl) juli 2013.

Lu lpm: 1 ex. Vuollerim 30.10 (Lars-Göran Hedberg). 1 ex. Campingen, Gällivare 7.5 (Björn Tuominen, Evelina Estberger). Tionde fyndet i Lule lappmark.

T lpm: 1 hanne sj. Abiskojaurestugorna, Abisko NP 20.6 (Anders Åhlund). 1 par Kebnekaise fjällstn. 28.6 (Jukka Markkanen, Ene Markkanen-proos).

(THOMAS STRID)

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris* EN

Vinterhämplingen uppvisar ett helt normalt uppträdande under häckningstid med undantag för fynden i Jämtland där inte sommarfynd görs så ofta. Häckningar och fynd under häckningstid:

Hjd: 4 ex. Mittåkläppen 11.6–8.7 (Björn Lundgren, Ing-

vor Kasselstrand, Magnus Kasselstrand m.fl.). 3 ex. Djupdalsvallen, Mittåkläppen 6.7 (Jan-Åke Noresson, Signe Noresson, Kaisa Olsson). 1 sj. Stor-Axhögen, Storsjö 20.6 (Robert Bünsow).

Jmt: 15 ex. Gåsen, Vålådalens naturreservat 23.6 (Anders Bergquist, Johan Bergquist). 5 ex. Fälpfjället/Fielpen, Hotagens naturreservat 24–25.7 (Patrik Sandgren).

Ly lpm: 2 ex. Sjuktevuole, Sorsele 21.6 (Martin Rydberg Hedén)

Lu lpm: 1 ex. Sarekvaratj 30.6 (Gustav Eriksson). 25 ex. Singistugorna, Kungsleden 13.8 (Bengt Allberg).

T lpm: 1–10 ex. Kärkevagge/Trollsjön 26.6–20.8 (Thomas Svensson, Jan Sjöstedt m.fl.), 10 ex. Latnjajavri 25.7–31.8 (Ulf Molau). 3 ex. Kårsavagge 29.6 (Bengt Allberg, Peter Berglund).

(KRISTOFFER NILSSON)

FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris*, Malmö (Sk) 24 november 2013.

Gråsiska *Carduelis flammea*

Fynd av rasen:

Carduelis f. rostrata (1/1 – 0/0)

Med anledning av en rapport om ett fynd av rasen från 2013 har Rk ställt upp vissa krav för att ett fynd ska kunna publiceras som ”grönländsk gråsiska”, dvs. gråsiska av rasen *rostrata*. Biometrin bör till att börja med stämma överens med *rostrata* på flera punkter och övergumpen ska vara kraftigt streckad. Vidare ska övernäbben vara tydligt konvex (inte bara i spetsen) – en *rostrata* ska ha konvex näbbrygg på någon del av näbben så att denna ger ett mer bulligt och grovt intryck (Lars Svensson, in litt.). Mot dessa krav har Rk nu bedömt de tidigare

två godkända fynden och det rapporterade fyndet från 2013. Visserligen har de tre individerna uppvisat vinglängder som talar för *rostrata*, de två förstnämnda på 80 mm och den senare på 85 mm, men endast en individ från Landsort 2006 har uppvisat en näbb som lever upp till kravet. De övriga två fynden har därför inte godkänts för publicering vilket innebär att det återstår ett godkänt fynd av rasen *rostrata* i Sverige:

Tillägg:

2006: *Srm*: 1 1K hanne ringm. Landsort 30.12.

(MAGNUS CORELL)

FOTO: KRISTER CARLSSON

Snösiska *Carduelis hornemanni*, Ryd (Sm) 23 mars 2013.

Snösiska *Carduelis hornemanni*

Ingen snösiskehäckning konstaterades under året, men några fynd gjordes under häckningstid.

T lpm: 1 hanne Låktatjåkka stn. 5.6 (Lars Lundquist),
2 ad. hanne sj. Riksgränsen stn. 30.6 (Jan Sjöstedt).

(KRISTOFFER NILSSON)

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Återigen bjöd bändelkorsnäbbarna på invasionsliknande rörelser från sensommaren och under hösten. Tusentals individer har varit inblandade, men eftersom inte alla rrk har redovisat totalsummor så blir det svårt att summera en nationell totalsumma, men en kvalificerad gissning bör åtminstone kun-

na indikera att minst 11 000 bändelkorsnåbbar har observerats med reservation för dubbelräkningar. Invasionsfåglarna har kommit österifrån och berört Östersjökusten brett.

Högt antal:

Vb: 975 ex. str. NV Bjuröklubb, fiskeläget 6.8 (Niklas Lindberg). Högsta sträcksumman sedan rekorddagen vid Öruden, Torö (Srm) 2011.

(KRISTOFFER NILSSON)

Tallbit *Pinicola enucleator* NT

Nog för att tallbiten är diskret och ofta svårfunnen under häckningstid, men det som uteblivna häckningar i fågelrapporten 2013 i första hand säger, är

FOTO: ANITA ÖCKNER

Bändelkorsnåbb *Loxia leucoptera*, Rotorp, Halmstad (HI) 26 november 2013.

nog att tallbitens häckningsbiotoper inte har högsta prioritet för att bli besökta av ornitologer sommartid.

Hjd: Fynd under häckningstid: 2 ex. Björnsjön, Storsjö 11.5 (Bert-Ivan Mattsson).

Jmt: Enda sommarfynden rapporterades 16.8 då 1 ex. vardera sågs på två olika lokaler i Strömsunds kommun (rrk Jmt).

S Lpl: Inga fynd under häckningstid (rrk S Lpl).

N Lpl: 1 sj. Lannavaara by 14.6 (Percy Fredriksson, Stefan Kyrklund, Anders Lindberg), 2 ex. Polcirkeln 21.6 (Göran Andervass) och 1 ad. Linakiera 18.7 (Rolf G Gustafsson).

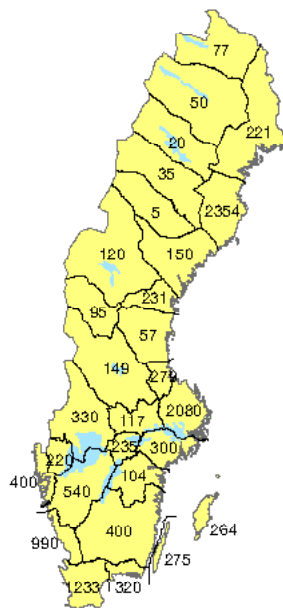
(CHRISTER OLSSON)

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

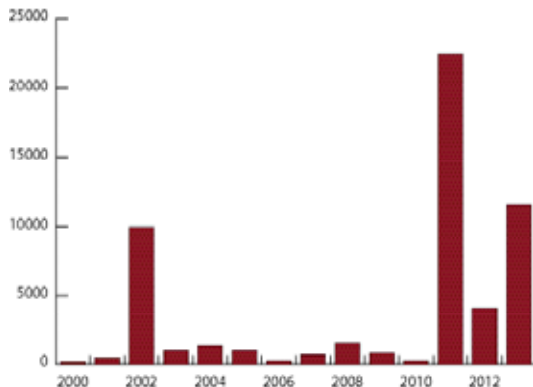
Under de senaste åren har vi kunnat följa hur stenknäcken sakta men säkert börjat inta Härjedalen, Jämtland och Lappland under den kolonisering av Norrland som pågått sedan 1970-talet slut.

Mpd: Häckning: 1 par med 4 ungar Gasabäck, Hässjö 22.6 (Mattias Edman). I övrigt observerad på flera lokaler under häckningstid på norra Alnön, Söråkerslandet, runt Sundsvall, Timrå och Njurunda. Detta år glädjande även på ett par lokaler i inlandet såsom Tubbo, Borgsjö 27.5 (Bengt Larsson) och Säter, Indal 29.7 (Eric Carlsson).

Nb: Åtta fynd av 8 ex. i Piteå kn 4.1–13.7 vid Öjebyn, Sjulsnäs och Piteå, 1 hane Degerögatan, Luleå 25.4

Rapporterade bändelkorsnåbbar *Loxia leucoptera* i Sverige 2013.

Rapporterade bändelkorsnåbbar *Loxia leucoptera* i Sverige 2000–2013. Det tidigare mönstret med invasioner med längre mellanrum verkar ha ersatts av ett mera regelbundet och större uppträdande.

(Jan Bergström), 1 par kolonilotterna, Hertsön 11–12.5 (Krister Jakobsson, Viktor Persson m fl), åtta fynd av 15 ex. i Boden 21.4–5.10, varav 1 par i permanent revir Skolskogen 4–24.5 (Jan Andersson), 1 ex. Haparanda 15.7 (Jouni Ylipekkala), 1 ex. Filpusbacken, Haparanda 26.7 (Jouni Ylipekkala), 1 ex. Näsbyn, Kalix 14.11 (Thore Alm). Eftersom upp till 6 ex. sågs vid Överluleå kyrka 8.7–5.10 är det troligt att arten häckat i närheten (rrk Nb).

Hjd: Max 3 ex. Östlunds, Storsjö 19.4–8.5 (Per Lif, Stig Öhman, Kent Moén m.fl.), 1 hanne Sveg 1.6 (Gunnel Långström), 1 ad. hanne Funäsdalen 17.6 (Bengt Warrensjö) och 1 ex. Östlunds, Storsjö 11.11 (Kent Moén, Eva Moén, Birger Östlund).

Jmt: 1 honf. Krokom 11.1 (Therese Hedman), 1 ex.

Andra fyndet för Sverige kom tätt efter det första som gjordes vid Gislövs Stjärna i Skåne 29.4–2.5 2012. Beträffande åldersbestämningen av årets individ när man inte längre än till 1K+. Kombinationen av följande karaktärer talar för att det rör sig om en hona (Gabriel Norevik, in litt.). Avsaknaden av blygråa eller gröna toner i hjässa, halssidor och bröst. Diskret och fint tecknad hjässa med bruna toppar på matt grå botten som också bildar rätt tydliga hjässidestreck. Ögonbrynsstrecket är tydligt, ljus och rent och tygeln är ljus som hos en klassisk hona. Örontäckarna är rätt distinkt inramade i brunsvart. Förekomsten av ett ljus och rent submustaschstreck, distinkt strupsidesstreck som når

FOTO: THOMAS DALEKE

Gråhuvad sparv *Emberiza spodocephala* hona, Utlängan (Bl) 10 november 2013. Andra fyndet i Sverige.

Odensala, Östersund 12.1 (Hans Grundahl), 1 hane Duved 19.2 (Anders Wirdheim), 2 ex. Ocke, Mörsil 19.5 (Lars Strömberg), 1 ex. Bleckåsen, Alsen 2.7 (Thomas Svensson), 1 ex. Alsen 6.7 (Matthis Kaby), 1 1K död Brunflo 12.7 (gm rrk Jmt) och 1 ex. Täng, Ås 19.11 (Ulla Henriksson).

N Lpl: Totalt åtta fynd av 11 ex. i N. Lpl är en normal siffra (rrk N Lpl).

(CHRISTER OLSSON)

Gråhuvad sparv *Emberiza spodocephala*
(1/1 – 1/1)

Bl: 1 1K+ hona Byn, Utlängan 9–13.11 (F) (Lars-Gunnar Lundquist, Linus Almqvist, Thomas Daleke, Fredrik Lennartsson).

näbben och därmed tydligt ramar in en ljus otecknad strupe är också bra för hona. Likaså är både bröst och flanker distinkt tecknade i brunsvart mot ljus botten. Framför allt bröstsidorna är lite mörkare men går där mot smutsigt brunt och passar fint för en hona.

(MAGNUS CORELL)

Ortolansparv *Emberiza hortulana* VU

Sedan ortolansparven började uppmärksammas i Fågelåret för dryga tio år sedan har vi med vemod kunna följa hur den försvunnit från landskap efter landskap. Näst i tur att bli övergivna tycks vara det gamla säkra tillhålllet Närke (främst runt Kvismaren

sedan lång tid) samt Södermanland. Notera dock att arten envist hävdar revir kring Kalmar år efter år och att trenden i Västmanland för 2013 varit positiv.

Sm: 1 hanne permanent revir Vesslö, Kalmar 8.5–24.6 (Lars Lindell, Lars G Petersson, Jan Ottosson, Åke Jonsson m.fl.) och 1 sj. Värnanäs, Kalmar 17.5–7.6 (Leif Tägtström, Anders Törnberg, Arne Hellgren m.fl.).

Nrk: Tre par häckade i Kvismaren under 2013, men bara ett par lyckades med häckningen och fick ut fem ungar. Totalt har sju revirhävdande hannar funnits i området. Räknar man in tillfälliga observationer så har tolv olika hannar setts i området (Magnus Persson, Patrik Rhönnsad). Sjungande hannar har dessutom observe-

FOTO: KRISTER CARLSSON

Ortolansparv *Emberiza hortulana*, Ottenby (Öl) 27 maj 2013.

rats på följande platser: 1 ex. Banvallsdungen, Tysslingen 10.5 (Helny Olsson, Christer Nyttén), 1 ex. Seger-sjö naturreservat, Segersjö 10–27.5 (Anders Jacobsson, Ola Erlandsson m.fl.), 1 ex. Ullavi, Sköllersta 12.5 (Per Karlsson Linderum), 1 ex. Götabro, Hardemo 28.5 (Håkan Ellehammar) och 1 ex. Sköllersta prästäng 13.6 (Magnus Friberg).

Ög: Inga häckningar konstaterade heller i år. Sjungande hannar noterades enligt följande: 1 ex. Ekön, Gryts skärgård 14.5 (Johan Green), 1 ex. Medevi säteri 2.6 (Gunnar Myrhede, Elke Myrhede), 1 ex. Sättuna badplats, Sättuna 2–10.6 (Magnus Danestig) och 1 hanne Herrebrotippen, Borgs kyrka 3–4.6 (Ragnar Lagerkvist, Fredrick Lindmark m.fl.).

Srm: Från artens sista fäste i rapportområdet (Sofiebergsåsen, Eskilstuna) finns i år endast rapport om två sjung-

ande fåglar vilket är det lägsta antalet hittills (rrk Srm). **Upl:** Totalt har vi bedömt att det varit åtminstone 31 olika sjungande eller revirhävdande hannar bland årets ortolanrapporter, vilket är det näst lägsta antalet hittills (27 rapporterades 2008, men det låga antalet kan misstänkas ha berott på dålig inventering) (rrk Upl).

Vstm: 43 sjungande hannar har rapporterats under häckningstid med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (4), Kungsör (25), Arboga (6) och Sala (1). Inga konstaterade häckningar, men 2 par uppröda/varnade i Uknö, Björskog. Glädjande är att antalet sjungande hannar har ökat sedan bottennoteringen 2011 och inventeringsåret 2012 (rrk Vstm).

Vrm: 1 sj. mellan Strand och Gersviken, Emsen, Forshaga k:n 30.5 (Jan-Erik Wahlroos).

Gstr: Sjungande hannar har under häckningstid påträffats på två lokaler. Dock har ingen häckning konstaterats: 2 sj. Toretorp, Storvik 14.5–25.6 (Kjell Pålsson m.fl.) och 1 ex. Grästjärn, Åmot 17.5–25.6 (Jörgen Toivanen).

(CHRISTER OLSSON)

Videsparv *Emberiza rustica* NT

Sk: 1 hanne Kullens fyr, Kullaberg, 16.5 (Thomas Svanberg, Kaj Möller, Karl G Nilsson m.fl.) och 1 honf. rast. Lomma kustdammar 28.9 (Lars Nilsson, Lars-Göran Lillvik m.fl.).

Ök: 1 hanne Sandviks camping 17–18.5 (Mats Henriksson, Bengt Sjösten, Daniel Andersson, Markku Kemppi m.fl.).

Nrk: 1 ex. Hammarsån, Kvismaren 21–23.9 (Åke Pettersson, Åke Lorin m.fl.).

Srm: 1 1K rast. Vadsjön, östra sidan, Nyköping 19.9 (Jan Sjöstedt) och 1 ex. str. S Kviksundsbron, Eskilstuna 29.9 (Joachim Strengbom, Tommy Emanuelsson).

Sthm: Totalt sju fynd: 1 ex. str. Norrudden, Landsort 30.8 (Raul Vicente), 1 ex. str. V Örudden, Torö 31.8 (Göran Andervass, Göran Möllebo), 1 ex. Överby, Erstavik 3.9 (Per Lindström m.fl.), 1 ex. Horssten 4.9 (Anders Haglund), 1 1K hanne ringm. Landsort 13.9 (Chris Sharpe, Kay Collister, Tore Jacobsson m.fl.), 1 ex. Angarnsjöängen 26.9 (Svante Söderholm, Micke Johansson m.fl.) och 1 ex. Angarnsjöängen 28.9 (Erik Koppe).

Upl: Vårfynd är mycket ovanliga numera, men 1 ex. (2K+ hanne) rastade på Storskäret, Röder 11.5 (Björn Andersson). Under hösten noterades arten enligt följande: 1 ex. Långsandsörarna, Gårdskärshalvön 7.9 (Per-Johan Ulfendahl), 1 ex. Björn 12–14.9 (Martin Amcoff, Peter Schmidt m.fl.), 1 ex. Hjälstaviken 15.9 (Frank Johansson), 1 ex. Sunnerstabacken, Årike Fyris samma dag (Björn Lundgren) och 1 ex. Långsandsörarna 21.9 (Björn Lundgren). Enligt Svensk Fågeltaxering har arten minskat med 5,3 procent per år på standardrutterna under åren 1998–2013, vilket är en av de kraftigaste minskningar som registrerats för någon enskild art i detta övervakningsprogram av våra fåglar. Troligen är det på övervintringsplatserna i östra Asien som videsparven har de största problemen (rrk Upl).

(CHRISTER OLSSON)

Dvärgsparv *Emberiza pusilla* VU

Året uppvisar en normal fyndbild under häckningstid i de nordliga delarna av landet och ovanligt många fynd i hela landet utanför häckningstid. Totalt 22 dvärgsparvar observerades utanför häckningstid vilket är det högsta antal som noterats under 2000-talet. Fynd under häckningstid:

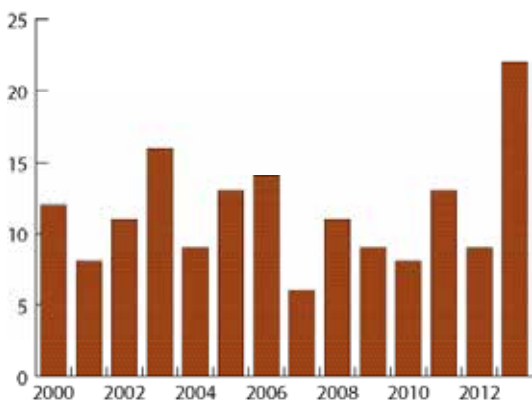
Nb: Sex fynd av 10 ex. i Övertorneå kn 7.6–13.7 vid Ylinenjärvi, Huhtavaara, Aapua, Kaivosjängkä V Juoksengi och åtta fynd av 16 ex. i Pajala kn 10.6–11.7 vid Jupukka NR, Vännijängkä NR, Huhanjärvi, Tervajoki NR, Äihämjärvi samt Torikkavuoma S Anttis.

P lpm: 1 ex. Järvträsk 20.6 (Micael Jonsson). Tionde fyndet i P lpm.

FOTO: BJÖRN DELLMING

Svarthuvad sparv *Emberiza melanocephala*, Kullens fyr (Sk) 6 juni 2013.

Fynd av dvärgsparv *Emberiza pusilla* utanför häcknings-tid i Sverige 2000–2013.

Lu lpm: 1 sj. Tjälmal, Pieski 11.6 (Lars Sundberg), Minst 5 ex. Luspebryggan 28.5–16.7 (Rüdiger Kasche, Olof Persson, Ulrika Bokén m.fl.). Vid Luspebryggan fanns minst två sjungande hanner och där sågs även tre juv.
T lpm: 1 par Vittangi 16.6 (Håkan Tyrén).

Fynd utanför häckningstid: Sk (3), Bl (2), Sm (1), Öl (2), Gtl (4), Boh (1), Srm (2), Upl (1), Dlr (1), Vb (3), Nb (2)

Anmärkningsvärt fynd:

Sm: 1 1K ringm. Skillingaryds dämme, Vaggeryds k:n 8.9 (Mats Alderus, Hans Boberg m.fl.). Fjärde fyndet i Småland.

(KRISTOFFER NILSSON)

FOTO: GÖRAN LENZ

Svarthuvad sparv *Emberiza melanocephala*

(39/39 – 1/1)

Sk: 1 2K+ hanne sj. Kullens fyr 6.6 (F) (Peter Elfman m.fl.).

Det femtonde fyndet under 2000-talet gjordes på ett klassiskt datum för arten – det här var den femte individen som har upptäckts på självaste nationaldagen. Fågeln upptäcktes på sången och satt sedan öppet och sjöng till och från fram till kvällen.

(MAGNUS CORELL)

Kornsparv *Emberiza calandra* EN

Häckning har som vanligt endast noterats i Skåne där även den övervintrande populationen finns kvar med som mest 150 ex. noterade. Utanför Skåne har

14 fynd gjorts varav sex på Gotland som hade rekorduppträdande.

Sk: Högsta rapporterade antal ifrån vinterfältet i sydost under föråret: 150 ex. 11.2. Efteråret vid vinterfältet: högsta antal 55 ex. 7.12. Utanför huvudområdet i sydöstra Skåne fanns revirhållande fåglar längre perioder vid Boste strandängar (1 ex.) och på Vombs ängar (1 ex.).

Bl: 1 2K+ Utlängan 13–16.5 (Lars-Gunnar Lundquist, Linus Almqvist).

Öl: 1 ex. Karlevistenen, Vickleby 23.8 (Leif Dahlgren).

Gtl: 1 sj. Österudd, Näsudden 6.5 (Ola Wizén, Jörgen Petersson). 1 ex. Hoburgen – Rivet, Sundre 9–23.5 (Alexander Hellquist, Tord Jeppsson, Ulrika Ridbäck m.fl.) och sj. samma plats 6.6 (Stellan Hedgren, Sivert Söderlund). 1 ex. Alkärrret, Faludden 14.5 (Matti Eriksson).

FOTO: ANDERS WIRDHEIM

Kornsparven *Emberiza calandra* är som häckfågel begränsad till Skåne, men 2013 gjordes tre fynd i Norrland.

1 ex. Paviken, Västergarn 19.5 (Jim Sundberg, Mattias Andersson). 1 sj. Ojmundsbod, Hamra 10.6–1.7 (Arvid Svanborg, Lars Edenius, Per Edenius m.fl.). Ett rekordår utan like.

Hl: 1 ex. Morups Tänge 2–21.4 (Tommy Aronsson m.fl.).

1 hanne rast. Apelvikshöjd, Varberg 20.6 (Per Gajemo).

Srm: En kornsparv sågs på Nedebygdärdet, Utö 19–20.5 (Micke Karlsson, Petter Simonsson, Thomas Strid, Ulf Johansson, Roger Kaufmann). Tredje fyndet i *Srm*.

Vb: 1 2K+ Nilsland, Tväråbäck 2.6 (Jonas Grahns). Sjätte fyndet i *Vb*.

Nb: 1 ex. Grannäset, Bälänge 7.10 (Krister Jakobsson). Andra fyndet i *Nb*.

Lu lpm: 1 ex. Älloluokta 24.5 (Mats Karström, Kjell Wäberg m.fl.). Första fyndet i *Lu lpm*.

(KRISTOFFER NILSSON)

Kategori D

Category D

Gulkindad kricka *Anas formosa* (14/15 – 1/1)

Vstm: 1 hanne Frövisjön, Skultuna 23–30.4 (F) (Jan Bergman, Markus Rehnberg m.fl.).

Andra fyndet i Västmanland. Det tolfte vårfyndet, varav det femte i april (det finns ett odaterat vårfynd från 1931).

(ALEXANDER HELLQUIST)

Kategori E

Category E

Svart svan *Cygnus atratus*

Totalt bedöms två individer setts frillygande i Sverige. Dels ett fynd i Skåne i oktober samt en individ som sågs sträcka med sångsvanar den 14 april i Bohuslän och sedan sannolikt samma i Västerbotten den 16 april. Därefter noterades rimligen samma individ i Norrbotten.

Sk: 1 ex. Malmödammen, Tygelsjö ängar 5.10 (Stefan Cherrug) och det är tredje året i rad med bara 1 ex. observerat i Skåne.

Boh: 1 ex. sträckte vid Skredsvik, Gullmarn, med sångsvanar mot NO 14.4. (Berndt-Johan Lindberg, Per Stensland, Agneta Olsson, Lars Molander)

Vb: 1 ex. sågs sträcka norrut tillsammans med sångsvanar 16.4 (Eskil Nygren, Bertil Brånin m.fl.). Den sågs först vid Hörnefors vattentorn, senare vid Degernäsbäcken och sist vid Carlshestippen, Umeå. Förmodligen rör det sig om samma individ som en dryg vecka senare återfanns norr om Luleå. Detta var Västerbottens tredje fynd. De tidigare fynden gjordes 2004 och 2007.

Nb: 1 ex. Kapellet, Ängesbyn 25.4–5.5 (Peter Öhman, Ulf Tenbäck). 1 ex. Svedjen, Vibbyn 7–8.5 (Rolf G Gustafsson). 1 ex. Smedsbyfjärden, Persöfjärden 9.5 (Staffan Sundin). Troligen hör samtliga fynd till en och samma individ, vilken farit omkring i länet. Femte fyndet i *Nb*.

(THOMAS STRID)

Strippås *Anser indicus*

Totalt har 31 ex. noterats under året. Flera av de individer som setts har bedömts vara stationära under långa perioder inom respektive landskap.

Sk: 4 observationer av 5 ex. under året. Vårens enda observation var 2 ex. som passerade Käseberga (Sk) 18.5 (Sven Splittorff) och även Gislövs Hammar (Jesper Segergren, Richard Ek och Tomas Svensson), på sin väg norrut. Hösten 1 ex. Gröna jaktstugan, Foteviken 14.9 (Mikael Grantén), 1 ex. Hovby ängar, Hammarsjön

10–17.11 (Christer Neideman m.fl.) och 1 ex. Kabusa skjutfält 12–28.11 (Lars-Erik Norbäck m.fl.).

Bl: 1 ad Järnaviks våtmark 29.5–12.6 (Thomas Rodeson, Jörgen Pisch, Fredrik Lennartsson).

Sm: Troligvis samma två på våren som sågs från och till i området runt Hagbyhamn under hösten: 2 ex. Grisbäck, Torsås 19.5 (Christer Håkansson, Peter Sieurin). 2 ex. , Hagbyhamnområdet 1.8–5.9 (Stig Ljungdahl, Hans-Gunnar Svensson m.fl.). 1 ex. sträckte söderut med kanadagäss vid Sandsjön, Vaggeryd 6.11 (Sven Boberg).

Öl: 1 ex. Ottenby – Kvinngröta 17.8–8.9 (Kjell Johansson, Gösta Friberg m.fl.). 2 ex. Beijershamn 9–18.9 (Curt Andersson, Lennart Carlsson, Claes Ekberg).

Hl: Tre observationer under försommaren i norra Hal-land, sannolikt avser samtliga fynd en och samma individ. 1 ex. rast. Hultakullen, Värö 28.5 (Johan Frölinghaus). 1 ex. Båtafjorden 29.5 (Uno Unger, Bengt Karlsson, Martin Oomen). 1 ex. födosökande Råöslätten 15.6 (Elon Wismén).

Bob: Troligen samma ex: 1 ex. Kråkudden, Hönö 6.6 (Jon Håkansson). 1 ex. Torslandaviken, Hisingen 15.6–17.6 (Magnus Persson, Karin Magnander). 1 ex. Lysekil 12.10 (Ingemar Åhlund)

Vg: 2 ex. Nollhagaviken 1.3–30.6 (Thomas Svensson, Björn Johanson, Stig Fredriksson). Vid Hornborgasjön sågs ett ex. vår resp. höst (kanske samma ex?) och runt Östen bedöms fynden höra till en och samma individ.

Ög: 1 ex. 6.9 och 23.9 vid Sättunaviken, Svartåmyrningens naturreservat (Thorsten Gansing och Jon Sjöberg).

Srm: Minst tre individer har setts enligt följande: 1 ex. Strandstuviken, Nyköping: 15.6 (Sofi Nordfeldt, Peter Lantz), 30.6 (Jan Gustafsson), 12.7 (Monica Johansson) och 17.7 (Niklas Westermarck, William Sjöberg). 1 ex. Sandemar 6.4 (Fredrik Grahns). 1 ex. Sandemar 6.4–13.8 (Thomas Strid, Anders Nyberg). 1 ex. Sandemar 6.6 (Fredrik Grahns). 1 ex. Lännäckersviken 6.8 (Fredrik Grahns). 1 ex. Skansundet, Norra Mörkö 18.8–24.8 (Stefan Clason, Johan Ehrlén, Ingemar Gard). 1 ex. Hallsfjärden 16.9 (Ulf Modin). 1 ex. Grödinge 13.10–7.11 (Thomas Strid, Bo Ljungberg, Anders Forsberg). 1 ex. Norra Mörkö 26.10–27.10 (Stefan Clason).

Upl: 1 ex. rast. Bonadammen, Munsö 28.9 (Mats Andersson, Per Lönnborg).

Vrm: 2 ex. Tofta, Ölmeviken 27.5 (Thomas Lindell).

Dlr: 1 ex. Vassjön, Borlänge 2.5 (Bengt Eriksson, Gunnar Bäck, Nils-Erik Björkbacka m.fl.). 2 ex. Änge, Nås, Vansbro 14.8 (Tony Tysk).

Hls: 1 ex. "Berget", Gammelsträng 24.4 (Håkan Byrén). 1 ex. Nylandet, Hög kyrka 27.4–30.4 (Jonas Lind). 1 ex. Mödänge 2.5 (Jan-Erik Tibbling, Börje Åhlund).

Mpd: 2 ex. Fagervik, Timrå 22–24.5 (Bernt Carlsson, Eva Sundin, Elisabet Carlsson m.fl.).

Vb: Tre fynd av fyra individer: 1 par Avanäs, byn vid Vin- delälven, Hällnäs 11–13.5 (Henrik Sporröng, Karl Ber- til Gabrielsson), 2 ex. Västra Spöland 104, Vännäsby 1.6 (Peter Nordin), 1 ex. Umeälvens delta och slätter 24.8–1.10 (Ulf Sperens, Isak Vahlström, Emmanuel Naudot

m.fl.), 1 ex. Lund, Skellefteå 31.8 (Anders Lindberg), 1 ex. Sjön, Hjöggböle, Bureå 11.9 (gm Håkan Rune), 1 ex. rast Åbyn, Burträsk 15.9 (Tobias Burlin).

Nb: 1 ex. Sandgrönnorna, Rödkallen–Sör–Åspen nat res. 6.9 (Jan Bergström).

(THOMAS STRID)

Snögås *Anser caerulescens*

Tillägg 2009:

Vb: 1 ad. Umeälvens delta 8–12.9 (F) (Tommy Magnus-son m.fl.).

Tillägg 2011:

Hls: 1 ad. Ålsjön 17.5–6.6 (Robert Lindberg m.fl.).

Fåglarna från 2009 och 2011 har med hjälp av ringavläsningar konstaterats ha tyskt ursprung. Tyska snögäss härstammar från en utplantering 1985 i staden Neuss i närheten av Düsseldorf, där de flesta fortfarande finns kvar i en parkdamm. Det har spekulerats i om populationen har blivit självreproducerande, vilket skulle innebära att den hamnar i kategori C. Rk har grävt i saken och funnit att så inte är fallet. På AERC:s epostlista har Peter Barthel i tyska Rk meddelat att snögässen matas året runt av ortsbefolkningen. De har för övrigt blivit en sanitär olägenhet, och åtgärder för att bli kvitt dem har diskuterats. Några av fåglarna från Neuss flyttade vintern 2005/2006 till norra Italien för att återvända följande vår. Några fåglar har även emigrerat till Ryssland, där de möjligen har häckat. De flesta tyska fåglar har gula plastringar, men inte alla. Mot bakgrund av denna info har Rk beslutat att föra fynden i Västerbotten och Hälsingland till kategori E. Snögäss vars ursprung inte kan spåras kommer även fortsättningsvis föras till kategori D.

(ALEXANDER HELLIQUIST)

***Dvärgsnögås *Anser rossii** (12/12 – 0/0)**

Sk: 2 2K Glivarpa mosse 27.4–11.5 (F) (Luis Gordinho m.fl.).

Bl: 3 2K på flera lokaler i östra delen av landskapet 12.3–22.4 (F) (Fredrik Lennartsson m.fl.).

Skåne- och Blekingefynden avser samma fåglar. De bar blå ringar av djurparkstyp, vilket betyder att de hamnar i kategori E och därmed inte kommer att synas i statistiken över fynd i kategori D (siffrorna ovan avser kategori D). Fåglarna kan spåras bakåt till Holland där de sågs i december 2012. De noterades sedan i Danmark under februari och i början av mars innan de dök upp i Blekinge.

Rättelse 2012:

I *Fågelåret 2012* fördes felaktigt fyndet i Vg och Srm av en dvärgsnögås med en ring av djurparks-

typ till kategori D. Den hör hemma i kategori E, och Sverigefynden i kategori D är således fortfarande tolv till antalet.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Dvärgkanadagås *Branta hutchinsii*

Tre fynd gjordes under året av dvärgkanadagås.

Fynd av rasen

Branta h. minima

Vg: 1 ad. Välen 29.5-4.8 (Jan Hellström m.fl.). Med all sannolikhet samma gås som tillbringat sommaren i Välen varje år sedan 2011.

Obestämd ras:

Sk: 1 ex. märkt med färgringar Näsbyholmssjön 29.9-10.1 (Niclas Winqvist, Mattias Ullman och Simon Schubert).

Bl: 1 ex. Torhamns udde 25.7 (Blekinges rapportkommitté). Nionde fyndet i Blekinge.

(THOMAS STRID)

Brudand *Aix sponsa*

Två fynd under året, av denna parkrymning, är något färre än vad det varit de senaste åren.

Sm: 1 ex. Varvsholmen 14.1 (Bo Lundström, Elsbet Lundström).

Upl: 1 hane födosökande Salsta slott, Lena 15.5 (Nina Janelm).

(HÅKAN LERNEFALK)

Mandarinand *Aix galericulata*

Fynd från i stort sett hela landet. För andra året i rad inga rapporterade häckningar. Parande fåglar har dock rapporterats från Vg.

I flera fall är det fåglar som har setts tidigare år på samma plats, t.ex. paret i Jokkmokk. Det ena hanparet tros vara det par som återkommit sedan åtminstone 2008, vilka har kommenterats som homoseksuella.

Ås lpm: 1 hane Laxbäcken 30.4-2.5 (Inga Olofsson, Rolf Segerstedt, Isak Vahlström, Ingemar Olofsson). 3 ex. rastande Stalonsby, Stalon 4.5 (Inga Olofsson). Sjunde och åttonde fyndet i Ås lpm.

(HÅKAN LERNEFALK)

Kamskrake *Lophodytes cucullatus* (18/18 – 0/0)

Hl: 1 hane Gärdsjön, Älvsåker 17-21.4 (F) (Jörgen Sagvik m.fl.)

Fågeln noterades bära en gul plastring, varför den placeras i kategori E och därmed inte kommer att synas i statistiken över fynd i kategori D (siffrorna ovan avser endast kategori D).

(ALEXANDER HELLQUIST)

Berghöna *Alectoris chukar*

Två fynd av denna art som sannolikt härstammar från utsättning. Även 2011 gjordes fynd i Linköping vilka rimligen har samma ursprung.

Ög: 1 ex. Ryd, Linköping 26.7 (Peter Högfeldt). 1 ex. Linköping 30.7 (Magnus Lundberg, Henrik Druid, Johan Lundberg).

(THOMAS STRID)

Rödhöna *Alectoris rufa*

Två fynd, ett i Skåne och ett i Västergötland, av denna uppenbara rymling. Fågeln i Västergötland sågs bland annat tillsammans med höns på en gård.

Sk: 1 ex. Abbekås 15.5 (Christian Ljunggren).

Vg: 1 ex. födosökande Bärredssjön, Hajom 16.6 (Rolf Ericsson, Bertil Larsson, Inga-Britt Ericsson).

(THOMAS STRID)

Jättehavsrör *Haliaeetus pelagicus* (1/1 – 1/1)

Sk: 1 1K Vitemölla 5.11 (F) (Lars Edman).

Bl: 1 1K Olsäng 10.10 (F) (Kenny Nordström, Stefan Lithner, Jan Svantesson m.fl.).

Öl: 1 1K Mörbylånga 9.10 (F) (Stefan Göransson, Mats Wallin, Tomas Kjelsson m.fl.).

Sm: 1 1K Kolboda 9.10 (Svante Forsberg).

Upl: 1 1K Alholmen, Gårdskärshalvön 3.8 (F) (Oskar Löfgren, Andreas Press), Norra Järvafältet 1.10 (F) (Mats Weiland, Olle Bernard, Ulf Franzén m.fl.), Norrby 7.10 (F) (Anna-Lena Landén).

Eftersom det föreligger rapporter om fågeln från olika landskap vid samma tidpunkt har Rk delvis granskat de blanketter som har inkommit – normalt behandlas arter i kategori E av Rrk och Nrk. Observationerna avser samma individ. Fågeln sågs sträcka norrut vid Skagen i Danmark 26.7 ([netfugl.dk](#)). Den var i juvenil dräkt, vilket innebär att den inte ens teoretiskt kunna ha vilt ursprung – i häckningsområdena blir ungarna flygga först under augusti-september (Lobkov & Neufeldt 1986).

(ALEXANDER HELLQUIST)

Fynd som inte godkänts för publicering av Raritetskommittén *Records not accepted by the RC*

- Amerikansk sjöorre** *Melanitta americana*
Hl: 1 ex. Påarp 1.6.
- Stormsvala** *Hydrobates pelagicus*
Sk: 1 ex. Hovs hallar 6.2.
- Purpurhäger** *Ardea purpurea*
Vg: 1 ex. Näset 12.10.
- Jättehavsrör** *Haliaeetus pelagicus*
Öl: 1 ex. Eckels udde 7.10.
- Gåsgam** *Gyps fulvus*
Sm: 1 ex. Piperskärr, Västervik 19.7.
Vg: 1 ex. Hornborgasjön 13.8.
- Större skrikörn** *Aquila clanga*
Dlr: 1 ad. Kättbo 3.10.
- Ob. tundrapipare** *Pluvialis fulva/dominica*
Öl: 1 ex. Ölands norra udde 3.8.
- Fläckdrillsnäppa** *Acitis macularius*
Srm: 1 ex. Kvicksundsbron 2.1.
- Sotvingad mås** *Larus atricilla*
Öl: 1 2K Sebybadet 20.7.
- Kaspisk trut** *Larus cachinnans*
Mpd: 1 1K Leskäret, Tynderö 4.8.
- Sibirisk pipelärka** *Anthus hodgsoni*
Gtl: 1 1K+ Suderudd, Furilden 5.11.
- Gulärta** *Motacilla flava*, raserna *flavissima/lutea*
Bl: 1 2K+ hanne Gammalstorp 2.9.
Öl: 1 2K+ hanne Sebybadet 11.8.
- Sydnäktergal** *Luscinia megarhynchos*
Gstr: Eggegrund 23–24.5.
- Rubinnäktergal** *Luscinia calliope*
Gtl: 1 honf. Vändburg 10.11.
- Rödstart** *Phoenicurus phoenicurus*, rasen *samamensis*
Upl: 1 honf. Kogrunnet 1.10.
- Vitgumpad buskskvätta** *Saxicola maurus*
Ög: 1 hanne Tycklingen, Vadstena 27.5 2011.
Upl: 1 honf. Skatudden 29.9 2012.
- Svarthalsad trast** *Turdus atrogularis*
Öl: 1 ex. Stenåsabadet 31.10.
- Bergtajgasångare** *Phylloscopus humei*
Öl: 1 ex. Norra Kvinnebystrand 10.11.
Gtl: 1 ex. Närsholmen 26.10.
Hls: 1 ex. Prästgrundet 8.10.
- Balkansångare** *Phylloscopus orientalis*
Gtl: 1 ex. Närsholmen 11.10.
- Tallsparr** *Emberiza leucocephala*
Gtl: 1 hona Vännes 20.1.
- Bobolink** *Dolichonyx oryzivorus*
Boh: 1 ad. hona Hammar, Harestad 25.5.

Referenser:

- Chandler, R., 2009 *Shorebirds of the Northern hemisphere*. Helm. London.
- Conradt, S. & Ebels, E. B., 2014. Gull-billed Terns in north-western Europe: breeding results, conservation and post-breeding movements. *Dutch Birding* 36:147–158.
- Gavashelishvili, A. McGrady, M. Ghasabian M. & Bildstein, K. L. 2012. Movements and habitat use by immature Cinereous Vultures (*Aegypius monachus*) from the Caucasus, *Bird Study* 59 (4): 449–462.
- Kampe-Persson, H. & H. Lerner. 2007. Occurrence of hybrid geese in Sweden – a conservation problem? *Ornis Svecica* 17: 154–186.
- Lerner, H. 2005. Fynd av några hybridgäss 2004. SOF. *Fågelåret 2004*, Stockholm, 49–51.
- Lobkov, E.G. & Neufeldt, I.A. 1986. Distribution and biology of the Steller's Sea Eagle (*Haliaeetus pelagicus* Pall.). *Proc. Zoological Institute, Academy of Science* 150: 107–146.
- Quaintenne, G. 2013. Les oiseaux nicheurs rares et menacés en France en 2012. *Ornithos* 20 (6): 297–332.
- Vaclav, R. 2012. First observation of the black-winged kite *Elanus caeruleus* in Slovakia. *Slovak Raptor Journal* 6: 27–30.
- Yamaç E. & Bilgin C.C. 2012. Post-fledging movements of Cinereous Vultures *Aegypius monachus* in Turkey revealed by GPS telemetry. *Ardea* 100: 149–156.

Motstående sida:

Spelande dubbelbeckasin *Gallinago media*, Jämtland.

